

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

Препис

РЕШЕНИЕ № 841

от 12 октомври 2012 година

ЗА ОДОБРЯВАНЕ НА ЗАКОНОПРОЕКТ

На основание чл. 87, ал. 2 от Конституцията на Република България

МИНИСТЕРСКИЯТ СЪВЕТ

РЕШИ:

1. Одобрява проекта на Закон за държавния бюджет на Република България за 2013 г.
2. Приема становището по проекта на бюджет на съдебната власт за 2013 г.
3. Приема становището по проекта на бюджет на Комисията за финансов надзор за 2013 г.
4. Предлага на Народното събрание да разгледа и приеме законопроекта по т. 1, като вземе предвид становищата по т. 2 и 3.
5. Заместник министър-председателят и министър на финансите да представи законопроекта по т. 1 в Народното събрание.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ: /п/ Бойко Борисов

**ГЛАВЕН СЕКРЕТАР НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ: /п/ Росен Желязков**

ЗАКОН

ЗА ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА 2013 Г.

ЧЛ. 1. С ВКЛЮЧЕН ПРОЕКТ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

Чл. 1. (1) Приема републиканския бюджет за 2013 г. по приходите на обща сума 18 402 017,0 хил. лв., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ	
1.	Данъчни приходи	18 402 017,0
1.1.	Корпоративен данък	16 639 896,7
1.2.	Данъци върху дивидентите, ликвидационните дялове и доходите на местни и чуждестранни юридически лица	1 495 400,0
1.3.	Данък върху доходите на физически лица	99 700,0
1.4.	Данък върху добавената стойност	2 516 696,7
1.5.	Акцизи	7 884 200,0
1.6.	Данък върху застрахователните премии	4 310 000,0
1.7.	Мита и митнически такси	28 100,0
1.8.	Други данъци	120 000,0
2.	Неданъчни приходи	185 800,0
2.1.	Държавни такси	1 717 865,4
2.2.	Приходи и доходи от собственост	707 437,2
2.3.	Глоби, санкции и наказателни лихви	816 855,3
2.4.	Други неданъчни приходи	93 967,0
3.	Помощи, дарения и други безвъзмездно получени суми	99 605,9
		44 255,0

(2) Приема републиканския бюджет за 2013 г. по разходите, трансферите и вноската в общия бюджет на Европейския съюз на обща сума 19 307 842,5 хил. лв., от които разходи на сума 8 213 386,9 хил. лв., трансфери (нето) на сума 10 186 240,8 хил. лв. и вноска в общия бюджет на Европейския съюз на сума 908 214,8 хил. лв., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
П.	РАЗХОДИ	8 213 386,9
1.	<i>Текущи разходи</i>	7 134 525,7
	в т.ч.	
1.1.	Субсидии за нефинансови предприятия	419 378,7
1.2.	Субсидии за юридически лица с нестопанска цел	41 351,9
1.3.	Лихви - общо	841 164,1
1.4.	Текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинствата	881 072,0
2.	<i>Капиталови разходи</i>	923 479,4
2.1	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	796 848,4
2.2.	Капиталови трансфери	126 631,0
3.	<i>Прираст на държавния резерв (нето)</i>	35 381,9
4.	<i>Резерв за непредвидени и неотложни разходи</i>	120 000,0
	от тях:	
4.1.	- за структурни реформи и допълнителни фискални мерки	50 000,0
4.2.	- за предотвратяване, овладяване и преодоляване на последиците от бедствия	70 000,0
III.	ТРАНСФЕРИ (СУБСИДИИ, ВНОСКИ) - НЕТО	10 186 240,8
1.	<i>Предоставени за:</i>	10 203 265,8
1.1.	Общините	2 287 179,6
1.2.	Държавното обществено осигуряване	4 744 528,5
1.3.	Националната здравноосигурителна каса	946 526,0
	в т.ч.	
1.3.1.	- от Министерството на здравеопазването	5 400,0
1.4.	Бюджета на съдебната власт	367 216,6
1.5.	Народното събрание	50 813,0
1.6.	Българското национално радио	42 093,0
1.7.	Българската национална телевизия	70 128,0
1.8.	Държавните висши училища	375 448,9
1.8.1.	- от Министерството на образованието, младежта и науката	351 364,9
1.8.2.	- от Министерството на отбраната	24 084,0
1.9.	Българската академия на науките	62 306,1

1.9.1.	- от Министерството на образованието, младежта и науката	59 756,1
1.9.2.	- от Министерството на околната среда и водите	2 550,0
1.10.	Националният фонд към Министерството на финансите (нето)	691 230,7
1.11.	Държавния фонд "Земеделие"	536 611,9
1.12.	Фонда за покриване на разходите за приватизация и следприватизационен контрол към Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол	4 198,5
1.13.	Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда от Министерството на околната среда и водите	20 000,0
1.14.	Националната компания „Стратегически инфраструктурни проекти” от Министерството на регионалното развитие и благоустройството	1 200,0
1.15.	Българската телеграфна агенция	3 785,0
2.	<i>Получени:</i>	17 025,0
2.1.	Националният осигурителен институт за Министерството на труда и социалната политика	7 150,0
2.2.	Националната здравноосигурителна каса за Министерството на финансите	3 090,0
2.3.	Държавният фонд "Земеделие" за централния бюджет за формиране на вноската в общия бюджет на ЕС	785,0
2.4.	Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда за Министерството на околната среда и водите	6 000,0
IV.	ВНОСКА В ОБЩИЯ БЮДЖЕТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ	908 214,8

(3) Утвърждава бюджетното салдо по републиканския бюджет за 2013 г. в размер на -905 825,5 хил. лв.

V.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II-III-IV)	-905 825,5
----	-------------------------------------	-------------------

(4) Утвърждава финансирането на бюджетното салдо по републиканския бюджет в размер на 905 825,5 хил. лв., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
VI.	ФИНАНСИРАНЕ	905 825,5
1.	Външно финансиране (нето)	-1 273 165,6
2.	Вътрешно финансиране (нето)	2 178 991,1

ЧЛ. 1. С ВКЛЮЧЕН ПРОЕКТ НА КОМИСИЯТА ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР

Чл. 1. (1) Приема републиканския бюджет за 2013 г. по приходите на обща сума 18 402 017,0 хил. лв., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ	18 402 017,0
1.	Данъчни приходи	16 639 896,7
1.1.	Корпоративен данък	1 495 400,0
1.2.	Данъци върху дивидентите, ликвидационните дялове и доходите на местни и чуждестранни юридически лица	99 700,0
1.3.	Данък върху доходите на физически лица	2 516 696,7
1.4.	Данък върху добавената стойност	7 884 200,0
1.5.	Акцизи	4 310 000,0
1.6.	Данък върху застрахователните премии	28 100,0
1.7.	Мита и митнически такси	120 000,0
1.8.	Други данъци	185 800,0
2.	Неданъчни приходи	1 717 865,4
2.1.	Държавни такси	707 437,2
2.2.	Приходи и доходи от собственост	816 855,3
2.3.	Глоби, санкции и наказателни лихви	93 967,0
2.4.	Други неданъчни приходи	99 605,9
3.	Помощи, дарения и други безвъзмездно получени суми	44 255,0

(2) Приема републиканския бюджет за 2013 г. по разходите, трансферите и вноската в общия бюджет на Европейския съюз на обща сума 19 206 813,1 хил. лв., от които разходи на сума 8 215 574,2 хил. лв., трансфери (нето) на сума 10 083 024,1 хил. лв. и вноска в общия бюджет на Европейския съюз на сума 908 214,8 хил. лв., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
II.	РАЗХОДИ	8 215 574,2
1.	Текущи разходи	7 136 151,9
	в т.ч.	
1.1.	Субсидии за нефинансови предприятия	419 378,7
1.2.	Субсидии за юридически лица с нестопанска цел	41 351,9

1.3.	Лихви - общо	841 164,1
1.4.	Текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинствата	881 072,0
2.	<i>Капиталови разходи</i>	924 040,4
2.1	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	797 409,4
2.2.	Капиталови трансфери	126 631,0
3.	<i>Прираст на държавния резерв (нето)</i>	35 381,9
4.	<i>Резерв за непредвидени и неотложни разходи</i>	120 000,0
	от тях:	
4.1.	- за структурни реформи и допълнителни фискални мерки	50 000,0
4.2.	- за предотвратяване, овладяване и преодоляване на последиците от бедствия	70 000,0
III.	ТРАНСФЕРИ (СУБСИДИИ, ВНОСКИ) - НЕТО	10 083 024,1
1.	<i>Предоставени за:</i>	10 100 049,2
1.1.	Общините	2 287 179,6
1.2.	Държавното обществено осигуряване	4 744 528,5
1.3.	Националната здравноосигурителна каса	946 526,0
	в т.ч.	
1.3.1.	- от Министерството на здравеопазването	5 400,0
1.4.	Бюджета на съдебната власт	264 000,0
1.5.	Народното събрание	50 813,0
1.6.	Българското национално радио	42 093,0
1.7.	Българската национална телевизия	70 128,0
1.8.	Държавните висши училища	375 448,9
1.8.1.	- от Министерството на образованието, младежта и науката	351 364,9
1.8.2.	- от Министерството на отбраната	24 084,0
1.9.	Българската академия на науките	62 306,1
1.9.1.	- от Министерството на образованието, младежта и науката	59 756,1
1.9.2.	- от Министерството на околната среда и водите	2 550,0
1.10.	Националният фонд към Министерството на финансите (нето)	691 230,7
1.11.	Държавния фонд "Земеделие"	536 611,9
1.12.	Фонда за покриване на разходите за приватизация и следприватизационен контрол към Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол	4 198,5
1.13.	Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда от Министерството на околната среда и водите	20 000,0
1.14.	Националната компания „Стратегически инфраструктурни проекти” от Министерството на регионалното развитие и благоустройството	1 200,0

1.15.	Българската телеграфна агенция	3 785,0
2.	<i>Получени:</i>	17 025,0
2.1.	Националният осигурителен институт за Министерството на труда и социалната политика	7 150,0
2.2.	Националната здравноосигурителна каса за Министерството на финансите	3 090,0
2.3.	Държавният фонд "Земеделие" за централния бюджет за формиране на вноската в общия бюджет на ЕС	785,0
2.4.	Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда за Министерството на околната среда и водите	6 000,0
IV.	ВНОСКА В ОБЩИЯ БЮДЖЕТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ	908 214,8

(3) Утвърждава бюджетното салдо по републиканския бюджет за 2013 г. в размер на -804 796,1 хил. лв.

V.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II-III-IV)	-804 796,1
----	-------------------------------------	-------------------

(4) Утвърждава финансирането на бюджетното салдо по републиканския бюджет в размер на 804 796,1 хил. лв., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
VI.	ФИНАНСИРАНЕ	804 796,1
1.	Външно финансиране (нето)	-1 273 165,6
2.	Вътрешно финансиране (нето)	2 077 961,7

ЧЛ. 1. С ВКЛЮЧЕНИ ПРОЕКТИ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ И НА КОМИСИЯТА ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР

Чл. 1. (1) Приема републиканския бюджет за 2013 г. по приходите на обща сума 18 402 017,0 хил. лв., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ	18 402 017,0
1.	Данъчни приходи	16 639 896,7
1.1.	Корпоративен данък	1 495 400,0
1.2.	Данъци върху дивидентите, ликвидационните дялове и доходите на местни и чуждестранни юридически лица	99 700,0

1.3.	Данък върху доходите на физически лица	2 516 696,7
1.4.	Данък върху добавената стойност	7 884 200,0
1.5.	Акцизи	4 310 000,0
1.6.	Данък върху застрахователните премии	28 100,0
1.7.	Мита и митнически такси	120 000,0
1.8.	Други данъци	185 800,0
2.	Неданъчни приходи	1 717 865,4
2.1.	Държавни такси	707 437,2
2.2.	Приходи и доходи от собственост	816 855,3
2.3.	Глоби, санкции и наказателни лихви	93 967,0
2.4.	Други неданъчни приходи	99 605,9
3.	Помощи, дарения и други безвъзмездно получени суми	44 255,0

(2) Приема републиканския бюджет за 2013 г. по разходите, трансферите и вноската в общия бюджет на Европейския съюз на обща сума 19 310 029,7 хил. лв., от които разходи на сума 8 215 574,2 хил. лв., трансфери (нето) на сума 10 186 240,8 хил. лв. и вноска в общия бюджет на Европейския съюз на сума 908 214,8 хил. лв., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
II.	РАЗХОДИ	8 215 574,2
1.	Текущи разходи	7 136 151,9
	в т.ч.	
1.1.	Субсидии за нефинансови предприятия	419 378,7
1.2.	Субсидии за юридически лица с нестопанска цел	41 351,9
1.3.	Лихви - общо	841 164,1
1.4.	Текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинствата	881 072,0
2.	Капиталови разходи	924 040,4
2.1.	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	797 409,4
2.2.	Капиталови трансфери	126 631,0
3.	Прираст на държавния резерв (нето)	35 381,9
4.	Резерв за непредвидени и неотложни разходи	120 000,0
	от тях:	
4.1.	- за структурни реформи и допълнителни фискални мерки	50 000,0
4.2.	- за предотвратяване, овладяване и преодоляване на последиците от бедствия	70 000,0

III.	ТРАНСФЕРИ (СУБСИДИИ, ВНОСКИ) - НЕТО	10 186 240,8
1.	<i>Предоставени за:</i>	10 203 265,8
1.1.	Общините	2 287 179,6
1.2.	Държавното обществено осигуряване	4 744 528,5
1.3.	Националната здравноосигурителна каса	946 526,0
	в т.ч.	
1.3.1.	- от Министерството на здравеопазването	5 400,0
1.4.	Бюджета на съдебната власт	367 216,6
1.5.	Народното събрание	50 813,0
1.6.	Българското национално радио	42 093,0
1.7.	Българската национална телевизия	70 128,0
1.8.	Държавните висши училища	375 448,9
1.8.1.	- от Министерството на образованието, младежта и науката	351 364,9
1.8.2.	- от Министерството на отбраната	24 084,0
1.9.	Българската академия на науките	62 306,1
1.9.1.	- от Министерството на образованието, младежта и науката	59 756,1
1.9.2.	- от Министерството на околната среда и водите	2 550,0
1.10.	Националният фонд към Министерството на финансите (нето)	691 230,7
1.11.	Държавният фонд "Земеделие"	536 611,9
1.12.	Фонда за покриване на разходите за приватизация и следприватизационен контрол към Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол	4 198,5
1.13.	Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда от Министерството на околната среда и водите	20 000,0
1.14.	Националната компания „Стратегически инфраструктурни проекти” от Министерството на регионалното развитие и благоустройството	1 200,0
1.15.	Българската телеграфна агенция	3 785,0
2.	<i>Получени:</i>	17 025,0
2.1.	Националният осигурителен институт за Министерството на труда и социалната политика	7 150,0
2.2.	Националната здравноосигурителна каса за Министерството на финансите	3 090,0
2.3.	Държавният фонд "Земеделие" за централния бюджет за формиране на вноската в общия бюджет на ЕС	785,0
2.4.	Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда за Министерството на околната среда и водите	6 000,0
IV.	ВНОСКА В ОБЩИЯ БЮДЖЕТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ	908 214,8

(3) Утвърждава бюджетното салдо по републиканския бюджет за 2013 г. в размер на -908 012,7 хил. лв.

V.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II-III-IV)	-908 012,7
----	------------------------------	------------

(4) Утвърждава финансирането на бюджетното салдо по републиканския бюджет в размер на 908 012,7 хил. лв., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
VI.	ФИНАНСИРАНЕ	908 012,7
1.	Външно финансиране (нето)	-1 273 165,6
2.	Вътрешно финансиране (нето)	2 181 178,4

СТАНОВИЩЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ПО ЧЛ. 1.

Чл. 1. (1) Приема републиканския бюджет за 2013 г. по приходите на обща сума 18 402 017,0 хил. лв., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ	18 402 017,0
1.	Данъчни приходи	16 639 896,7
1.1.	Корпоративен данък	1 495 400,0
1.2.	Данъци върху дивидентите, ликвидационните дялове и доходите на местни и чуждестранни юридически лица	99 700,0
1.3.	Данък върху доходите на физически лица	2 516 696,7
1.4.	Данък върху добавената стойност	7 884 200,0
1.5.	Акцизи	4 310 000,0
1.6.	Данък върху застрахователните премии	28 100,0
1.7.	Мита и митнически такси	120 000,0
1.8.	Други данъци	185 800,0
2.	Неданъчни приходи	1 717 865,4
2.1.	Държавни такси	707 437,2
2.2.	Приходи и доходи от собственост	816 855,3
2.3.	Глоби, санкции и наказателни лихви	93 967,0
2.4.	Други неданъчни приходи	99 605,9
3.	Помощи, дарения и други безвъзмездно получени суми	44 255,0

(2) Приема републиканския бюджет за 2013 г. по разходите, трансферите и вноската в общия бюджет на Европейския съюз на обща сума 19 204 625,9 хил. лв., от които разходи на сума 8 213 386,9 хил. лв., трансфери (нето) на сума 10 083 024,1 хил. лв. и вноска в общия бюджет на Европейския съюз на сума 908 214,8 хил. лв., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
II.	РАЗХОДИ	8 213 386,9
1.	<i>Текущи разходи</i>	7 134 525,7
	в т.ч.	
1.1.	Субсидии за нефинансови предприятия	419 378,7
1.2.	Субсидии за юридически лица с нестопанска цел	41 351,9
1.3.	Лихви - общо	841 164,1
1.4.	Текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинствата	881 072,0
2.	<i>Капиталови разходи</i>	923 479,4
2.1	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт	796 848,4
2.2.	Капиталови трансфери	126 631,0
3.	<i>Прираст на държавния резерв (нето)</i>	35 381,9
4.	<i>Резерв за непредвидени и неотложни разходи</i>	120 000,0
	от тях:	
4.1.	- за структурни реформи и допълнителни фискални мерки	50 000,0
4.2.	- за предотвратяване, овладяване и преодоляване на последиците от бедствия	70 000,0
III.	ТРАНСФЕРИ (СУБСИДИИ, ВНОСКИ) - НЕТО	10 083 024,1
1.	<i>Предоставени за:</i>	10 100 049,2
1.1.	Общините	2 287 179,6
1.2.	Държавното обществено осигуряване	4 744 528,5
1.3.	Националната здравноосигурителна каса	946 526,0
	в т.ч.	
1.3.1.	- от Министерството на здравеопазването	5 400,0
1.4.	Бюджета на съдебната власт	264 000,0
1.5.	Народното събрание	50 813,0
1.6.	Българското национално радио	42 093,0
1.7.	Българската национална телевизия	70 128,0
1.8.	Държавните висши училища	375 448,9

1.8.1.	- от Министерството на образованието, младежта и науката	351 364,9
1.8.2.	- от Министерството на отбраната	24 084,0
1.9.	Българската академия на науките	62 306,1
1.9.1.	- от Министерството на образованието, младежта и науката	59 756,1
1.9.2.	- от Министерството на околната среда и водите	2 550,0
1.10.	Националния фонд към Министерството на финансите (нето)	691 230,7
1.11.	Държавния фонд "Земеделие"	536 611,9
1.12.	Фонда за покриване на разходите за приватизация и следприватизационен контрол към Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол	4 198,5
1.13.	Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда от Министерството на околната среда и водите	20 000,0
1.14.	Националната компания „Стратегически инфраструктурни проекти” от Министерството на регионалното развитие и благоустройството	1 200,0
1.15.	Българската телеграфна агенция	3 785,0
2.	<i>Получени:</i>	17 025,0
2.1.	Националният осигурителен институт за Министерството на труда и социалната политика	7 150,0
2.2.	Националната здравноосигурителна каса за Министерството на финансите	3 090,0
2.3.	Държавният фонд "Земеделие" за централния бюджет за формиране на вноската в общия бюджет на ЕС	785,0
2.4.	Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда за Министерството на околната среда и водите	6 000,0
IV.	ВНОСКА В ОБЩИЯ БЮДЖЕТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ	908 214,8

(3) Утвърждава бюджетното салдо по републиканския бюджет за 2013 г. в размер на -802 608,8 хил. лв.

V.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II-III-IV)	-802 608,8
----	-------------------------------------	------------

(4) Утвърждава финансирането на бюджетното салдо по републиканския бюджет в размер на 802 608,8 хил. лв., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
VI.	ФИНАНСИРАНЕ	802 608,8
1.	Външно финансиране (нето)	-1 273 165,6
2.	Вътрешно финансиране (нето)	2 075 774,5

ПРОЕКТ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

Чл. 2. (1) Приема бюджета на съдебната власт за 2013 г. по приходите на сума 140 000,0 хил. лв., по разходите на сума 507 216,6 хил. лв. и по трансферите (нето) на сума 367 216,6 хил. лв., както следва:

Показатели		Сума (хил. лв.)
1		2
I.	ПРИХОДИ	140 000,0
1.	Приходи от дейността на органите на съдебната власт в т.ч. приходи от съдебни такси	140 000,0 120 000,0
II.	РАЗХОДИ	507 216,6
1.	<i>Текущи разходи</i>	486 397,8
1.1.	Заплати и възнаграждения за персонала	302 027,0
1.2.	Други възнаграждения и плащания за персонала	35 185,0
1.3.	Осигурителни вноски	81 914,3
1.4.	Издръжка	67 229,0
1.5.	Разходи за членски внос и участия в нетърговски организации и дейности	42,6
2.	<i>Капиталови разходи</i>	19 918,8
3.	<i>Резерв за неотложни и непредвидени разходи</i>	900,0
III.	ТРАНСФЕРИ (СУБСИДИИ) - НЕТО	367 216,6
1.	<i>Получена субсидия от централния бюджет</i>	367 216,6
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	0,0
V.	НАЛИЧНОСТИ ПО СМЕТКИ - НЕТО	0,0

(2) Определя бюджетните разходи на органите на съдебната власт за 2013 г., както следва:

Органи на съдебната власт	Сума (хил. лв.)
1	2
Висш съдебен съвет	13 486,7
Върховен касационен съд	15 712,8

Върховен административен съд	11 287,5
Прокуратура на Република България (в т. ч. специализирани прокуратури)	199 097,2
Съдилища на Република България (в т.ч. административни и специализирани съдилища)	259 232,6
Национален институт на правосъдието	4 020,9
Инспекторат към Висшия съдебен съвет	3 478,9
<i>Резерв за неотложни и непредвидени разходи</i>	900,0
Всичко:	507 216,6

(3) При изпълнението на бюджета на съдебната власт Висшият съдебен съвет при необходимост може да прави изменения в бюджетните разходи на органите на съдебната власт.

(4) Преизпълнението на приходите от дейността на органите на съдебната власт се разпределя по ред, определен от Висшия съдебен съвет.

(5) Висшият съдебен съвет може да изразходва средства от наличностите по сметки от предходни години за покриване на неотложни разходи на органите на съдебната власт.

(6) Неизпълнението на приходите от дейността на органите на съдебната власт се компенсира с допълнителна субсидия от централния бюджет.

(7) В случаите, когато органи на съдебната власт са настанени в сгради, собственост на общините или държавата, те не заплащат наеми.

(8) В приходите от дейността на органите на съдебната власт по ал. 1 се включват и приходите от нотариални такси, събирани по реда на чл. 86, т. 3 от Закона за нотариусите и нотариалната дейност, вземанията по изпълнителните листове, издавани в полза на органите на съдебната власт и събирани от Националната агенция за приходите по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, както и сумите от продажба на отнети със съдебен акт в полза на държавата права и вещи, след направени отчисления по чл. 18, ал. 1, т. 2 от Закона за Националната агенция за приходите.

(9) Вдномесечен срок от обнародването на Постановлението за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2013 г. Висшият съдебен съвет представя в Министерския съвет, Сметната палата и Министерството на финансите утвърдените бюджетни сметки на органите на съдебната власт.

СТАНОВИЩЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ПО ЧЛ. 2

Чл. 2. (1) Приема бюджета на съдебната власт за 2013 г. по приходите на сума 140 000,0 хил. лв., по разходите на сума 404 000,0 хил. лв. и по трансферите (нето) на сума 264 000,0 хил. лв., както следва:

	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ	
1.	Приходи от дейността на органите на съдебната власт	140 000,0
	в т.ч. приходи от съдебни такси	120 000,0
II.	РАЗХОДИ	
1.	<i>Текущи разходи</i>	404 000,0
		400 950,0

2.	Капиталови разходи	2 450,0
3.	Резерв за неотложни и непредвидени разходи	600,0
III.	ТРАНСФЕРИ (СУБСИДИИ) - НЕТО	264 000,0
1.	Получена субсидия от централния бюджет	264 000,0
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	0,0
V.	НАЛИЧНОСТИ ПО СМЕТКИ - НЕТО	0,0

(2) Определя бюджетните разходи на органите на съдебната власт за 2013 г., както следва:

Органи на съдебната власт	Сума (хил. лв.)
1	2
Висш съдебен съвет	11 906,0
Върховен касационен съд	13 946,0
Върховен административен съд	10 152,0
Прокуратура на Република България (в т.ч. специализирани прокуратури)	162 708,0
Съдилища на Република България (в т.ч. административни и специализирани съдилища)	199 068,0
Национален институт на правосъдието	2 578,0
Инспекторат към Висшия съдебен съвет	3 042,0
Резерв за неотложни и непредвидени разходи	600,0
Всичко:	404 000,0

(3) При изпълнението на бюджета на съдебната власт Висшият съдебен съвет при необходимост може да прави изменения в бюджетните разходи на органите на съдебната власт.

(4) Преизпълнението на приходите от дейността на органите на съдебната власт се разпределя по ред, определен от Висшия съдебен съвет.

(5) Висшият съдебен съвет може да изразходва средства в размер до 30 000,0 хил.лв. от наличностите по сметки от предходни години за покриване на неотложни разходи на органите на съдебната власт, в случай че не се нарушава бюджетното салдо по държавния бюджет.

(6) Неизпълнението на приходите от дейността на органите на съдебната власт е за сметка на наличностите по сметки от предходни години. При недостиг на средства от наличности, неизпълнението се компенсира с допълнителна субсидия от централния бюджет.

(7) В случаите, когато органи на съдебната власт са настанени в сгради, собственост на общините или държавата, те не заплащат наеми.

(8) В приходите от дейността на органите на съдебната власт по ал. 1 се включват и приходите от нотариални такси, събирани по реда на чл. 86, т. 3 от Закона за нотариусите и нотариалната дейност, вземанията по изпълнителните листове, издавани в полза на органите на съдебната власт и събирани от Националната агенция

по приходите по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, както и сумите от продажба на конфискувано или отнето в полза на държавата имущество с акт на орган на съдебна власт, след приспадане на разходите по чл. 3, ал.12 от Закона за Националната агенция за приходите.

(9) В едномесечен срок от обнародването на Постановлението за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2013 г., Висшият съдебен съвет представя в Министерския съвет, Сметната палата и Министерството на финансите утвърдените бюджетни сметки на органите на съдебната власт.

Чл. 3. (1) Приема бюджета на Народното събрание за 2013 г. по приходите на сума 2 187,0 хил. лв., по разходите на сума 53 000,0 хил. лв. и по трансферите (нето) на сума 50 813,0 хил. лв., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ	2 187,0
1.	<i>Неданъчни приходи</i>	2 187,0
II.	РАЗХОДИ	53 000,0
1.	<i>Текущи разходи</i>	44 300,0
2.	<i>Капиталови разходи</i>	8 200,0
3.	<i>Резерв за неотложни и непредвидени разходи</i>	500,0
III.	ТРАНСФЕРИ (СУБСИДИИ) - НЕТО	50 813,0
1.	<i>Получена субсидия от централния бюджет</i>	50 813,0
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	0,0

(2) Утвърждава разходите на Народното събрание по ал. 1 по функционални области, както следва:

№	Наименование на функционалната област	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Функционална област "Представителен и ефективен Парламент"	29 468,4
	<i>в т.ч. Резерв за неотложни и непредвидени разходи</i>	500,0
2.	Функционална област "Осигуряващи дейности"	22 529,7
3.	Функционална област "Съпътстваща дейност" (Икономически и социален съвет)	1 001,9
	Всичко:	53 000,00

(3) В срок до 31 януари 2013 г. председателят на Народното събрание разпределя бюджета на Народното събрание по програми в рамките на утвърдените разходи по функционални области по ал. 2 и го представя за информация на Сметната палата и Министерството на финансите.

(4) Икономията на средства по ал.1, II., т. 1., в частта за възнагражденията на народните представители и свързаните с тях регламентирани допълнителни разходи, формирани по реда на Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, при по-нисък ръст на средномесечните заплати на наетите по трудово и служебно правоотношение в общественния сектор по данни на Националния статистически институт от прогнозния, заложен в разчетите по ал.1, II., т.1. се отразява в намаление на съответните разходи чрез корекция на бюджетните взаимоотношения с централния бюджет.

(5) При недостиг на средства по ал. 1, II., т.1., в частта за възнагражденията на народните представители и свързаните с тях регламентирани допълнителни разходи, формирани по реда на Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, при по-висок ръст на средномесечните заплати на наетите по трудово и служебно правоотношение в общественния сектор по данни на Националния статистически институт от прогнозния, заложен в разчетите по ал. 1, II., т.1., до 10 на сто от недостига е за сметка на резерва за неотложни и непредвидени разходи по ал.1, II., т. 3., а останалата част се покрива от централния бюджет.

(6) Икономията на разходите за заплати, възнаграждения и задължителни осигурителни вноски на парламентарните служители, може да се използва текущо или с натрупване, само за изплащането на допълнителни възнаграждения и дължимите за тях осигурителни вноски и/или за издръжка.

(7) В срок един месец от обнародването на Постановлението за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2013 г. председателят на Народното събрание представя в Сметната палата и в Министерството на финансите месечно разпределение на утвърдените годишни размери на приходите, разходите, трансферите, субсидиите/вноските, бюджетното салдо и финансирането по бюджета на Народното събрание, съгласно Единната бюджетна класификация.

Чл. 4. (1) Приема бюджета на Сметната палата за 2013 г. по приходите на сума 150,0 хил. лв., по разходите на сума 15 207,0 хил. лв. и по трансферите (нето) на сума 15 057,0 хил. лв., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ	150,0
1.	<i>Неданъчни приходи</i>	150,0
II.	РАЗХОДИ	15 207,0
1.	<i>Текущи разходи</i>	14 957,0
2.	<i>Капиталови разходи</i>	250,0
III.	ТРАНСФЕРИ (СУБСИДИИ) - НЕТО	15 057,0
1.	<i>Получена субсидия от централния бюджет</i>	15 057,0
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	0,0

ПРОЕКТ НА КОМИСИЯТА ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР

Чл. 5. (1) Приема бюджета на Комисията за финансов надзор за 2013 г. по приходите на сума 6 141,9 хил. лв., по разходите на сума 13 689,4 хил. лв. и по трансферите (нето) на сума 7 547,5 хил. лв., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ	
1.	<i>Неданъчни приходи</i>	6 141,9
		6 141,9
II.	РАЗХОДИ	
1.	<i>Текущи разходи</i>	13 689,4
2.	<i>Капиталови разходи</i>	12 528,4
		1 161,0
III.	ТРАНСФЕРИ (СУБСИДИИ) - НЕТО	
1.	<i>Получена субсидия от централния бюджет</i>	7 547,5
		7 547,5
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	

(2) В разходите по ал. 1 се включват средства в размер на 1 135,4 хил. лв. за финансиране дейността на Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори.

СТАНОВИЩЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ПО ЧЛ. 5

Чл. 5. (1) Приема бюджета на Комисията за финансов надзор за 2013 г. по приходите на сума 6 141,9 хил. лв., по разходите на сума 11 502,2 хил. лв. и по трансферите (нето) на сума 5 360,3 хил. лв., както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
I.	ПРИХОДИ	
1.	<i>Неданъчни приходи</i>	6 141,9
		6 141,9
II.	РАЗХОДИ	
1.	<i>Текущи разходи</i>	11 502,2
2.	<i>Капиталови разходи</i>	10 902,2
		600,0
III.	ТРАНСФЕРИ (СУБСИДИИ) - НЕТО	
1.	<i>Получена субсидия от централния бюджет</i>	5 360,3
		5 360,3
IV.	БЮДЖЕТНО САЛДО (I-II+III)	0,0

(2) В разходите по ал. 1 се включват средства в размер на 1 135,4 хил. лв. за финансиране дейността на Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори.

(3) Неизпълнение на приходите по бюджета на Комисията за финансов надзор се компенсира с пропорционално намаление на разходните показатели по ал. 1, т. II.

Чл. 6. (1) Определя приходите на сума 1 227 078,5 хил. лв., разходите на сума 5 739 573,3 хил. лв., трансферите (нето) на сума -446 415,0 хил. лв., субсидиите от / вноските за / централния бюджет на сума 5 198 795,9 хил. лв., бюджетното салдо и финансирането на сума 239 886,0 хил. лв. на държавните органи, министерствата и ведомствата за 2013 г., както следва:

(хил. лв.)

№	Държавни органи, министерства и ведомства	Приходи	Разходи	Трансфери (нето)	Субсидии от / Вноски за / централния бюджет	Бюджетно салдо (+/-)	Финансиране
	1	2	3	4	5	6	7
1	Администрация на президента		6 336,0		6 336,0		
2	Министерски съвет	16 000,0	72 600,0		56 600,0		
	в т.ч.						
	- Субсидия за вероизповеданията		3 000,0		3 000,0		
3	Конституционен съд		2 065,0		2 065,0		
4	Министерство на финансите	28 000,0	280 691,0	3 090,0	249 601,0		
5	Министерство на външните работи	60 000,0	106 000,5		46 000,5		
6	Министерство на отбраната	62 000,0	1 080 465,0	-24 084,0	1 042 549,0		
7	Министерство на вътрешните работи	111 000,0	1 131 320,0		1 020 320,0		
8	Министерство на правосъдието	74 000,0	189 962,0		115 962,0		
9	Министерство на труда и социалната политика	28 000,0	967 482,6	7 150,0	932 332,6		
10	Министерство на здравеопазването	45 000,0	368 185,0	-3 700,0	326 885,0		
11	Министерство на образованието, младежта и науката	30 260,0	430 163,5	-411 121,0	811 024,6		
12	Министерство на културата	19 000,0	122 375,1		103 375,1		
13	Министерство на околната среда и водите	10 560,0	44 890,9	-16 550,0	50 880,9		
14	Министерство на икономиката, енергетиката и туризма	156 290,0	83 473,7			72 816,3	-72 816,3
15	Министерство на регионалното развитие и благоустройството	271 448,5	257 451,7	-1 200,0	98 128,2	110 925,0	-110 925,0
16	Министерство на земеделието и храните	174 000,0	240 479,2		66 479,2		
17	Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията	51 000,0	60 976,2	9 100,0	10 876,2	10 000,0	-10 000,0
18	Министерство на физическото възпитание и спорта	700,0	39 058,3		38 358,3		
19	Държавна агенция "Национална сигурност"	200,0	85 443,0		85 243,0		

20	Комисия за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия							
			4 047,0			4 047,0		
21	Комисия за защита от дискриминация		1 380,0			1 380,0		
22	Комисия за защита на личните данни		2 700,0			2 700,0		
23	Комисия за отнемане на незаконно придобито имущество		6 145,0			6 145,0		
24	Национална служба за охрана	250,0	34 254,0			34 004,0		
25	Национална разузнавателна служба		18 175,0			18 175,0		
26	Омбудсман		2 578,0			2 578,0		
27	Национален статистически институт	1 800,0	17 291,3			15 491,3		
28	Комисия за защита на конкуренцията	6 000,0	3 385,2				2 614,8	-2 614,8
29	Комисия за регулиране на съобщенията	60 000,0	8 951,9	-9 100,0		-7 000,0	34 948,1	-34 948,1
30	Съвет за електронни медии	1 400,0	1 470,0			70,0		
31	Държавна комисия за енергийно и водно регулиране	9 620,0	3 771,3				5 848,7	-5 848,7
32	Агенция за ядрено регулиране	8 500,0	5 766,9				2 733,1	-2 733,1
33	Държавна комисия по сигурността на информацията		4 960,0			4 960,0		
34	Държавна агенция "Държавен резерв и военновременни запаси"	2 050,0	45 617,8			43 567,8		
35	Авиоотряд 28		7 161,2			7 161,2		
36	Комисия за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси		1 200,0			1 200,0		
37	Централна избирателна комисия		1 300,0			1 300,0		
	ВСИЧКО	1 227 078,5	5 739 573,3	-446 415,0		5 198 795,9	239 886,0	-239 886,0

(2) Определя трансферите от бюджетите на Министерството на образованието, младежта и науката и Министерството на отбраната за държавните висши училища и Българската академия на науките, съгласно приложение № 1 на обща сума 435 205,0 хил. лв.

(3) Утвърждава разходите на Министерския съвет, на министерствата, на Държавната агенция "Държавен резерв и военновременни запаси" и на Държавната агенция "Национална сигурност" по ал. 1 по политики, по други програми, попадащи в рамките на провежданите политики и по програма "Администрация", съгласно приложение № 2.

(4) Възлага на Министерския съвет да утвърди бюджетите на държавните органи, министерствата и ведомствата по видовете приходи, разходи, трансфери, субсидии/вноски и финансиране в съответствие с ал. 1.

(5) Възлага на Министерския съвет да утвърди бюджетите на държавните органи, министерствата и ведомствата по ал. 3 по програми в рамките на утвърдените им разходи, съгласно приложение № 2.

(6) В 10-дневен срок от обнародването на Постановлението за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2013 г. в "Държавен вестник" държавните органи, министерствата и ведомствата публикуват на интернет страницата си утвърдените им бюджети по ал. 4 и 5, както и програмните формати на бюджетите си при спазване на изискванията на Закона за защита на класифицираната информация.

(7) Одобрява разпределението на субсидията за вероизповеданията, регистрирани по реда на Закона за вероизповеданията, съгласно приложение № 3.

Чл. 7. (1) С Постановлението за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2013 г. се определят капиталовите разходи на първостепенните разпоредители с бюджетни кредити по чл. 6, ал.1, които подлежат на утвърждаване от министъра на финансите.

(2) Първостепенните разпоредители с бюджетни кредити по чл. 6, ал.1 предвиждат в рамките на определените капиталови разходи по бюджета си за 2013 г. средства за реализиране на енергоспестяващи мерки и за реализиране на мерки за осигуряване на достъпна архитектурна среда за хората с увреждания.

Чл. 8. Определя субсидиите от централния бюджет за Българското национално радио, Българската национална телевизия и Българската телеграфна агенция, както следва:

№	Показатели	Сума (хил. лв.)
	1	2
1.	Българско национално радио	42 093,0
	в т.ч.	
	- по чл.70, ал.4, т.2 от Закона за радиото и телевизията	3 900,0
2.	Българска национална телевизия	70 128,0
	в т.ч.	
	- по чл.70, ал.4, т.2 от Закона за радиото и телевизията	8 100,0
3.	Българска телеграфна агенция	3 785,0

Чл. 9. Приема субсидиите за юридическите лица с нестопанска цел за 2013 г., съгласно приложение № 4 на обща сума 9 996,0 хил. лв.

Чл. 10. (1) Приема размерите на бюджетните взаимоотношения между централния бюджет и бюджетите на общините за 2013 г. под формата на субсидии по механизъм, съгласно приложение № 5 и по видове: обща субсидия за делегираните от държавата дейности 1 925 639,6 хил. лв., трансфери за местни дейности, в т.ч. обща изравнителна субсидия 240 640,0 хил. лв. и трансфер за зимно поддържане и снегочистване на общински пътища 19 000,0 хил. лв., целева субсидия за капиталови разходи 101 900,0 хил. лв., в т.ч. за изграждане и основен ремонт на общински пътища 50 000,0 хил. лв. и по общини, както следва:

(в хил. лв.)

ОБЩИНИ	Бюджетни взаимоотношения	от тях:				
		Обща субсидия за делегираните от държавата дейности	трансфери за местни дейности		целева субсидия за капиталови разходи	
			обща изравнителна субсидия	за зимно поддържане и снегочистване на общински пътища	Общо	в т.ч. за изграждане и основен ремонт на общински пътища
1	2(к.3+к.4+к.5+к.6)	3	4	5	6	7
ОБЛАСТ БЛАГОЕВГРАД						
Банско	4 913,6	4 374,6	144,7	62,9	331,4	214,6
Белица	4 319,4	3 030,7	678,8	164,4	445,5	336,9
Благоевград	23 771,7	21 030,9	1 950,0	90,6	700,2	308,6
Гоце Делчев	12 047,6	10 324,3	1 461,5	21,3	240,5	73,0
Гърмен	6 242,8	4 874,9	1 021,7	76,0	270,2	125,3
Кресна	2 323,2	1 677,5	402,9	38,2	204,6	129,7
Петрич	17 524,9	13 729,8	2 726,0	144,2	924,9	491,1
Разлог	7 330,6	6 245,1	554,3	112,3	418,9	284,2
Саидански	13 529,2	10 944,5	1 574,8	137,0	872,9	466,6
Саатовча	6 651,3	5 302,4	998,9	48,5	301,5	165,2
Симитли	5 571,3	4 261,8	857,7	98,4	353,4	190,6
Струмяни	2 867,0	2 050,6	322,5	101,7	392,2	263,2
Хаджидимово	4 214,5	3 361,3	619,4	24,7	209,1	83,8
Якоруда	3 925,4	2 937,5	673,2	81,7	233,0	135,7
ОБЛАСТ БУРГАС						
Айтос	9 033,6	7 073,6	1 481,3	64,6	414,1	220,0
Бургас	61 860,3	59 669,5	1 276,2	59,9	854,7	139,7
Камено	4 331,2	3 603,7	516,5	20,5	190,5	70,5

Карнобат	9 455,7	7 498,4	1 228,1	100,5	628,7	342,2
Малко Търново	2 466,4	1 768,0	182,9	112,3	403,2	261,5
Несебър	6 923,9	6 346,6	255,9	36,1	285,3	122,9
Поморие	8 238,1	7 562,4	265,8	67,6	342,3	150,5
Приморско	2 276,9	2 092,7	55,8	11,8	116,6	40,1
Руен	10 215,5	7 471,0	2 005,8	94,2	644,5	321,0
Созопол	3 689,9	3 223,2	110,3	50,4	306,0	172,2
Средец	6 770,2	5 364,0	675,3	101,8	629,1	346,9
Сунгурларе	5 838,5	4 276,6	1 034,5	73,2	454,2	220,9
Царево	2 896,6	2 506,3	99,4	36,1	254,8	122,9
<u>ОБЛАСТ ВАРНА</u>						
Аврен	3 044,5	2 540,0	229,6	41,0	233,9	101,2
Аксаково	6 263,6	4 998,6	696,5	118,6	449,9	247,1
Белослав	5 019,5	4 503,5	409,6	11,8	94,6	40,1
Бяла	1 505,7	1 391,0	31,9	8,4	74,4	28,0
Варна	83 742,2	80 387,5	2 131,1	45,6	1 178,0	155,6
Ветрино	1 836,7	1 392,9	201,3	35,3	207,2	120,6
Вълчи дол	4 613,0	3 495,4	740,1	47,1	330,4	160,7
Девня	3 173,0	2 846,2	160,0	26,6	140,2	90,9
Долни чифлик	7 971,7	6 462,5	1 124,8	47,5	336,9	161,7
Дългопол	5 326,2	4 078,6	912,0	41,6	294,0	141,6
Провадия	9 059,3	7 271,3	1 285,0	63,5	439,5	216,5
Суворово	3 006,7	2 488,1	300,4	31,4	186,8	106,4
<u>ОБЛАСТ ВЕЛИКО ТЪРНОВО</u>						
Велико Търново	27 371,9	24 433,6	1 753,1	194,2	991,0	480,8
Горна Оряховица	13 547,4	11 169,8	1 980,4	47,7	349,5	127,2
Елена	5 481,6	3 550,4	796,6	209,8	924,8	663,0
Златарица	2 049,1	1 600,8	186,5	38,8	223,0	128,1

Ляковец	3 905,7	3 080,9	612,9	29,8	182,1	101,4
Павликени	7 908,7	5 933,2	1 466,5	67,1	441,9	228,6
Полски Тръмбеш	5 144,5	4 173,3	695,9	28,3	247,0	96,8
Свищов	11 096,0	8 795,7	1 877,9	39,3	383,1	134,4
Стражица	6 704,9	5 397,7	821,7	93,1	392,4	220,5
Сухиндол	1 740,0	1 481,7	143,3	15,0	100,0	51,7
<u>ОБЛАСТ ВИДИН</u>						
Белоградчик	3 454,1	2 802,8	355,3	45,6	250,4	118,3
Бойница	1 401,6	1 119,3	156,9	18,1	107,3	61,6
Брегово	3 674,9	3 131,1	355,5	25,5	162,8	86,3
Видин	19 128,4	16 241,8	2 231,5	63,5	591,6	216,6
Грамада	981,2	662,2	183,3	19,2	116,5	58,3
Димово	3 285,8	2 486,4	422,3	50,7	326,4	173,2
Кула	2 581,2	2 012,1	343,9	33,1	192,1	113,1
Макреш	971,5	678,4	192,2	9,9	91,0	34,2
Ново село	1 625,3	1 349,7	197,6	9,5	68,5	27,9
Ружици	2 187,1	1 667,0	340,7	23,0	156,4	78,2
Чупрене	1 430,3	991,5	276,8	20,5	141,5	69,8
<u>ОБЛАСТ ВРАЦА</u>						
Борован	2 792,1	2 232,8	375,8	28,5	155,0	97,1
Бяла Слатина	8 996,7	7 127,3	1 501,3	58,3	309,8	123,4
Враца	26 610,6	23 281,9	2 613,9	77,3	637,5	263,3
Козлодуй	8 325,4	7 469,5	718,9	7,2	129,8	21,6
Криводол	3 125,1	2 273,5	632,5	23,9	195,2	71,6
Мездра	7 965,4	6 141,0	1 222,1	83,8	518,5	285,4
Мизия	2 655,7	2 090,0	449,9	17,9	97,9	30,7
Оряхово	3 761,0	2 821,7	697,6	33,4	208,3	114,5
Роман	3 384,0	2 618,0	447,3	57,8	260,9	162,2

Хайредин	2 302,3	1 833,6	327,9	18,8	122,0	63,8
<u>ОБЛАСТ ГАБРОВО</u>						
Габрово	17 966,5	14 225,3	2 252,8	193,0	1 295,4	658,1
Дряново	5 339,5	4 439,2	412,6	88,5	399,2	245,0
Севлиево	12 638,2	9 627,8	1 636,7	254,0	1 119,7	727,2
Трявна	4 612,2	3 150,3	477,9	247,6	736,4	622,2
<u>ОБЛАСТ ДОБРИЧ</u>						
Балчик	6 819,0	6 049,0	248,1	73,3	448,6	249,4
Генерал Тошево	5 309,1	3 834,2	881,1	64,2	529,6	218,8
Добрич	26 345,5	23 962,8	2 055,2	12,9	314,6	43,9
Добричка	8 898,2	6 107,7	1 711,1	135,1	944,3	460,5
Каварна	5 918,4	5 364,1	178,1	52,3	323,9	147,3
Крушари	3 502,6	2 729,6	474,0	39,0	260,0	133,0
Тервел	6 660,4	5 102,9	1 055,6	94,6	407,3	201,4
Шабла	2 106,6	1 633,2	213,4	35,7	224,3	121,8
<u>ОБЛАСТ КЪРДЖАЛИ</u>						
Ардино	5 173,8	3 588,6	718,0	151,6	715,6	439,1
Джебел	3 730,1	2 664,5	488,4	77,7	499,5	264,8
Кирково	8 632,8	5 882,6	1 343,2	280,4	1 126,6	714,1
Крумовград	8 451,6	5 877,9	1 299,3	206,5	1 067,9	616,1
Кърджали	23 542,6	19 452,2	2 365,4	400,9	1 324,1	606,3
Момчилград	6 321,7	4 516,6	894,4	244,2	666,5	383,8
Черноочене	4 112,1	2 722,0	592,8	147,6	649,7	393,1
<u>ОБЛАСТ КЮСТЕНДИЛ</u>						
Бобовдол	2 801,6	2 059,4	430,4	75,1	236,7	116,9
Бобошево	1 136,1	752,1	178,4	31,0	174,6	105,2

Дупница	13 224,9	10 808,8	1 987,3	44,5	384,3	152,1
Кочериново	2 141,6	1 503,6	335,5	50,4	252,1	171,9
Кюстендил	19 022,4	15 295,8	2 479,0	168,9	1 078,7	576,0
Невестино	1 498,0	809,6	372,5	40,5	275,4	138,1
Рила	1 396,9	1 165,4	150,1	4,0	77,4	13,5
Сапарева баня	1 877,6	1 487,7	254,3	28,3	107,3	51,6
Трекияно	1 056,9	570,7	182,9	47,9	255,4	163,1
<u>ОБЛАСТ ЛОВЕЧ</u>						
Априлци	1 502,6	1 181,2	90,6	49,6	181,2	131,9
Летница	2 183,8	1 731,9	297,4	24,9	129,6	84,7
Ловеч	17 247,5	14 417,2	1 881,2	128,6	820,5	438,3
Луковит	6 772,8	5 301,9	1 128,0	47,5	295,4	149,1
Тетевен	7 567,0	6 129,7	1 032,1	60,8	344,4	162,0
Троян	10 461,3	7 965,2	1 441,5	175,4	879,2	572,8
Угърчин	3 365,4	2 262,1	599,9	88,0	415,4	299,8
Ябланица	3 081,1	2 334,8	423,0	58,3	265,0	188,5
<u>ОБЛАСТ МОНТАНА</u>						
Берковица	8 478,4	6 767,6	1 049,2	130,2	531,4	351,5
Бойчиновци	3 450,4	2 643,9	617,3	17,5	171,7	59,5
Брусарци	1 998,9	1 501,6	338,7	18,6	140,0	63,5
Вълчедръм	3 877,5	2 967,1	701,5	38,6	170,3	53,7
Вършец	3 264,9	2 531,4	475,4	38,2	219,9	130,4
Георги Дамяново	2 025,1	1 653,2	169,9	33,6	168,4	75,4
Лом	10 113,1	8 321,1	1 469,3	39,7	283,0	129,6
Медковец	1 724,2	1 360,6	266,1	15,8	81,7	30,6
Монтана	17 001,0	14 390,8	2 120,5	38,4	451,3	131,1
Чипровци	1 358,5	888,4	306,1	34,4	129,6	48,3
Якимово	1 558,6	1 118,0	315,4	16,9	108,3	57,9

<u>ОБЛАСТ ПАЗАРДЖИК</u>						
Батак	3 014,1	2 483,2	274,2	37,1	219,6	126,0
Белово	2 832,9	2 192,5	492,0	19,2	129,2	36,6
Брацигово	3 990,6	3 252,4	549,9	24,7	163,6	84,2
Велинград	14 241,0	11 610,5	1 892,0	100,3	638,2	341,9
Лесичово	2 524,0	1 953,6	368,3	31,0	171,1	105,3
Пазарджик	35 509,0	29 521,6	4 930,6	223,1	833,7	309,4
Панагюрище	7 206,1	5 828,3	1 051,9	36,1	289,8	123,2
Пещера	5 753,2	4 723,2	812,3	39,7	178,0	98,7
Ракитово	6 047,7	4 782,9	998,5	42,6	223,7	144,8
Септември	8 060,2	6 071,0	1 625,3	44,5	319,4	152,0
Стрелча	1 649,2	1 217,7	334,3	9,1	88,1	31,3
<u>ОБЛАСТ ПЕРНИК</u>						
Брезник	2 712,4	1 697,3	493,9	76,2	445,0	259,7
Земен	1 271,2	772,9	277,6	26,0	194,7	88,7
Ковачевци	1 206,6	735,1	175,8	54,0	241,7	183,8
Перник	22 450,1	19 902,4	1 674,5	244,9	628,3	204,5
Радомир	6 938,7	5 576,0	856,5	58,0	448,2	197,7
Трън	2 765,7	1 694,2	477,5	76,8	517,2	261,8
<u>ОБЛАСТ ПЛЕВЕН</u>						
Белене	2 994,7	2 361,7	413,1	35,2	184,7	102,7
Гулянци	3 747,9	2 679,1	803,8	30,6	234,4	104,0
Долна Митрополия	6 362,3	4 667,1	1 265,2	54,3	375,7	185,2
Долни Дъбник	4 169,9	3 101,6	826,9	33,6	207,8	115,1
Искър	2 407,9	1 812,9	467,8	15,2	112,0	52,3
Левски	5 728,2	4 362,2	1 131,2	18,8	216,0	63,9
Никопол	3 194,6	2 363,4	611,9	20,9	198,4	71,4

Плевен	36 827,6	32 530,3	3 232,6	167,2	897,5	343,5
Пордим	3 300,4	2 678,7	423,0	27,9	170,8	95,2
Червен бряг	8 669,2	6 578,3	1 685,0	57,2	348,7	163,3
Кнежа	4 463,4	3 585,9	735,6	12,7	129,2	43,2
ОБЛАСТ ПЛОВДИВ						
Асеновград	18 168,8	14 713,4	2 607,1	127,9	720,4	353,8
Брезово	2 769,5	2 062,6	334,6	54,0	318,3	183,6
Калояново	3 779,5	2 807,5	681,8	35,9	254,3	122,1
Карлово	15 890,4	12 118,1	2 988,5	95,4	688,4	324,7
Кричим	2 964,4	2 396,8	520,6	3,0	44,0	10,7
Лъки	1 711,2	1 128,3	288,7	60,0	234,2	158,9
Марица	8 040,3	6 754,8	939,2	31,7	314,6	106,5
Перущица	1 916,5	1 516,4	323,8	12,0	64,3	41,1
Пловдив	94 848,8	89 649,9	4 171,0	12,7	1 015,2	43,1
Първомай	7 735,4	5 871,3	1 357,9	70,3	435,9	239,4
Раковски	7 048,9	5 659,9	1 124,6	30,6	233,8	103,9
Родопи	7 669,9	5 666,9	1 384,6	202,4	416,0	186,8
Садово	4 949,1	3 840,3	919,2	16,9	172,7	57,5
Стамболийски	6 081,7	4 742,7	1 182,1	25,7	131,2	45,0
Съединение	2 813,3	1 983,9	629,7	22,2	177,5	75,9
Хисаря	3 803,6	3 013,5	545,3	36,7	208,1	68,6
Куклен	2 011,0	1 539,8	211,7	63,5	196,0	137,5
Сопот	3 691,7	3 054,1	524,4	16,2	97,0	55,2
ОБЛАСТ РАЗГРАД						
Завет	3 875,8	3 033,1	600,9	41,0	200,8	114,7
Исперих	8 777,1	7 317,1	1 083,4	43,3	333,3	126,0
Кубрат	6 644,0	5 364,3	892,5	56,8	330,4	163,3
Лозница	3 692,8	2 773,8	548,7	77,7	292,6	173,2

Разград	18 041,6	15 810,6	1 548,6	141,4	541,0	239,7
Самуил	4 036,9	3 335,5	449,5	46,7	205,2	100,3
Цар Калоян	2 191,7	1 722,1	366,1	13,1	90,4	44,8
<u>ОБЛАСТ РУСЕ</u>						
Борово	2 846,5	2 348,9	275,7	39,3	182,6	111,0
Бяла	4 856,1	3 680,7	863,6	43,7	268,1	149,0
Ветово	4 376,5	3 282,9	817,3	41,8	234,5	142,2
Две могили	3 178,1	2 346,8	521,0	45,0	265,3	154,0
Иваново	2 672,6	1 533,3	672,5	76,2	390,6	259,9
Русе	44 667,6	39 102,5	4 560,3	177,3	827,5	239,6
Сливо поле	3 466,2	2 548,9	593,9	49,6	273,8	168,8
Ценово	1 877,7	1 250,9	414,8	29,8	182,2	101,9
<u>ОБЛАСТ СИЛИСТРА</u>						
Алфатар	1 616,9	1 305,7	158,1	20,5	132,6	69,8
Главиница	4 743,3	3 585,0	813,7	51,7	292,9	115,6
Дулово	10 508,9	8 405,1	1 706,7	32,7	364,4	112,0
Кайнарджа	2 870,5	2 181,0	419,8	36,3	233,4	123,3
Силистра	17 704,1	15 305,5	1 830,1	66,3	502,2	226,1
Ситово	2 334,8	1 683,2	402,6	36,3	212,7	123,6
Тутракан	5 367,8	4 132,0	940,4	32,7	262,7	111,4
<u>ОБЛАСТ СЛИВЕН</u>						
Котел	7 464,4	5 367,0	1 404,3	126,4	566,7	338,9
Нова Загора	14 084,2	11 099,5	2 234,1	125,0	625,6	287,4
Сливен	40 260,8	34 127,1	4 351,9	342,2	1 439,6	759,5
Твърдица	7 097,5	5 708,7	951,7	70,9	366,2	241,5
<u>ОБЛАСТ СМОЛЯН</u>						

Баните	2 073,3	1 329,0	269,5	86,8	388,0	266,0
Борицо	1 545,6	1 120,2	203,4	80,4	141,6	93,1
Девин	4 460,9	3 107,6	714,6	262,2	376,5	224,7
Доспат	3 672,9	2 862,3	570,4	61,2	179,0	91,7
Златоград	4 607,4	3 530,5	698,1	95,2	283,6	188,7
Мадан	4 395,1	2 970,2	706,7	183,0	535,2	316,2
Неделино	3 151,8	2 016,6	451,4	173,7	510,1	409,7
Рудозем	4 035,2	2 980,5	605,0	162,3	287,4	157,9
Смолян	16 652,7	14 145,1	663,4	624,8	1 219,4	744,9
Чепеларе	2 670,8	2 154,2	75,4	129,8	311,4	206,0
<u>СТОЛИЧНА ОБЩИНА</u>	283 075,4	268 848,7	9 473,2	278,2	4 475,3	507,6
<u>ОБЛАСТ СОФИЙСКА</u>						
Антоп	862,2	667,9	110,2	19,8	64,3	48,3
Божурище	2 478,9	2 220,6	100,5	18,2	139,6	62,4
Ботевград	10 881,4	8 592,7	1 403,9	155,6	729,2	529,8
Годеч	2 188,2	1 346,4	414,6	65,6	361,6	223,0
Горна Малина	2 341,2	1 726,6	353,1	35,0	226,5	119,2
Долна баня	2 084,1	1 867,1	161,8	7,2	48,0	24,5
Драгоман	2 352,4	1 555,6	342,7	65,7	388,4	223,7
Елин Пелин	6 848,3	5 855,2	527,6	74,7	390,8	201,8
Етрополе	5 486,7	4 432,6	585,2	141,9	327,0	214,2
Златица	1 940,1	1 596,8	247,2	10,6	85,5	36,2
Ихтиман	6 488,9	4 981,7	981,0	76,4	449,8	260,4
Копривщица	1 357,4	1 203,1	78,2	11,8	64,3	40,1
Костенец	4 042,7	3 151,0	597,8	49,0	244,9	150,0
Костинброд	4 773,2	3 817,5	603,1	62,1	290,5	154,7
Мирково	1 045,5	770,7	111,7	27,0	136,1	83,1
Пирдоп	2 924,3	2 530,6	214,3	60,8	118,6	72,1
Правец	6 019,2	4 695,9	315,7	206,0	801,6	702,0

Самоков	11 793,0	10 151,6	957,8	133,4	550,2	215,1
Своге	6 926,3	4 624,1	1 210,2	231,8	860,2	552,9
Сливница	2 755,0	2 042,4	499,0	27,2	186,4	93,1
Чавдар	714,3	600,9	57,0	9,5	46,9	32,3
Челопеч	836,1	721,5	38,5	14,4	61,7	49,0
<u>ОБЛАСТ СТАРА ЗАГОРА</u>						
Братя Даскалови	3 032,6	1 965,9	693,5	45,8	327,4	156,4
Гурково	2 206,4	1 689,6	388,5	14,6	113,7	36,5
Гълъбово	4 467,4	3 903,5	312,4	53,4	198,1	79,3
Казанлък	22 655,9	19 289,7	2 747,8	60,4	558,0	206,0
Мъглиж	3 917,2	2 853,3	775,1	38,6	250,2	132,0
Николаево	2 394,8	1 934,7	343,1	17,7	99,3	60,2
Опан	1 117,0	798,5	133,9	21,5	163,1	73,3
Павел баня	5 308,2	4 204,3	895,2	14,3	194,4	48,5
Раднево	6 330,3	4 944,2	902,3	88,9	394,9	189,9
Стара Загора	47 194,7	42 466,5	3 269,8	154,9	1 303,5	527,4
Чирпан	6 925,1	5 116,9	1 318,7	66,1	423,4	225,4
<u>ОБЛАСТ ТЪРГОВИЩЕ</u>						
Антоново	3 081,8	1 869,3	534,2	94,6	583,7	322,4
Омуртаг	8 159,9	6 083,1	1 374,7	94,6	607,5	322,4
Опака	2 696,2	2 114,7	414,6	24,3	142,6	82,8
Попово	10 181,4	7 644,2	1 671,5	125,4	740,3	427,0
Търговище	19 503,5	16 059,7	2 257,1	162,6	1 024,1	554,4
<u>ОБЛАСТ ХАСКОВО</u>						
Димитровград	13 738,0	11 598,1	1 489,5	74,3	576,1	253,6
Ивайловград	3 721,0	2 223,7	732,6	118,0	646,7	402,2
Любимец	3 574,5	2 820,7	515,2	40,5	198,1	93,1

Маджарово	1 132,2	764,2	96,6	40,1	231,3	136,7
Минсрални бани	2 055,3	1 520,1	291,9	40,9	202,4	112,7
Свиденград	7 866,1	6 248,5	1 084,4	75,1	458,1	230,5
Симеоновград	3 190,6	2 505,3	551,6	11,6	122,1	36,9
Стамболово	2 857,5	2 132,1	321,4	58,9	345,1	187,3
Тополовград	4 602,7	3 373,7	886,7	35,2	307,1	119,9
Харманли	7 288,7	5 775,9	974,1	66,5	472,2	226,8
Хасково	27 339,3	24 934,4	1 509,1	106,2	789,6	292,4
ОБЛАСТ ШУМЕН						
Велики Преслав	4 561,4	3 473,9	795,6	39,7	252,2	135,6
Венец	2 933,6	2 206,0	457,9	39,1	230,6	133,4
Върбица	4 281,3	3 283,8	736,2	26,8	234,5	91,7
Каолиново	4 716,9	3 721,4	730,0	30,2	235,3	102,8
Каспичан	3 305,6	2 587,8	523,6	24,1	170,1	82,1
Никола Козлево	3 174,9	2 534,7	441,7	54,3	144,2	53,5
Нови пазар	7 441,6	6 093,0	930,9	114,2	303,5	155,4
Смядово	3 363,2	2 730,8	475,2	13,9	143,3	47,3
Хитрино	2 447,5	1 697,1	332,8	86,6	331,0	193,5
Шумен	30 093,7	26 689,2	2 509,4	118,2	776,9	332,5
ОБЛАСТ ЯМБОЛ						
Болярово	2 735,0	2 218,4	160,8	43,9	311,9	149,5
Елхово	5 896,8	4 382,7	1 047,8	69,5	396,8	188,5
Стралджа	5 514,9	4 072,3	978,5	72,8	391,3	194,8
Тунджа	7 056,6	4 505,7	1 764,6	92,9	693,4	316,8
Ямбол	23 800,7	20 825,7	2 723,0	7,2	244,8	24,3
ВСИЧКО:	2 287 179,6	1 925 639,6	240 640,0	19 000,0	101 900,0	50 000,0

(2) Взаимоотношенията между централния бюджет и бюджетите на общините могат да се променят чрез трансфери за финансови компенсации от държавата и субвенции без да се влошава утвърденото с чл.1, ал. 3 бюджетно салдо.

Чл. 11. (1) При разработването на общинските бюджети и приемането им от общинските съвети, средствата за финансиране на делегираните от държавата дейности се определят по функции, групи, дейности и параграфи, съгласно Единната бюджетна класификация в размери не по-малки от приетите по колона 3 от таблицата на чл. 10, ал. 1.

(2) Определя стойностните и натуралните показатели на общините за делегираните от държавата дейности, съгласно приложение № 6.

Чл. 12. (1) Разчетите за финансиране на капиталовите разходи на общините, определени с решение на общинския съвет въз основа на поименните списъци на обектите за строителство и основен ремонт, за придобиване на материални и нематериални дълготрайни активи и за проучвателни и проектни работи, се представят в Министерството на финансите при условия и по ред, определени от министъра на финансите.

(2) Целевата субсидия за капиталови разходи по чл. 10, ал. 1 може да се разпределя за делегирани от държавата дейности и/или за местни дейности. За сметка на тази субсидия могат да се предвиждат капиталови разходи и за делегираните бюджети. Разпределението ѝ се одобрява с решение на общинския съвет.

(3) Общинският съвет може да одобрява компенсирани промени между показателите на капиталови разходи, както и между отделни обекти, финансирани със средства от целевата субсидия, определена в чл.10, ал. 1, като промените се одобряват само в рамките на бюджетната година.

Чл. 13. (1) Годишният размер на общата субсидия за делегираните от държавата дейности за общините се разпределя по тримесечия, както следва:

1. първо тримесечие - 30 на сто;
2. второ тримесечие - 25 на сто;
3. трето тримесечие - 20 на сто;
4. четвърто тримесечие - 25 на сто.

(2) Годишният размер на целевата субсидия за капиталови разходи за общините, без тази за изграждане и основен ремонт на общински пътища, се разпределя по тримесечия, както следва:

1. първо тримесечие - 20 на сто;
2. второ тримесечие - 25 на сто;
3. трето тримесечие - 30 на сто;
4. четвърто тримесечие - 25 на сто.

(3) Общата изравнителна субсидия по чл. 10, ал. 1 се предоставя на общините до 31 януари в размер 50 на сто и до 30 юни - останалите 50 на сто.

(4) Средствата за зимно поддържане и снегочистване по чл. 10, ал. 1 се предоставят на общините до 20 януари в размер 75 на сто и до 30 октомври - останалите 25 на сто.

Чл. 14. (1) От общинските бюджети могат да се извършват капиталови разходи над размера на целевата субсидия, определен с чл. 10, ал.1, ако източник за финансиране са средства от местните данъци и такси и други неданъчни приходи.

(2) Паричните постъпления от продажба на общински нефинансови активи се изразходват само за финансиране изграждането, основен и текущ ремонт на социална и техническа инфраструктура, както и за погасяване на ползвани заеми за финансиране на проекти на социалната и техническа инфраструктура.

(3) Като източник за финансиране на капиталовите разходи могат да се използват средства от общата субсидия за делегираните от държавата дейности по образованието, определени по този закон, когато средствата са предоставени по формула на училищата, детските градини и обслужващите звена, прилагащи система на делегирани бюджети и при условия, определени в Постановлението за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2013 г.

Чл. 15. (1) Министерството на финансите финансира плащанията, като спазва следните приоритети:

1. плащания по обслужване на държавния дълг и за вноската на Република България в общия бюджет на Европейския съюз;
2. трансфери за осигурителните фондове и за общините;
3. субсидии за бюджета на съдебната власт и на Народното събрание;
4. плащанията на министерствата, ведомствата и другите бюджетни организации;
5. субсидии за нефинансови предприятия.

(2) Министерствата, ведомствата и организацията им изразходват бюджетните средства при съблюдаване на следните приоритети:

1. плащания по обслужване на държавния дълг;
2. заплати, осигурителни плащания, обезщетения, помощи, стипендии и медикаменти, включително за извънстационарно безплатно лекарствено снабдяване;
3. храна, отопление, осветление, както и издръжка на социалните, здравните и образователните заведения.

Чл. 16. При възникване на допълнителна потребност от извършване на разходи, свързани със спецификата на Фонд "Извеждане от експлоатация на ядрени съоръжения" и Фонд "Радиоактивни отпадъци" към министъра на икономиката, енергетиката и туризма, както и за финансиране на разходите за връщане за преработка на 240 касети с отработено ядрено гориво от окончателното прекратилите експлоатацията си блокове ВВЕР-440 през 2013 г., без тези разходи да се възстановяват от „АЕЦ Козлодуй” – ЕАД, може да се предостави допълнителен лимит за разход, при условие, че не се влошава утвърденото с чл.1, ал. 3 бюджетно салдо.

Чл. 17. (1) Утвърждава допустими максимални размери на задълженията към доставчици към 31 декември 2013 г. на разпоредителите с бюджетни кредити съгласно приложение № 7 на обща сума от 319 942,0 хил. лв.

(2) Сумите за съответните разпоредители с бюджетни кредити по приложение № 7 могат да бъдат увеличени с акт на Министерския съвет, като общият размер на увеличенията не може да надвишава 20 на сто от сумата по ал. 1.

(3) Министерският съвет може да извършва компенсирани промени в сумите по приложение № 7, между отделните първостепенни разпоредители с бюджетни кредити, когато очакваният размер на задълженията към доставчиците на даден първостепенен разпоредител и неговите разпоредители от по-ниска степен е по-малък от съответната сума по приложение № 7.

(4) По реда на ал. 3 не може да се намаляват сумите на максималния допустим размер на задълженията към доставчици по приложение № 7 на Народното събрание, Висшия съдебен съвет, Сметната палата и Комисията за финансов надзор и техните разпоредители от по-ниска степен.

(5) В обхвата на задълженията по ал. 1-4 се включват всички задължения към доставчици, които подлежат на плащане и отчитане по съответните бюджети на разпоредителите по ал. 1, включително и на техните разпоредители от по-ниска степен, с изключение на задълженията по финансов лизинг и търговски кредит за доставки на активи, отчетени като бюджетни разходи.

(6) Министърът на финансите дава указания относно реда и начина за изготвяне и представяне на отчетна и прогнозна информация за задълженията по ал. 1-4.

Чл. 18. (1) Преобразуваните през 2013 г. в търговски дружества разпоредители с бюджетни кредити правят вноска в полза на централния бюджет в размер на разликата между утвърдените им приходи и разходи за 2013 г.

(2) Средствата по ал. 1 се превеждат до 25-о число в края на всяко тримесечие на база на фактическото изпълнение на приходите.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. (1) Държавните органи и бюджетните организации са администратори на приходите, планирани да постъпят по собствените им бюджети, освен ако със закон е предвидено друго.

(2) Когато в закон или в акт на Министерския съвет не е изрично посочено по кой бюджет се внасят приходите от глоби, имуществени санкции и такси или е посочено, че те се внасят в приход на републиканския или на държавния бюджет, тези приходи постъпват по бюджета на съответния държавен орган или бюджетна организация.

(3) Приходите от глоби по Закона за движението по пътищата, без тези по чл. 167, ал. 4 и по § 1, ал. 4, т. 1 от Допълнителните разпоредби на същия закон, постъпват в приход на централния бюджет.

(4) Приходите от глоби и санкции, налагани и/или събирани от органите на Националната агенция за приходите, постъпват по съответните им банкови сметки за приходите на централния бюджет.

§ 2. (1) Разликата между приходите, разходите, трансферите и нето операциите по финансиране по бюджетите на министерствата и ведомствата по чл. 4 и чл. 6, ал. 1 е за сметка на бюджетното взаимоотношение с централния бюджет.

(2) За целите на касовото изпълнение на бюджета сумата по ал. 1 за съответните бюджети и за централния бюджет е резултатна и индикативна величина.

§ 3. (1) Министърът на финансите одобрява лимит за плащанията на първостепенните разпоредители с бюджетни кредити за 2013 г. в размер до 100 на сто от плащанията им за разходи и трансфери по уточнен план, независимо от изпълнението на приходите и останалите постъпления по съответните бюджети, в случай че не се нарушава утвърденото бюджетно салдо по републиканския бюджет.

(2) При залагането и актуализирането на лимитите в системата за електронни бюджетни разплащания Министерството на финансите текущо може да предприема мерки за коригиране на месечните лимити за плащания или за отлагане залагането на лимити в частта на утвърдените суми за нелихвените разходи и трансферите за компенсиране неизпълнението на приходите по републиканския бюджет, както и за компенсиране на ефекта върху бюджетното салдо, произтичащ от касовите разлики в месечните размери на постъпилите приходи по републиканския бюджет.

§ 4. (1) Средствата от резерва за непредвидени и неотложни разходи в частта за структурни реформи и допълнителни фискални мерки по чл. 1, ал. 2, т. 4.1 се разходват въз основа на акт на Министерския съвет.

(2) Средствата от резерва за непредвидени и неотложни разходи в частта за предотвратяване, овладяване и преодоляване на последиците от бедствия по чл. 1, ал. 2, т. 4.2 се разходват въз основа на решение на Междуведомствената комисия за възстановяване и подпомагане към Министерския съвет.

(3) Средствата по ал. 1 и 2 се предоставят за разходване по съответните бюджети чрез корекция на бюджетните им взаимоотношения с централния бюджет.

§ 5. Утвърждава се обща годишна квота за предоставяне на ваучери за храна по чл. 209, ал. 7 от Закона за корпоративното подоходно облагане в размер 160 млн. лв.

§ 6. Минималният размер на фискалния резерв към 31 декември 2013 г. е в размер 4,5 млрд. лв.

§ 7. Минималният размер на основната заплата за най-ниската длъжност, предвидена за заемане от държавен служител по Закона за държавния служител, е 335 лв. от 1 януари 2013 г.

§ 8. Базата за определяне размера на основното месечно възнаграждение за най-ниската длъжност на лицата по чл. 212, ал. 3 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, по чл. 199, ал. 3 и чл. 203, ал. 2 от Закона за Министерството на вътрешните работи, по чл. 22 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража и по чл. 71, ал. 2 и чл. 73, ал. 2 от Закона за Държавна агенция „Национална сигурност” е 376 лв. от 1 януари 2013 г.

§ 9. (1) Средномесечният доход по чл. 4 от Закона за семейни помощи за деца за 2013 г. е 350 лв.

(2) Размерът на месечните помощи за дете по чл. 7, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца за 2013 г. е 35 лв. за всяко дете.

(3) При едновременно раждане от майката на две и повече деца помощта по ал. 2 за всяко от тях се определя и изплаща в размер 150 на сто от размера по ал. 2.

(4) Размерът на еднократната помощ при бременност по чл. 5а от Закона за семейни помощи за деца за 2013 г. е 150 лв.

(5) Размерът на еднократната помощ при раждане на живо дете по чл. 6, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца за 2013 г. е, както следва:

1. за първо дете – 250 лв.;
2. за второ дете – 600 лв.;
3. за трето и всяко следващо дете – 200 лв.

(6) Размерът на допълнителната еднократна помощ за дете с установени трайни увреждания 50 и над 50 на сто до навършване на 2-годишна възраст по чл. 6, ал. 6 от Закона за семейни помощи за деца за 2013 г. е 100 лв.

(7) Размерът на месечните помощи за отглеждане на дете до една година по чл. 8, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца за 2013 г. е 100 лв.

(8) Размерът на еднократната помощ за близнаци по чл. 6а, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца за 2013 г. е 1200 лв. за всяко дете.

(9) Размерът на еднократната помощ по чл. 8в, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца за 2013 г. е 2880 лв.

(10) Размерът на месечната добавка по чл. 8д, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца за 2013 г. е 189 лв.

(11) Размерът на обезщетенията по чл. 230, ал. 1 и чл. 231, ал. 1 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България за 2013 г. е 270 лв.

§ 10. Максималният размер на присъдената издръжка, която се изплаща от държавата по чл. 152, ал. 1 от Семейния кодекс, за 2013 г. е 60 лв.

§ 11. Годишният размер на държавната субсидия за един получен действителен глас съгласно Закона за политическите партии за 2013 г. е 12 лв.

§ 12. (1) Максималният размер на новия държавен дълг, който може да бъде поет през 2013 г., е 2,0 млрд. лв.

(2) Максималният размер на новите държавни гаранции, които могат да бъдат издадени през 2013 г., е 0,2 млрд. лв., в т.ч. гаранционни депозити по § 15, ал. 2.

§ 13. Максималният размер на държавния дълг към края на 2013 г. не може да надвишава 14,6 млрд. лв.

§ 14. За оптимизиране обслужването на държавния дълг министърът на финансите може да:

1. емитира държавни ценни книжа за обратно изкупуване на вътрешни и външни задължения на страната, при условие че не се увеличава държавният дълг към края на годината;
2. сключва договори за намаляване на риска при рефинансиране и изглаждане на матурирещата структура на дълга, при условие че в резултат на това не се увеличава номиналната стойност на дълга;
3. сключва договори за валутни и лихвени суап-операции;
4. изплаща предсрочно задължения по държавния дълг.

§ 15. (1) В рамките на текущата бюджетна година Министерският съвет не може да одобрява и да предлага на Народното събрание финансиране на инвестиционни проекти с външни държавни заеми.

(2) В рамките на текущата бюджетна година Министерският съвет може да издава гаранции от името и за сметка на държавата под формата на гаранционни депозити съгласно § 35 в общ размер до 100 млн. лв.

(3) В рамките на текущата бюджетна година Министерският съвет може да издава гаранции от името и за сметка на държавата по Закона за кредитиране на студенти и докторанти в общ размер до 80,5 млн. лв.

§ 16. (1) За 2013 г. приходите, разходите, трансферите и елементите на финансирането, свързани с усвояване на държавните инвестиционни заеми и държавните инвестиционни заеми с краен бенефициент - търговско дружество, са планирани по централния бюджет.

(2) През 2013 г. разпоредителите с бюджетни кредити, които администрират по бюджетите си държавни инвестиционни заеми или държавни инвестиционни заеми с краен бенефициент - търговско дружество, извършват и отчитат операции с тях, включително за сметка на националното съфинансиране. Общият лимит на разходите е в размер до 336 261,8 хил. лв.

(3) Министърът на финансите по предложение на съответните разпоредители с бюджетни кредити текущо извършва компенсирани промени между централния бюджет и бюджетите на съответните разпоредители с бюджетни кредити на базата на действително извършените и отчетени операции по ал. 2.

(4) Компенсираните промени по ал. 3 могат да се извършват и авансово за плащания, свързани с погашения на задължения към кредитора, разходи за лихви и такси-ангажимент.

(5) Допълнителни бюджетни кредити по държавни инвестиционни заеми за 2013 г. могат да се одобряват и по реда на чл. 34 и 35 от Закона за устройството на държавния бюджет.

(6) Разпоредбите на ал. 1 - 5 не се прилагат от Националния осигурителен институт.

§ 17. (1) Държавните и общинските предприятия и едноличните търговски дружества с държавно, съответно с общинско, участие, отдали под наем предоставените им застроени или незастроени недвижими имоти, дължат вноски в размер 50 на сто от получения наем в републиканския бюджет, а общинските - в общинския бюджет.

(2) За имоти, отдадени под наем от дружества с над 50 на сто държавно и/или общинско участие, в съответния бюджет се дължи вноски в размер 50 на сто от наема, съответстващ на държавното или общинското участие.

(3) Алинеи 1 и 2 не се прилагат за юридически лица, когато при тяхното образуване или преобразуване имуществото, което те отдават под наем, е предоставено за извършване на дейности, свързани с отдаването под наем.

(4) Сумите по ал. 1 и 2 се внасят от държавните предприятия и дружествата с държавно участие в 10-дневен срок от всяко получаване на суми по наемния договор по сметка за приходите по централния бюджет на Националната агенция за приходите.

(5) Сумите по ал. 1 и 2 се внасят от общинските предприятия и дружествата с общинско участие в 10-дневен срок от всяко получаване на суми по наемния договор по сметката за приходите на общината, която има участие в съответното общинско предприятие или дружество.

(6) Вноските по ал. 1 и 2, дължими към републиканския бюджет, се установяват и събират от Националната агенция за приходите по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

(7) Вноските по ал. 1 и 2, дължими към общинския бюджет, се установяват и събират от органите на общинската администрация по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

§ 18. В случаите, когато бюджетните предприятия, финансирани от държавния бюджет, от бюджетите на общините или по реда на извънбюджетните средства, са настанени в сгради - собственост на държавата или на общините, те не заплащат наеми.

§ 19. (1) Задълженията на Република България по ратифицираните от Народното събрание споразумения относно поемането от страна на държавата на правата и задълженията на Банковата консолидационна компания се изплащат от централния бюджет.

(2) Изплатените от централния бюджет суми по ал. 1 се отразяват в намаление на постъпленията от приватизация.

§ 20. (1) Средствата по бюджетните, извънбюджетните, депозитните сметки и сметките за чужди средства в левове и във валута в Българската народна банка на централния бюджет, на министерствата, ведомствата, Народното събрание, Сметната палата, Комисията за финансов надзор, Българската национална телевизия, Българското национално радио, Българската телеграфна агенция, Българската академия на науките, държавните висши училища, органите на съдебната власт, Националния осигурителен институт и Националната здравноосигурителна каса се организират и обслужват в единна система на събиране, съхраняване, разплащане и отчитане, наричана по-нататък „единна сметка“.

(2) Средствата на органите на съдебната власт, както и на Българската национална телевизия, Българското национално радио, Българската телеграфна агенция, Българската академия на науките, държавните висши училища, Националния осигурителен институт и Националната здравноосигурителна каса и на другите бюджетни предприятия, чиито бюджети не са част от държавния бюджет, се включват в единната сметка при запазване на тяхната финансова автономност при управлението на паричните средства.

(3) Средствата от международни програми и споразумения се включват в единната сметка при съобразяване с клаузите на договорите, въз основа на които са предоставени тези средства.

(4) Всички левови бюджетни плащания на министерствата, ведомствата, Народното събрание, Сметната палата, Комисията за финансов надзор, Българската национална телевизия, Българското национално радио, Българската телеграфна агенция, органите на съдебната власт, Националния осигурителен институт, Националната здравноосигурителна каса и техните разпоредители с бюджетни кредити от по-ниска степен се извършват чрез сметките на съответните първостепенни разпоредители в Българската народна банка,

включени в единната сметка. Министерът на финансите определя реда, начина и сроковете за поетапно включване на разпоредителите с бюджетни кредити в системата за електронни бюджетни разплащания.

(5) Бюджетните приходи и възстановените разходи в левове на бюджетните предприятия по ал. 4 се централизират в единната сметка чрез използването на транзитни сметки. За банковото обслужване на транзитните сметки не се прилага чл. 29, ал. 3 от Закона за устройството на държавния бюджет.

(6) Обслужването от банките в страната на транзитните сметки и плащанията по ал. 4 и 5, както и на картовите плащания по чл. 4, ал. 1 от Закона за ограничаване на плащанията в брой се извършва въз основа на сключени договори между Министерството на финансите и банките. Договорите съдържат едни и същи клаузи и цени, приложими за всички банки.

(7) Обслужването и програмното осигуряване на СЕБРА се извършват от оператора на платежна система с окончателност на сетълмента за обслужване на клиентски преводи с левове, предназначени за изпълнение в определен момент, въз основа на сключен договор с Министерството на финансите.

(8) Българската народна банка обслужва от името и за сметка на Министерството на финансите сметките на разпоредителите с бюджетни кредити, включени в единната сметка по реда на ал. 1. Министерството на финансите заплаща на Българската народна банка на договорна основа обслужването на единната сметка и услугите, свързани с информационното обслужване на държавния бюджет.

(9) Въз основа на представена от съответните първостепенни разпоредители с бюджетни кредити информация лимитите за плащания по бюджетите и извънбюджетните сметки и фондове на Народното събрание, Висшия съдебен съвет, Сметната палата, Комисията за финансов надзор, министерствата и другите първостепенни разпоредители по ал. 1, Българската академия на науките и държавните висши училища се определят и актуализират периодично от Министерството на финансите.

(10) За сметките за чужди средства, както и за сметките на бюджетните предприятия, чиито бюджети не са част от държавния бюджет, без тези по ал. 9, лимитите се определят автоматично на базата на общия размер на постъпленията по съответната сметка в Българската народна банка, по която се залага лимитът, доколкото за тях не е приложена разпоредбата на ал. 9.

(11) Бюджетните взаимоотношения на държавните органи, министерствата и ведомствата с централния бюджет по чл. 2, ал. 1, чл. 3, ал. 1, чл. 4, чл. 5, ал. 1 и чл. 6, ал. 1 могат да се коригират за плащания и постъпления, които са елемент на финансирането по смисъла на чл. 3, ал. 5 от Закона за устройството на държавния бюджет и Единната бюджетна класификация за 2013 г., както и при прилагането на чл. 39, ал. 2 от Закона за устройството на държавния бюджет, при условие че не се влошава балансът на държавния бюджет и не се намаляват предвидените по съответните бюджети плащания за разходи и трансфери.

(12) Министерът на финансите може да определи по реда на ал. 4 и/или ал. 5 да се включат в единната сметка и/или в системата за електронни бюджетни разплащания средствата, постъпленията и плащанията на централния бюджет, държавните висши училища от страната, извънбюджетните сметки и фондове и сметките за чужди средства, както и на други бюджетни предприятия, извън тези по ал. 1, 4 и 5, включително плащанията по възстановяване на надвнесени или погрешно внесени публични вземания на централния бюджет и от осигурителни вноски.

(13) Бюджетните плащания на включените в системата за електронни бюджетни разплащания бюджетни предприятия по ал. 2 и техните разпоредители с бюджетни кредити

от по-ниска степен се извършват в рамките на съответните лимити по ал. 9 и 10, като при превишение на одобрените плащания над наличността на бюджетната сметка на съответния разпоредител в Българската народна банка разликата автоматично се финансира от сметка на централния бюджет.

(14) Възникналото по ал. 13 задължение към централния бюджет се погасява чрез автоматични преводи на последващи постъпления от бюджетната сметка на съответния разпоредител по сметка на централния бюджет, като неуредените към края на отчетния период разчети по това задължение се отразяват в съответните отчети за касовото изпълнение на бюджета в частта на вътрешното финансиране.

(15) Редът по ал. 13 и 14 се прилага и спрямо включените в системата за електронни бюджетни разплащания извънбюджетни сметки и фондове и сметки за чужди средства.

(16) За целите на контрола, отчетността и статистиката на публичните финанси в системата за електронни бюджетни разплащания може да се отразява, отчита и обобщава информация за приходи, разходи, други операции, активи и пасиви, просрочени вземания и задължения, поемане на ангажименти, както и други бюджетни, отчетни и статистически показатели на касова и начислена основа, свързани с консолидираната фискална програма.

(17) Плащанията в системата на единна сметка се извършват до размера на общата наличност в съответната валута на единната сметка в рамките на съответните наличности и лимити по ал. 1, 9 и 10. Българската народна банка не носи отговорност за неизвършени или забавени плащания поради недостиг на средства на единната сметка.

(18) Включените в единната сметка средства по ал. 2 и 3 на бюджетните предприятия по ал. 1 и на държавните висши училища по ал. 12, както и техните наличности по сметките за извънбюджетни и чужди средства могат да се депозират само по депозитни сметки при условия и по ред, определени от министъра на финансите. Тези депозитни сметки се откриват на бюджетните предприятия и се обслужват от Българската народна банка от името и за сметка на Министерството на финансите, като начислените по тях лихви се отразяват в намаление на приходите от лихви на централния бюджет.

(19) Министърът на финансите упражнява общ контрол, осъществява управление на ликвидността и се разпорежда със средствата в единната сметка, включително чрез извършване на депозити в Българската народна банка и в банките, чрез операции на вторичния пазар с държавни ценни книжа и други операции с ликвидни и нискорискови ценни книжа на други държави, след провеждане на консултации с Българската народна банка.

§ 21. (1) Банковото обслужване на сметките и плащанията на бюджетните предприятия се осъществява от Българската народна банка и от банките.

(2) Наличните парични средства по всички сметки, депозити и акредитиви в левове и във валута на бюджетните предприятия, включително на общините в банките, с изключение на средствата по чл. 19 от Закона за Българската банка за развитие, се обезпечават от обслужващите банки в полза на Министерството на финансите чрез блокиране на държавни ценни книжа по дълга на Република България. Блокирането на ценни книжа се извършва при Българската народна банка и има действие на законен особен залог върху тях в полза на Министерството на финансите. Блокират се ценни книжа, свободни от всякакви тежести и обезпечения. Банките деблокират държавни ценни книжа само при условие, че това не води до временен недостиг на обезпечение на наличните парични средства на бюджетните предприятия по сметки при тях.

(3) Държавните ценни книжа по ал. 2, които са регистрирани в електронната система за регистриране и обслужване на търговията с безналични държавни ценни книжа в

Българската народна банка, се блокират, съответно деблокират, въз основа на искане за това, отправено от обслужващите банки, в зависимост от размера на паричните средства по сметките в тях.

(4) Ценните книжа по ал. 2, които не са регистрирани в електронната система за регистриране и обслужване на търговията с безналични държавни ценни книжа в Българската народна банка, се блокират чрез прехвърлянето им от обслужващите банки по специално открити техни сметки в Българската народна банка. Разпореждане с ценните книжа се извършва само със съгласие на Министерството на финансите.

(5) Министърът на финансите и управителят на Българската народна банка могат да променят размера и вида на активите на банките, служещи за обезпечение, както и условията и реда за обезпечаване по ал. 1 - 4, за което уведомяват обслужващите банки.

(6) При несъстоятелност на банка, обслужваща бюджетни предприятия, включително общини, ценните книжа и другите активи, които служат като обезпечение по реда на ал. 2 - 5, не се включват в масата на несъстоятелността и преминават в пълно разпореждане на министъра на финансите. Средствата, останали след удовлетворяване на вземанията, обезпечени по реда на ал. 2 - 5 с ценни книжа, вземания по сметки и други активи, се включват в масата на несъстоятелността.

(7) Недействителни са всякакви тежести и обезпечения върху блокираните ценни книжа и други активи по ал. 5 за времето, през което те са заложили при условията и по реда на този закон.

(8) В лиценза на банки, които приемат за обслужване сметки на бюджетни предприятия, е необходимо да бъдат включени и дейностите по чл. 2, ал. 2, т. 9 от Закона за кредитните институции.

(9) Министърът на финансите и управителят на Българската народна банка определят реда и начина на прилагане на ал. 1 - 6, включително за изготвянето и предоставянето от банките на периодична информация за операциите и за наличностите по сметките на бюджетните организации.

§ 22. (1) Бюджетните, извънбюджетните, депозитните сметки и сметките за чужди средства в левове и във валута на министерствата и ведомствата - първостепенни разпоредители, на Народното събрание, Сметната палата, Комисията за финансов надзор, Висшия съдебен съвет, държавните висши училища от София, Българската академия на науките, Българската национална телевизия, Българското национално радио, Българската телеграфна агенция, Националният осигурителен институт и на Националната здравноосигурителна каса се обслужват от Българската народна банка. Водените към 31 декември 2012 г. бюджетни, извънбюджетни и депозитни сметки и сметките за чужди средства в левове и във валута в Българската народна банка на техни второстепенни разпоредители и други техни структурни единици не може да се прехвърлят за обслужване в други банки.

(2) Министърът на финансите може да разреши на бюджетните предприятия по ал. 1 временно да откриват сметки в други банки, когато това е необходимо за осъществяване на картови разплащания във валута и за други банкови операции, неизвършвани от Българската народна банка, както и за откриване на акредитиви. След приключването на операциите тези сметки се закриват, като наличните салда по тях се възстановяват по съответните сметки в Българската народна банка.

(3) Средствата от заеми и помощи на бюджетните предприятия по ал. 1 се обслужват в Българската народна банка, доколкото в клаузите на договорите по международни програми и споразумения изрично не е определено друго.

(4) Министърът на финансите може да определи по реда на ал. 3 да се обслужват от Българската народна банка и средства по държавни и държавногарантирани заеми, при които крайни бенефициенти са търговски дружества.

(5) Министърът на финансите и управителят на Българската народна банка определят обхвата на сметките и плащанията на бюджетните предприятия по ал. 1, които задължително се обслужват чрез системата за електронно банкиране на Българската народна банка, както и реда, начина и сроковете за поетапното им включване към системата.

§ 23. (1) Бюджетните предприятия публикуват информация от годишните си финансови отчети чрез интернет по ред, начин и в срокове, определени от министъра на финансите съгласувано с председателя на Сметната палата.

(2) Информацията по ал. 1 от одитираните от Сметната палата годишни финансови отчети се публикува и на интернет страницата на Сметната палата заедно с одитния доклад и/или одитното становище по чл. 53 от Закона за Сметната палата.

§ 24. (1) Начисляването, внасянето и отчитането на дължимите вноски за държавното обществено осигуряване, за здравното осигуряване, за Учителския пенсионен фонд и за допълнителното задължително пенсионно осигуряване от бюджетните предприятия по смисъла на § 1, т. 1 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството, без общините, се извършва по досегашния ред чрез прилагането на централизирано разплащане и разчитане между централния бюджет, Националния осигурителен институт, Националната здравноосигурителна каса, Националната агенция за приходите и съответните бюджети, сметки и фондове.

(2) Годишното разчитане за сумите по ал. 1 между централния бюджет, Националния осигурителен институт, Националната здравноосигурителна каса, Националната агенция за приходите и съответните бюджети, сметки и фондове се извършва на базата на данните от годишните отчети за касовото изпълнение на бюджетите и извънбюджетните сметки и фондове на бюджетните предприятия.

(3) Произтичащата в резултат на § 2 разлика между отчетените суми и уточнения план на бюджетните взаимоотношения между централния бюджет и бюджетите по чл. 4 и чл. 6, ал. 1 не формира разчет - задължение за съответния бюджет към централния бюджет за целите на прилагане на ал. 2.

(4) Данъците върху доходите на физически лица се начисляват, удържат, отчитат и внасят от бюджетните предприятия по ал. 1 на основата на принципите, правилата и сроковете на централизираното разплащане по ал. 1 - 3, без да се превеждат по сметките за приходите на централния бюджет на Националната агенция за приходите и при спазване на приложимия режим на данъчно облагане.

(5) Министърът на финансите дава указания по прилагането на ал. 1 - 4.

§ 25. Определя извънбюджетните сметки и фондове за 2013 г. съгласно приложение № 8.

§ 26. (1) Левовите плащания на Държавен фонд „Земеделие”, включително плащанията на Разплащателната агенция, както и на извънбюджетната сметка на Националния фонд към министъра на финансите за средствата от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, включително плащанията за сметка на свързаното с тях национално съфинансиране и авансово финансиране от централния бюджет, се извършват чрез системата за електронни бюджетни разплащания.

(2) Авансовото финансиране от централния бюджет може да се извършва по реда, в размерите и в сроковете за предоставяне, погасяване и отчитане, предвидени за финансирането на плащанията на извънбюджетните сметки и фондове, включени в

системата за електронни бюджетни разплащания, при недостиг на средствата по съответната сметка, както и със средства от трансфера по чл. 1, ал. 2, раздел III, т. 1.10.

(3) Средствата от Европейския съюз по ал. 1 постъпват по сметки в Българската народна банка. Министърът на финансите съгласувано с управителя на Българската народна банка определя реда и начина на обслужване на тези сметки и извършването на операции по тях.

§ 27. (1) Средствата на извънбюджетната сметка на Националния фонд към министъра на финансите се получават, разходват и отчитат в съответствие с изискванията на Европейския съюз и страните-донори и по реда на чл. 45, ал. 2 от Закона за устройството на държавния бюджет.

(2) Годишните разчети на извънбюджетните средства по ал. 1 се утвърждават и променят от Министерския съвет.

(3) Промени на разчетите по ал. 2 се правят по предложение на министъра на финансите след изтичане на третото тримесечие на бюджетната година при съществено влошаване на техния баланс.

(4) Министърът на финансите може да извършва промени по отделните показатели, утвърдени по реда на ал. 2, в рамките на общия размер на разходите и трансферите.

(5) Чрез извънбюджетната сметка по ал. 1 се осъществяват получаването, разходването и управлението на средствата от помощта, предоставена на Република България от Европейския съюз по предприєдинителните инструменти ФАР, Кохезионния фонд (Регламент (ЕО) 1164/94) и САПАРД, Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, програмите за трансгранично сътрудничество по външни граници на Европейския съюз, Преходния финансов инструмент, Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство, Норвежкия финансов механизъм и Програмата за сътрудничество „България – Швейцария”, както и кореспондиращото съфинансиране от държавния бюджет.

(6) Националният фонд може да осигурява за сметка на постъпили текущо през годината или налични като преходен остатък от предходни години средства от централния бюджет авансово финансиране в хода на изпълнението на администрираните оперативни и други международни програми.

§ 28. (1) На бенефициенти - бюджетни предприятия, Национална компания „Железопътна инфраструктура” и „Метрополитен” ЕАД може да се предоставя авансово финансиране и по реда на § 26, ал. 2 по ред, начин и в срокове, определени от министъра на финансите.

(2) Авансовото финансиране по ал. 1 се предоставя под формата на временни безлихвени заеми между извънбюджетни сметки до размера на окончателните плащания от финансирането на съответния проект. За определени случаи след предварително съгласуване между Министерството на финансите и съответния управляващ орган авансово финансиране може да се отпусне и за определени междинни плащания до техния размер.

(3) Авансовото финансиране по ал. 1 се предоставя на бенефициенти - бюджетни предприятия, под формата на временни безлихвени заеми между извънбюджетни сметки.

(4) Авансовото финансиране по ал. 1 се предоставя на Национална компания „Железопътна инфраструктура” и „Метрополитен” ЕАД под формата на временна безлихвена финансова помощ, като операциите по предоставянето и възстановяването на тези суми се отразяват в отчетността на Националния фонд в частта на финансирането.

(5) Авансовото финансиране по ал. 1 постъпва, използва се, възстановява се и се отчита чрез отделни сметки и кодове в СЕБРА, обособени от останалите средства на Националния фонд.

(6) Авансово финансиране може да се осигури и чрез други временно свободни средства на Националния фонд, включително за сметка на преходни остатъци от минали години, при спазване на изискванията на ал. 5 за обособяване на тези средства и операции.

(7) За целите на прилагане на този параграф авансовото финансиране по ал. 1 - 6 представлява предоставени чрез Националния фонд средства и/или заложили лимити за плащания за заемообразно финансиране на бенефициенти - бюджетни предприятия, на Национална компания „Железопътна инфраструктура” и „Метрополитен” ЕАД извън определените в съответствие с правилата за управление на съответните програми суми за финансиране.

(8) Въз основа на акт на Министерския съвет може да се осигурява авансово финансиране и за други предприятия, които са контролирани от държавата/общините, при спазване правилата на Европейския съюз за допустима държавна помощ. Авансовото финансиране се извършва по реда на ал. 1, 2 и ал. 4 - 7.

§ 29. (1) Националното съфинансиране на средствата от помощта, предоставена на Република България от Европейския съюз и други донори по Кохезионния фонд (Регламент (ЕО) 1164/94), Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, програмите за трансгранично сътрудничество по външни граници на Европейския съюз, Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство, Норвежкия финансов механизъм и Програмата за сътрудничество „България – Швейцария” се предоставя за сметка на трансфер по чл. 1, ал. 2, раздел III, т. 1.10 от републиканския бюджет по извънбюджетната сметка на Националния фонд към министъра на финансите.

(2) За покриване на по-високото от разчетеното усвояване на средствата от помощта, предоставена на Република България от Европейския съюз, Министерският съвет може да одобри предоставянето на допълнително финансиране от централния бюджет по извънбюджетната сметка на Националния фонд към министъра на финансите.

§ 30. (1) Изпълнителните агенции/управляващите органи/програмните оператори по предприемаческите финансови инструменти ФАР, Кохезионния фонд (Регламент (ЕО) 1164/94) и САПАРД, Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, програмите за трансгранично сътрудничество по външни граници на Европейския съюз, Европейските земеделски фондове и Европейския фонд за рибарството, Преходния финансов инструмент, Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство, Норвежкия финансов механизъм и Програмата за сътрудничество „България – Швейцария” са длъжни да предприемат необходимите действия за събирането на недължимо платените и надплатените суми, както и на неправомерно получените или неправомерно усвоените средства по проекти, финансирани от донорите, включително свързаното с тях национално съфинансиране, както и на глобите и другите парични санкции, предвидени в националното законодателство, правото на Европейския съюз и в международните договори, сключени с донорите.

(2) Вземанията на изпълнителните агенции/управляващите органи/програмните оператори по ал. 1, които възникват въз основа на административен акт, са публични държавни вземания и се събират по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

(3) Вземанията на изпълнителните агенции/управляващите органи/програмните оператори по ал. 1, които възникват въз основа на договор, са частни държавни вземания и се събират от Националната агенция за приходите по реда за събиране на частните държавни вземания.

§ 31. (1) Събираните от Националната агенция за приходите чрез сметки за чужди средства на публични и частни вземания по чл. 3, ал. 1, т. 3 и 9 от Закона за Националната агенция за приходите, подлежащи на превеждане в полза на бюджети, които не са част от

републиканския бюджет, се превеждат по съответните им сметки най-малко веднъж тримесечно, а останалите събрани средства се превеждат по сметките на Националната агенция за приходите за събиране на приходите на централния бюджет.

(2) Разпоредбата на ал. 1 се прилага и по отношение на събираните от Националната агенция за приходите вземания, представляващи недължимо платени и надплатени суми, както и неправомерно получени или неправомерно усвоени средства за сметка на предприсъединителните финансови инструменти ФАР, Кохезионния фонд (Регламент (ЕО) 1164/94) и САПАРД, Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, програмите за трансгранично сътрудничество и външни граници на Европейския съюз, Европейските земеделски фондове и Европейския фонд за рибарството, Европейския фонд „Солидарност”, частта за Шенген от временния Инструмент за улесняване на бюджетните парични потоци и за подпомагане изпълнението на Шенгенското споразумение, Преходния финансов инструмент, Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство, Норвежкия финансов механизъм и Програмата за сътрудничество „България – Швейцария” и свързаното с тях национално съфинансиране, доколкото този ред е в съответствие с международните договори за тези средства и програми или не е определено друго с нормативен акт.

§ 32. (1) В случай на наложени финансови корекции, когато те не подлежат на възстановяване от бенефициентите, изпълнителните агенции/управляващите органи/програмните оператори по предприсъединителните финансови инструменти, Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, програмите за трансгранично сътрудничество по външни граници на Европейския съюз, частта за Шенген от временния Инструмент за улесняване на бюджетните парични потоци и за подпомагане изпълнението на Шенгенското споразумение, Преходния финансов инструмент, Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство, Норвежкия финансов механизъм и Програмата за сътрудничество „България – Швейцария” възстановяват в рамките на бюджетната година на Националния фонд от бюджета на съответния първостепенен разпоредител с бюджетни кредити, в чиято структура е съответната/ият изпълнителна агенция/управляващ орган/програмен оператор, изплатените недопустими разходи с източник извънбюджетната сметка на Националния фонд.

(2) В случаите, когато проекти се оттеглят от финансиране със средства от предприсъединителните финансови инструменти, Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, програмите за трансгранично сътрудничество по външни граници на Европейския съюз, Преходния финансов инструмент, Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство, Норвежкия финансов механизъм и Програмата за сътрудничество „България – Швейцария”, изпълнителните агенции/управляващите органи/програмните оператори преустановяват плащанията с източник извънбюджетната сметка на Националния фонд, като изплатените недопустими разходи по съответната програма с източник извънбюджетната сметка на Националния фонд се възстановяват на Националния фонд по реда на ал. 1. Необходимият финансов ресурс за финализирането на проектите се осигурява от бюджета на съответния първостепенен разпоредител с бюджетни кредити, в чиято структура е съответната/ият изпълнителна агенция/управляващ орган/програмен оператор.

§ 33. При необходимост възстановяването на средства към Европейската комисия по предприсъединителните финансови инструменти, Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, програмите за трансгранично сътрудничество по външни граници на Европейския съюз, частта за Шенген от временния Инструмент за улесняване на бюджетните парични потоци и за подпомагане изпълнението на Шенгенското споразумение, Преходния финансов инструмент, както и към донорите по Финансовия механизъм на

Европейското икономическо пространство, Норвежкия финансов механизъм и Програмата за сътрудничество „България – Швейцария” е за сметка на трансфера от централния бюджет и/или на такъв от минали години по извънбюджетната сметка на Националния фонд към министъра на финансите.

§ 34. Поетият дълг от общините от Фонда за органите на местно самоуправление в България „ФЛАГ” ЕАД и поетият дълг от общините по линия на Кредитното споразумение за структурен програмен заем (България, съфинансиране по Фондовете на ЕС 2007-2013) между Република България и Европейската инвестиционна банка не се включват в обхвата на разпоредбата по чл. 12 от Закона за общинския дълг.

§ 35. (1) За покриване на финансов недостиг на общини, други бюджетни предприятия и на държавни предприятия по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон, които са бенефициенти по проекти по оперативните програми „Транспорт”, „Околна среда” и „Регионално развитие”, одобрени от Европейската инвестиционна банка в съответствие с изискванията на Кредитното споразумение за структурен програмен заем (България, съфинансиране по Фондовете на ЕС 2007 - 2013) между Република България и Европейската инвестиционна банка, може да се отпускат заеми от Българската банка за развитие въз основа на предоставени от централния бюджет възстановими средства със специално предназначение по смисъла на § 1, т. 2 от Допълнителната разпоредба на Закона за Българската банка за развитие.

(2) Средствата по ал. 1 се предоставят на Българската банка за развитие като гаранционни депозити.

(3) Предоставянето на средства за покриване на финансов недостиг на заемообразен принцип чрез Българската банка за развитие се извършва в съответствие с утвърдения от Министерския съвет Механизъм за ползване на средства от Кредитното споразумение и сключения през 2011 г. договор между Българската банка за развитие и Министерството на финансите за определяне на условията за кредитиране на финансов недостиг на бенефициенти по оперативните програми „Транспорт”, „Околна среда” и „Регионално развитие” със средства от Кредитното споразумение за структурен програмен заем (България - съфинансиране по Фондовете на Европейския съюз 2007-2013 г.) между Република България и Европейската инвестиционна банка.

§ 36. (1) При извършване на промени по реда на Закона за устройството на държавния бюджет размерът на бюджетните взаимоотношения на общините с централния бюджет се смята за изменен от датата, посочена в писменото уведомление на министъра на финансите.

(2) Промените по показателите на общинския бюджет в резултат на получени като трансфер или временен безлихвен заем средства от държавния бюджет, от други бюджети и сметки се извършват, без да е необходимо решение на общинския съвет.

(3) Министърът на финансите извършва промени в бюджетните взаимоотношения на съответните общини с централния бюджет, произтичащи от промени в административно-териториалното устройство на страната.

(4) Когато в изпълнение на нормативен акт се променят натуралните и стойностните показатели в делегираните от държавата дейности, министърът на финансите извършва съответните корекции на взаимоотношенията между централния бюджет и бюджетите на общините.

§ 37. (1) Бюджетът на общината в частта за делегираните от държавата дейности се съставя на основата на държавните трансфери по чл. 10, ал. 1 и частта от целевата субсидия за капиталови разходи.

(2) Реализираните в края на годината икономии от средствата за финансиране на делегираните от държавата дейности остават като преходен остатък по бюджета на общината и се използват за финансиране на същите дейности, включително за инвестиционни разходи.

(3) Размерът на общата изравнителна субсидия може да се увеличава/намалява в случаите на структурни промени чрез компенсирана промяна между съответните бюджети.

§ 38. С решение на общинския съвет в частта за делегираните от държавата дейности може да се прехвърлят средства между утвърдените показатели за разходите в рамките на една дейност, с изключение на дейностите на делегиран бюджет, при условие че не се нарушават стандартите за делегираните от държавата дейности и няма просрочени задължения в делегираната дейност.

§ 39. Временно свободните средства по бюджета на общината може да се ползват за текущо финансиране на одобрените по бюджета на общината разходи и за други плащания, при условие че не се нарушава съвременното финансиране на делегираните от държавата дейности в определените им размери, както и на местните дейности, и не се променя предназначението на средствата в края на годината.

§ 40. Общините могат да бъдат подпомагани за достъпа си до финансиране от Фонда за органите на местното самоуправление в България „ФЛАГ” ЕАД при изпълнение на проекти от европейските фондове при условия, по критерии и ред, определени от Министерския съвет съгласувано с Националното сдружение на общините в Република България.

§ 41. (1) Министърът на финансите може да извърши прихващане на невъзстановените от общините временни безлихвени заеми, отпуснати от централния бюджет, от подлежащите на предоставяне субсидии и трансфери за общините, с изключение на общата субсидия за делегираните от държавата дейности.

(2) Изпълнителният директор на Държавен фонд „Земеделие” е длъжен да извършва необходимите действия за събирането на невъзстановени от общините ползвани временни безлихвени заеми по чл. 6, ал. 1, т. 7 от Постановление № 40 на Министерския съвет от 2005 г. за условията и реда за отпускане на временни безлихвени заеми на общините от централния бюджет за финансиране на разходи по одобрени проекти по Специалната предприемаческа програма на Европейския съюз за развитие на земеделието и селските райони в Република България (САПАРД) и за възстановяването им (обн., ДВ, бр. 24 от 2005 г.; изм. и доп., бр. 81 от 2005 г. и бр. 16 от 2008 г.).

(3) В зависимост от размера на задълженията по ал. 1 министърът на финансите може да извърши разсрочването им, включително по погасителен план, приет от общинския съвет и одобрен от министъра на финансите.

§ 42. Държавен фонд „Земеделие” през 2013 г. извършва плащания за финансиране на разходи за данък върху добавената стойност на общини по одобрени за подпомагане проекти по Програмата за развитие на селските райони за периода 2007 - 2013 г.

§ 43. (1) Министерството на здравеопазването предоставя възмездно на държавни и общински лечебни заведения - търговски дружества, и на лечебни заведения - търговски дружества със смесено държавно и общинско участие в капитала, средства от Революционен инвестиционен фонд по проект „Реформа в здравния сектор - заем БУЛ 4565” за закупуване през 2013 г. на медицинска апаратура и други дълготрайни активи въз основа на сключени договори за възстановяване на предоставените средства на месечни вноски.

(2) Предоставяните средства по реда на ал. 1 са до размера на възстановените и неизразходваните средства от минали години и текущо възстановяваните през 2013 г.

постъпления по Революционния инвестиционен фонд по проект „Реформа в здравния сектор – заем БУЛ 4565”.

(3) Министърът на финансите по предложение на министъра на здравеопазването може да одобри промени по бюджета на Министерството на здравеопазването за 2013 г. за операциите по ал. 1 по реда на § 20, ал. 11.

§ 44. Закупените по проект „Реформа в здравния сектор - заем БУЛ 4565” медицинска апаратура, хардуер, софтуер, други дълготрайни материални активи и извършваните по проекта строително-монтажни работи се предоставят от Министерството на здравеопазването безвъзмездно на държавни и общински лечебни заведения - търговски дружества, и на лечебни заведения - търговски дружества със смесено държавно и общинско участие в капитала, на лечебни заведения по чл. 5, ал. 1 от Закона за лечебните заведения, на регионалните здравни инспекции и на Националната здравноосигурителна каса съобразно предназначението им.

§ 45. Министърът на финансите може да предостави предвидените в централния бюджет за 2013 г. средства по чл. 1, ал. 2, раздел II, т. 1.1 за субсидии за нефинансови предприятия и чрез бюджетите на съответните първостепенни разпоредители с бюджетни кредити по чл. 6, по реда на чл. 34, ал. 2 от Закона за устройството на държавния бюджет.

§ 46. (1) Целево предоставяните средства от републиканския бюджет на нефинансовите предприятия за субсидии, компенсации и капиталови трансфери по чл. 1, ал. 2, раздел II, т. 1.1 и 2.2 и за финансиране на дейностите по техническата ликвидация, санирането на околната среда в миннодобивния отрасъл и отстраняването на минали екологични щети не могат да се ползват за обезпечения.

(2) Средствата по ал. 1 не може да се използват и за принудително погасяване на публични и частни държавни вземания, както и на вземания на трети лица.

(3) Неправомерно получени или неправомерно усвоени средства по ал. 1 може да се прихващат в пълен размер с подлежащи на отпускане от републиканския бюджет трансфери, съответно със субсидии и компенсации, включително за общините.

§ 47. (1) Министърът на финансите по предложение на министъра на външните работи може да извърши промени по бюджета на Министерството на външните работи за 2013 г., като за сметка на постъпленията от действия на разпореждане и управление на имоти в чужбина, намалени със съответните разходи по реализацията на сделката, които са за сметка на продавача, се увеличават капиталовите разходи и/или разходите за членски внос и ангажименти по международни спогодби и/или за разплащане на данъчни задължения в чужбина.

(2) Министърът на финансите по предложение на министъра на отбраната може да извърши промени по бюджета на Министерството на отбраната за 2013 г., като за сметка на постъпленията от действия на разпореждане с имоти, излишно въоръжение, техника и боеприпаси, намалени със съответните разходи по реализацията на сделката, които са за сметка на продавача, се увеличава разходната част за капиталови разходи, в т.ч. по възстановяване на оперативната готовност на съществуващото въоръжение и техника и на въоръжените сили.

§ 48. Неизпълнението на приходите по бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2013 г. може да се финансира за сметка на централния бюджет.

§ 49. Неизпълнението на приходите по бюджета на държавното обществено осигуряване за 2013 г., както и превишението над предвидените разходи за пенсии, помощи и обезщетения,

изплащани от бюджета на държавното обществено осигуряване, може да се финансира за сметка на централния бюджет по ред, определен от Министерския съвет.

§ 50. Временно свободните средства на фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите” се влагат по реда на чл. 28 от Кодекса за социално осигуряване.

§ 51. (1) Министерският съвет утвърждава месечното разпределение на разходите за заплати, възнаграждения и задължителни осигурителни вноски на лицата по трудови, извънтрудови и служебни правоотношения през 2013 г. в системите на първостепенните разпоредители с бюджетни кредити по чл. 5 и чл. 6, ал. 1, с изключение на тези по т. 1, 3 и 25, по предложение на съответните първостепенни разпоредители с бюджетни кредити.

(2) Разходите за заплати, възнаграждения и задължителни осигурителни вноски през съответния месец се извършват до утвърдения по ал. 1 месечен размер.

(3) Увеличение на разходите за заплати, възнаграждения и задължителни осигурителни вноски по месеци може да се извърши само с нормативен акт на Министерския съвет:

1. при структурни промени за сметка на намаление на други елементи на кредитите по бюджета на съответния разпоредител с бюджетни кредити;

2. при намаление на разходите за заплати, възнаграждения и задължителни осигурителни вноски по бюджетите на други разпоредители с бюджетни кредити.

(4) Икономията на разходите за заплати, възнаграждения и задължителни осигурителни вноски може да се използва текущо или с натрупване само за изплащането на допълнителни възнаграждения и дължимите за тях осигурителни вноски и/или за издръжка.

(5) При намаляване числеността на персонала, извън случаите на извеждане на дейности от бюджетно на друго финансиране и случаите на намаляване на персонала вследствие на преминаване на функции и персонал към друго бюджетно предприятие, икономията от разходите за заплати, възнаграждения и задължителни осигурителни вноски може да се използват за увеличаване на индивидуалните основни месечни заплати съобразно оценката на изпълнението и изплащане на дължимите към тях осигурителни вноски и/или за издръжка. Намаляването на числеността на персонала не се отразява при формирането на годишния размер на разходите за заплати, възнаграждения и задължителни осигурителни вноски по бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджетни кредити за следващата година.

(6) Алинеи 1-5 не се прилагат по отношение на разходите за заплати, възнаграждения и задължителни осигурителни вноски за сметка на:

1. получени средства от дарения, по международни договори и програми;

2. разходи за социално-битово и културно обслужване на персонала с характер на възнаграждения;

3. получени трансфери от други бюджети;

4. разходи по единни разходни стандарти, приети с акт на Министерския съвет, и целеви средства по програми за развитие на средното образование;

5. разходи за изпълнение на Националния план за действие по заетостта и за възнаграждения на приемните семейства по Закона за закрила на детето;

6. проекти по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”.

(7) Алинеи 4, 5 и 6 се прилагат съответно и от Националния осигурителен институт, Националната здравноосигурителна каса и Държавен фонд „Земеделие“ и от общините за делегираната от държавата дейност „Общинска администрация“.

§ 52. (1) Постъпилите по бюджетите средства от дарения, международни договори и програми, включително от минали години, се разходват от бюджетните организации съгласно клаузите на договорите и волята на дарителите.

(2) За извършване на разходи по неусвоени от минали години дарения, помощи и други безвъзмездно получени средства, непредвидени по бюджетите на министерствата и ведомствата по чл. 4, 5 и 6, министърът на финансите може да осигури средства по реда на чл. 34 и чл. 35, ал. 5 от Закона за устройството на държавния бюджет.

(3) Редът по ал. 2 може да се прилага и за предварително (авансово) финансиране от републиканския бюджет на разходи, подлежащи на последващо безвъзмездно финансиране по международни договори и програми.

(4) Неизразходваните средства от минали години и набраните текущо през 2013 г. постъпления във връзка с дейността на Център „Фонд за лечение на деца“ се разходват от Център „Фонд за лечение на деца“ над общите разходи, утвърдени с бюджета на Министерството на здравеопазването, по реда на чл. 34 и чл. 35, ал. 5 от Закона за устройството на държавния бюджет.

§ 53. С проекта на Закон за държавния бюджет на Република България за 2014 г. Министерският съвет внася в Народното събрание за разглеждане и одобряване проектите на програмните бюджети на Министерския съвет, на министерствата и на държавните агенции - първостепенни разпоредители с бюджетни кредити за 2014 г., като част от проекта на закона. С проекта на Закон за държавния бюджет на Република България за 2014 г. Министерският съвет внася в Народното събрание за разглеждане и одобряване проекта на бюджет на Народното събрание, включително с разходите по програми, като част от проекта на закона.

§ 54. (1) Министърът на финансите извършва едновременно с корекциите по реда на Закона за устройството на държавния бюджет и корекции на утвърдените от Министерския съвет бюджети по програми на Министерския съвет, на министерствата и на държавните агенции - първостепенни разпоредители с бюджетни кредити за 2013 г.

(2) Министърът на финансите може да дава съгласие за вътрешни компенсирани промени на разходите между одобрените с приложение № 2 разходи по бюджетите на Министерския съвет, на министерствата и на държавните агенции - първостепенни разпоредители с бюджетни кредити за 2013 г., по политики, по други програми, непопадащи в рамките на провежданите политики, и по програма „Администрация“ по реда на чл. 34, ал. 3 от Закона за устройството на държавния бюджет.

§ 55. (1) Министерският съвет, министерствата и държавните агенции - първостепенни разпоредители с бюджетни кредити, изготвят и представят на Народното събрание, Сметната палата и на Министерството на финансите отчети за изпълнението на политиките и програмите си за полугодieto и годишни отчети в срок до 45 работни дни след отчетния период. Отчетите за полугодieto и годишните отчети съдържат информация за степента на изпълнение на провежданите политики и разходите за тяхното изпълнение.

(2) Структурата и формата за представяне на отчетите по ал. 1 се определят от министъра на финансите.

(3) Отчетите по ал. 1 се публикуват на интернет страниците на съответните държавни органи, министерства и ведомства в срок 10 дни от представянето им при спазване изискванията на Закона за защита на класифицираната информация.

(4) С годишните отчети за изпълнението на политиките и програмите си първостепенните разпоредители с бюджетни кредити по ал. 1 внасят в Народното събрание и кратък доклад за обсъждане в подкомисията по отчетност на публичния сектор към Комисията по бюджет и финанси.

(5) Редът за докладване и обсъждане по ал. 4 се определя от председателя на Комисията по бюджет и финанси на Народното събрание.

(6) В срок до 15 септември 2013 г. Министерският съвет внася в Народното събрание Доклад за изпълнението на консолидираната фискална програма към 30 юни 2013 г.

§ 56. Средствата от общия бюджет на Европейския съюз за възстановяване на разходите за делегати на Република България при участие в заседания на работните формати на Съвета на Европейския съюз постъпват по отделно открита сметка на централния бюджет в Българската народна банка и се отчитат като намаление на разходите на централния бюджет.

§ 57. (1) Министерският съвет може да определя и актуализира задължителни за министерствата лимити за сключването на договори за доставки на активи, услуги и строителство, както и за поемането на други ангажименти.

(2) Редът и начинът за определянето, актуализирането и прилагането на лимитите по ал. 1 се определя с акт на Министерския съвет.

§ 58. (1) Акционерните дружества с над 50 на сто държавно участие в капитала и дружествата, които те контролират, в които размерът на средствата на фонд „Резервен” е достигнал или надхвърлил 1/10 част от капитала или определената от устава по-голяма част, за финансовата 2012 г. не правят отчисления за фонд „Резервен”.

(2) Акционерните дружества по ал. 1, в които средствата на фонд „Резервен” са в размер, по-малък от 1/10 част от капитала или определената от устава по-голяма част, за финансовата 2012 г. правят отчисления в размер 1/10 част от реализираната печалба или съответно необходимата част за фонд „Резервен” до попълване на фонда.

§ 59. (1) Разходването на средствата на извънбюджетната сметка по чл. 142 в, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда може да се извършва чрез системата за електронни бюджетни разплащания.

(2) Министърът на финансите може да определи предоставянето и разходването от Националния доверителен екофонд на средствата по чл. 142г, ал. 2 от Закона за опазване на околната среда да се извършва чрез съответните кодове на извънбюджетната сметка по ал. 1 в системата за електронни бюджетни разплащания.

§ 60. (1) Министърът на финансите одобрява по реда на чл. 34 от Закона за устройството на държавния бюджет допълнителни бюджетни кредити по бюджета на Министерството на вътрешните работи за разходи на Фонда за безопасност на движението по § 1, ал. 4 от Допълнителните разпоредби на Закона за движението по пътищата до размера на постъпилите във фонда приходи от глоби.

(2) Превишението на приходите над разходите по фонда в края на годината се предоставя за ползване за същите цели през следващата бюджетна година.

§ 61. В Закона за радиото и телевизията (обн., ДВ, бр. 138 от 1998 г.; Решение № 10 на Конституционния съд от 1999 г. - бр. 60 от 1999 г.; изм. и доп., бр. 81 от 1999 г., бр. 79 от 2000 г., бр. 96 и 112 от 2001 г., бр. 77 и 120 от 2002 г., бр. 99 и 114 от 2003 г., бр. 99 и 115 от 2004 г., бр. 88, 93 и 105 от 2005 г., бр. 21, 34, 70, 80, 105 и 108 от 2006 г., бр. 10, 41, 53 и 113

от 2007 г., бр. 110 от 2008 г., бр. 14, 37, 42 и 99 от 2009 г., бр. 12, 47, 97, 99 и 101 от 2010 г., бр. 28, 99 и 105 от 2011 г. и бр. 38 от 2012 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 70, ал. 4 т. 2 се изменя така:

„2. целева субсидия за придобиване и основен ремонт на дълготрайни активи по списък, ежегодно утвърждаван от министъра на финансите.”

2. В § 2 от Преходните и заключителните разпоредби:

а) в ал. 1 и 2 думите „2012 г.” се заменят с „2013 г.”;

б) в ал. 4, изречение първо думите „2013 г.” се заменят с „2014 г.”.

§ 62. В Закона за концесиите (обн., ДВ, бр. 36 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 53, 65 и 105 от 2006 г., бр. 41, 59 и 109 от 2007 г., бр. 50, 67 и 102 от 2008 г., бр. 47, 99 и 103 от 2009 г., бр. 52 и 54 от 2010 г., бр. 50 и 73 от 2011 г. и бр. 45 от 2012 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 80, ал. 3, т. 1 след думите „пазарната стойност на” се добавя „извършените от концесионера инвестиции в”.

2. В § 23а от Преходните и заключителните разпоредби се създава ал. 4:

„(4) За концесионни договори, сключени до 1 септември 2012 г., чл. 80 се прилага в редакцията му преди 1 септември 2012 г.”

§ 63. В Закона за публично-частното партньорство (ДВ, бр. 45 от 2012 г.) в чл. 63, ал. 2, т. 1 след думите „пазарната стойност на” се добавя „извършените от частния партньор инвестиции в”.

§ 64. В Закона за закрила и развитие на културата (обн., ДВ, бр. 50 от 1999 г.; изм., бр. 1 от 2000 г.; попр., бр. 34 от 2001 г.; изм. и доп., бр. 75 от 2002 г., бр. 55 от 2004 г., бр. 28, 74, 93, 99 и 103 от 2005 г., бр. 21 и 41 от 2006 г., бр. 106 от 2006 г., бр. 84 от 2007 г., бр. 19, 42 и 74 от 2009 г., бр. 13, 50 и 97 от 2010 г., бр. 25 и 54 от 2011 г. и бр. 77 от 2012 г.) в глава пета се правят следните изменения и допълнения:

1. Наименованието на главата се изменя така: „Финансиране”.

2. Създава се раздел I с чл. 23а - 23г:

„Раздел I „Финансиране на държавните културни институти в областта на сценичните изкуства”

Чл. 23а. (1) Средствата от държавния бюджет за държавните културни институти, осъществяващи дейности в областта на сценичните изкуства в системата на Министерството на културата, включват:

1. средства за осъществяване на дейности в областта на сценичните изкуства;

2. средства за реализиране на творчески проекти, финансирани от Министерството на културата на конкурсен принцип.

(2) Министърът на културата утвърждава методика (формули) за разпределение на средствата по ал. 1, т. 1. Утвърдените формули се прилагат от началото на бюджетната година и може да бъдат променяни при изменение на бюджета на Министерството на културата.

(3) Формулите по ал. 2 се състоят от базов компонент и допълнителни компоненти:

1. базовият компонент включва средства, определени на базата на единни разходни стандарти, утвърдени от Министерския съвет за съответната група държавни културни институти, и броя продадени билети от съответния културен институт;
2. допълнителни компоненти, които отчитат спецификата на държавните културни институти.

Чл. 23б. Държавните културни институти, осъществяващи дейност в областта на сценичните изкуства, прилагат система на делегирани бюджети, която дава право на директора на културния институт:

1. да се разпорежда самостоятелно със средствата на института;
2. да извършва компенсирани промени на утвърдените с бюджета му приходи и разходи, като уведомява за това Министерството на културата;
3. да определя числеността на персонала и възнагражденията на служителите и работниците при спазване на нормите, определени в съответните нормативни актове.

Чл. 23в. Освен средствата по чл. 23а, ал. 1, министърът на културата включва в бюджетите на държавните културни институти за текущата година и разходи за сметка на:

1. установеното в края на предходната година превишение на постъпленията над плащанията на съответния държавен културен институт;
2. собствените приходи на държавните културни институти;
3. средствата, предоставени от общините по договори, сключени с Министерството на културата по реда на чл. 5, ал. 2;
4. средствата за реализиране на творчески програми и проекти, финансирани от Министерството на културата на конкурсен принцип;
5. средствата по други програми и проекти, бенефициенти по които са държавните културни институти.

Чл. 23г. За дейностите в системата на културата по решение на общинските съвети се предоставя правото на второстепенни разпоредители с бюджетни кредити с възможност да съставят бюджети.”

3. Създава се раздел II „Финансово подпомагане на културата” с досегашните чл. 24 – 36.

§ 65. В Закона за изменение и допълнение на Закона за здравното осигуряване (ДВ, бр. 101 от 2009 г.) се правят следните изменения:

1. В § 27 т. 3 се отменя.
2. В § 77 от Преходните и заключителните разпоредби т. 6 се отменя.

§ 66. В Закона за лечебните заведения (обн., ДВ, бр. 62 от 1999 г.; изм. и доп., бр. 88 и 113 от 1999 г.; попр., бр. 114 от 1999 г.; изм. и доп., бр. 36, 65 и 108 от 2000 г.; Решение № 11 на Конституционния съд от 2001 г. - бр. 51 от 2001 г.; изм. и доп., бр. 28 от 2002 г., бр. 62, 83, 102 и 114 от 2003 г., бр. 70 от 2004 г., бр. 46, 76, 85, 88 и 105 от 2005 г., бр. 30, 34, 59, 80 и 105 от 2006 г., бр. 31, 53 и 59 от 2007 г., бр. 110 от 2008 г., бр. 36, 41, 99 и 101 от 2009 г., бр. 38, 59, 98 и 100 от 2010 г., бр. 45 и 60 от 2011 г. и бр. 54 и 60 от 2012 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 100 се създават ал. 4 - 9:

„(4) Предоставяните от бюджета средства за погасяване на задължения на държавни лечебни заведения - търговски дружества, и лечебни заведения - търговски дружества със смесено държавно и общинско участие в капитала, се отразяват като увеличение на капитала им. Капиталът на лечебното заведение се увеличава със стойността на предоставените от бюджета средства за погасяване на задължения на съответното държавно лечебно заведение или лечебно заведение със смесено държавно и общинско участие в капитала, като държавата записва нови дялове/акции.

(5) Закупените по централни доставки медицинска апаратура и други дълготрайни материални активи се предоставят от Министерството на здравеопазването съобразно предназначението им на държавни и общински лечебни заведения - търговски дружества, и на лечебни заведения - търговски дружества със смесено държавно и общинско участие в капитала.

(6) В случаите по ал. 5, ако в тримесечен срок от предоставянето на медицинската апаратура, съответно на други дълготрайни материални активи, лечебното заведение не заплати стойността им, капиталът на лечебното заведение се увеличава със стойността на апаратурата или на дълготрайните материални активи по цена на закупуването им, като държавата записва на свое име всички нови дялове/акции.

(7) Предоставените от бюджета средства на държавни лечебни заведения – търговски дружества, и на лечебни заведения – търговски дружества със смесено държавно и общинско участие на капитала, за капиталови разходи се отразяват като увеличение на капитала им. Капиталът на лечебното заведение се увеличава само със стойността на предоставените от бюджета и усвоени средства за капиталови разходи на съответното държавно лечебно заведение или лечебно заведение със смесено държавно и общинско участие в капитала, като държавата записва нови дялове/акции. Неусвоените средства за капиталови разходи подлежат на възстановяване в държавния бюджет по ред, определен от министъра на здравеопазването.

(8) В случаите по ал. 4, 6 и 7 не се прилагат разпоредбите на Търговския закон и устава/дружествения договор за увеличаване капитала на дружеството и за свързаната с това промяна на устава/дружествения договор. Промените се извършват само с подаване на заявление до търговския регистър от министъра на здравеопазването или от оправомощено от него длъжностно лице.

(9) Финансирането и увеличаването на капитала по ал. 1-8 се извършва при спазване изискванията на Закона за държавните помощи.”

2. В чл. 105, ал. 2 думите „или отдаването под наем” се заличават.

3. Създава се чл. 106а:

„Чл. 106а. (1) Министерството на здравеопазването субсидира преобразуваните държавни и общински лечебни заведения за болнична помощ, лечебните заведения за болнична помощ с държавно и/или общинско участие в капитала и държавните и общински лечебни заведения по чл. 26 и 26а въз основа на едногодишни договори за медицинските дейности, за които е предвидено със закон или с друг нормативен акт да се финансират от държавния бюджет по ред и методика, определени от министъра на здравеопазването.

(2) Извън случаите по ал. 1, Министерството на здравеопазването субсидира лечебни заведения за болнична помощ въз основа на едногодишни договори за оказана медицинска помощ при спешни състояния, за които е предвидено със закон или с друг нормативен акт да се финансират от държавния бюджет, по ред и критерии, определени с методиката по ал. 1.

(3) Общата стойност на договорите по ал. 1 и 2 не може да надхвърля утвърдените за дейностите средства по бюджета на Министерството на здравеопазването за съответната година.”

§ 67. В Закона за висшето образование (обн., ДВ, бр. 112 от 1995 г.; изм. и доп., бр. 28 от 1996 г., бр. 56 от 1997 г.; попр., бр. 57 от 1997 г.; изм. и доп., бр. 58 от 1997 г., бр. 60, 66, 111 и 113 от 1999 г., бр. 54 от 2000 г., бр. 22 от 2001 г., бр. 40 и 53 от 2002 г., бр. 48 и 70 от 2004 г., бр. 77, 83 и 103 от 2005 г., бр. 30, 36, 62 и 108 от 2006 г., бр. 41 от 2007 г., бр. 13, 43 и 69 от 2008 г., бр. 42, 74 и 99 от 2009 г., бр. 38, 50, 56, 63 и 101 от 2010 г., бр. 61 и 99 от 2011 г. и бр. 60 от 2012 г.) се създава чл. 91а:

„Чл. 91а. (1) В срок до 31 март на текущата година министърът на финансите по предложение на министъра на образованието, младежта и науката извършва промени по субсидиите на държавните висши училища в случай на разлика между броя на приетите за обучение студенти и докторанти по данни от регистъра по чл. 10, ал. 2, т. 3, буква „в” и броя на студентите и докторантите, формиращ размера на субсидиите за издръжка на обучението, включени в трансферите за държавните висши училища в закона за държавния бюджет за съответната година.

(2) Освободените средства по ал. 1 се предоставят по бюджета на Министерството на образованието, младежта и науката за финансиране на дейности и политики в сферата на висшето образование.

(3) Министърът на финансите по предложение на министъра на образованието, младежта и науката след 30 юни на текущата година може да извършва промени на средствата за научноизследователска дейност между държавните висши училища, Българската академия на науките и Министерството на образованието, младежта и науката на базата на резултати от независима експертиза върху официално представените отчети за научна дейност.”

§ 68. В Закона за народната просвета (обн., ДВ, бр. 86 от 1991 г.; изм. и доп., бр. 90 от 1996 г., бр. 36, 124 и 153 от 1998 г., бр. 67 и 68 от 1999 г., бр. 90 и 95 от 2002 г., бр. 29, 71, 86 и 114 от 2003 г., бр. 40 от 2004 г., бр. 28, 94, 103 и 105 от 2005 г., бр. 41 и 105 от 2006 г., бр. 113 от 2007 г., бр. 50 от 2008 г., бр. 35, 36 и 74 от 2009 г., бр. 50 и 78 от 2010 г. и бр. 9, 23 и 99 от 2011 г.) в глава пета се правят следните изменения и допълнения:

1. Наименованието на глава пета се изменя така: „Финансиране, управление и ресурсно осигуряване”.

2. Създават се чл. 41а и 41б:

„Чл. 41а (1) Средствата от държавния бюджет за дейностите по възпитанието, подготовката и обучението на деца и ученици в държавните и общинските училища, детски градини и обслужващи звена в системата на народната просвета се определят по първостепенните разпоредители с бюджетни кредити на базата на единни разходни стандарти за едно дете и един ученик, одобрени с акт на Министерския съвет.

(2) Първостепенните разпоредители с бюджетни кредити разпределят средствата, получени по единни разходни стандарти, между училищата, детските градини и обслужващите звена въз основа на формули за всяка отделна дейност.

(3) Първостепенният разпоредител с бюджетни кредити утвърждава формулите по ал. 2 в срок до 28 февруари на текущата година след обсъждане с директорите на детските градини, училищата и обслужващите звена от съответната дейност. Утвърдените формули се прилагат от началото на бюджетната година и не могат да бъдат променяни до края ѝ.

(4) Основни компоненти на всяка формула по ал. 2 са единният разходен стандарт и броят на децата и учениците в детските градини, училищата и обслужващите звена за съответната дейност. Допълнителни компоненти на формулата могат да бъдат обективни географски, демографски и инфраструктурни показатели, определящи различия в разходите за едно дете или един ученик, или показатели, отразяващи националната и общинската образователна политика. Не могат да бъдат компоненти на формулите по ал. 2 числеността на персонала и броят на групите и паралелките.

(5) Средствата по ал. 2 за всяка дейност се разпределят:

1. не по-малко от 80 на сто - на базата на основните компоненти на формулата;
2. останалите до 20 на сто - въз основа на допълнителни компоненти на формулата.

(6) Първостепенните разпоредители с бюджетни кредити, финансиращи училища, детски градини и обслужващи звена, като част от допълнителните компоненти на формулата за съответната дейност могат да предвидят резерв за нерегулярни разходи в размер до 3 на сто от средствата по съответната дейност. Неразпределените към 15 ноември на текущата година средства от резерва се предоставят на училищата, детските градини и обслужващите звена по съответната дейност, като се разпределят пропорционално на броя на децата и учениците.

(7) Първостепенните разпоредители с бюджетни кредити като част от допълнителните компоненти на формулите могат да предвидят средства в размер до 0,5 на сто за финансиране на логопедични кабинети.

(8) Като част от формулите за разпределение на средствата първостепенните разпоредители с бюджетни кредити утвърждават и:

1. условията и реда за разпределение на средствата по отделните допълнителни компоненти, включени в съответната формула, в т.ч. резерва;
2. правила за промени в разпределението на средствата между училища, детски градини и обслужващи звена при изменение на броя на децата и учениците или на стойностите по някой от другите компоненти на формулата, въз основа на които се разпределят средствата.

(9) Освен средствата по ал. 2 първостепенните разпоредители с бюджетни кредити включват в бюджетите на училищата за съответната бюджетна година и разходи за сметка на:

1. установеното към края на предходната година превишение на постъпленията над плащанията по бюджета на съответното училище;
2. собствените приходи на училището;
3. допълнителното финансиране за маломерни и слети паралелки, определено като размер с акт на министъра на образованието, младежта и науката;
4. дължимите към бюджета на училището средства, непреведени от първостепенния разпоредител с бюджетни кредити към 31 декември на предходната година.

(10) Средствата по ал. 9, т. 1 за държавните училища, финансирани по единните разходни стандарти, се предоставят по реда на чл. 34, ал. 2 от Закона за устройството на държавния бюджет от бюджета на Министерството на образованието, младежта и науката в срок до 31 март на текущата година.

(11) Първостепенният разпоредител с бюджетни кредити не утвърждава формули за дейности, по които получател на средства е само едно училище, детска градина или обслужващо звено.

(12) Освен средствата по ал. 1 допълнително финансиране за дейностите по обучението на ученици в задължителна училищна възраст получават защитени училища, определени съгласно § 6е от Допълнителните разпоредби.

(13) До 31 януари на текущата година Министерството на образованието, младежта и науката публикува на интернет страницата си информация по видове единни разходни стандарти и целеви средства по първостепенни разпоредители с бюджетни кредити за:

1. броя на децата и учениците към 1 януари на текущата година съгласно информационната система на министерството „АдминМ“;

2. броя на децата и учениците, по които са разчетени средствата за образование, получени от първостепенните разпоредители с бюджетни кредити съгласно закона за държавния бюджет за съответната година.

Чл. 41б (1) Училищата в системата на народната просвета прилагат система на делегиран бюджет, която дава право на директора на училището:

1. на второстепенен разпоредител с бюджетни кредити, а в общините с районно деление - второстепенен или третостепенен разпоредител с бюджетни кредити по решение на кмета на общината, при условие че второстепенен разпоредител с бюджетни кредити е кметът на район;

2. да извършва компенсирани промени по плана на приходите и разходите, в т.ч. и между дейности, като уведомява първостепенния разпоредител с бюджетни кредити за това;

3. да се разпорежда със средствата на училището;

4. да определя индивидуалните възнаграждения, преподавателската натовареност и броя на учениците в групи и паралелки съобразно нормите, определени в подзаконовите нормативни актове;

5. самостоятелно да определя числеността на персонала, осигурявайки прилагането на учебния план и съобразно утвърдения бюджет на училището.

(2) Първостепенните разпоредители с бюджетни кредити делегират права на директорите на училищата да реализират собствени приходи, включително приходи от собственост. По изключение първостепенният разпоредител с бюджетни кредити може да не делегира приходи от собственост, когато имотът е относително териториално обособена единица, която има самостоятелно отчитане на разходите и не представлява част от присъщата за училището дейност.

(3) По предложение на министъра на образованието, младежта и науката и на министъра на финансите съгласувано с Националното сдружение на общините в Република България Министерският съвет може да одобри допълнителни изисквания, на които трябва да отговарят системите на делегираните бюджети.

(4) Първостепенните разпоредители с бюджетни кредити не могат да финансират разходи на звена извън системата на народната просвета за сметка на средствата, които са получили по единни разходни стандарти.

(5) Министърът на финансите по предложение на министъра на образованието, младежта и науката може да намали със съответната сума на неизпълнението размера на трансфера от централния бюджет към бюджета на първостепенния разпоредител с бюджетни кредити при:

1. установени случаи на невъзстановяване превишението на постъпленията над плащанията по бюджетите на държавни и общински училища, детски градини и обслужващи звена;
2. неизпълнение на целеви средства и/или на делегирани средства с източник единни разходни стандарти;
3. невъзстановяване на собствени приходи на училищата, детските градини и обслужващите звена.

(6) Министърът на финансите по предложение на министъра на образованието, младежта и науката може да предостави по бюджета на училището, детската градина или обслужващото звено, което не е получило дължимия трансфер от първостепенния разпоредител с бюджетни кредити, освободените в резултат на прилагането на ал. 5 средства. Средствата се предоставят като трансфер чрез бюджета на Министерството на образованието, младежта и науката.

(7) По решение на първостепенните разпоредители с бюджетни кредити детските градини и обслужващите звена могат да прилагат системата на делегирани бюджети при спазване на условията на ал. 1 и 2.”

§ 69. (1) Когато това е предвидено в сключените от Република България договори за продажба на емисии на парникови газове, средства от продажбите по тези договори, постъпили по специалната извънбюджетна сметка по чл. 142в, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда, могат да се предоставят:

1. на държавните предприятия по чл. 163 от Закона за горите за финансиране на собствен принос при изпълнение на одобрени за финансово подпомагане по съответния ред проекти по Програмата за развитие на селските райони, мярка 223 „Първоначално залесяване на неземеделски земи”;
2. за придобиване от държавата на специализирана техника за борба с горските пожари;
3. на бюджетни организации за финансиране на собствен принос при изпълнение на одобрени за финансово подпомагане по съответния ред проекти по Програмата за развитие на селските райони, мярка 223 „Първоначално залесяване на неземеделски земи”.

(2) С акт на Министерския съвет се определят условията и редът за предоставяне на средствата по ал. 1.

§ 70. В Кодекса за социално осигуряване (обн., ДВ, бр. 110 от 1999 г.; Решение № 5 на Конституционния съд от 2000 г. - бр. 55 от 2000 г.; изм. и доп., бр. 64 от 2000 г., бр. 1, 35 и 41 от 2001 г., бр. 1, 10, 45 и 74 от 2002 г., бр. 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 42, 67, 95, 112 и 114 от 2003 г., бр. 12, 21, 38, 52, 53, 69, 70, 112 и 115 от 2004 г., бр. 38, 39, 76, 102, 103, 104 и 105 от 2005 г., бр. 17, 30, 34, 56, 57, 59 и 68 от 2006 г.; попр., бр. 76 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 80, 82, 95, 102 и 105 от 2006 г., бр. 41, 52, 53, 64, 77, 97, 100, 109 и 113 от 2007 г., бр. 33, 43, 67, 69, 89, 102 и 109 от 2008 г., бр. 23, 25, 35, 41, 42, 93, 95, 99 и 103 от 2009 г., бр. 16, 19, 43, 49, 58, 59, 88, 97, 98 и 100 от 2010 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2011 г. - бр. 45 от 2011 г.; изм. и доп., бр. 60, 77 и 100 от 2011 г. и бр. 7, 21, 38, 40, 44 и 58 от 2012 г.) в чл. 6, ал. 1 т. 1 и 2 се изменят така:

„1. за фонд „Пенсии” за лицата, родени преди 1 януари 1960 г. – 17,8 на сто, за работещите при условията на I или II категория труд и за лицата по чл. 69а – 20,8 на сто, и 40,8 на сто за лицата по чл. 69;

2. за фонд „Пенсии” за лицата, родени след 31 декември 1959 г. – 12,8 на сто, за работещите при условията на I или II категория труд и за лицата по чл. 69а – 15,8 на сто, и 35,8 на сто за лицата по чл. 69.”

§ 71. Изпълнението на закона се възлага на Министерския съвет.

§ 72. Законът влиза в сила от 1 януари 2013 г. с изключение на § 69, който влиза в сила от деня на обнародването на закона в „Държавен вестник”.

Трансфери от бюджета на Министерството на образованието, младежта и науката
и Министерството на отбраната за държавните висши училища и
Българската академия на науките за 2013 г.

№	Наименование	Сума (хил. лв.)
		59 756,1
1.	Българска академия на науките	30 424,2
2.	Технически университет - София	10 369,2
3.	Технически университет - Варна	5 789,0
4.	Технически университет - Габрово	14 007,5
5.	Русенски университет "А. Кънчев"	5 925,2
6.	Университет по хранителни технологии - Пловдив	7 193,7
7.	Химико-технологичен и металургичен университет - София	5 698,4
8.	Университет "Проф. д-р Асен Златаров" - Бургас	7 032,7
9.	Лесотехнически университет - София	11 795,2
10.	Университет по архитектура, строителство и геодезия - София	4 499,1
11.	Минно-геоложки университет "Св. Иван Рилски" - София	15 738,4
12.	Университет за национално и световно стопанство - София	9 786,7
13.	Икономически университет - Варна	6 705,4
14.	Стопанска академия "Д. А. Ценов" - Свищов	41 584,7
15.	Софийски университет "Св. Климент Охридски"	10 555,3
16.	Великотърновски университет "Св. Св. Кирил и Методий"	19 127,9
17.	Пловдивски университет "Паисий Хилендарски"	15 729,5
18.	Югозападен университет "Неофит Рилски" - Благоевград	8 353,6
19.	Шуменски университет "Епископ Константин Преславски"	10 832,2
20.	Национална спортна академия "Васил Левски" - София	8 579,3
21.	Аграрен университет - Пловдив	2 594,9
22.	Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство - Пловдив	3 051,4
23.	Национална академия за театрално и филмово изкуство "Кръстьо Сарафов" - София	4 105,8
24.	Национална музикална академия "Проф. Панчо Владигеров" - София	4 359,2
25.	Национална художествена академия - София	2 651,1
26.	Университет по библиотекознание и информационни технологии - София	865,7
27.	Колеж по телекомуникации и пощи - София	31 636,9
28.	Медицински университет - София	10 934,9
29.	Медицински университет "Проф. д-р Параскев Иванов Стоянов" - Варна	15 488,3
30.	Медицински университет - Пловдив	6 238,3
31.	Медицински университет - Плевен	14 352,1
32.	Тракийски университет - Стара Загора	3 593,8
33.	Висше транспортно училище "Тодор Каблешков" - София	1 765,2
34.	Висше строително училище "Любен Каравелов" - София	6 449,0
35.	Военна академия "Г.С.Раковски"	12 554,0
36.	Национален военен университет "В. Левски"	5 081,0
37.	Висше военноморско училище "Н.Й.Вапцаров"	
		435 205,0
	Всичко:	

Разходи по бюджетите на Министерския съвет, на министерствата, на Държавната агенция „Държавен резерв и военновременни запаси“ и на Държавната агенция "Национална сигурност" за 2013 г. по политики, по други програми, попадащи в рамките на провежданите политики, и по програма „Администрация“

I. Разходи по бюджета на Министерския съвет за 2013 г.

№	Наименование на политики / други програми / програма "Администрация"	Разходи (хил. лв.)
1	Област "Осигуряване дейността и организацията на работата на Министерския съвет"	7 587,0
2	Политика в областта на управлението на средствата от Европейския съюз	830,0
3	Политика "Осъществяване на държавните функции на територията на областите в България"	16 474,0
4	Политика в областта на правото на вероизповедание	3 115,0
5	Политика в областта на архивното дело	7 000,0
6	Други програми (общо), в т.ч.:	26 159,0
	Програма "Избори"	130,0
	Програма "Борба с трафика на хора"	436,0
	Програма "Професионална квалификация на заетите в администрацията"	1 033,0
	Програма "Болница "Лозенец"	12 180,0
	Програма "Борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните"	159,0
	Програма "Българите зад граница"	758,0
	Програма "Обекти с представителни и социални дейности"	6 463,0
	Програма "Превенция и противодействие на корупцията и организираната престъпност"	5 000,0
7	Програма "Администрация"	11 435,0
	ОБЩО:	72 600,0

II. Разходи по бюджета на Министерството на финансите за 2013 г.

№	Наименование на политики / други програми / програма "Администрация"	Разходи (хил. лв.)
1	Политика "Устойчиви и прозрачни публични финанси"	18 488,7
2	Политика "Ефективно събиране на всички държавни приходи"	214 583,2
3	Политика "Защита на обществото и икономиката от финансови измами, контрабанда на стоки, изпиране на пари и финансиране на тероризма"	22 012,8
4	Политика "Управление на дълга"	1 168,2
5	Други програми (общо), в т.ч.:	12 878,4
	Програма "Оперативна програма "Административен капацитет"	1 500,5
	Програма "Национален компенсационен жилищен фонд"	11 377,9
6	Програма "Администрация"	11 559,7
	ОБЩО:	280 691,0

III. Разходи по бюджета на Министерството на външните работи за 2013 г.

№	Наименование на политики / други програми / програма "Администрация"	Разходи (хил. лв.)
1	Външна политика (общо), в т.ч.:	106 000,5
	Програма "Управление, координация и осигуряване на дипломатическата служба"	16 011,1
	Програма "Задгранични представителства, консулски отношения и подкрепа на гражданите в чужбина"	74 864,8
	Програма "Публична дипломация"	727,9
	Програма "Външна политика и многостранна дипломация"	12 592,7
	Програма "Национален визов център, инструмент "Шенген" и управление на кризи"	1 804,0
	ОБЩО:	106 000,5

IV. Разходи по бюджета на Министерството на отбраната за 2013 г.

№	Наименование на политики / други програми / програма "Администрация"	Разходи (хил. лв.)
1	Политика "Отбранителни способности"	1 006 857,0
2	Политика "Съюзна и международна сигурност"	73 608,0
	ОБЩО:	1 080 465,0

V. Разходи по бюджета на Министерството на вътрешните работи за 2013 г.

№	Наименование на политики / други програми / програма "Администрация"	Разходи (хил. лв.)
1	Политика "Опазване на общественя ред и противодействие на престъпността"	829 355,8
2	Политика "Осигуряване на държавен противопожарен контрол, пожарна безопасност и спасяване"	161 488,3
3	Политика "Общоосигуряващи дейности"	132 657,7
4	Други програми (общо), в т.ч.:	7 818,2
	Програма "Специална куриерска служба"	4 618,2
	Програма "Убежище и бежанци"	3 200,0
	ОБЩО:	1 131 320,0

VI. Разходи по бюджета на Министерството на правосъдието за 2013 г.

№	Наименование на политики / други програми / програма "Администрация"	Разходи (хил. лв.)
1	Политика в областта на правосъдието	82 129,8
2	Политика "Изпълнение на наказанията"	103 624,4
3	Програма "Администрация"	4 207,8
	ОБЩО:	189 962,0

VII. Разходи по бюджета на Министерството на труда и социалната политика за 2013 г.

№	Наименование на политики / други програми / програма "Администрация"	Разходи (хил. лв.)
1	Политика в областта на заетостта	96 601,2
2	Политика в областта на трудовите отношения	11 546,1
3	Политика в областта на социалната закрила и равните възможности	157 152,1
4	Политика в областта на хората с увреждания	168 689,5
5	Политика в областта на социалното включване	523 955,6
6	Политика в областта на жизненото равнище, доходите и демографското развитие	708,3
7	Политика в областта на свободното движение на работници, миграцията и интеграцията	714,7
8	Програма "Администрация"	8 115,2
	ОБЩО:	967 482,6

VIII. Разходи по бюджета на Министерството на здравеопазването за 2013 г.

№	Наименование на политики / други програми / програма "Администрация"	Разходи (хил. лв.)
1	Политика в областта на промоцията, превенцията и контрола на общественото здраве	58 633,2
2	Политика в областта на диагностиката и лечението	275 874,9
3	Политика в областта на лекарствените продукти и медицинските изделия	16 026,6
4	Програма "Администрация"	17 650,3
	ОБЩО:	368 185,0

IX. Разходи по бюджета на Министерството на образованието, младежта и науката за 2013 г.

№	Наименование на политики / други програми / програма "Администрация"	Разходи (хил. лв.)
1	Политика за всеобхватно, достъпно и качествено образование и обучение в училищното образование и предучилищното възпитание и подготовка	336 146,7
2	Политика за равен достъп до качествено висше образование	15 121,0
3	Политика за учене през целия живот	15 894,7
4	Политика за развитие на научния потенциал - база за устойчиво развитие	51 179,3
5	Политика за младите хора	6 202,0
6	Програма "Администрация"	5 619,8
	ОБЩО:	430 163,5

X. Разходи по бюджета на Министерството на културата за 2013 г.

№	Наименование на политики / други програми / програма "Администрация"	Разходи (хил. лв.)
1	Политика в областта на опазване на културното наследство и подпомагане създаването и разпространението на изкуство, на културни продукти и услуги	87 981,0
2	Политика в областта на популяризиране на културата	3 815,9
3	Политика в областта на качествено образование по изкуства и култура	22 741,6
4	Програма "Администрация"	7 836,6
	ОБЩО:	122 375,1

XI. Разходи по бюджета на Министерството на околната среда и водите за 2013 г.

№	Наименование на политики / други програми / програма "Администрация"	Разходи (хил. лв.)
1	Политика в областта на управление на водите	6 330,5
2	Политика в областта на управлението на отпадъците, опазване на земните недра и почвите	2 374,0
3	Политика в областта на опазване на чистотата на атмосферния въздух	1 387,8
4	Политика в областта на опазване на биологичното разнообразие	6 044,2
5	Политика в областта на Националната система за мониторинг на околната среда и информационна безопасност	9 452,4
6	Политика за повишаване на екологичното съзнание и култура	1 300,1
7	Политика за предотвратяване и контрол на замърсяването и управление на химикалите	2 914,5
8	Политика в областта на управление на дейностите по изменение на климата	703,8
9	Програма "Администрация"	14 383,6
	ОБЩО:	44 890,9

XII. Разходи по бюджета на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма за 2013 г.

№	Наименование на политики / други програми / програма "Администрация"	Разходи (хил. лв.)
1	Политика "Устойчиво икономическо развитие и конкурентоспособност"	31 576,0
2	Политика "Устойчиво развитие на туризма и ефективно външноикономическо сътрудничество"	17 980,0
3	Политика "Устойчиво и конкурентоспособно енергийно развитие"	24 284,0
4	Програма "Администрация"	9 633,7
	ОБЩО:	83 473,7

XIII. Разходи по бюджета на Министерството на регионалното развитие и благоустройството за 2013 г.

№	Наименование на политики / други програми / програма "Администрация"	Разходи (хил. лв.)
1	Политика за създаване на условия за балансирано и устойчиво регионално развитие, прилагане на стратегически подход за планиране, наблюдение и оценка, реализиране процеса на децентрализация и укрепване на местното самоуправление	512,2
2	Политика за подобряване на инвестиционния процес чрез развитие на устройственото планиране, усъвършенстване на информационните системи на кадастъра и имотния регистър, стимулиране на публично-частното партньорство, подобряване качеството на превантивния и текущия контрол, и прилагане на европейските стандарти	17 802,3
3	Политика за ефективно и ефикасно използване на средствата от фондовете на Европейския съюз и на публичните инвестиции и укрепване на доверието на европейските партньори	2 600,9
4	Политика за поддържане, модернизация и изграждане на техническата инфраструктура, свързана с подобряване на транспортната достъпност и интегрираното управление на водните ресурси	226 358,0
5	Политика за създаване и изпълнение на национална програма за превенция и ограничаване на въздействието на свлачищните процеси, ерозията и абразията	1 846,6
6	Политика за подобряване качеството на жизнената среда на българските граждани чрез благоустрояване на населените места и усъвършенстване управлението и поддържането на жилищния фонд	355,4
7	Други програми (общо), в т.ч.:	2 193,4
	Програма "Управление на държавната собственост"	343,2
	Програма "Управление на държавното участие в търговските дружества и държавните предприятия в патрониума на министъра на регионалното развитие и благоустройство"	108,9
	Програма "Гражданска регистрация и административно обслужване – ГРАО"	1 741,3
8	Програма "Администрация"	5 782,9
	ОБЩО:	257 451,7

XIV. Разходи по бюджета на Министерството на земеделието и храните за 2013 г.

№	Наименование на политики / други програми / програма "Администрация"	Разходи (хил. лв.)
1	Политика "Земеделие и селски райони"	174 693,1
2	Политика "Рибарство и аквакултури"	5 644,5
3	Политика "Съхраняване и увеличаване на горите и дивеча"	39 013,8
4	Програма "Администрация"	21 127,8
	ОБЩО:	240 479,2

XV. Разходи по бюджета на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията за 2013 г.

№	Наименование на политики / други програми / програма "Администрация"	Разходи (хил. лв.)
1	Политика в областта на транспорта	28 608,8
2	Политика в областта на съобщенията, електронното управление, информационното общество	18 186,7

3	Програма "Административно обслужване, медицинска и психологическа експертиза"	14 180,7
	ОБЩО:	60 976,2

XVI. Разходи по бюджета на Министерството на физическото възпитание и спорта за 2013 г.

№	Наименование на политики / други програми / програма "Администрация"	Разходи (хил. лв.)
1	Политика в областта на спорта за учащи и спорта в свободното време	8 837,0
2	Политика в областта на спорта за високи постижения	26 387,6
3	Политика за приважване на спортните обекти и съоръжения във вид, отговарящ на съвременните международни стандарти	1 991,4
4	Политика за внедряване на добри международни практики за спорта	197,7
5	Програма "Администрация"	1 644,6
	ОБЩО:	39 058,3

XVII. Разходи по бюджета на Държавната агенция "Национална сигурност" за 2013 г.

№	Наименование на политики / други програми / програма "Администрация"	Разходи (хил. лв.)
1	Политика "Защита на националната сигурност"	85 443,0
	ОБЩО:	85 443,0

XVIII. Разходи по бюджета на Държавната агенция "Държавен резерв и военновременни запаси" за 2013 г.

№	Наименование на политики / други програми / програма "Администрация"	Разходи (хил. лв.)
1	Политика в областта на държавния резерв и военновременните запаси	45 617,8
	ОБЩО:	45 617,8

Субсидии за вероизповеданията, регистрирани по реда на Закона за вероизповеданията за
2013 г.

№	Наименование	Сума (хил. лв.)
1.	За Българските православни църковни общини в чужбина и на свещенослужителите, работещи зад граница	700,0
2.	За Българската православна църква (в страната)	1 660,0
3.	За Мюсюлманското вероизповедание в Република България	180,0
4.	За Централния Израелтянски духовен съвет	30,0
5.	За Арменската Апостолическа православна църква	40,0
6.	За други регистрирани вероизповедания	50,0
7.	За ремонт на религиозни сгради с национално значение	300,0
8.	За издаване на религиозна литература и представителни научни издания	40,0
	Всичко:	3 000,0

Субсидии за юридическите лица с нестопанска цел от централния бюджет за 2013 г.

№	Наименование	Сума (хил. лв.)
1.	Български Червен кръст	3 100,0
2.	Сдружение "Съюз на инвалидите в България"	617,0
3.	Сдружение "Съюз на военноинвалидите и военнопострадалите"	246,0
4.	Сдружение "Съюз на слепите в България"	628,0
5.	Сдружение "Българска асоциация за лица с интелектуални затруднения"	185,0
6.	Кооперитавен съюз "Национален съюз на трудовопроизводителните кооперации"	416,0
7.	Сдружение "Асоциация на родителите на деца с увреден слух"	98,0
8.	Сдружение "Съюз на глухите в България"	324,0
9.	Сдружение "Българска асоциация "Диабет""	353,0
10.	Сдружение "Асоциация на родителите на деца с нарушено зрение"	80,0
11.	Сдружение "Национална асоциация на сляпо-глухите в България"	168,0
12.	Съюз на ветераните от войните в България	262,0
13.	Национално сдружение на работодателите на хората с увреждания	272,0
14.	Сдружение "Център за психологически изследвания"	220,0
15.	Сдружение "Българска асоциация за невромускулни заболявания"	52,0
16.	Сдружение "Национална организация "Малки български хора""	46,0
17.	Сдружение "Асоциация на родители на деца с епилепсия"	52,0
18.	Сдружение "Национален център за рехабилитация на слепи"	206,0
19.	Сдружение "Българска асоциация за рекреация, интеграция и спорт"	45,0
20.	Сдружение "Национален алианс за социална отговорност"	200,0
21.	Съюз на народните читалища	86,0
22.	Рилска Света обител - Рилски манастир	597,0
23.	Български институт за стандартизация	1 105,0
24.	Национален дарителски фонд "13 века България"	226,0
25.	Регионален център за опазване на нематериалното културно наследство в Югоизточна Европа	412,0
	Всичко:	9 996,0

I. Механизъм за определяне на субсидиите за общините от централния бюджет за 2013 г.

Субсидиите за общините от централния бюджет за 2013 г. се изчисляват по следната формула:

$$C = C1 + C2 + C3, \text{ където}$$

C е размерът на субсидията за конкретната община от централния бюджет.

C1 е размерът на общата субсидия за делегираните от държавата дейности от централния бюджет за конкретната община. Изчислява се като сума на всички разходи за делегираните от държавата дейности, определени по стандарти.

C2 е размерът на общата изравнителна субсидия от централния бюджет за конкретната община.

Изравнителната субсидия за общините от централния бюджет за 2013 г. се изчислява по следната формула:

$$C2 = K_i \cdot (A1 + A2 + A3), \text{ където } i=1 \text{ или } 2$$

$$K1 = 100 \% \text{ за общините от първа група по т. II на приложението}$$

$$K2 = 92.16 \% \text{ за общините от втора група по т. II на приложението}$$

A1 е първата част от размера на общата изравнителна субсидия от централния бюджет за конкретната община. Тя се формира от стандарти за два вида услуги – детски заведения и домашен социален патронаж.

$$A1 = C_{дз} + C_{дсп}, \text{ където}$$

C_{дз} е изчислен по стандарт за издръжка на едно дете в детско заведение в размер на 400 лв. на дете, умножен по осигурения обхват за достъп до услугата, който е 43 % от децата до 5 години на територията на съответната община.

C_{дсп} е изчислен по стандарт в размер на 555 лв. за обслужвано лице в домашен социален патронаж, умножен по осигурения обхват за достъп до услугата, който е 3 % от възрастните на и над 65 години на територията на съответната община.

Пълен достъп (100%) до тази част от субсидията имат общините, чиито текущи разходи за местните дейности към 31.12.2011 г. на един жител, (без тези за заплати, възнаграждения, осигуровки и за дейност „Чистота“), са по-ниски от средното равнище за страната на един жител ($TRM_{x1} < TRM_{cp}$). Останалите общини получават ограничен достъп – 50 %.

TRM_{x1} са текущите разходи за местни дейности към 31.12.2011 г. (без тези за заплати, възнаграждения, осигуровки и за дейност „Чистота“) на един жител на конкретната община;

TRM_{cp} е средният размер за страната на текущите разходи за местните дейности към 31.12.2011 г. (без тези за заплати, възнаграждения, осигуровки и за дейност „Чистота“) на един жител.

A2 е втората част от размера на общата изравнителна субсидия от централния бюджет за конкретната община. Право да получават тази част от субсидията имат общините, чиито данъчни постъпления (патентен данък, имуществени и други данъци) са под средното равнище за страната на един жител ($MD_{x1} < MD_{cp}$). Изравняването е в размер на 87.3 % от разликата между средното равнище за страната и данъчните приходи на един жител за конкретната община, умножена по

броя на жителите ѝ. Получената сума е коригирана с т.нар. „данъчно усилие“, което редуцира 87.3 %-то изравняване с 25 % от разликата между максималното данъчно усилие (1) и това на съответната община.

A2 се изчислява по следната формула:

$A2 = \text{ИДПр}_{x1} - ((1 - \text{ДУ}_{\text{ср}x1}) * 0.25) * \text{ИДПр}_{x1}$, където

$\text{ИДПр}_{x1} = (\text{МД}_{\text{ср}} - \text{МД}_{x1}) * N_{x1} * 0.873$

МД_{x1} е размерът на постъпленията от местни данъци (патентен данък, имуществени и други данъци) на един жител на конкретната община към 31.12.2011 г.

$\text{МД}_{\text{ср}}$ е размерът на постъпленията от местни данъци на един жител (патентен данък, имуществени и други данъци) - средно за страната към 31.12.2011 г.

N_{x1} е населението на съответната община по данни на НСИ към 31.12.2011 г.

$\text{ДУ}_{\text{ср}x1}$ е осредненото съотношение между размерите на ставките на данъка върху недвижимите имоти и данъка при придобиване на имущество по възмезден начин на конкретната община за 2012 г. към съответните максимални ставки, определени със Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ). Изчислява се по следната формула:

$\text{ДУ}_{\text{ср}x1} = (\text{СТ}_{\text{дни}x1} / \text{СТ}_{\text{дни}max} + \text{СТ}_{\text{двп}x1} / \text{СТ}_{\text{двп}max}) / 2$, където

$\text{СТ}_{\text{дни}x1}$ е размерът на ставката за данъка върху недвижимите имоти на конкретната община за 2012 г.

$\text{СТ}_{\text{дни}max}$ е максималният размер на ставката за данъка върху недвижимите имоти, определен със ЗМДТ.

$\text{СТ}_{\text{двп}x1}$ е размерът на ставката за данъка при придобиване на имущество по възмезден начин за 2012 г. на конкретната община.

$\text{СТ}_{\text{двп}max}$ е максималният размер на ставката за данъка при придобиване на имущество по възмезден начин, определен със ЗМДТ.

A3 е допълнителен компонент на общата изравнителна субсидия от централния бюджет за конкретната община, който осигурява размера на общата изравнителна субсидия, определен в Закона за държавния бюджет на Република България за 2012 г. (ЗДБРБ за 2012 г.) Достъп до тази част на субсидията имат общините с отрицателна разлика между полученото от сумата на компонентите A1 и A2 (A1+A2) и размера на изравнителната субсидия, определен в ЗДБРБ за 2012 г.

C3 е размерът на целевата субсидия за капиталови разходи.

Критериите за разпределение на средствата от целевата субсидия за капиталови разходи в размер на 51 900, 0 хил.лева са:

- а) население - с тегло 40%;
- б) брой населени места - с тегло 40%;
- в) територия - с тегло 20%.

Разпределението на сумите по трите критерия за конкретната община е на база относителния дял на всеки един от тези показатели към общото за страната.

Разпределението на средствата от целевата субсидия за капиталови разходи за изграждане и основен ремонт на общински пътища в размер на 50 000,0 хил. лева е на база дължина на пътната мрежа.

III. Групи общини

Първа група общини	Втора група общини
Трекляно	Кнежа
Върбица	Първомай
Неделино	Сливница
Руен	Исперих
Николаево	Ихтиман
Котел	Велинград
Невестино	Летница
Белица	Борово
Якоруда	Полски Тръмбеш
Земен	Сливо Поле
Ракитово	Свиленград
Цар Калоян	Сухиндол
Сатовча	Драгоман
Лесичово	Раковски
Макреш	Рила
Ружинци	Кубрат
Опака	Лясковец
Бойчиновци	Стражица
Чупрене	Севлиево
Кочериново	Свищов
Черноочене	Горна Малина
Братя Даскалови	Карнобат
Криводол	Казанлък
Дулово	Две Могили
Омуртаг	Брезово
Мъглиж	Дряново
Смядово	Радомир
Гърмен	Гоце Делчев
Ардино	Минерални Бани
Якимово	Батак
Брусарци	Пещера
Джебел	Тетевен
Кирково	Трявна
Хайредин	Златарица
Елена	Родопи
Венец	Сандански
Тополовград	Кюстендил
Антоново	Белоградчик
Симитли	Дупница
Крушари	Опан
Доспат	Асеновград
Перушица	Средец
Крумовград	Хисаря
Мизия	Трън
Ситово	Пазарджик
Ново Село	Любимец
Кресна	Хитрино
Роман	Троян

Завет
Луковит
Самуил
Антон
Брезник
Хаджидимово
Лъки
Гурково
Мадан
Златоград
Септември
Струмьяни
Георги Дамяново
Павел Баня
Дългопол
Тунджа
Бяла Слатина
Рудозем
Ивайловград
Лозница
Сунгурларе
Садово
Борован
Пордим
Червен Бряг
Никола Козлево
Ябланица
Баните
Стралджа
Долни Чифлик
Берковица
Долна Митрополия
Димово
Вълчедръм
Медковец
Искър
Каолиново
Гулянци
Чирпан
Долни Дъбник
Кайнарджа
Бойница
Грамада
Кричим
Карлово
Каспичан
Чипровци
Вършец
Брацигово
Иваново
Борино

Горна Оряховица
Видин
Правец
Стамболово
Костенец
Търговище
Ветрино
Сливен
Монтана
Камено
Белене
Суворово
Ловеч
Враца
Ямбол
Маджарово
Белослав
Ботевград
Куклен
Кърджали
Харманли
Силистра
Бобовдол
Козлодуй
Генерал Тошево
Габрово
Панагюрище
Етрополе
Златица
Шумен
Долна баня
Аксаково
Шабла
Костинброд
Добрич
Разград
Раднево
Русе
Болярово
Марица
Плевен
Пирдоп
Разлог
Сапарева Баня
Благоевград
Димитровград
Стара Загора
Мирково
Елин Пелин
Малко Търново
Перник

Велики Преслав	Велико Търново
Брегово	Априлци
Добричка	Хасково
Симеоновград	Девня
Бобошево	Гълъбово
Елхово	Пловдив
Угърчин	Смолян
Провадия	Копривщица
Калояново	Божурище
Оряхово	Каварна
Алфатар	Самоков
Никопол	Аврен
Тервел	Поморие
Кула	Чавдар
Твърдица	Чепеларе
Лом	Балчик
Левски	Столична община
Ковачевци	Бургас
Павликени	Варна
Сопот	Царево
Вълчи Дол	Банско
Момчилград	Челопеч
Годеч	Созопол
Девин	Бяла (обл. Варна)
Белово	Приморско
Нови Пазар	Несебър
Мездра	
Тутракан	
Петрич	
Ценово	
Вятово	
Бяла (обл. Русе)	
Главиница	
Айтос	
Съединение	
Стамболийски	
Нова Загора	
Своге	
Стрелча	
Попово	

В първата група попадат общините, на които делът на предоставената изравнителна субсидия през 2011 г. е по-голям от 33.33 % от сумата на отчетените за 2011 г. собствени приходи (без генерираните приходи по делегираните бюджети, постъпленията от продажба на нефинансови активи и получените помощи и дарения) и предоставената изравнителна субсидия през 2011 г.

Във втората група попадат общините, на които делът на предоставената изравнителна субсидия през 2011 г. е по-малък или равен на 33.33 % от сумата на отчетените за 2011 г. собствени приходи (без генерираните приходи по делегираните бюджети, постъпленията от продажба на нефинансови активи и получените помощи и дарения) и предоставената изравнителна субсидия през 2011 г.

I. Стойностни показатели на общините за делегираните от държавата дейности за 2013 г.
(без капиталови разходи)

(в хил. лева)

Общини	Разходи за делегираните от държавата дейности	в т.ч.						
		Общинска администрация	Отбрана	Образование	Здравеопазване	Социални грижи	Култура	Иконом. дейности и услуги
	1(2+3+4+5+6+7+8)	2	3	4	5	6	7	8
ОБЛАСТ БЛАГОВЕГРАД								
Банско	4 374.6	478.7	65.1	2 704.3	165.8	694.2	266.5	
Белица	3 030.7	474.9	62.7	2 326.0	95.0		72.1	
Благоевград	21 030.9	1 631.3	175.4	14 467.5	1 668.2	2 078.5	1 010.0	
Гоце Делчев	10 324.3	826.8	83.2	7 581.5	524.2	1 102.9	205.7	
Гърмен	4 874.9	620.6	63.1	3 763.5	151.4	185.4	90.9	
Кресна	1 677.5	353.6	66.5	974.2	198.2	45.4	37.6	
Петрич	13 729.8	1 592.8	88.2	10 501.5	767.8	528.7	250.8	
Разлог	6 245.1	631.3	67.5	4 022.5	225.1	1 094.9	203.8	
Сандански	10 944.5	1 081.8	93.3	7 644.2	686.4	1 097.8	341.0	
Сатовча	5 302.4	661.5	63.4	3 994.9	479.1		103.5	
Симитли	4 261.8	575.4	63.2	2 678.5	139.9	701.3	103.5	
Струмяни	2 050.6	437.1	70.4	792.0	53.3	622.5	75.3	
Хаджидимово	3 361.3	520.0	62.5	2 352.1	264.0	93.7	69.0	
Якоруда	2 937.5	474.1	63.8	1 843.4	65.9	433.9	56.4	
ОБЛАСТ БУРГАС								
Айтос	7 073.6	882.4	78.6	5 345.1	174.7	448.6	144.2	
Бургас	59 669.5	3 837.6	276.9	49 342.8	3 332.5	1 710.9	1 168.8	
Камено	3 603.7	521.8	89.1	1 913.5	57.9	886.6	134.8	
Карнобат	7 498.4	873.7	87.9	5 151.1	252.2	901.5	232.0	
Малко Търново	1 768.0	345.0	68.9	587.1	28.6	682.0	56.4	
Несебър	6 346.6	673.7	92.3	4 856.4	305.4	305.9	112.9	
Поморие	7 562.4	792.6	72.2	5 271.3	218.6	978.8	228.9	
Приморско	2 092.7	374.6	68.2	1 192.2	40.3	348.4	69.0	
Русен	7 471.0	1 190.6	66.0	6 014.1	90.6		109.7	
Созопол	3 223.2	534.0	92.4	2 144.3	83.5	196.1	172.9	
Средец	5 364.0	648.7	70.1	3 369.7	170.3	924.6	180.6	
Сунгурларе	4 276.6	662.1	65.9	2 615.1	84.9	679.3	169.3	
Царево	2 506.3	434.9	62.5	1 812.5	96.1		100.3	
ОБЛАСТ ВАРНА								
Аврен	2 540.0	480.2	63.1	1 805.4	45.3	51.9	94.1	
Аксаково	4 998.6	702.0	73.4	3 770.5	188.8	119.7	144.2	
Белослав	4 503.5	427.9	64.4	2 547.3	195.3		84.7	1 183.9
Бяла	1 391.0	316.2	57.9	624.2	19.4	323.1	50.2	
Варна	80 387.5	6 743.8	681.2	60 039.1	6 211.1	4 550.4	2 161.9	
Ветрино	1 392.9	392.2	69.8	729.5	29.4	59.1	112.9	
Вълчи Дол	3 495.4	583.4	63.7	2 043.0	59.8	613.8	131.7	
Девня	2 846.2	381.3	69.4	1 953.7	78.9	230.7	132.2	
Долни Чифлик	6 462.5	683.2	68.7	4 362.4	116.3	1 056.3	175.6	
Дълбокоп	4 078.6	603.8	63.7	3 177.7	64.1		169.3	
Провадия	7 271.3	800.5	73.9	4 688.1	178.8	1 213.3	316.7	
Суворово	2 488.1	394.7	62.4	1 702.9	66.3	208.5	53.3	
ОБЛАСТ ВЕЛИКО ТЪРНОВО								
Велико Търново	24 433.6	1 731.5	155.2	14 733.8	1 613.1	4 058.5	2 141.5	
Горна Оряховица	11 169.8	1 105.2	89.7	7 592.1	606.0	1 400.5	376.3	
Елена	3 550.4	528.3	70.0	1 971.8	127.1	680.1	173.1	
Златарица	1 600.8	370.5	61.8	817.2	21.6	273.3	56.4	
Ляковец	3 080.9	494.6	63.4	2 039.2	264.2	81.5	138.0	
Навлякени	5 933.2	811.8	66.5	3 636.5	208.0	822.1	388.3	
Полски Тръмбеш	4 173.3	611.2	74.5	2 714.3	51.5	571.3	150.5	
Свищов	8 795.7	923.7	90.4	5 606.2	288.0	1 508.8	378.6	
Сгражница	5 397.7	635.6	71.6	3 230.7	106.9	1 193.0	159.9	

Общини	Разходи за делегирани от държавата дейности	в т.ч.						
		Общинска администрация	Отбрана	Образование	Здравеопазване	Социални грижи	Култура	Иконом. дейности и услуги
	1(2+3+4+5+6+7+8)	2	3	4	5	6	7	8
Сухиндол	1 481.7	313.9	62.1	537.6	42.4	469.3	56.4	
ОБЛАСТ ВИДИН								
Белградчик	2 802.8	418.7	65.0	1 239.1	55.0	796.4	228.6	
Бойница	1 119.3	311.7	61.4	267.4	4.6	424.0	50.2	
Брегово	3 131.1	382.5	68.8	860.7	64.5	1 654.3	100.3	
Видин	16 241.8	1 624.4	151.5	11 313.3	563.4	1 799.9	789.3	
Грамада	662.2	317.5	58.2	220.1	19.4		47.0	
Димово	2 486.4	477.4	68.8	1 221.6	53.5	539.7	125.4	
Кула	2 012.1	351.6	61.8	642.5	33.3	828.8	94.1	
Макреш	678.4	320.1	61.5	224.1	3.7		69.0	
Ново Село	1 349.7	320.4	58.4	430.4	17.5	454.0	69.0	
Ружинци	1 667.0	356.6	69.6	1 020.7	31.0	135.8	53.3	
Чупрене	991.5	331.0	62.1	394.4	9.1	144.7	50.2	
ОБЛАСТ ВРАЦА								
Борован	2 232.8	348.1	61.9	1 242.3	64.3	440.9	75.3	
Бяла Слатина	7 127.3	773.5	75.0	4 842.8	365.5	835.3	235.2	
Враца	23 281.9	1 632.3	174.5	17 062.7	1 613.9	1 659.1	1 139.4	
Козлодуй	7 469.5	586.5	96.1	5 041.0	285.0	1 348.0	112.9	
Криводол	2 273.5	493.5	63.2	1 511.4	80.0		125.4	
Мездра	6 141.0	798.0	88.3	4 058.5	269.7	700.7	225.8	
Мизия	2 090.0	383.5	74.4	1 253.2	96.9	206.7	75.3	
Оряхово	2 821.7	478.0	66.7	2 018.7	164.2		94.1	
Роман	2 618.0	411.9	70.2	1 301.4	86.1	638.7	109.7	
Хайредин	1 833.6	347.1	66.2	745.8	35.0	570.5	69.0	
ОБЛАСТ ГАБРОВО								
Габрово	14 225.3	1 480.9	156.4	8 720.9	1 055.0	1 148.0	1 664.1	
Дряново	4 439.2	447.9	70.0	1 688.5	158.0	1 799.4	275.4	
Севлиево	9 627.8	1 100.7	108.1	5 653.8	315.8	2 011.4	438.0	
Трявна	3 150.3	447.7	70.3	1 697.4	68.9	511.7	354.3	
ОБЛАСТ ДОБРИЧ								
Балчик	6 049.0	715.0	76.5	4 794.2	152.0		311.3	
Генерал Тошево	3 834.2	740.6	71.4	2 614.6	114.1		293.5	
Добрич (Тх)	23 962.8	1 567.8	153.4	17 343.4	1 664.0	2 321.8	912.4	
Добрич	6 107.7	1 212.8	78.4	3 916.2	113.8	491.8	294.7	
Каварна	5 364.1	613.7	89.1	3 409.2	170.6	818.4	263.1	
Крушари	2 729.6	472.9	66.0	1 048.9	26.3	1 027.7	87.8	
Тервел	5 102.9	866.3	70.4	3 650.5	186.1	147.7	181.9	
Шабла	1 633.2	390.7	62.1	876.5	98.5	76.8	128.6	
ОБЛАСТ КЪРДЖАЛИ								
Ардино	3 588.6	926.9	64.4	2 033.3	70.1	321.4	172.5	
Джебел	2 664.5	878.2	68.1	1 471.9	80.1	56.5	109.7	
Кирково	5 882.6	1 352.6	69.8	4 178.6	99.5	69.2	112.9	
Крумовград	5 877.9	1 413.8	68.4	3 596.4	118.3	591.2	87.8	
Кърджали	19 452.2	2 322.7	130.2	14 851.9	671.3	719.8	736.3	
Момчилград	4 516.6	1 093.8	68.2	2 857.3	200.5	237.2	59.6	
Черноочене	2 722.0	691.3	63.0	1 804.0	42.8	51.9	69.0	
ОБЛАСТ КЮСТЕНЦА								
Бобовдол	2 059.4	487.5	66.5	1 076.2	54.7	236.5	138.0	
Бобошево	752.1	358.7	63.1	236.1	6.2	37.8	50.2	
Дуиняца	10 808.8	1 103.7	93.5	7 979.1	711.8	679.3	241.4	
Кочериново	1 503.6	373.8	62.1	619.6	27.9	354.4	65.8	
Кюстендил	15 295.8	1 741.2	142.6	9 953.8	630.8	1 670.1	1 177.3	
Невегиньо	809.6	397.6	61.4	288.4	5.8		56.4	
Рила	1 165.4	303.1	64.5	321.6	24.4	407.9	43.9	
Сандарева Баня	1 487.7	374.2	55.3	931.9	88.7		37.6	
Трън	570.7	352.9	54.5	125.3	0.4		37.6	

Общини	Разходи за делегирани от държавата дейности	в с.ч.						
		Общинска администрация	Отбрана	Образование	Здравеопазване	Социални грижи	Култура	Иконом. дейности и услуги
	1(2+3+4+5+6+7+8)	2	3	4	5	6	7	8
ОБЛАСТ ЛОВЕЧ								
Априлици	1 181.2	302.6	65.2	543.1	11.6	177.2	81.5	
Летница	1 731.9	328.3	62.6	853.8	41.4	364.3	81.5	
Ловеч	14 417.2	1 302.2	141.1	9 577.2	850.5	1 563.1	983.1	
Луковит	5 301.9	640.9	80.0	3 525.8	198.6	715.5	141.1	
Тетевен	6 129.7	680.9	78.5	4 300.0	242.5	645.9	181.9	
Троян	7 965.2	902.3	75.7	5 768.8	451.4	373.7	393.3	
Угърчин	2 262.1	402.7	62.0	1 327.5	67.5	317.7	84.7	
Ябланица	2 334.8	385.3	62.0	1 663.0	91.3	45.4	87.8	
ОБЛАСТ МОНТАНА								
Берковица	6 767.6	654.0	67.7	3 317.2	250.8	2 371.3	106.6	
Бойчиновци	2 643.9	486.4	66.2	1 570.0	86.4	318.9	116.0	
Брусарци	1 501.6	371.6	61.8	950.6	42.3		75.3	
Вълчедръм	2 967.1	475.5	65.6	1 960.7	83.5	287.8	94.0	
Вършец	2 531.4	411.5	63.9	1 941.9	51.4		62.7	
Георги Дамяново	1 653.2	375.1	61.7	204.1	5.3	934.9	72.1	
Дом	8 321.1	758.0	94.8	4 985.1	332.6	1 953.1	197.5	
Медковец	1 360.6	331.3	64.4	842.0	33.0	30.3	59.6	
Монтана	14 390.8	1 301.0	150.7	10 129.8	1 005.4	1 044.8	759.1	
Чипровци	888.4	359.1	62.5	294.5	20.9		151.4	
Якимово	1 118.0	326.3	66.4	648.8	20.1		56.4	
ОБЛАСТ ПАЗАРДЖИК								
Батак	2 483.2	345.6	65.7	1 099.9	49.5	717.5	205.0	
Белово	2 192.5	454.0	72.4	1 357.2	51.4	138.4	119.1	
Брацигово	3 252.4	439.2	63.1	1 669.6	93.9	895.7	90.9	
Велинград	11 610.5	1 050.4	75.1	8 919.9	277.8	969.5	317.8	
Лесичово	1 953.6	368.0	60.7	793.0	12.4	634.8	84.7	
Пазарджик	29 521.6	2 168.3	167.9	21 690.1	861.3	3 492.4	1 141.6	
Панагюрище	5 828.3	706.8	87.6	3 981.1	205.2	537.2	310.4	
Пещера	4 723.2	585.4	84.4	3 338.9	162.4	464.3	87.8	
Раkitово	4 782.9	486.9	66.7	3 593.9	156.4	397.5	81.5	
Септември	6 071.0	776.5	76.4	4 518.1	159.1	341.0	199.9	
Стрелча	1 217.7	321.4	76.0	742.6	40.1		37.6	
ОБЛАСТ ПЕРНИК								
Брезник	1 697.3	437.3	69.5	1 007.1	25.6	60.6	97.2	
Земен	772.9	370.3	61.3	263.3	18.4		59.6	
Ковачевци	735.1	328.9	61.9	60.7	2.6	199.5	81.5	
Перник	19 902.4	1 793.4	161.4	15 096.6	1 019.3	988.9	842.8	
Радомир	5 576.0	745.9	85.9	3 159.1	114.7	1 288.5	181.9	
Трън	1 694.2	410.4	62.9	621.4	37.7	455.2	106.6	
ОБЛАСТ ПЛЕВЕН								
Белене	2 361.7	431.1	66.1	1 586.0	159.4		119.1	
Гулянци	2 679.1	547.1	62.7	1 850.8	105.6		112.9	
Долна Митрополия	4 667.1	716.6	81.8	3 320.8	166.4	202.8	178.7	
Долни Дъбник	3 101.6	521.2	74.6	2 333.8	77.9		94.1	
Искър	1 812.9	370.6	63.8	1 257.7	45.5		75.3	
Левски	4 362.2	692.9	87.2	3 027.8	328.5		225.8	
Никопол	2 363.4	520.9	67.0	1 411.3	36.0	155.7	172.5	
Плевен	32 530.3	2 323.7	182.2	24 381.3	2 610.3	1 486.2	1 546.6	
Пордим	2 678.7	390.7	62.0	1 298.6	46.4	805.7	75.3	
Червен Бряг	6 578.3	842.2	89.3	4 922.4	344.5	194.9	185.0	
Кнежа	3 585.9	478.5	66.4	2 673.7	270.1		97.2	
ОБЛАСТ ПЛОВДИВ								
Асеновград	14 713.4	1 477.8	102.6	11 119.7	589.3	1 158.2	265.8	
Брезово	2 062.6	454.5	62.0	1 152.4	25.0	274.6	94.1	
Калояново	2 807.5	533.2	63.2	1 571.1	74.7	499.5	65.8	

Общини	Разходи за делегирани от държавата дейности	в т.ч.						
		Общинска администрация	Отбрана	Образование	Здравеопазване	Социални грижи	Култура	Иконом. дейности и услуги
	1(2+3+4+5+6+7+8)	2	3	4	5	6	7	8
Карлово	12 118.1	1 341.7	119.1	8 534.8	511.1	1 262.4	349.0	-
Кривимир	2 396.8	354.4	69.5	1 722.6	87.5	137.7	25.1	-
Лъчки	1 128.3	337.8	63.2	377.6	26.7	272.8	50.2	-
Марича	6 754.8	899.5	77.1	5 243.2	164.0	60.6	310.4	-
Перущица	1 516.4	295.5	63.4	966.7	97.7	-	93.1	-
Пловдив	89 649.9	6 922.7	779.0	65 966.0	6 172.6	6 959.1	2 850.5	-
Първомай	5 871.3	819.2	75.7	4 183.8	168.1	414.4	210.1	-
Раковски	5 659.9	688.0	71.5	4 386.0	253.2	160.9	100.3	-
Родопи	5 666.9	898.4	75.7	4 189.2	328.0	-	175.6	-
Садово	3 840.3	580.2	64.3	2 953.6	76.0	84.7	81.5	-
Стамболийски	4 742.7	600.1	70.9	3 652.2	319.2	-	100.3	-
Съединение	1 983.9	470.3	62.9	1 134.7	152.9	56.5	106.6	-
Хисаря	3 013.5	530.4	68.2	1 768.3	67.9	372.5	206.2	-
Куклен	1 539.8	362.3	61.9	990.7	74.7	-	50.2	-
Сонот	3 054.1	397.7	77.2	1 941.3	178.0	373.1	86.8	-
ОБЛАСТ РАЗГРАД								
Завет	3 033.1	512.9	66.1	2 243.8	66.1	-	144.2	-
Исперих	7 317.1	979.2	75.0	4 966.3	196.9	632.9	466.8	-
Кубрат	5 364.3	768.7	68.0	3 460.1	295.5	527.4	244.6	-
Лозница	2 773.8	584.2	62.7	1 643.9	48.0	315.9	119.1	-
Разград	15 810.6	1 403.4	144.9	10 674.2	732.8	1 861.5	993.8	-
Самуил	3 335.5	555.8	63.8	1 412.0	34.3	1 181.8	87.8	-
Цар Калоян	1 722.1	363.9	62.4	1 184.2	48.9	-	62.7	-
ОБЛАСТ РУСЕ								
Борово	2 348.9	381.2	62.0	876.5	30.8	904.3	94.1	-
Бяла	3 680.7	548.4	70.9	2 420.9	99.3	420.1	121.1	-
Витово	3 282.9	512.2	71.4	2 439.3	140.9	-	119.1	-
Две Могилы	2 346.8	492.6	62.7	1 312.2	81.5	297.5	100.3	-
Иваново	1 533.3	484.2	62.4	817.5	25.0	-	144.2	-
Русе	39 102.5	2 916.8	221.1	26 385.1	2 579.4	5 604.4	1 395.7	-
Сливно Поле	2 548.9	534.8	63.0	1 652.1	84.0	89.6	125.4	-
Ценово	1 250.9	399.1	62.1	656.8	16.9	-	116.0	-
ОБЛАСТ СЕЛИСТРА								
Алфатар	1 305.7	342.0	61.7	428.9	13.7	381.0	78.4	-
Елвиница	3 585.0	680.5	59.5	1 922.7	47.6	686.6	188.1	-
Дулово	8 405.1	1 057.9	75.1	6 247.9	198.9	540.0	285.3	-
Кайнарджа	2 181.0	396.8	61.8	1 212.7	27.9	412.8	69.0	-
Селистра	15 305.5	1 280.3	185.9	8 813.3	1 007.9	3 149.6	868.5	-
Ситово	1 683.2	422.1	62.2	1 097.2	23.3	-	78.4	-
Гургалан	4 132.0	624.0	72.4	2 785.1	97.9	236.2	316.4	-
ОБЛАСТ СЛИВЕН								
Котел	5 367.0	804.0	72.5	3 636.8	76.7	443.1	333.9	-
Нова Загора	11 099.5	1 155.8	100.8	8 037.7	405.7	885.6	513.9	-
Сливен	34 127.1	2 419.2	196.4	24 503.7	1 878.5	3 678.5	1 450.8	-
Твърдица	5 708.7	548.4	62.0	3 302.5	112.5	1 579.8	103.5	-
ОБЛАСТ СМОЛЯН								
Баните	1 329.0	403.2	60.6	779.7	16.5	-	69.0	-
Борино	1 120.2	325.7	56.5	670.8	17.0	-	50.2	-
Девин	3 107.6	562.7	75.4	2 254.7	92.5	-	122.3	-
Доспат	2 862.3	455.8	64.6	2 063.8	46.7	171.8	59.6	-
Златоград	3 530.5	499.8	67.9	2 325.5	220.4	316.6	100.3	-
Мадан	2 970.2	598.6	67.4	2 046.4	72.8	122.3	62.7	-
Неделино	2 016.6	441.3	70.9	1 230.1	77.0	134.6	62.7	-
Рудозем	2 980.5	499.9	80.1	2 199.3	69.4	56.5	75.3	-
Смолян	14 145.1	1 161.9	138.1	8 378.2	499.8	2 805.4	1 161.7	-
Чепеларе	2 154.2	418.8	67.7	1 369.4	78.7	134.9	84.7	-

Общини	Разходи за делегирани от държавата дейности	в т.ч.						
		Общинска администрация	Отбрана	Образование	Здравеопазване	Социални грижи	Култура	Иконом. дейности и услуги
	1(2+3+4+5+6+7+8)	2	3	4	5	6	7	8
СТОЛИЧНА ОБЩИНА	268 848,7	20 750,4	3 325,2	207 871,2	17 542,7	13 352,7	6 006,5	
ОБЛАСТ СОФИЙСКА								
Ангон	667,9	273,3	61,5	305,5	8,8		18,8	
Божурци	2 220,6	379,6	68,6	1 516,0	103,7	64,9	87,8	
Ботевград	8 592,7	823,4	71,3	5 954,1	851,8	555,9	336,2	
Годеч	1 346,4	359,8	62,7	840,4	39,6		43,9	
Горна Малина	1 726,6	407,1	61,9	1 105,2	61,5		90,9	
Долна баня	1 867,1	290,0	62,1	1 004,2	78,9	397,4	34,5	
Драгоман	1 555,6	433,8	62,8	699,0	63,0	215,5	81,5	
Елин Пелин	5 855,2	719,9	73,8	4 122,6	234,7	472,2	232,0	
Егрополе	4 432,6	468,0	75,1	3 420,8	187,8	129,9	151,0	
Златица	1 596,8	328,1	64,0	1 076,0	59,7		69,0	
Ихтиман	4 981,7	615,9	68,8	3 780,2	124,2	292,3	100,3	
Копривщица	1 203,1	277,6	67,1	601,7	12,3		244,4	
Костенец	3 151,0	473,0	72,0	2 338,1	136,2		131,7	
Костинброд	3 817,5	542,5	67,2	2 774,3	168,3	171,1	94,1	
Мирково	770,7	305,6	61,3	335,9	24,0		43,9	
Пирдоп	2 530,6	361,1	69,1	1 658,6	112,3	282,5	47,0	
Правец	4 695,9	425,9	68,6	2 550,8	113,9	1 360,6	176,1	
Самоков	10 151,6	1 006,3	99,0	7 461,3	241,4	964,7	378,9	
Своге	4 624,1	788,0	69,6	2 732,7	127,1	737,4	169,3	
Сливница	2 042,4	416,0	64,0	1 433,0	60,4		69,0	
Чавдар	600,9	271,6	61,7	250,8	4,3		12,5	
Челопеч	721,5	272,9	61,3	319,3	30,4		37,6	
ОБЛАСТ СТАРА ЗАГОРА								
Братя Даскалови	1 965,9	518,8	62,7	1 176,7	40,5	60,6	106,6	
Гурково	1 689,6	345,9	62,2	1 191,3	40,0		50,2	
Гълъбово	3 903,5	515,5	63,3	2 653,7	106,3	461,2	103,5	
Казанлък	19 289,7	1 586,1	113,0	13 724,9	1 207,3	1 939,1	719,3	
Мъглице	2 853,3	500,6	72,2	2 040,7	100,5	45,4	94,1	
Николаево	1 934,7	329,8	62,3	1 423,6	56,3		62,7	
Опан	798,5	363,0	62,4	291,5	6,3		75,3	
Павел Баня	4 204,3	618,7	67,8	3 046,3	192,0	163,5	116,0	
Раднево	4 944,2	721,8	79,4	3 484,0	203,2	257,6	198,2	
Стара Загора	42 466,5	2 983,0	201,5	27 644,5	3 142,5	7 136,7	1 358,3	
Чирпан	5 116,9	715,9	81,5	3 689,9	240,7	169,4	219,5	
ОБЛАСТ ТЪРГОВИЩЕ								
Ангеново	1 869,3	550,1	62,4	1 117,1	20,6		119,1	
Омуртаг	6 083,1	1 094,3	64,7	4 131,2	260,7	246,9	285,3	
Опака	2 114,7	392,6	62,0	1 233,5	28,3	354,4	43,9	
Попово	7 644,2	1 010,6	84,4	4 954,8	172,7	1 004,0	417,7	
Търговище	16 059,7	1 783,1	130,2	11 529,7	950,2	837,4	829,1	
ОБЛАСТ ХАСКОВО								
Димитровград	11 598,1	1 356,2	104,0	8 631,6	433,0	794,2	279,1	
Ивайловград	2 223,7	495,8	58,3	1 330,5	43,9	245,0	50,2	
Любимец	2 820,7	448,3	66,1	2 029,3	226,8		50,2	
Маджарово	764,2	353,7	57,6	323,6	4,2		25,1	
Минерални Бани	1 520,1	446,6	54,8	943,7	21,7		53,3	
Свиленград	6 248,5	719,2	96,6	4 180,4	293,9	839,3	119,1	
Симеоновград	2 505,3	419,3	58,7	1 628,3	125,7	173,0	100,3	
Стамболово	2 132,1	708,5	65,2	1 210,3	28,9	56,5	62,7	
Тополовград	3 373,7	557,4	59,9	1 902,5	66,1	656,1	131,7	
Харманли	5 775,9	813,6	79,8	4 314,4	170,1	236,2	161,8	
Хасково	24 934,4	2 027,2	176,3	18 343,6	1 101,1	2 262,2	1 024,0	
ОБЛАСТ ПЛУМЕН								
Велики Преслав	3 473,9	575,5	66,4	1 891,7	146,7	506,6	287,0	
Венец	2 206,0	562,2	55,6	1 463,1	37,3		87,8	
Върбича	3 283,8	613,9	63,1	2 483,1	67,3		56,4	

Общини	Разходи за делегирани от държавата дейности	в т.ч.						
		Общинска администрация	Отбрана	Образование	Здравеопазване	Социални грижи	Култура	Иконом. дейности и услуги
	I(2+3+4+5+6+7+8)	2	3	4	5	6	7	8
Каолиново	3 721.4	712.7	63.1	2 821.9	67.3		56.4	
Каспичан	2 587.8	440.9	63.6	1 654.4	56.6	268.8	103.5	
Никола Козлево	2 534.7	463.3	63.1	1 872.9	44.5		90.9	
Нови Пазар	6 093.0	692.5	72.9	4 402.0	207.1	561.7	156.8	
Смядово	2 730.8	406.0	66.2	1 244.1	46.8	883.0	84.7	
Хитрино	1 697.1	643.2	62.1	872.0	19.5		100.3	
Шумен	26 689.2	1 881.4	150.6	17 741.8	2 085.8	3 112.0	1 717.6	
ОБЛАСТ ЯМБОЛ								
Болярово	2 218.4	430.2	68.1	622.5	13.8	996.0	87.8	
Елхово	4 382.7	650.4	77.3	3 063.5	106.6	286.9	198.0	
Стралджа	4 072.3	598.5	70.9	2 475.9	136.3	593.2	197.5	
Тунджа	4 505.7	1 006.5	83.2	2 670.9	119.9	286.6	338.6	
Ямбол	20 825.7	1 374.0	156.8	14 828.2	1 471.1	2 186.6	809.0	
ВСИЧКО	1 925 639.6	217 200.0	25 378.6	1 336 333.2	96 464.3	177 037.6	72 042.0	1 183.9

II. Натурални показатели на общините за делегираните от държавата дейности за 2013 година

Общини	Общинска администрация				Население по постоян. адрес	Образование			Здравеопазване		Социални грижи	Култура
	Численост					Брой ученици в общински училища	Брой деца в детски граднини	Брой уч-ци в обл. звена	Брой деца в детски ясли ЦД и ОДЗ	Брой ученици в учили- ща	Брой места в ЗСУ	Субсидирана численост
	Кметове на общини	Кметове на райони	Кметове на насел. места	Кметски поместници								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
ОБЛАСТ БЛАГОВЕГРАД												
Банско	1		2	5	13 467	978	521	126	606	1 236	148	32.5
Белшица	1		4	7	10 345	1 050	305	50	305	1 050		11.5
Благоевград	1		7	15	97 096	6 878	2 700	116	3 646	8 628	369	120
Гонце Делчев	1		8	2	35 864	3 251	1 470		1 666	4 408	222	30.5
Гърмен	1		8	7	16 924	1 573	666		666	1 573	40	14.5
Кресна	1		3	2	5 796	416	175		251	416	30	6
Петрич	1		20	28	65 388	4 720	2 085		2 415	5 466	80	40
Разлог	1		7		22 397	1 680	792	25	792	2 364	206	32.5
Сандански	1		13	12	45 330	3 197	1 479	180	1 726	4 091	161	49
Саговча	1		13		18 967	1 732	657		817	1 732		16.5
Симитли	1		6	7	15 654	1 093	530		530	1 093	107	16.5
Струмяни	1		2	15	5 953	328	166		166	328	90	12
Хаджидимово	1		7	7	10 960	963	404		494	963	28	11
Якоруда	1		7		11 153	864	289		289	1 080	61	9
ОБЛАСТ БУРГАС												
Айтос	1		11	5	35 630	2 601	916		1 061	2 967	77	23
Бургас	1		9	4	232 116	22 797	8 719	29	10 310	24 263	361	145.5
Камено	1		6	6	12 441	793	378		408	793	130	21.5
Карнобат	1		8	22	28 766	2 561	867		987	2 891	156	37
Малко Търново	1		1	7	3 568	250	92		115	250	105	9
Несебър	1		7	4	23 528	1 983	1 081		1 251	1 983	40	18
Поморие	1		10	6	28 782	2 179	1 112		1 257	2 179	174	36.5
Приморско	1		4	1	6 676	482	225		300	482	51	11
Руси	1		36	2	36 138	2 963	822		822	2 963		17.5
Созопол	1		7	4	13 309	835	447		480	835	34	24.5
Средец	1		2	27	14 591	1 274	676	56	676	1 274	157	26.5
Сунгурларе	1		13	11	13 712	1 090	453		453	1 090	114	27
Царево	1		2	7	9 679	844	343		393	844		16
ОБЛАСТ ВАРНА												
Аврен	1		7	8	7 876	747	320		320	747	8	15
Аксаково	1		7	15	19 659	1 578	782		842	1 578	15	23
Белослав	1		3		11 596	997	556		601	997		13.5

Общини	Общинска администрация				Население по постоянен адрес	Образование			Здравеопазване		Социални грижи	Култура
	Численост					Брой ученици в общински училища	Брой деца в детски градини	Брой уч-ци в обл. звена	Брой деца в детски ясли ЦДГ и ОДЗ	Брой ученици в училища	Брой места в ЗСУ	Субсидирана численост
	Кметове на общини	Кметове на райони	Кметове на насел. места	Кметски наместници								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Бяла	1		1	3	3 271	289	110		135	289		8
Варна	1	5	5		369 998	27 484	11 591	207	16 098	34 060	1 051	254.5
Ветрино	1		4	5	5 940	306	146		146	306	10	18
Вълчи дол	1		10	11	10 870	942	289		309	1 144	90	21
Девня	1		1	1	9 885	866	350		400	866	40	18
Долин чифлик	1		9	7	20 474	1 861	760		760	2 017	204	28
Дългопол	1		8	6	16 307	1 466	425		425	1 466		27
Провадия	1		9	15	25 578	2 292	728		788	2 596	201	45.5
Суворово	1		2	6	7 487	775	317		342	1 035	50	8.5
ОБЛАСТ ВЕЛИКО ТЪРНОВО												
Велико Търново	1		13	23	92 259	6 721	2 751	60	3 406	8 651	721	247
Горна Оряховица	1		9	4	54 121	3 271	1 488	24	1 679	4 613	218	60
Елена	1		3	16	10 603	890	275	13	313	890	99	23
Златарича	1		2	8	4 611	326	139	16	139	401	41	9
Ясковец	1		5		14 385	867	404		519	867	40	22
Павликени	1		15	4	26 680	1 689	588		706	1 993	144	55
Полски Тръмбеш	1		11	3	15 622	1 285	315		325	1 285	127	24
Свишов	1		11	4	39 350	2 530	1 107		1 187	3 201	285	55
Стражица	1		9	12	14 834	1 368	505		525	1 464	218	25.5
Сухиндол	1			5	2 600	249	62		76	249	60	9
ОБЛАСТ ВИДИН												
Белоградчик	1			13	7 458	589	195	15	205	589	122	28
Бойница	1		1	4	1 169	106	27		27	106	55	8
Брегово	1		5	3	5 631	326	193		214	391	239	16
Видин	1		14	19	78 348	5 403	2 003	115	2 247	6 876	368	95
Грамада	1			6	1 916	67	48		48	67		7.5
Димово	1		2	19	6 702	542	183		183	542	135	20
Кула	1		1	7	4 876	303	111		111	303	155	15
Макреш	1		1	5	1 426	69	24	27	24	69		11
Ново село	1		2	2	2 923	181	74		74	181	71	11
Ружичи	1		2	6	4 485	458	140		140	458	23	8.5
Чупрене	1		1	6	1 990	116	65		65	116	20	8
ОБЛАСТ ВРАЦА												
Борован	1		3	1	5 835	516	222		250	702	60	12
Бяла Слатина	1		11	3	28 061	2 251	813		952	2 822	125	37.5
Враца	1		17	5	88 973	8 300	2 800	211	3 545	9 270	286	151
Козлодуй	1		4		21 964	2 300	870		930	2 636	235	18
Криводол	1		7	7	9 334	666	262		262	666		20
Мездра	1		11	16	23 027	1 817	772	41	842	1 837	98	36

Общини	Общинска администрация				Население по постоянен адрес	Образование			Здравеопазване		Социални грижи	Култура			
	Численост					Брой ученици в общински училища	Брой деца в детски градци	Брой уч-ци в обл. звена	Брой деца в детски ясли ЦДГ и ОДЗ	Брой ученици в училища	Брой места в ЗСУ	Субсидирана численост			
	Кметове на общини	Кметове на райони	Кметове на насел. места	Кметски наместници									1	2	3
Мизия	1		3	1,5	7 935	496	280		302	563		35	12		
Оряхово	1		4	2	13 133	925	315		410	925			15		
Роман	1		4	7	6 526	566	233		233	681	100		17,5		
Хайредин	1		3	2	5 211	345	101		101	345	96		11		
ОБЛАСТ ГАБРОВО															
Габрово	1		3	25	73 773	3 848	1 801		2 332	5 543		267	179,5		
Дряново	1		1	9	10 282	817	226	39	298	855		302	37		
Севлиево	1		15	19	41 088	2 506	1 153		1 253	3 357		337	66		
Трявна	1		1	3,5	13 026	765	287		287	967		110	46		
ОБЛАСТ ДОБРИЧ															
Бадчик	1		7	12	22 524	1 918	805		900	1 918			43,5		
Генерал Тошево	1		9	21	17 736	1 060	521	82	543	1 303			44,5		
Добрич	1				110 750	8 141	2 831	119	3 843	10 025	430		10,5		
Добричка	1		27	40	25 969	1 573	716		716	1 573		65	47		
Каварна	1		3	16	16 702	1 468	551	41	620	1 542		120	33,5		
Крушари	1		7	8	7 583	443	175		175	443		145	14		
Гервел	1		16	7	28 048	1 472	701		753	1 722		25	29		
Шабла	1		1	12	5 210	393	142		208	393		30	20,5		
ОБЛАСТ КЪРДЖАЛИ															
Ардино	1		18	9	29 829	815	326	58	326	815		80	27,5		
Джебел	1		21	1	27 232	589	315		315	810		20	17,5		
Кирково	1		36	10	44 804	1 807	632		632	1 953			18		
Крумовград	1		40	12	44 848	1 662	588	47	633	1 949		100	14		
Кърджали	1		46	2	123 622	6 887	2 648	316	2 648	8 464		135	88,5		
Момчилград	1		25	5	38 280	1 239	511	33	565	1 402		59	9,5		
Чертоочене	1		16	6	15 715	755	299		299	755		8	11		
ОБЛАСТ КЮСТЕНДИЛ															
Бобов дол	1		2	14	9 730	488	203		203	587		50	22		
Бобошево	1		3	6	2 888	75	45		45	75		25	8		
Дупница	1		7	9	53 756	3 746	1 366		1 723	4 673		149	38,5		
Кочериново	1		3	7	4 278	283	99		99	321		60	10,5		
Кюстендил	1		16	35	75 361	4 509	1 827	122	1 997	5 781		288	139,5		
Невестино	1		1	15	2 542	119	36		36	119			9		
Рила	1			3	3 282	99	88		88	99		78	7		
Санарева баня	1		3		8 032	368	206		222	473			6		
Трекляно	1			12	489	28		29		28			6		
ОБЛАСТ ЛОВЕЧ															

Общини	Общинска административна територия				Население по постоянен адрес	Образование			Здравеопазване		Социални грижи	Култура			
	Численост					Брой ученици в общински училища	Брой деца в детски граднини	Брой уч-ци в общ. звена	Брой деца в детски ясли ЦДГ и ОДЗ	Брой ученици в училища	Брой места в ЗСУ	Субсидирана численост			
	Кметове на общини	Кметове на райони	Кметове на насел. места	Кметски наместници									1	2	3
Априлци	1			3	3 177	227	73	35	73	227		30	13		
Летница	1		2	1	5 382	397	166		166	397		55	13		
Ловеч	1		8	26	57 923	4 483	1 409	422	2 069	5 382		269	122,5		
Луковит	1		9	2	20 168	1 687	508	24	596	1 933		100	22,5		
Гетевец	1		8	4	23 131	1 825	704	31	831	2 338		148	29		
Грози	1		9	12	35 189	2 517	1 036	72	1 269	2 876		58	53,5		
Угърчин	1		3	7	6 654	602	206		206	602		80	13,5		
Ябланица	1		3	5	6 365	737	270		290	737		30	14		
ОБЛАСТ МОНТАНА															
Берковци	1		3	13	21 107	1 413	538		708	1 610		346	17		
Бойчиновци	1		8	4	9 408	655	300		300	831		54	18,5		
Брусарци	1		4	4	5 160	385	169		169	385			12		
Вълчедръм	1		6	4	10 109	825	318		327	825		48	15		
Вършец	1		2	6	8 702	921	242	124	242	975			10		
Георги Дамяново	1		2	10	2 515	78	22		22	201		133	11,5		
Дом	1		4	5	32 912	2 627	755		906	3 269		386	31,5		
Медковец	1		3	1	4 087	385	138		138	385		20	9,5		
Монтана	1		12	11	61 579	4 851	1 731	120	2 378	6 408		227	93		
Чипровци	1		2	7	3 965	120	47		64	120			18		
Якимово	1		3		4 311	246	145		145	246			9		
ОБЛАСТ ПАЗАРДЖИК															
Батак	1		2		6 905	379	198		198	460		136	25		
Белово	1		7		9 747	609	219		219	609		24	19		
Брациново	1		5	1	10 045	705	314		314	705		153	14,5		
Велинград	1		11	11	45 401	4 265	1 259		1 259	5 241		173	43		
Лесичово	1		5	1	5 400	355	120		120	355		95	13,5		
Пазарджик	1		27	4	130 863	10 573	3 648	360	3 648	13 416		702	139		
Панагюрище	1		8		27 577	1 793	761		881	2 268		114	39		
Пещера	1		2		24 061	1 590	587		587	1 781		76	14		
Ракитово	1		2		16 475	1 502	562		652	1 632		104	13		
Септември	1		12	1	28 145	2 027	704	69	801	2 179		50	26,5		
Стрелча	1			4	5 177	370	123		123	370			6		
ОБЛАСТ ПЕРНИК															
Брезник	1		1	15,5	6 623	481	123		123	481		40	15,5		
Земен	1			13	2 531	89	53		53	89			9,5		
Ковачевци	1			8	1 356	15	21		21	15		25	13		
Перник	1		17	10	104 566	6 745	3 053	52	3 468	8 830		230	104,5		
Радомир	1		6	21	21 093	1 364	565	56	565	1 759		229	29		
Грэн	1			17,5	4 165	291	103		103	291		90	17		

Общини	Общинска администрация				Население по постоянен адрес	Образование			Здравеопазване		Социални грижи	Култура			
	Численост					Брой ученици в общински училища	Брой деца в детски граднини	Брой уч-ци в обл. звена	Брой деца в детски ясли ЦДГ и ОДЗ	Брой ученици в училища	Брой места в ЗСУ	Субсидирана численост			
	Кметове на общини	Кметове на райони	Кметове на насел. места	Кметски наместници									1	2	3
ОБЛАСТ ПЛЕВЕН															
Белене	1		3	2	10 892	614	404		469	771		19			
Гулянци	1		9	2	13 599	828	289		321	828		18			
Долна Митрополия	1		14	1	21 389	1 418	602		602	1 460	50	28.5			
Долни Дъбник	1		6		15 266	1 003	354	28	354	1 318		15			
Искър	1		3		7 784	575	189		189	575		12			
Левски	1		10	2	23 047	1 341	616		746	1 595		36			
Никопол	1		8	5	11 026	599	240		240	599	24	27.5			
Плевен	1		17	7	155 676	11 246	4 527	289	6 484	15 041	297	191			
Пордим	1		5	2	6 398	548	175	33	175	626	110	12			
Червен бряг	1		13		33 117	2 241	889		954	2 924	44	29.5			
Кнежа	1		3		15 170	1 148	528		626	1 628		15.5			
ОБЛАСТ ПЛОВДИВ															
Асеновград	1		13	8	73 033	5 017	2 194		2 550	5 912	220	37			
Брезово	1		6	9	6 675	542	152		152	626	39	15			
Калояново	1		8	6	11 471	622	309		309	622	80	10.5			
Карлово	1		22	4	58 545	4 068	1 429		1 595	4 685	216	49.5			
Кричим	1				9 365	826	312		312	826	65	4			
Лъки	1			8	3 127	161	68		68	161	40	8			
Марница	1		19		31 114	2 063	1 050		1 245	2 063	40	49.5			
Перущица	1				5 348	323	261		306	467		11			
Пловдив	1	6			382 344	30 987	11 377	931	15 677	39 247	1 283	309			
Първомай	1		13	3	29 785	1 819	728		768	2 158	90	33.5			
Раковски	1		5	1	28 419	1 969	941		1 091	2 175	57	16			
Родопи	1		13	7	32 998	1 439	1 081		1 171	1 439		28			
Садово	1		10	1	15 293	1 174	511		511	1 335	30	13			
Стамболински	1		4		22 894	1 520	757		905	1 520		16			
Съединение	1		7	2	10 173	491	270		324	491	20	17			
Хисаря	1		7	4	13 340	789	319		359	821	136	27.5			
Куклен	1			5	7 482	374	250		250	500		8			
Сопот	1		1		11 248	847	353		451	1 676	80	10			
ОБЛАСТ РАЗГРАД															
Завел	1		6		14 607	979	329		329	1 021		23			
Исперих	1		22	1	34 442	2 296	882		882	2 645	99	59			
Кубраг	1		15	1	24 922	1 375	642	66	773	1 584	90	39			
Лозица	1		11	4	13 290	683	310		310	967	65	19			
Разград	1		13	8	67 941	4 679	1 960	422	2 414	6 558	326	123			
Самуил	1		12	1	11 859	619	223		223	619	203	14			
Цар Калоян	1		2		8 223	472	215		215	472		10			

Общини	Общинска администрация				Население по постоянен адрес	Образование			Здравеопазване		Социални грижи	Култура
	Численост					Брой ученици в общински училища	Брой деца в детски градини	Брой учещи в обл. звена	Брой деца в детски ясли ЦДГ и ОДЗ	Брой ученици в училища	Брой места в ЗСУ	Субсидирана численост
	Кметове на общини	Кметове на райони	Кметове на насел. места	Кметски наместници								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
ОБЛАСТ РУСЕ												
Борово	1		4	2	6 714	415	101		101	450	193	15
Бяла	1		5	5	15 749	1 097	404		430	1 200	65	17
Ветово	1		4	1	15 908	1 025	462		502	1 025		19
Две моции	1		7	4	10 462	630	216		236	810	65	16
Иваново	1		6	6	9 657	315	179		179	315		23
Русе	1		12	1	189 575	12 214	5 137	220	6 727	16 833	1 002	164
Слив поле	1		9	1	13 159	683	319		319	683	35	20
Ценово	1		6	2	6 279	279	113		113	279		18.5
ОБЛАСТ СЛИВЕЦ												
Алфатар	1		3	3	3 402	160	100		100	160	53	12.5
Главиница	1		17	5	14 312	827	326		326	827	117	30
Дулово	1		23	3	38 083	2 679	1 077	43	1 077	2 972	89	45.5
Кайнарджа	1		4	6	5 843	531	208		208	664	98	11
Сливница	1		8	10	63 526	3 823	1 402	263	2 062	5 215	549	104.5
Стргово	1		6	4	6 746	430	140	58	140	511		12.5
Тутракан	1		7	6	18 728	1 310	484		504	1 343	40	42
ОБЛАСТ СЛИВЕН												
Котел	1		12	9	25 957	1 609	540		540	1 847	82	41.5
Нова Загора	1		23	8	43 854	3 749	1 171	181	1 338	4 176	137	73.5
Сливен	1		28	16	145 547	11 954	4 266	95	5 356	14 487	638	182
Твърдица	1		6	2	16 253	1 572	510		534	1 572	255	16.5
ОБЛАСТ СМОЛЯН												
Баня	1		6	5	5 108	306	106	21	106	306		11
Борино	1		2	2	4 178	237	119		119	237		8
Девин	1		8	5	14 048	875	342	35	342	1 053		19.5
Доспат	1		7		9 871	802	309		309	802	40	9.5
Златоград	1		4	4	13 675	1 079	361		446	1 079	95	16
Мадан	1		5	17	13 424	920	318		340	1 103	60	10
Неделино	1		1	14	7 623	508	271		271	508	50	10
Рудозем	1		6	6	10 972	996	343		343	996	20	12
Смолян	1		10	31	44 439	3 506	1 577	206	1 987	4 510	439	146
Чепеларе	1		3	7	7 821	514	265		265	613	25	13.5
СТОЛИЧНА ОБЩИНА	1	24	32	2	1 396 062	89 666	46 897	105	54 097	110 651	2 826	853
ОБЛАСТ СОФИЙСКА												
Ангол	1				1 595	108	63		63	108		3
Божурци	1		3	3	7 083	602	378		413	602	10	14

Общини	Общинска администрация				Население по постоян. адрес	Образование			Здравеопазване		Социални грижи	Култура
	Численост					Брой ученици в общински училища	Брой деца в детски градини	Брой уч-ци в обл. звена	Брой деца в детски ясли ЦДГ и ОДЗ	Брой ученици в училища	Брой места в ЗСУ	Субсидирана численост
	Кметове на общини	Кметове на райони	Кметове на насел. места	Кметски наместници								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Ботевград	1		5	7	35 746	2 611	1 242	62	1 657	3 382	90	49
Годеч	1			9	5 377	431	118		118	431		7
Горна Малина	1		3	10	5 507	468	197		197	468		14.5
Долна баня	1				4 911	435	199		399	550	80	5.5
Драгоман	1		1	18	5 178	291	138		157	291	54	13
Елпи Пелни	1		10	8	21 877	1 616	831		896	1 725	90	37
Етрополе	1		2	4	13 424	1 513	411	315	563	1 513	22	21
Златица	1			3	6 120	487	215		235	624		11
Ихтиман	1		3	12	18 789	1 898	609		639	2 085	66	16
Копривница	1				2 444	251	76	30	76	251		26
Костенец	1		2	1	13 566	1 070	424		469	1 217		21
Костинброд	1		3	7	16 178	1 123	608		629	1 350	26	15
Мирково	1			4	2 373	113	66		76	113		7
Пирдоп	1		1		8 925	742	336		375	1 085	63	7.5
Правец	1		4	6	7 893	1 154	257	113	307	1 628	192	25
Самоков	1		12	12	40 509	3 427	1 146	70	1 146	3 964	186	53.5
Своге	1		9	20	21 640	1 170	529		529	1 792	106	27
Сливница	1		1	7	9 285	664	274		274	831		11
Чавдар	1				1 250	84	37		37	84		2
Челопеч	1				1 518	108	91		91	108		6
ОБЛАСТ СТАРА ЗАГОРА												
Братя Даскалови	1		6	16	7 530	516	196		196	516	40	17
Гурково	1		2	3	5 613	579	155		155	579		8
Гълъбово	1		4	6	13 848	1 131	422		511	1 131	78	16.5
Казанлък	1		16	3	85 230	6 252	2 477		3 183	7 575	328	100.5
Мъглен	1		6	3	12 308	854	377		377	1 048	30	15
Николаево	1		3		5 070	571	212		212	571		10
Опан	1			12	2 499	118	40		40	118		12
Павел баня	1		10	2	17 439	1 280	502		579	1 280	50	18.5
Раднево	1		9	12	21 208	1 586	692		780	1 790	61	27
Стара Загора	1		17	33	179 533	13 566	5 049	100	6 889	17 320	1 123	177.5
Чирпан	1		4	15	23 973	1 942	604		962	2 190	60	35
ОБЛАСТ ТЪРГОВИЩЕ												
Антоново	1		4	25	7 240	492	119	18	119	492		19
Омуртаг	1		26	14	32 429	1 898	674	42	804	2 136	60	45.5
Опака	1		5		7 565	514	224		224	514	60	7
Ново	1		16	18	33 381	2 195	913		913	2 802	180	62
Търговище	1		30	21	72 658	5 247	1 971	81	2 351	6 998	192	100
ОБЛАСТ ХАСКОВО												

Общини	Общинска администрация				Население по постоян. адрес	Образование			Здравеопазване		Социални грижи	Култура
	Численост					Брой ученици в общински училища	Брой деца в детски градини	Брой уч-ци в обл. звена	Брой деца в детски ясли ЦДГ и ОДЗ	Брой ученици в учили- ща	Брой места в ЗСУ	Субсидирана численост
	Кметове на общини	Кметове на райони	Кметове на насел. места	Кметски заместници								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Димитровград	1		14	12	62 835	4 089	1 529		1 663	4 510	160	44.5
Ивайловград	1		5	13	8 585	559	188	20	198	559	42	8
Любимец	1		2	7	10 460	901	329		452	901		8
Маджарово	1		3	5	3 306	106	24		24	106		4
Минерални бани	1		7	4	7 519	393	163	21	163	393		8.5
Свиленград	1		4	15	24 236	2 068	689		909	2 175	129	19
Симеоновград	1		1	7	9 576	807	206		277	807	30	16
Стамболово	1		17	8	14 578	527	187	15	187	527	20	10
Тополовград	1		8	8	12 245	907	257		282	907	125	21
Харманли	1		6	17	28 739	2 071	783		783	2 361	40	23.5
Хасково	1		26	9	116 283	8 313	3 492	566	4 012	11 372	411	123.5
ОБЛАСТ ШУМЕН												
Велики Преслав	1		8	3	16 028	870	330		420	1 330	70	35
Венец	1		10	2	13 453	613	250		250	613		14
Върбича	1		13	2	14 538	1 066	414		414	1 066		9
Каолиново	1		13	1	22 045	1 250	442		442	1 250		9
Каспичан	1		6	2	9 061	723	273		273	723	42	16.5
Никола Козлево	1		8	2	8 803	823	246		246	823		14.5
Нови пазар	1		8	7	22 677	1 911	595	26	691	2 060	128	25
Смядово	1		3	6	7 293	516	216		216	516	146	13.5
Хитрино	1		18	1.5	12 725	401	121		121	401		16
Шумен	1		15	11	114 638	8 302	3 090	249	4 120	10 827	572	209
ОБЛАСТ ЯМБОЛ												
Болярово	1		2	17	3 798	273	87		87	273	167	14
Елхово	1		8	10	17 807	1 423	430	41	470	1 657	65	28.5
Стралджа	1		6	15	13 564	1 160	418		449	1 203	127	31.5
Тунджа	1		24	20	23 547	1 100	524		524	1 100	85	54
Ямбол	1				88 393	7 306	2 490	40	3 520	9 314	403	94
ВСИЧКО	264	35	2012	1856,5	8 458 233	600 514	246 841	8 367	292 482	720 493	32 646	9805

Максимални размери на задълженията към доставчици към 31 декември 2013 г. по ИРБК

№	Наименование	Сума (хил. лв.)
I. Разпоредители по републиканския бюджет		290 237,0
1.	Администрация на президента	3,0
2.	Министерски съвет	2 000,0
3.	Конституционен съд	3,0
4.	Министерство на финансите	4 000,0
5.	Министерство на външните работи	2 000,0
6.	Министерство на отбраната	70 000,0
7.	Министерство на вътрешните работи	20 000,0
8.	Министерство на правосъдието	5 000,0
9.	Министерство на труда и социалната политика	5 000,0
10.	Министерство на здравеопазването	20 000,0
11.	Министерство на образованието, младежта и науката	1 500,0
12.	Министерство на културата	1 000,0
13.	Министерство на околната среда и водите	500,0
14.	Министерство на икономиката, енергетиката и туризма	2 000,0
15.	Министерство на регионалното развитие и благоустройството	71 000,0
16.	Министерство на земеделието и храните	10 000,0
17.	Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията	75 000,0
18.	Министерство на физическото възпитание и спорта	50,0
19.	Държавна агенция "Национална сигурност"	150,0
20.	Комисия за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателни служби на Българската народна армия	3,0
21.	Комисия за защита от дискриминация	10,0
22.	Комисия за защита на личните данни	7,0
23.	Комисия за отнемане на незаконно придобито имущество	30,0
24.	Национална служба за охрана	130,0
25.	Национална разузнавателна служба	50,0
26.	Омбудсман	3,0
27.	Национален статистически институт	100,0
28.	Комисия за защита на конкуренцията	3,0
29.	Комисия за регулиране на съобщенията	3,0
30.	Съвет за електронни медии	3,0
31.	Държавна комисия за енергийно и водно регулиране	10,0
32.	Агенция за ядрено регулиране	10,0
33.	Държавна комисия по сигурността на информацията	8,0
34.	Държавна агенция "Държавен резерв и военновременни запаси"	150,0
35.	Авиоотряд 28	500,0
36.	Комисия за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси	3,0
37.	Сметна палата	3,0
38.	Комисия за финансов надзор	5,0
II. Други разпоредители по държавния бюджет		1 250,0
39.	Народно събрание	250,0
40.	Внеш съдебен съвет	1 000,0
III. Държавни висши училища и БАН		19 452,0
41.	A) Държавни висши училища, финансирани от Министерството на образованието, младежта и науката	16 452,0
41.1.	Технически университет - София	835,0
41.2.	Технически университет - Варна	125,0
41.3.	Технически университет - Габрово	60,0
41.4.	Русенски университет "А. Кънчев"	125,0
41.5.	Университет по хранителни технологии - Пловдив	40,0
41.6.	Химико-технологичен и металургичен университет - София	135,0
41.7.	Университет "Проф. д-р Асен Златаров" - Бургас	45,0
41.8.	Лесотехнически университет - София	365,0
41.9.	Университет по архитектура, строителство и геодезия - София	205,0
41.10.	Минно-геоложки университет "Св. Иван Рилски" - София	350,0
41.11.	Университет за национално и световно стопанство - София	1 245,0
41.12.	Икономически университет - Варна	420,0
41.13.	Стопанска академия "Д. А. Ценов" - Свищов	205,0

№	Наименование	Сума (хил.лв.)
41.14.	Софийски университет "Св. Климент Охридски"	7 070,0
41.15.	Великотърновски университет "Св. Св. Кирил и Методий"	125,0
41.16.	Пловдивски университет "Паисий Хилендарски"	165,0
41.17.	Югозападен университет "Неофит Рилски" - Благоевград	830,0
41.18.	Шуменски университет "Епископ Константин Преславски"	65,0
41.19.	Национална спортна академия "Васил Левски" - София	580,0
41.20.	Аграрен университет - Пловдив	115,0
41.21.	Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство - Пловдив	25,0
41.22.	Национална академия за театрално и филмово изкуство "Кръстьо Сарафов" - София	35,0
41.23.	Национална музикална академия "Проф. Панчо Владигеров" - София	205,0
41.24.	Национална художествена академия - София	30,0
41.25.	Университет по библиотекознание и информационни технологии - София	25,0
41.26.	Колеж по телекомуникации и пощи - София	22,0
41.27.	Медицински университет - София	1 410,0
41.28.	Медицински университет "Проф. д-р Параскев Иванов Стоянов" - Варна	110,0
41.29.	Медицински университет - Пловдив	715,0
41.30.	Медицински университет - Плевен	60,0
41.31.	Тракийски университет - Стара Загора	500,0
41.32.	Висше транспортно училище "Годор Каблешков" - София	125,0
41.33.	Висше строително училище "Любен Каравелов" - София	85,0
42.	Б) Държавни висши военни училища, финансирани от Министерство на отбраната	200,0
42.1.	Военна академия "Г. С. Раковски" - София	5,0
42.2.	Национален военен университет "Васил Левски" - Велико Търново	150,0
42.3.	Висше военноморско училище "Н. Й. Вапцаров" - Варна	45,0
43.	В) Българска академия на науките	2 800,0
	IV. Други разпоредители с автономни бюджети	9 003,0
44.	Българска национална телевизия	7 000,0
45.	Българско национално радио	2 000,0
46.	Българска телеграфна агенция	3,0
	Всичко:	319 942,0

**Списък на извънбюджетните фондове и сметки, които ще
функционират през 2013 г.**

1. Фонд за покриване на разходите за приватизация и следприватизационен контрол към Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол - Закон за приватизация и следприватизационен контрол.
2. Държавен фонд "Земеделие" - Закон за подпомагане на земеделските производители.
3. Извънбюджетна сметка на Националния фонд към министъра на финансите.
4. Специална сметка към общинските съвети за приходите от приватизация на общински предприятия - Закон за приватизация и следприватизационен контрол.
5. Общински фонд за покриване на разходите за приватизация и следприватизационен контрол - Закон за приватизация и следприватизационен контрол.
6. Специален фонд към съответните общински съвети за инвестиции и дълготрайни активи - Закон за приватизация и следприватизационен контрол.
7. Учителски пенсионен фонд - Кодекс за социално осигуряване.
8. Извънбюджетна сметка към министъра на финансите за средствата от продажбата на предписани емисионни единици - Закон за опазване на околната среда.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

ДОКЛАД

**КЪМ ПРОЕКТА НА ЗАКОН ЗА ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА 2013 г.**

СОФИЯ

ОКТОМВРИ 2012 г.

Съдържание

I. УВОД.....	5
II. ИКОНОМИЧЕСКИ ПЕРСПЕКТИВИ.....	6
1. ТЕНДЕНЦИИ В РАЗВИТИЕТО НА СВЕТОВНАТА ИКОНОМИКА.....	6
2. ТЕНДЕНЦИИ В РАЗВИТИЕТО НА НАЦИОНАЛНАТА ИКОНОМИКА.....	8
3. МАКРОИКОНОМИЧЕСКИ ОЧАКВАНИЯ.....	11
III. ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КОНСОЛИДИРАНАТА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА ЗА 2012 Г.	15
1. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КОНСОЛИДИРАНАТА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА КЪМ 31 АВГУСТ 2012 Г.	15
2. ОЦЕНКА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КОНСОЛИДИРАНАТА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА ДО КРАЯ НА 2012 Г.	18
IV. ПЕРСПЕКТИВИ ЗА РАЗВИТИЕТО НА ПУБЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ.....	19
1. ПРИОРИТЕТИ НА ФИСКАЛНАТА ПОЛИТИКА.....	19
2. КЛЮЧОВИ АСПЕКТИ НА БЮДЖЕТНАТА ПОЛИТИКА И УСТОЙЧИВОСТ НА ФИСКАЛНАТА ПОЗИЦИЯ.....	20
3. ОЦЕНКА НА УСТОЙЧИВОСТТА НА ПУБЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ И ФИСКАЛНИ РИСКОВЕ.....	21
V. ОСНОВНИ ПАРАМЕТРИ НА КОНСОЛИДИРАНАТА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА И ПОЛИТИКИ В БЮДЖЕТ 2013.....	23
1. ОСНОВНИ ПАРАМЕТРИ НА КОНСОЛИДИРАНАТА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА ЗА 2013 Г.	23
2. ДАНЪЧНО-ОСИГУРИТЕЛНА ПОЛИТИКА И ПРОГНОЗА ЗА ПУБЛИЧНИТЕ ПРИХОДИ ПО ИЗТОЧНИЦИ.....	25
3. РАЗХОДНИ ПОЛИТИКИ И ПРИОРИТЕТИ.....	32
4. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА РАЗХОДИТЕ ПО КОНСОЛИДИРАНАТА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА ПО ОСНОВНИ ФУНКЦИИ.....	38
5. УПРАВЛЕНИЕ НА ДЪЛГА И ФИНАНСИРАНЕ.....	51
6. АКЦЕНТИ В ПРАВИТЕЛСТВЕНИТЕ ПРИОРИТЕТИ ПРЕЗ ПОЛИТИКИТЕ ПО БЮДЖЕТИТЕ НА МИНИСТЕРСТВОТА.....	55
VI. УПРАВЛЕНИЕ НА СРЕДСТВАТА ОТ ЕВРОПЕЙСКИТЕ ФОНДОВЕ И ПРОГРАМИ.....	76
1. РАЗЧЕТ ЗА УСВОЯВАНЕ НА СРЕДСТВАТА ОТ ФОНДОВЕТЕ И ПРОГРАМИТЕ НА ЕС.....	76
2. ВНОСКА В ОБЩИЯ БЮДЖЕТ НА ЕС.....	81
VII. КАЧЕСТВО НА ПУБЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ И РЕФОРМА В ПУБЛИЧНИЯ СЕКТОР.....	82
1. ФИСКАЛНИ ПРАВИЛА И ПРОЦЕДУРИ ЗА ГАРАНТИРАНЕ НА ДЪЛГОСРОЧНА УСТОЙЧИВОСТ И КАЧЕСТВО НА ПУБЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ.....	82
2. ПРОМЕНИ В ДРУГИ ЗАКОНИ.....	84
3. ФИНАНСОВА ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИЯ.....	85
4. БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С ОБЩИНИТЕ.....	86
VIII. ЗАКЛЮЧЕНИЕ.....	87
IX. ПРИЛОЖЕНИЯ.....	88

Използвани съкращения

БАБХ	Българска агенция по безопасност на храните
БАН	Българска академия на науките
БВП	Брутен вътрешен продукт
БДЖ	Български държавни железници
БДС	Брутна добавена стойност
БНБ	Българска народна банка
БНД	Брутен национален доход
БНР	Българско национално радио
БНТ	Българска национална телевизия
ВИ	Възобновяеми източници
ВОП	Вътреобщностно придобиване
ДДС	Данък добавена стойност
ДИЗ	Държавни инвестиционни заеми
ДОО	Държавно обществено осигуряване
ДП	Държавно предприятие
ДФ	Държавен фонд
ДЦК	Държавни ценни книжа
ЕЕНСП	Единен европейски номер за спешни повиквания
ЕЗФГ	Европейски земеделски фонд за гарантиране
ЕЗФРСР	Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони
ЕИБ	Европейска инвестиционна банка
ЕИО	Европейска икономическа общност
ЕИП	Европейско икономическо пространство
ЕО	Европейска общност
ЕС	Европейски съюз
ЕФР	Европейски фонд за рибарство
ЗАДС	Закон за акцизите и данъчните складове
ЗДБРБ	Закон за държавния бюджет на Република България
ЗДДФЛ	Закон за данъците върху доходите на физическите лица
ЗИД	Закон за изменение и допълнение
ЗК	Закон за концесиите
ЗКПО	Закон за корпоративното подоходно облагане
ЗСПД	Закон за семейни помощи за деца
ЗУДБ	Закон за устройството на държавния бюджет
ИСПА	Инструмент за структурни политики за присъединяване

КАВ	Качество на атмосферния въздух
КД	Корпоративен данък
КСО	Кодекс за социално осигуряване
КФП	Консолидирана фискална програма
МВР	Министерство на вътрешните работи
МЗ	Министерство на здравеопазването
МПС	Моторно превозно средство
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МС	Министерски съвет
МТСП	Министерство на труда и социалната политика
МФ	Министерство на финансите
НАП	Национална агенция за приходите
НАТО	Организация на Северноатлантическия договор
НЗОК	Национална здравноосигурителна каса
НКЖИ	Национална компания "Железопътна инфраструктура"
НОИ	Национален осигурителен институт
ОП	Оперативна програма
ОПРСР	Оперативна програма за развитие на сектор "Рибарство"
ОПСО	Обща политика за сигурност и отбрана
ОПТП	Оперативна програма „Техническа помощ“
ОСП	Обща селскостопанска политика
ОФП	Обща факторна производителност
п.п.	Процентен пункт
ПМС	Постановление на Министерския съвет
ПРБК	Първостепенен разпоредител с бюджетни кредити
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ПЧИ	Преки чуждестранни инвестиции
РМС	Решение на Министерския съвет
САПАРД	Специална присъединителна програма за земеделие и селско развитие
СБ	Световна банка
СЕПП	Схема за единно плащане на площ
СЕС	Съд на Европейския съюз
УПФ	Учителски пенсионен фонд
ФГВРС	Фонд "Гарантирани вземания на работниците и служителите"
ХИПЦ	Хармонизиран индекс на потребителските цени

I. УВОД

Постигнатата стабилна фискална позиция на България през последните години дава възможност за плавно елиминиране на бюджетното неравновесие, без необходимостта от предприемане на радикални мерки за строги икономии. При сегашната икономическа ситуация осигуряването на фискална устойчивост е ключовият елемент в основата на икономическата стабилност, която е предпоставка за стимулиране на иновациите, инвестициите, повишаването на икономическия растеж и ограничаване на безработицата и инфлацията.

Бюджетната политика в средносрочен план е ориентирана към постигането на балансиран бюджет, при запазване на данъчно-осигурителната тежест и избягване на драстични съкращения на разходите, като същевременно продължава да прилага устойчиви увеличения на трансферите за социални програми и предоставяне на подкрепа в полза на пенсионерите и хората с по-ниски доходи.

В Бюджет 2013 се запазва консервативната бюджетна политика предвид продължаващата финансово-икономическа нестабилност в международен план. Приоритетите са насочени към справяне с най-важните икономически и социални предизвикателства пред страната чрез стимулиране на растежа и заетостта.

Финансовата дисциплина при изразходването на ограничените публични ресурси, както и при ефективното усвояване на средствата от Европейския съюз, ще гарантира максимален положителен ефект от провежданите политики през 2013 г.

Данъчно-осигурителната политика през 2013 г. предвижда запазване на данъчните ставки при преките данъци, които са един от най-важните стимули за преки чуждестранни инвестиции и икономически растеж и са предпоставка за намаляване на дела на сивата икономика, постигане на по-добра бизнес среда и насърчаване на заетостта. Продължава процесът на последователно прехвърляне на тежестта към косвените данъци чрез повишаване на някои акцизни ставки в съответствие с договореностите за достигане на минималните нива на облагане с акциз за ЕС. Предвидените промени в данъчното законодателство са насочени към подобряване на данъчната практика, ефективността на приходните администрации и повишаване на постъпленията в държавния бюджет.

Предвид следваната политика на ниски данъци и поддържане на ниски нива на дълга предизвикателство при финансирането на поетите ангажменти за реализация на националните политики е както приоритизирането и оптимизирането на разходите по националния бюджет, така и компенсиране на изоставането в усвояването на средствата от Европейския съюз по съответните оперативни програми. Бюджетната рамка е разработена при очакване за концентриране на разходи по тези програми в 2013 г.

С Бюджет 2013 се следва провежданата последователна разходна политика, основана на приоритети, залегнали в дългосрочния икономически план на правителството. Осигурява се подкрепа на най-уязвимите членове на обществото и по-справедливо разпределение на доходите в обществото, с оглед на настоящата икономическа обстановка. Предвидени са редица социални мерки като индексиране на пенсиите и увеличаване на размера на минималната работна заплата. Запазват се и нивата на подкрепата за работници, които са с временна нетрудоспособност или са загубили работните си места.

Натискът от влошената демографска структура върху публичните финанси и разходите, свързани със социалните програми, е предизвикателство пред икономическата и социална стабилност в дългосрочен план. За справяне с тези структурни предизвикателства се предприемат редица важни стъпки, за да се гарантира устойчивостта на публичните финанси.

Предвидените значителни нови инвестиции в обучение за придобиване на умения са фактор за по-добро съответствие между образователното равнище и квалификацията на

работната сила и изискванията на пазара на труда. Развитието на висшето образование и обхващането на децата в образователни програми от най-ранна възраст са неразделна част от постигането на визията на страната за по-конкурентноспособна икономика.

Бюджет 2013 ще спомогне за по-нататъшно извършване на мащабни инвестиции в базова инфраструктура, която да улесни преноса на стоки и услуги като по този начин ще спомогне за повишаване качеството на живот на българските граждани.

Дългосрочната устойчивост на публичните финанси се гарантира и с предприетите мерки за укрепване на тяхното управление. Разработеният проект на Закон за публичните финанси предвижда провеждането на широкообхватна реформа на средносрочната бюджетна рамка, установяване на трайни правила и процедури за гарантиране на фискална дисциплина и повишаване качеството на информацията, съдържаща се в бюджетните документи.

II. ИКОНОМИЧЕСКИ ПЕРСПЕКТИВИ

1. Тенденции в развитието на световната икономика

Силно първо тримесечие и забавяне на икономическата активност в световен мащаб през второто

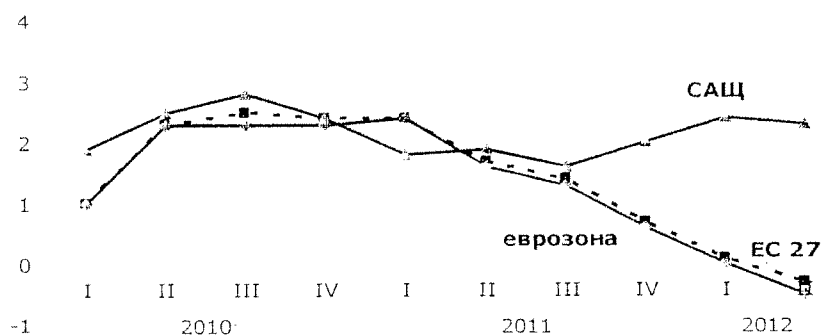
Нарастването на световната икономика се ускори през първото тримесечие на 2012 г. Световната търговия, както и промишленото производство също се активизираха, което бе благоприятно за експортно-ориентирани икономики, и по-специално Германия и страните от Азия. Растежът на Азиатските икономики бе подкрепен и от съживяването на промишленото производство след наводненията в Тайланд от края на 2011 г. и по-силно от очакваното вътрешно търсене в Япония.

Растежът на европейската икономика продължи да се забавя и в началото на 2012 г., а през второто тримесечие бяха отчетени отрицателни стойности

През второто тримесечие развитието на икономическата активност в световен мащаб се забави. Създаването на работни места бе затруднено, а безработицата остана на високи нива в много от развитите икономики. Периферията на еврозоната отново бе в центъра на продължаващото напрежение на финансовите пазари. Това даде своето отражение и върху реалната икономика, след като водещите икономически индикатори показаха ново свиване на активността в еврозоната през второто тримесечие. Растежът на европейската икономика продължи да се забавя и в началото на 2012 г., а през второто тримесечие бяха отчетени отрицателни стойности, след като реалният БВП отчете спад от 0,3% и 0,5% на годишна база, съответно за ЕС и еврозоната.

Данните за американската икономика също показаха известно забавяне на икономическата активност, като това бе валидно и за редица от нововъзникващите пазарни икономики, сред които Бразилия, Китай и Индия. Това се дължеше отчасти на по-слабата външна среда, но също така и на забавяне във вътрешното търсене.

Графика: Реален БВП (% промяна спрямо съответно тримесечие на предходната година)

Източник: Евростат, Бюро за икономически анализи (САЩ)

Въпреки отчетеното известно забавяне през второ тримесечие на 2012 г., темпът на нарастване на икономическата активност в САЩ през първото полугодие остана по-висок спрямо стойностите му през 2011 г., а основни фактори за това бяха частното потребление и износет.

Ръст в международните цени на петрола и храните

Международните цени на петрола в доларово изражение следваха възходящ тренд през първото тримесечие на годината във връзка с повишеното геополитическо напрежение и наложеното ембарго от страна на САЩ и ЕС върху иранския износ на петрол. Увеличението на запасите, по-слабото търсене и по-силното предлагане от страните-членки на ОПЕК доведе до успокояване на международния пазар в средата на второто тримесечие. Въпреки това цените им отново тръгнаха нагоре през август и началото на септември, водени по-скоро от сезонни фактори.

Цените на храните на световните пазари също отчетоха леко ускорение през първите шест месеца на годината в сравнение с края на 2011 г., но котировките им в долари бяха средно с 4,5% под нивото им година по-рано. Междувременно, изнесените данни в средата на годината за отражението на лошите климатични условия върху производството на зърнени култури в световен мащаб, засили напрежението на международните пазари, а цените започнаха ускорено да нарастват.

Развитието на световната икономика остава несигурно в краткосрочен план

Перспективите за растеж пред световната икономика остават слаби, като задълбочаване на кризата в еврозоната, както и евентуално прекомерно затягане на фискалната дисциплина в САЩ продължават да бъдат сред непосредствените рискове пред глобалната икономическата активност. Рисковете за растежа в нововъзникващите и развиващите се икономики изглеждат свързани основно с външни фактори в краткосрочен план.

Инфлацията на потребителските цени в световен мащаб се очаква да се забави поради забавяне на търсенето и свързаното с това понижение в цените на суровините на международните пазари.

2. Тенденции в развитието на националната икономика

Брутен вътрешен продукт

Забавяне на икономическия растеж през първото полугодие

През 2011 г. българската икономика реализира растеж от 1,7%. През първите две тримесечия на 2012 г. растежът на БВП се забави до 0,5% (сезонно изгладени данни). Причина за забавянето на икономическия растеж през първото полугодие бе отрицателният принос на нетния износ. Износът на стоки и услуги спадна с 0,1% през първото тримесечие, а през второто обемът му се увеличи в реално изражение с 3,9%. Основна причина за забавянето в началото на годината беше както базов ефект от високите растежи през 2011 г., така и слабото външно търсене. Вносът на стоки и услуги ускори нарастването си до 8,6% през периода април-юни и беше подкрепен от положителната динамика на вътрешното търсене. Растежът на крайното потребление през първото тримесечие бе 1,5% и се ускори през второто, като достигна 3,2%. Разходите на домакинствата нараснаха реално съответно с 1,7% и 3,9%. Динамиката на потреблението през първото полугодие бе подпомогната от развитието на пазара на труда и на цените. Спадът на заетите се забави, а реалният растеж на заплатите се ускори в сравнение с 2011 г.

Забавяне на спада на инвестициите в основен капитал

Инвестициите в основен капитал започнаха да забавят спада си до 5,4% и 2,1%, съответно през първо и второ тримесечие на 2012 г. Спадът при разходите за дълготрайни материални активи също се забави през първото тримесечие, а през второто беше отчетен растеж от 0,6%.

Индустрията забави растежа си през първо и второ тримесечие

През 2011 г. от страна на предлагането с основен принос за растежа бе промишлеността. През 2012 г. БДС в страната се сви с 0,2% и 0,3% съответно през първо и второ тримесечие, като индустрията забави растежа си. Добавената стойност в сектор строителство забави спада си и това се дължеше на ръст на строителната продукция на гражданско/инженерно строителство с 6,8% през първото полугодие. През периода януари - юни, от сектора на услугите с положително изменение на добавената стойност бяха отраслите търговия, транспорт и туризъм, финансови и застрахователни дейности и операции с недвижими имоти. С основен отрицателен принос беше спадът в отрасъл държавно управление. Намаление на добавената стойност беше отчетено и в създаване и разпространение на информация, както и в отрасъл култура, спорт и развлечения. Добавената стойност в отрасъл селско стопанство се увеличи с 11,2% на годишна база, за първите шест месеца на годината.

Пазар на труда и доходи

Колебания в ръста на заетостта по сектори и слаб темп на намаление на безработицата през 2012 г.

През първото полугодие броят на заетите отбеляза намаление от 2,2% спрямо съответния период на 2011 г., макар че темпът на понижение бе по-слаб на годишна база. Основен принос за отрицателната динамика имаше селското стопанство, следвано от индустриалния сектор, като намалението на заетите в преработващата промишленост започна тенденция на ускорение от средата на 2011 г., повлияна от негативното развитие във

външното търсене. Същевременно броят на заетите в услугите се стабилизира около нивата си от първите шест месеца на предходната година, което беше подпомогнато от положителния ръст на заетите в отраслите създаване и разпространение на информация, финансови и застрахователни дейности, професионални и административни дейности, в социалния сектор (образование и здравеопазване). Активизирането на сезонни дейности през пролетните и летните месеци на годината обуслови понижението на безработицата до 12,3% през второто тримесечие спрямо почти 13% средно за първите три месеца.

Регистрираната безработица поддържаше слаб темп на месечно намаление, подпомогнато от прилаганите активни програми на пазара на труда, и през август достигна 10,7%.

Номиналният растеж на доходите от труд през първото полугодие бе съпоставим с този за същия период на предходната година

Номиналният растеж на доходите от труд общо за икономиката през първото полугодие на 2012 г. възлезе на 8,7% и се задържа на ниво съпоставимо с темповете за същия период на предходната година – 10,8% и 3,8% съответно в частния и обществения сектор. В реално изражение средната работна заплата се характеризираше с възходяща тенденция на развитие, която започна да се наблюдава още от началото на 2011 г. като през първото полугодие на 2012 г. растежът на показателя се ускори до 6,6%.

Производителността на труда продължи да се повишава

През разглеждания период производителността на труда продължи да се повишава с 3,2% в реално изражение, въпреки сравнителното забавяне в темповете на растеж спрямо година по-рано.

Текущото развитие на заплатите, заетите лица и производителността на труда обуслови повишението на реалните разходи за труд на единица продукция с 2,4 % спрямо първото полугодие на 2011 г.

Инфлация

България запази нисък темп на инфлация през първата половина на 2012 г.

През първата половина на настоящата година България запази мястото си сред държавите-членки на ЕС с най-ниски темпове на инфлация, като през юни годишният темп на изменение на ХИПЦ се забави до 1,6%. Сред основните фактори за формираната инфлация през първото полугодие бе динамиката на международните цени на енергийни стоки и храни, а от вътрешните – повишението в административните цени, докато все още слабото възстановяване на вътрешното търсене продължи да задържа ускорението на общата инфлация.

Динамичното развитие на международните цени на петрола и храните в средата на годината оказва натиск върху вътрешните потребителски цени и инфлацията в страната започна да се ускорява през юли. Действието на еднократни фактори в началото на третото тримесечие, сред които административните повишения в цените на електрическа и топлоенергия и природен газ, също оказаха влияние. В резултат на това ХИПЦ се повиши значително до 3,1% на годишна база през август.

Базисната инфлация (услуги и неенергийни промишлени стоки

без административни цени) остана на сравнително ниско ниво от 0.3% спрямо съответния месец на предходната година, след като неенергийните промишлени стоки продължиха да отчитат спадове на годишна база.

Повишенията в административните цени към август формират 1,3 п.п. от отчетеното годишно изменение на ХИПЦ.

Платежен баланс

Нарастване на вноса, в резултат от по-високото потребление

След като подобрението на външната търговия беше водещ фактор за натрупването на излишък на текущата сметка през предходните години, през 2012 г. се наблюдаваше повишение на търговския дефицит. За периода януари-юли износът на стоки нарасна на годишна база с 1,7% в номинално изражение при 38,3% растеж за съответния период на 2011 г. Ниският ръст е резултат както от по-плавно възстановяване на глобалната икономика през първото полугодие и съответно ограниченото външно търсене, така и от високата база през изминалата година с оглед на отчетения рекорден износ в номинално и реално изражение. В същото време, нарастването на вноса, подкрепено от възстановяването на потреблението, достигна 12,4% спрямо съответния период на 2011 г. Дефицитът по търговското салдо за януари-юли 2012 г. достигна 6,1% от БВП, при отрицателен баланс от 2,7% от БВП за същия период на предходната година.

През 2012 г. подобрение бе отчетено по салдото на услугите. Основен принос за това имаше умереното покачване на приходите от туризъм и по-значително активизиране в износа на други услуги.

По-високото усвояване на средствата от ЕС с положителен принос за динамиката на текущата сметка

Текущите трансфери и нетните доходи също имаха положителен принос за динамиката на текущата сметка през разглеждания период. Това се дължеше на по-високото усвояване на средствата от фондовете на ЕС и ограниченото изплащане на инвестиционен доход.

В резултат на описаните фактори салдото по текущата сметка отчете дефицит от 1,2% от БВП за първите седем месеца на текущата година при излишък от 0,8% от БВП за същия период на 2011 г.

Удвояване на ПЧИ за първите седем месеца на 2012 г.

За периода януари-юли 2012 г. ПЧИ се удвоиха до 846,2 млн.евро. Отчетено бе нарастване в първоначалните инвестиции в дялов капитал. Салдото по друг капитал също бе положително, което означава нетно привличане на вътрешнофирмени заеми.

Салдото по други инвестиции се подобри до дефицит от 154 млн.евро, при отрицателен баланс от 1 549.8 млн.евро за периода януари-юли 2011 г. Допълнителен приток на капитали бе отчетен по портфейлни инвестиции при емисията еврооблигации на глобалните финансови пазари. В резултат на описаните промени в тенденциите, салдото по финансовата сметка премина на излишък от 1.1 млрд.евро до юли 2012 г.

Паричен сектор

Солидни показатели на валутния борд

Стабилно функциониращата система на паричен съвет продължи да допринася за общата макроикономическа стабилност.

Международните валутни резерви на страната в края на 2011 г. достигнаха 13,3 млрд.евро, като нараснаха с 2,9% на годишна база. След сезонно понижение през първите два месеца на 2012 г. валутните резерви започнаха стабилно да се увеличават и в края на август достигнаха 15 млрд.евро, покривайки 192,3% от паричната база.

Към края на юли международните резерви на БНБ покриваха 6,6 месеца внос на стоки и нефакторни услуги, а към края на първото полугодие на 2012 г. покритието на краткосрочния външен дълг с резерви се подобри до 140,2% при 133,8% в края на предходната година.

Възстановяване на кредита за частния сектор

Кредитът за частния сектор започна през 2011 г. тенденция на бавно възстановяване, като годишният му темп на растеж в края достигна 3,2%. Тази тенденция продължи и през 2012 г. и в края на юли частния кредит нарасна с 4,2% спрямо същия месец на предходната година. Повишението се дължеше изцяло на кредитите за нефинансови предприятия, чиито годишен ръст достигна 6,9%.

Добре капитализирана и ликвидна банкова система

Банките подобряваха ликвидността си през целия разглеждан период поради продължаващия прираст на новопривлечените от вътрешния пазар депозити. Общата сума на депозитите нарастваше със стабилни годишни темпове – съответно 13,2% в края на 2011 г. и 10% към юли 2012 г. Увеличението на привлечените от банките средства от резиденти им осигуриха ликвидност за инвестиране в чуждестранни депозити и в по-малка степен за плащания по външни задължения.

3. Макроикономически очаквания

Основни допускания при изготвяне на макрорамката

Настоящата прогноза е изготвена при допускане за отлагане на възстановяването на европейската икономика за втората половина на 2013 г. В резултат на продължаващите фискални и дългови проблеми на страни от еврозоната се очаква европейската икономика да регистрира спад от 0,2% през настоящата година и слаб растеж от 0,7% през 2013 г. За същия период световната икономика ще нарасне съответно с 3,3% и 3,7%.

Таблица: Основни макроикономически показатели

Макроикономически показатели	2012 г.	2013 г.
	Очаквано	Прогноза
БВП по текущи цени (млн. лв.)	77 703	81 486
- реален растеж (%)	1,2	1,9
Дефлатор на БВП (%)	2,0	2,9
Валутен курс (BGN/USD)		
- в края на годината	1,5783	1,5810
- средногодишен	1,5446	1,5787
Текуща сметка (млн. евро)	-583	-1 184
- в % от БВП	-1,5	-2,8
Преки чуждестранни инвестиции (млн. евро)	1 502	1 730
- в % от БВП	3,8	4,2

Очаквания за развитието на основните макроикономически показатели

Брутен вътрешен продукт

Основен принос за растежа през 2012 г. ще има вътрешното търсене

През 2012 г. се очаква българската икономика да отбележи ръст от 1,2%. Основен принос за растежа ще има вътрешното търсене, като потреблението се очаква да нарасне с 3,1% в реално изражение. По-високото потребление ще се отрази в ускорение нарастването на вноса до 4,8% за 2012 г. Влошаването на перспективите пред европейската икономика ще задържи растежа на износа до 1,7%. В резултат на това, нетният износ ще има отрицателен принос за растежа на икономиката от 2 п.п. Тази тенденция ще се запази и през 2013 г., но с постепенното възстановяване на европейската икономика от втората половина на годината ще започне да нараства и износът, ограничавайки отрицателния принос на нетния износ до 1,5 п.п. Така растежът на БВП за 2013 г. се очаква да достигне 1,9% в реално изражение.

Инвестиционната активност в страната ще остане сравнително слаба през настоящата година, като бруто образуването на основен капитал ще отбележи слаб растеж от 0,6%. През 2013 г. се очаква увеличение на инвестициите от 4,3% основно в резултат на ускорено усвояване на средства от европейските фондове за реализиране на инфраструктурни проекти.

Пазар на труда и доходи

Очаква се забавяне в спада на заетите до края на годината

Очакванията за развитието на пазара на труда до края на годината са свързани със забавяне в годишния спад на заетите, като средният за годината темп на намаление се очаква да възлезе на 1,6%. Въпреки сезонната динамика в безработицата през второто и третото тримесечие, нейната стойност се очаква да остане по-висока на годишна база и през втората половина на годината, като средногодишното ниво се оценява на 12,4%.

През 2013 г. се очаква стабилизиране в броя на заетите около нивото им от 2012 г., поради влошената външна среда през

първата половина на годината. Слабо нарастване в общия брой на заетите може да се очаква едва в края на 2013 г. като средно за 2013 г. се очаква слаб спад на заетостта от 0,1% на годишна база, а нивото на безработица се очаква да се задържи на около 12,4%.

Растежът на компенсацията на един нает през 2012 г. и 2013 г. се очаква слабо да изпревари този на производителността на труда.

Инфлация

По-нисък средногодишен темп на изменение на инфлацията спрямо предходната година

Все още слабото търсене на дълготрайни стоки ще продължи да задържа базисната инфлация през 2012 г. на сравнително ниско ниво, въпреки наблюдаваното вече плавно поскъпване при услугите. Средногодишният темп на изменение на ХИПЦ се очаква да бъде по-нисък спрямо предходната година, поради сравнително ниските темпове на инфлация отчетени в края на 2011 г. и първата половина на текущата година.

В периода 2013-2015 г. инфлацията ще зависи в по-голяма степен от вътрешното търсене

В периода 2013-2015 г. не се очаква съществено повишение в международните цени на храните и суровия петрол в доларово изражение и при допускане за стабилно евро не се очаква ускорение на инфлацията по линия на външни фактори. С възстановяването на вътрешното търсене се очакват по-високи относителни потребителски цени на услугите в сравнение с хранителните и нехранителните стоки. В този период базисната инфлация се прогнозира около 3%, като се очертава да бъде по-висока от общата.

Влиянието на данъчната политика се очаква да има нисък принос за инфлацията

Влиянието на данъчната политика през 2013 г. също се очаква да има нисък принос за инфлацията, тъй като директният ефект от планираното повишение на акцизите върху дизеловото гориво с 2,4% се оценява на 0,01 п.п.

За първата половина на 2012 г. дефлаторът на БВП бе 1,4% (при база средногодишни цени на предходната година). Очаква се той да ускори растежа си до края на годината вследствие на динамичното развитие на международните цени, както и повишение в административните цени в средата на годината. Така през 2012 г. общият дефлатор се очаква да достигне 2% и при реален растеж от 1,2% номиналният БВП ще възлезе на 77 703 млн.лв.

През 2013 г. се очакват по-висока средногодишна инфлация. Дефлаторът на БВП ще достигне 2,9%, като с основен принос ще бъде вътрешното търсене. По линия на цените на внос и износ не се очаква съществен натиск върху дефлатора.

Очаква се през 2013 г. дефицитът по текущата сметка да нарасне

Платежен баланс

До края на 2012 г. се очаква балансът по текущата сметка да се запази отрицателен в размер на 1,5% от БВП. Слабото външно търсене ще продължи да оказва задържащ ефект върху износа и той ще нараства по-бавно (с 5,7% на годишна база), докато потреблението ще подкрепя нарастването на вноса (10% растеж на годишна база). Така дефицитът по търговския баланс ще нарасне от 5,6% от БВП през 2011 г. на 8,4% през 2012 г.

Нарастването на вноса на стоки ще се запази и през 2013 г., като номиналният растеж ще се ускори леко до 10,5%. Възстановяването на световната икономика през второто полугодие на следващата година ще се отрази в номинално повишение на износа от 8,1%.

Положителният принос от страна на услугите и трансферите към текущата сметка ще се запази през целия прогнозен период. С оглед на очакванията за умерен растеж на приходите от туризъм и нарастване на износа на други услуги се очаква балансът на услугите да възлиза на 5,9% и 5,8% от БВП в края на 2012 г. и 2013 г. и да остане на това ниво в периода до 2015 г. В резултат балансът на текущата сметка ще достигне дефицит от 2,8% от БВП през 2013 г. и постепенно ще нараства в средносрочен план.

Продължаващо възстановяване на притока на ПЧИ

Запазват се очакванията, че още през текущата година погасяването на външни задължения на банките към банките-майки и на частния сектор ще се свие и притокът на ПЧИ ще продължи постепенно да се възстановява. Размерът на ПЧИ ще осигурява достатъчно покритие на дефицита по текущата сметка до края на прогнозния хоризонт.

III. ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КОНСОЛИДИРАНАТА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА ЗА 2012 г.

1. Изпълнение на консолидираната фискална програма към 31 август 2012 г.

ПОКАЗАТЕЛ	Програма 2012 г. КФП	Отчет 31.08.2012 г.			Изпълнение отчет/разчет
		КФП	Национален бюджет	Европейски средства	
к.1	к.2	к.3=к.1+к.5	к.4	к.5 ¹	к.6=к.3+к.2
ПРИХОДИ И ПОМОЩИ	28 752,1	17 806,3	16 886,8	919,5	61,9%
Данъчни приходи	21 597,2	14 293,3	14 293,3		66,2%
Преки данъци	3 837,4	2 680,7	2 680,7		69,9%
Косвени данъци	11 374,0	7 433,0	7 433,0		65,4%
Приходи от социално и здравноосиг. вноски	5 561,0	3 616,4	3 616,4		65,0%
Други данъци*	824,8	563,1	563,1		68,3%
Неданъчни приходи	3 239,6	2 504,8	2 501,4	3,4	77,3%
Помощи	3 915,3	1 008,2	92,1	916,1	25,8%
РАЗХОДИ И ВНОСКА В ОБЩИЯ БЮДЖЕТ НА ЕС	29 844,3	17 698,7	16 157,7	1 541,0	59,3%
Нелихвени	27 849,8	16 619,4	15 078,4	1 541,0	59,7%
Текущи	22 534,6	14 625,4	14 269,1	356,3	64,9%
Капиталови	5 315,2	1 993,9	809,3	1 184,6	37,5%
Лихвени	717,2	517,1	517,1		72,1%
Резерв за неотложни и непредвидени разходи**	381,6				
Вноска в общия бюджет на ЕС	895,7	562,2	562,2		62,8%
Трансфер от централния бюджет			-112,2	112,2	
БЮДЖЕТНО САЛДО	-1 092,3	107,6	616,9	-509,3	

* Вкл. постъпленията от налози върху захарта

**В позицията "Резерв за непредвидени и неотложни разходи" се отразяват само разходите по разчет, а средствата, изразходвани за сметка на резерва са отчетени по съответните разходни позиции, към които се отнасят извършените разходи

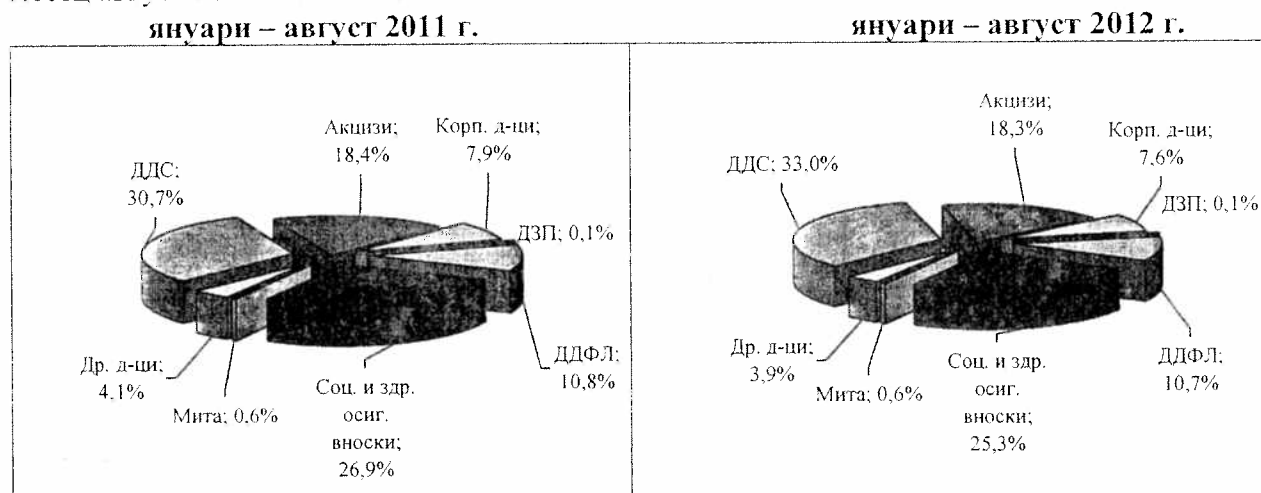
Изпълнение на приходите

Приходите по консолидираната фискална програма (КФП) към 31.08.2012 г. са в размер на 17 806,3 млн. лв., което представлява 61,9% от годишните разчети към ЗДБРБ за 2012 г. Съпоставени с август 2011 г. приходите и помощите по КФП бележат ръст от 9,6% (1 564,5 млн.лв.), което се дължи основно на ръста от 7,4% (987,8 млн.лв.) при данъчните приходи. Добро е изпълнението в групата на косвените данъци, като приходите от ДДС отчитат номинален ръст от 15,6% спрямо същия период на 2011 г., а приходите от акцизи - ръст от 6,9%. Неданъчните приходи и помощите също бележат ръст спрямо същия период на 2011 г. с 576,7 млн.лв. (19,6%).

Изпълнението на годишните разчети по основните съставни бюджети е както следва: постъпилите приходи и помощи по републиканския бюджет за отчетния период са 11 677,1 млн. лв. или 68,6% от разчетите по ЗДБРБ за 2012 г.; постъпленията по бюджетите на социално и здравноосигурителните фондове са в размер на 3 657,1 млн. лв. или 65 % от планираните за годината; приходите по бюджета на съдебната власт са в размер на 93,3 млн.лв., което представлява 66,7 % от годишните разчети; по общинските бюджети са постъпили 1 138,4 млн.лв. или 65 % от разчета за годината и т.н.

¹ Европейски средства - включват средствата по предприемачески инструменти на ЕС, средствата по оперативни програми от Кохезионния и Структурните фондове на ЕС (управлявани от Националния фонд към МФ), както и Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейски фонд за рибарство (управлявани от Разплащателната агенция към ДФ "Земеделие"). В европейските средства участват и средствата от национално съфинансиране по европейските програми.

На следната графика е представена структурата на данъчните приходи по КФП към края на месец август 2011 г. и 2012 г.:

Данъчните постъпления към 31.08.2012 г. (вкл. приходите от осигурителни вноски) са в размер на 14 293,3 млн.лв. или 66,2% от планираните за годината.

Приходите в частта на *преките данъци* възлизат на 2 680,7 млн.лв., което представлява 69,9% от годишните разчети, при 2 554,3 млн.лв. към август 2011 г. В номинално изражение приходите от преки данъци са нараснали със 126,5 млн.лв. спрямо същия период на 2011 г.

Приходите от *косвени данъци* са в размер на 7 433 млн.лв., което представлява 65,4% от програмата за годината, при изпълнение от 63,7% за същия период на 2011 г. Приходите от ДДС са в размер на 4 720,9 млн.лв. или 66,5% от разчета, като отчетеното увеличение спрямо осемте месеца на 2011 г. е в размер на 15,6%. По-високите цени на суровия петрол на международните пазари, въвеждането на задължителна дистанционна връзка между фискалните устройства на всички търговци и системата на НАП и последвалите контролно-ревизионни дейности оказаха положителен ефект върху постъпленията от ДДС. Постъпленията от акцизи за периода са в размер на 2 614,6 млн.лв. или 63,3% от разчета за годината. Съпоставени с постъпленията към края на месец август 2011 г., приходите от акцизи са се увеличили със 167,8 млн.лв. (6,9%). Постъпленията от мита и митнически такси към 31.08.2012 г. са в размер на 79,8 млн.лв. или 66,5% изпълнение на годишните разчети. Постъпленията от данък върху застрахователните премии са в размер на 17,6 млн.лв. или 73,5% изпълнение на годишните разчети.

Приходите от *други данъци* (включват други данъци по ЗКПО, имуществени данъци, постъпленията от налози върху захарта и др.) са в размер на 563,1 млн.лв., което представлява 68,3% от разчета за годината.

Приходите от *социалноосигурителни и здравни вноски* към 31.08.2012 г. са в размер на 3 616,4 млн.лв. или 65% от годишните разчети.

Постъпленията от неданъчни приходи по КФП към края на месец август 2012 г. са в размер на 2 504,8 млн.лв., или 77,3% от годишния разчет. Отчетените неданъчни приходи по републиканския бюджет към 31.08.2012 г. са в размер на 1 389,3 млн.лв., което е със 147,3 млн.лв. повече спрямо същия период на 2011 г. Постъпленията за отчетния период представляват 86,8% от разчета за годината, като по-голямата част от неданъчните приходи по републиканския бюджет се формира по бюджетите на министерствата и ведомствата – 869,6 млн. лв., в т.ч. 519 млн. лв. приходи от държавни такси. Неданъчните приходи по централния бюджет са в размер на 519,8 млн.лв., в т.ч. 285,9 млн.лв. приходи от дивиденди и 180,5 млн.лв. вноска от превишението на приходите над разходите на БНБ за 2011 г.

Постъпилите неданъчни приходи по бюджета на съдебната власт са в размер на 93,3 млн.лв., в т.ч. от съдебни такси – 81,1 млн.лв. В рамките на осемте месеца на годината приходите от съдебни такси са 67,6% от разчетените за годината.

Неданъчните приходи по общинските бюджети са в размер на 670,2 млн.лв., което представлява 61.8% от разчета за годината.

Постъпилите *помощи* (основно от възстановени средства от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за рибарство, управлявани от Разплащателната агенция към ДФ "Земеделие", от структурните и Кохезионния фондове на ЕС, както и от предприсъединителните инструменти) към 31.08.2012 г. са в размер на 1 008,2 млн.лв. От тях 916,1 млн.лв. са постъпленията от европейските фондове, а 92,1 млн.лв. са помощите отчетени по националния бюджет. В контекста на параметрите по изпълнението на разчетите в частта на помощите следва да се има предвид спецификата на възстановяване на разходите от Европейската комисия, съгласно която част от разходите, извършени през текущия период се възстановяват през следващ период (т.е. част от разходите, направени през осемте месеца на 2012 г., се възстановяват през следващ отчетен период).

Изпълнение на разходите

Разходите по консолидираната фискална програма (вкл. вноската на Република България в общия бюджет на ЕС) към август 2012 г. са в размер на 17 698,7 млн.лв., което представлява 59,3% от годишния разчет. Лихвените плащания възлизат на 517,1 млн.лв. (72,1% от планираните за 2012 г.), текущите нелихвени разходи – на 14 625,4 млн.лв. (64,9% от разчета за годината) и капиталови разходи (вкл. нетния прираст на държавния резерв) – 1 993,9 млн.лв. (37,5% от планираните за годината). Спрямо същия период на 2011 г. общо разходите по КФП са нараснали със 725,8 млн.лв. (4,3%). В структурно отношение ръст се отчита основно при капиталовите разходи – 484,8 млн.лв. и социалните и здравноосигурителните плащания – 350,5 млн.лв.

- Вкл. нетния прираст на държавния резерв

Разходи по основните съставни бюджети по КФП

Републикански бюджет

Общият размер на **разходите по републиканския бюджет** (вкл. и трансферите за други бюджети и вноската в бюджета на ЕС) към 31.08.2012 г. е 11 177,4 млн.лв. или 60,1% от

предвидените в ЗДБРБ за 2012 г.

Нелихвените разходи по републиканския бюджет (без трансферите за други бюджети) извършени през отчетния период са в размер на 4 224,3 млн. лв., което представлява 59,5% от предвидените в ЗДБРБ за 2012 г. средства. Съпоставено с данните за 2011 г., нелихвените разходи са близки по размер. В структурно отношение спрямо август 2011 г. се наблюдава намаление при разходите за субсидии, текуща издръжка, заплати и възнаграждения на персонала и осигурителни вноски, докато при капиталовите и социалните разходи се отчита нарастване.

Размерът на извършените *текущи нелихвени разходи* за периода е 3 740,8 млн.лв., което представлява 61,2% от разчета за годината, а за *капиталовите разходи и нетен прираст на държавния резерв* са изразходвани 483,5 млн.лв. или 49,1% спрямо разчета за годината.

Лихвените плащания по републиканския бюджет към 31.08.2012 г. са в общ размер на 483,2 млн.лв. или 68,3% от предвидените в разчета за годината. В основната си част това са разходи за **лихви по външни заеми**, които за отчетния период са в размер на 313,5 млн.лв. От тях 283 млн.лв. са разходите, направени по централния бюджет и 30,5 млн.лв. тези по държавни инвестиционни заеми (ДИЗ), в т.ч. 23,9 млн.лв. са по заемите, управлявани от министерства и ведомства и 6,5 млн.лв. по заемите с краен бенефициент търговско дружество. **Лихвите по вътрешни заеми** по републиканския бюджет за отчетния период са в размер на 169,7 млн.лв. (77,4% от ЗДБРБ за 2012 г.) и представляват основно лихви по ДЦК.

Нетният размер на **трансферите по републиканския бюджет** за отчетния период е 5 907,6 млн.лв. или 60,5% от одобрените за годината.

Разходи по бюджетите на социалноосигурителните фондове

Извършените разходи по бюджетите на социално и здравноосигурителните фондове (НОИ, НЗОК, УПФ и ФГВРС) към август 2012 г. са в размер на 7 187,5 млн.лв., което представлява 65,3% от разчета за годината, в т. ч. пенсии, помощи и обезщетения по КСО в размер на 5 516,0 млн.лв., а здравноосигурителните плащания в размер на 1 587,1 млн.лв.

Разходи по бюджетите на общините

Към 31.08.2012 г. общините са отчетили общо разходи в размер на 2 534,2 млн.лв., 68,6% от разчетите по ЗДБРБ за 2012 г. Текущите разходи възлизат на 2 267,5 млн.лв. (74,2% от годишния разчет), а капиталовите разходи са в размер на 266,7 млн.лв. или 41,7% от плана за годината.

Бюджетно салдо по консолидираната фискална програма към края на август 2012 г.

Бюджетното салдо по КФП за периода януари-август 2012 г. е положително в размер на 107,6 млн.лв., като се формира от излишък по националния бюджет в размер на 616,9 млн. лв. и дефицит по европейските средства в размер на 509,3 млн. лв. За сравнение за същия период на 2011 г. бе отчетено отрицателно салдо в размер на 731,1 млн.лв., или бюджетната позиция към август 2012 г. отчита номинално подобрене с 838,8 млн.лв. спрямо същия период на предходната година.

Фискалният резерв към 31.08.2012 г. е в размер на 6,9 млрд.лв.

2. Оценка за изпълнението на консолидираната фискална програма до края на 2012 г.

Параметрите по изпълнението на основните показатели в приходите към края на месец август 2012 г. се развиват съобразно фискалната рамка по разчетите към ЗДБРБ за 2012 г. Данъчните постъпления като цяло нарастват в номинално изражение с 987,8 млн.лв. (7,4 %) спрямо осемте месеца на 2011 г., благодарение основно на ръста при косвените данъци. На годишна база не се очертава напрежение при изпълнението на данъчните и неданъчните приходи по консолидираната фискална програма. Прогнозите очертават изпълнение на разчетите към ЗДБРБ за 2012 г. при данъчните приходи, като се очаква

преизпълнение при постъпленията от ДДС, ДДФЛ, здравноосигурителни вноски и др.

Параметрите по разходите също са в рамките на разчетите към ЗДБРБ за 2012 г. В номинално изражение общите разходи по консолидираната фискална програма нарастват с 4,3 на сто спрямо август 2011 г., основно поради нарастването на разходите по европейските програми и фондове, социалните и здравноосигурителните плащания и др. Оптимизирането на структурите и персонала в бюджетните системи с изпълнението на мерките по прилагане на административната реформа спомогнаха разходите за заплати и осигурителни вноски по републиканския бюджет да бъдат по-ниски в номинално изражение спрямо 2011 г.

Вследствие на започналото възстановяване в приходите и стегнатата рамка по отношение на разходите, бюджетната позиция на касова основа към края на месец август 2012 г. отчита номинално подобрене от 838,8 млн. лв. спрямо същия период на предходната година.

При очерталите се тенденции в приходите и разходите се очаква заложената фискална цел за 2012 г. да бъде постигната. В средносрочен хоризонт фокусът на фискалната политика е насочен към привеждане на бюджетния баланс по устойчив и надежден начин до балансирано бюджетно салдо, което ще затвърди силната фискална позиция на страната на фона на високата волатилност в международен план, породена от ескалирането на дълговата криза в Европа.

IV. ПЕРСПЕКТИВИ ЗА РАЗВИТИЕТО НА ПУБЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ

1. Приоритети на фискалната политика

Перспективите за развитието на публичните финанси през следващата година са свързани с продължаване следването на стабилна и предсказуема фискална политика, която се явява основна предпоставка за положителното икономическо развитие на страната. Основните показатели на Бюджет 2013 са базирани на дефинираните средносрочни цели на фискалната политика, определени с тригодишната бюджетна прогноза за периода 2013-2015 г. и са предпоставка за устойчивост на провежданите политики.

Наложилата се положителна практика за съгласуваност на политиките в рамките на Европейския семестър дава допълнителна увереност при реализацията на мерките на политиките и при спазването на определените национални фискални правила и процедури. Доказателство за това са препоръките и мнението на Съвета на Европейския съюз относно Националната програма за реформи за 2012 г. и Конвергентната програма на Република България (2012-2015 г.) в частта на фискалната политика и бюджетните мерки (като съществена е оценена и реформата в пенсионната система). Както е предвидено в бюджетната процедура за 2013 г. в законопроекта за държавния бюджет са намерили отражение препоръките на Съвета предвид ангажиментите към общоевропейските цели в рамките на Европейския семестър.

През планирания бюджетен период България ще продължи да следва препоръките на Съвета на Европейския съюз за постигане на по-добри резултати по отношение на поддържането на финансова стабилност, фискална консолидация и насърчаване на икономическия растеж. Усилията ще бъдат насочени към преодоляване на последиците от кризата и възстановяване на благоприятни икономически условия, насърчаване на конкурентоспособността, намаляване на безработицата и осигуряване на социално равновесие.

По мнение на Съвета на Европейския съюз с провежданата бюджетна политика България се доближава към целта си за постигане на балансирана бюджетна позиция. Засилването на обвързващия характер на фискалната рамка и подобряването на предвидимостта при

бюджетното планиране е високо оценено от международните институции. Международната кредитна агенция Standard&Poor's повиши кредитния рейтинг на дългосрочните облигации в чужда и местна валута на страната на BBB със стабилна перспектива и на краткосрочните облигации в чужда и местна валута от A-3 на A-2. Очаква се последващото поддържане на ниски нива на държавния дълг, благоприятна фискална позиция и провеждане на консервативна фискална политика да окажат положително влияние върху притока на чужди капитали в страната.

Средносрочните усилия на правителството са насочени към улесняване на достъпа до качествени публични услуги, справяне със сивата икономика, подобряване на усвояемостта на европейските средства, ускоряване на процеса по въвеждане на електронно правителство. Всички тези цели ще бъдат постигнати при пълна и точна отчетност на действията и резултатите.

Бюджетната стратегия предвижда по-голяма прозрачност на фискалната политика, постигане на средносрочната бюджетна цел и при необходимост допълнителни мерки за предотвратяване на рискове, възникващи в хода на бюджетния процес. Както Съвета на Европейския съюз отбеляза, през периода след годината на прекомерен бюджетен дефицит България последователно преизпълнява бюджетните цели на основата на строг контрол на разходите. Тази бюджетна политика ще бъде провеждана и през 2013 г.

2. Ключови аспекти на бюджетната политика и устойчивост на фискалната позиция

Разработването на проектозакона за държавния бюджет за 2013 г. стартира при вече прието европейско законодателство, което съществено укрепва Пакта за стабилност и растеж и съвпадна с работата по изготвянето на проект на Закон за публичните финанси, с който се цели транспонирането на Директива 2011/85/ЕС на Съвета относно изискванията за бюджетните рамки на държавите-членки, както и създаване на условия за изпълнението на относими регламенти, приети в края на 2011 г.

Бюджет 2013 следва общата рамка на тригодишната бюджетна прогноза за периода 2013-2015 г., която търпи актуализация спрямо одобрените с РМС № 298 от 17.04.2012 г. основни допускания и бюджетна прогноза и разходни тавани по ПРБК без по общини за периода 2013-2015 г. Актуализацията се дължи основно на промяна в прогнозата за развитието на макроикономическите агрегати и на някои основни допускания, произтичащи от намеренията на правителството да изпълни поетите социални и инвестиционни ангажименти при вметване в параметрите на дефинираната фискална политика.

Актуализираните основни допускания за развитието на основните хоризонтални политики спрямо приетите с последната бюджетна прогноза засягат разходната и приходната страна на КФП, като основните промени са в осигурителната политика (увеличаване на максималния месечен размер на осигурителния доход) и в пенсионната политика (индексиране на пенсиите).

Устойчивостта на решенията относно данъчната политика и взетите мерки в хоризонталните политики са в отговор на неблагоприятните сигнали в международен план, реакция за стимулиране на икономическа активност в страната и изпълнение на ангажимента за повишаване на доходите от пенсии и заплати. Увеличените разходи в проектобюджета са компенсирани основно с увеличение на приходите, като за постигането на това се предвижда запазване на целта за дефицита по КФП.

С проектозакона за държавния бюджет за 2013 г. е спазено и второто действащо към момента фискално правило, въведено с Пакта за финансова стабилност и влязло в сила от началото на годината с последните изменения и допълненията в Закона за устройството на държавния бюджет. Разходите по КФП за 2013 г. са под четиридесет процентното

ограничение, а именно на ниво от 38.9% от БВП.

Третото действащо фискално правило включва ограничения за размера на консолидирания дълг, както и за размера на общинския дълг и на общинските гаранции. Предвиденият максимален размер на държавния дълг към края на 2013 г. е 18,32% от БВП, което е значително под шестдесет процентния праг.

3. Оценка на устойчивостта на публичните финанси и фискални рискове

Дългосрочна устойчивост на публичните финанси

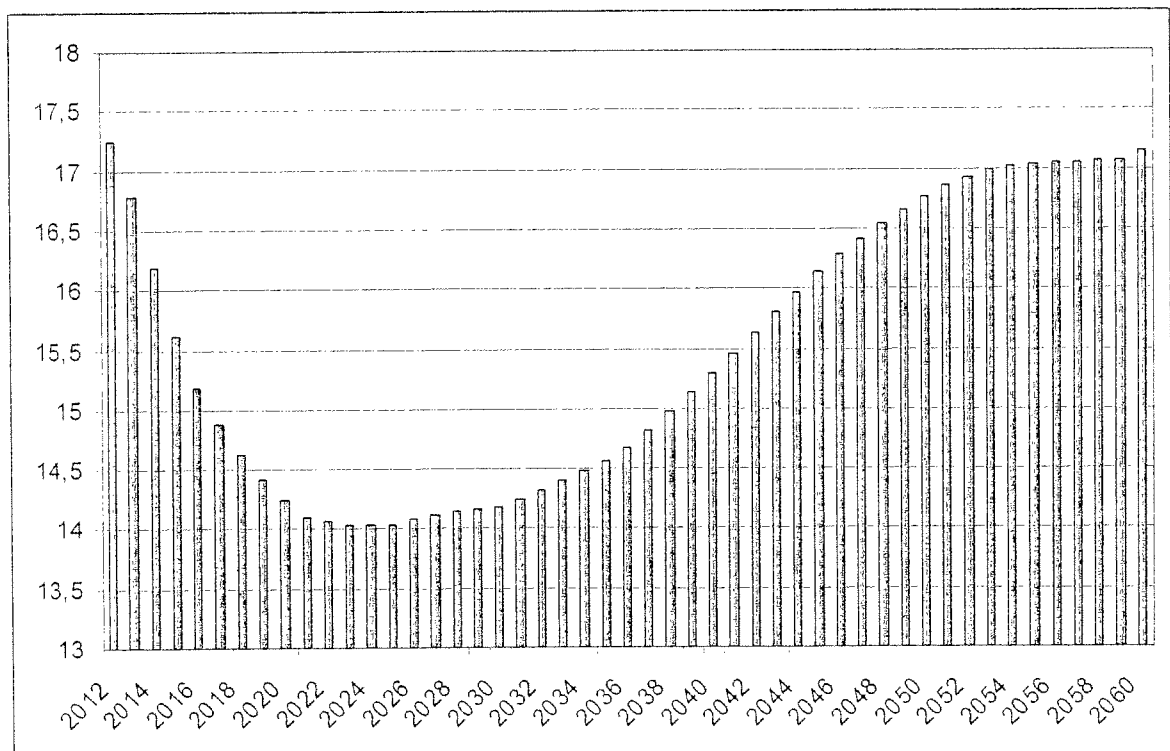
Настоящите нива на бюджетния дефицит и дълга, които определят текущата позиция на фискалната политика, не представляват заплаха по отношение на дългосрочната устойчивост на публичния сектор. Текущата фискална позиция се оценява като достатъчно стабилна, за да гарантира спазването на критериите на Пакта за стабилност и растеж за таван на държавния дълг от 60% от БВП в дългосрочен план. Въпреки това процесът на застаряване на населението носи значителен риск за публичните финанси, тъй като той ще окаже сериозен натиск в посока към увеличаване на бюджетните разходи за пенсии и здравеопазване в бъдеще.

Ефектът от застаряването на населението ще бъде почувстван по линия на баланса на приходите и разходите по бюджета на държавното обществено осигуряване. Застаряването на населението ще се отрази в намаление на работната сила, на заетите и от там на броя на осигурените лица, които плащат осигурителни вноски. Въпреки това, успешно проведената пенсионна реформа силно ще ограничи тези негативни ефекти.

Разходите за здравеопазване се очаква също да нараснат в резултат на увеличаващия се дял на хората във възрастовата група 65+, тъй като разходите за лечение на човек от тази група са най-високи. Делът на тези разходи се очаква да се увеличи с 0,8 п.п. от БВП.

Останалите разходи, свързани с демографските процеси, като разходи за образование и за социални грижи, не се очаква да имат сериозно отрицателно влияние върху бюджетните разходи. Разходите за образование се очаква да намалят като дял от БВП до 2060 г. с близо 0.2 п.п., поради постепенно намаляване на обучаващите се в системата, а разходите за социални грижи се очаква също слабо да намалят - с 0.2 п.п. като дял от БВП.

Графика: *Разходи, свързани със застаряването на населението (% от БВП)*

Потенциален растеж и отклонение от потенциалния БВП

През 2012 г. потенциалният икономически растеж на България се очаква да достигне 0,9%. През 2013 г. растежът ще се увеличи до 1,5%. Очакваното възстановяване на инвестиционната активност ще повиши приноса на капитала за растежа. В същото време поради все още високата естествена норма на безработица приносът на труда ще остане отрицателен, но ще намалява. През остатъка от периода потенциалният растеж ще се ускори, а с основен принос ще остане общата факторна производителност.

Очаква се отклонението на БВП от потенциалното му равнище през 2012 г. да достигне отрицателна стойност от 2,4%. Въпреки че през следващите години от периода се очаква възстановяване на българската икономика, то няма да бъде достатъчно, за да компенсира рязкото охлаждане и отклонението от потенциалното производство ще се све, но ще остане отрицателно до 2014 г. включително.

Таблица: Стойности на потенциалния растеж и отклонението от потенциалния БВП

Година	Потенциален растеж, %	Отклонение от потенциалния БВП, %
2011	0,7	-2,7
2012	0,9	-2,4
2013	1,5	-2,0
2014	2,1	-1,0
2015	2,5	0,1

Таблица: Приноси към потенциалния растеж (процентни пункта)

Година	Труд	Капитал	ОФП
2011	-1,4	0,6	1,4
2012	-1,2	0,6	1,5
2013	-0,6	0,7	1,5
2014	-0,2	0,7	1,6
2015	0,1	0,8	1,6

Цикличност на фискалната позиция

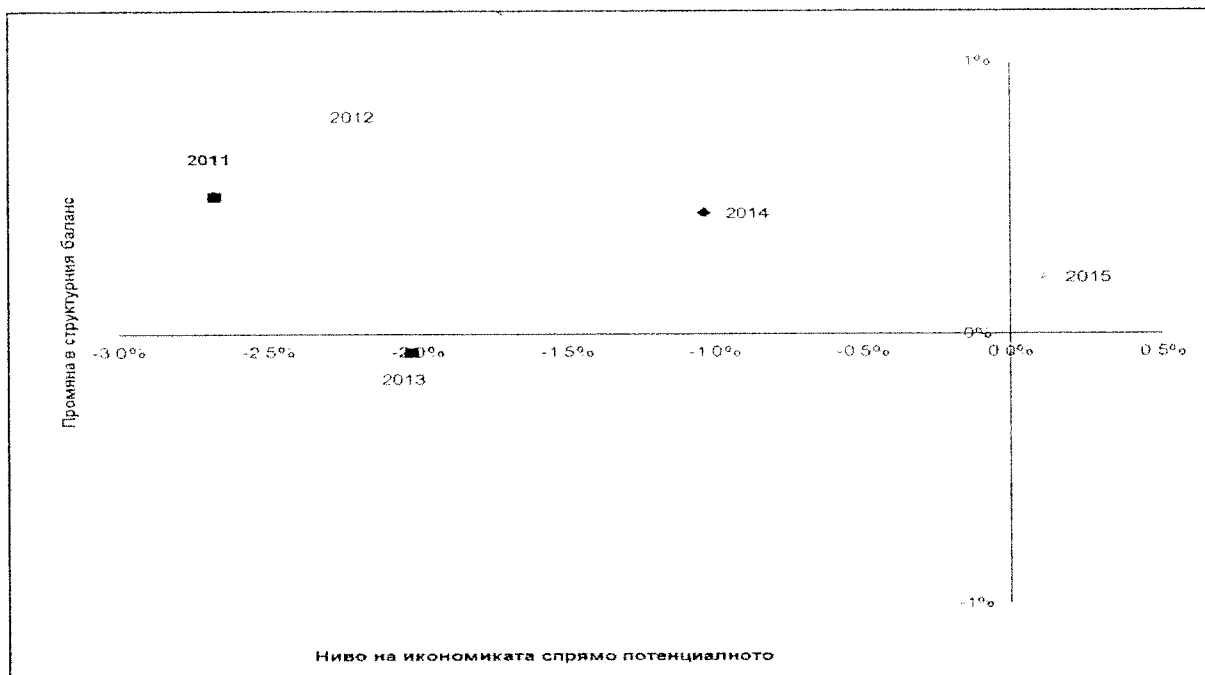
През 2012 г. структурният баланс се очаква да достигне дефицит от 0,6% от БВП. Спрямо предходната година това отразява затягане на фискалната политика - с 0,8 процентни пункта. През следващата година икономиката ще се доближи към потенциала, но ще остане под оптималното си равнище, като отклонението ѝ от потенциала възлиза на -2%.

През 2013 г. фискалната политиката ще бъде консервативна по отношение на въвеждането на нови рестриктивни мерки на правителството. Постигнатото значително подобрене на фискалната позиция през текущата година позволява воденето на умерена политиката, която възможно най-слабо да препятства растежа през 2013 г. Бюджетният баланс, коригиран спрямо влиянието на икономическия цикъл, ще остане отрицателен в размер на 0,7% от БВП.

Това съответства на стратегията на правителството за плавно постигане на балансиран бюджет както и на изискванията на ревизирания Пакт за стабилност и растеж и на чл. 3 от Договора за стабилност, координация и управление в Икономическия и паричен съюз. Според този договор, за държави членки с дълг, значително под референтната стойност от 60% от БВП, е допустимо структурният дефицит да достига от 1% от БВП.

Спазването на консервативна бюджетна политика се обуславя и от целта за поддържане на макроикономическа стабилност и устойчивост на фискалната позиция в условията на несигурна външна среда. Придържането към по-консервативни бюджетни цели е необходимо и поради предизвикателствата пред публичните финанси в дългосрочен аспект в резултат от застаряването на населението. През следващите две години се очаква структурният баланс постепенно да намалее и бюджетът да се балансира в средносрочен план.

Графика: Цикличност на фискалната позиция

Източник: МФ

V. ОСНОВНИ ПАРАМЕТРИ НА КОНСОЛИДИРАНАТА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА И ПОЛИТИКИ В БЮДЖЕТ 2013

1. Основни параметри на консолидираната фискална програма за 2013 г.

Бюджет 2013 е разработен на базата на актуалната прогноза за параметрите на консолидираната фискална програма в средносрочен план и при съответствие с основните допускания, като например допускането за непроменена данъчно-осигурителна политика, ограничаване на преразпределителната роля на държавата и постигането на неутрална фискална позиция в края на прогнозния период. Заложените мерки за фискална консолидация в частта на приходите са съобразени с очакваните ефекти от прилагането на мерки за повишаване на събираемостта на приходите, като е запазен консервативният подход при тяхното планиране, а по отношение на разходната политика – приоритизиране в рамките на ограничения ресурс.

Запазване на дефицита по КФП на касова основа до 1,3% от БВП за 2013 г.

За 2013 г. е планирана бюджетна позиция по КФП в размер на -1 100 млн.лв. или -1,3% от прогнозния БВП. Заложената фискална цел за 2013 г. се предвижда да бъде постигната при размер на разходите по КФП от 31 689,6 млн.лв. (38,9% от БВП), които бележат изменение в сравнение с програмата за 2012 г. от 6,2% или в номинален размер увеличението е с 1 845,3 млн. лв. В разходите е включена и вноската в общия бюджет на ЕС, която е в размер 908,2 млн.лв. или бележи увеличение с 12,5 млн.лв., но като относителен дял от БВП намалява от 1,2% от БВП за 2012 г. на 1,1 % от БВП за 2013 г.

С цел спазване на необходимите бюджетни ограничения и планираните стъпки за намаляване на дефицита изпълнението на разходната част на бюджета ще се осъществи посредством провеждане на засилен контрол върху разходите и мерки за спазване на бюджетната дисциплина. По този начин се изпълнява и декларираното от правителството намерение за ограничаване преразпределителната роля на държавата до 40%

от БВП.

Планираното увеличение на разходите с източник на финансиране националния бюджет основно е заложено в секторите социално осигуряване и подпомагане, образование, отбрана и сигурност и здравеопазване.

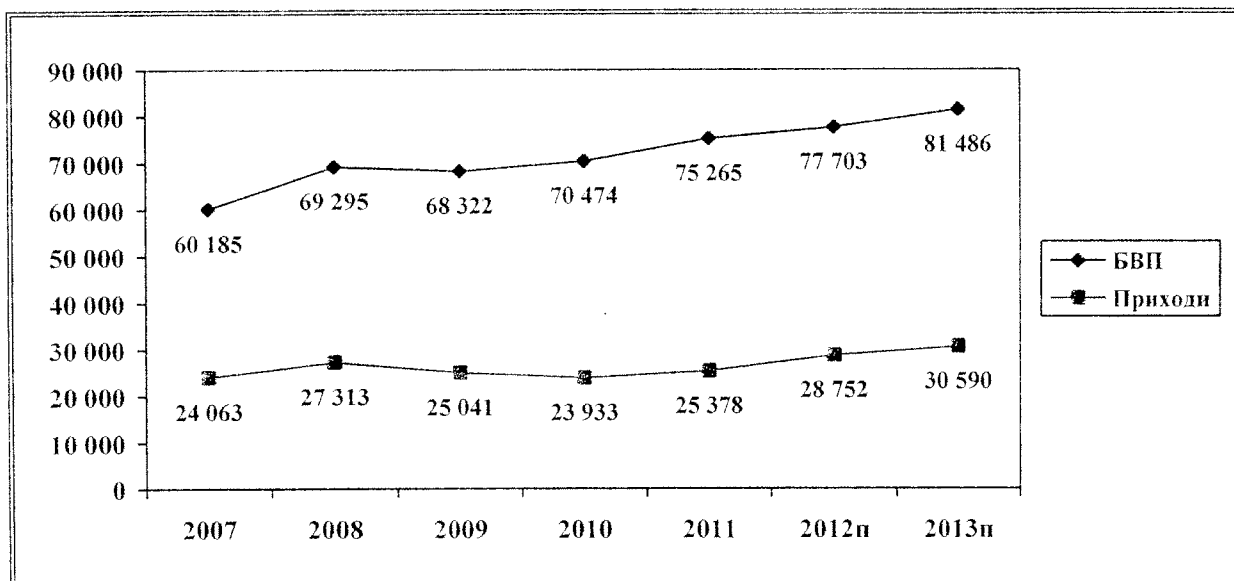
Основен дял в увеличението на планираните разходи с източник европейски средства заемат разходите за дейности по опазване на околната среда, както и тези за селско стопанство, горско стопанство, лов и риболов.

Таблица: Консолидирана фискална програма (2012 г. и 2013 г.)

Показатели (млн. лв.)	КФП		от тях:			
			Национален бюджет		Европейски средства*	
	2012 г.	2013 г.	2012 г.	2013 г.	2012 г.	2013 г.
Приходи (% от БВП)	28 752,1 37,0%	30 589,6 37,5%	24 911,1 32,1%	26 937,6 33,1%	3 841,0 4,9%	3 652,0 4,5%
Разходи и Вноска в общия бюджет на ЕС (% от БВП)	29 844,3 38,4%	31 689,6 38,9%	25 351,1 32,6%	27 708,0 34,0%	4 493,2 5,8%	3 981,6 4,9%
Разходи (% от БВП)	28 948,6 37,3%	30 781,4 37,8%	24 455,4 31,5%	25 911,4 31,8%	4 493,2 5,8%	4 870,0 6,0%
Вноска в общия бюджет на ЕС (% от БВП)	895,7 1,2%	908,2 1,1%	895,7 1,2%	908,2 1,1%		
Трансфер за национално съфинансиране на средствата от ЕС (% от БВП)			-868,1 -1,1%	-888,4 -1,1%	868,1 1,1%	888,4 1,1%
Бюджетно салдо (% от БВП)	-1 092,3 -1,4%	-1 100,0 -1,3%	-1 308,1 -1,7%	-770,4 -0,9%	215,9 0,3%	-329,6 -0,4%
БВП	77 702,8	81 485,9				

* В разходите се включва и националното съфинансиране

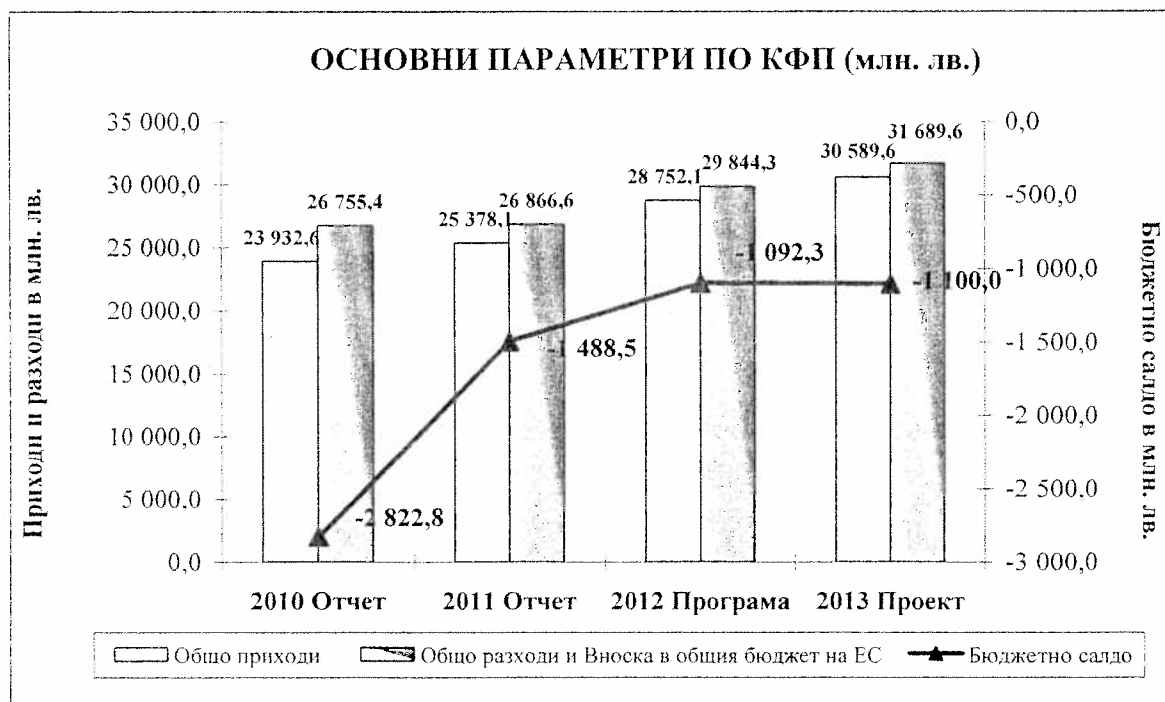
Графика: БВП и публични приходи 2007-2013 (в млн. лв.)

Разчет за приходите по КФП за 2013 г. в размер на 37,5% от БВП

През 2013 г. се предвижда размерът на приходите по КФП да бъде 30 589,6 млн.лв. (37,5%-от БВП) при номинален растеж от 1 837,6 млн.лв., което представлява растеж от 6,2% спрямо програмата за 2012 г.

Графика: Основни параметри на консолидираната фискална програма (КФП)

2. Данъчно-осигурителна политика и прогноза за публичните приходи по източници

Запазване на ниски нива на данъчното облагане

Целта на данъчно-осигурителната политика е стимулиране на икономическата активност, намаляване на дела на сивата икономика, постигане на по-добра бизнес среда и насърчаване на заетостта. Предлаганите промени в данъчната нормативна уредба ще доведат до подобряване на данъчната практика, ефективността на приходните администрации и повишаване на постъпленията в държавния бюджет.

Запазват се ниските данъчни ставки за корпоративните данъци и данъците върху доходите на физическите лица, които са един от най-важните стимули за инвестиции и икономически растеж. Продължава прехвърлянето на данъчната тежест от преките към косвените данъци чрез плавно повишаване на ставките само за някои акцизни стоки, съгласно договорените преходни периоди и с оглед достигане на минималните за ЕС нива на облагане с акцизи.

Основните промени, предвидени за 2013 г. в Закона за данък върху добавената стойност са във връзка с необходимостта от хармонизиране на българското данъчно законодателство с изискванията на европейските директиви и решения на Съда на Европейския съюз в областта на косвеното облагане, както и за прецизиране на разпоредбите, които създават затруднения при практическото прилагане на закона.

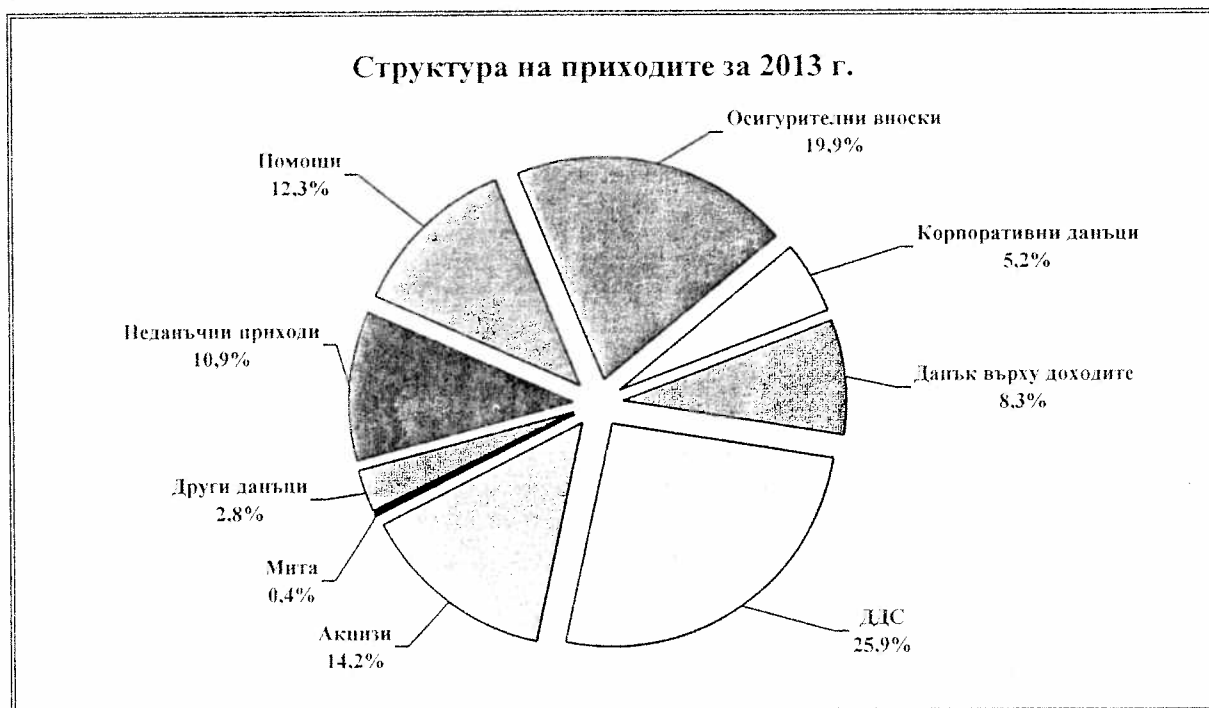
Предложените изменения в Данъчно-осигурителния

процесуален кодекс и част от промените в Закона за корпоративното подоходно облагане и Закона за данъците върху доходите на физическите лица, свързани с проекта за намаляване на банковите сметки на НАП и кодовете за вид плащане, индивидуализиращи вида на данъка или задължителната осигурителна вноска, целят съществено да намалят разходите на задължените лица за такси, свързани с банковите преводи за заплащане на публични задължения, както и допусканите при това грешки. Друга група промени в Закона за корпоративното подоходно облагане и Закона за данъците върху доходите на физическите лица са свързани с намаляване на административната тежест чрез намаляване на разходите за изпълнение на данъчните задължения от данъчно задължените лица. Значително се облекчава режимът на деклариране и внасяне на корпоративни данъци и данъци върху доходите на физическите лица. Предложен е нов ред за определяне на авансовите вноски за корпоративен данък на базата на прогнозна данъчна печалба декларирана от данъчно задълженото лице. Предвидени са и промени, свързани с данъчното облагане на хазартната дейност във връзка с приетия нов Закон за хазарта.

Предложенията за промени ще доведат и до намаляване на разходите за администриране на данъците от приходната администрация.

Графика: Структура на консолидираните приходи за 2013 г

Корпоративни данъци (вкл. данъци върху дивидентите, ликвидационните дялове и доходи)

Направени са следните предложения за промени в Закона за корпоративното подоходно облагане:

- предвиден е нов ред за определяне на авансовите вноски за корпоративен данък на база на прогнозна данъчна печалба за текущата година, декларирана от данъчно задълженото лице. Във формулата за определяне на месечните авансови вноски за корпоративен данък не е предвидено да се ползва коригиращ коефициент, който ежегодно да се утвърждава със Закона за държавния бюджет за съответната година, както е досегашният ред за определяне на авансовите вноски;
- данъчно задължените лица, чиито нетни приходи от продажби за предходната година не превишават 300 000 лв. да не правят авансови вноски за корпоративен данък. Предоставена е възможност тези лица да могат по свое желание да правят тримесечни авансови вноски;
- предлага се данъчно задължените лица, чиито нетни приходи от продажби за предходната година са в диапазона между 300 000 лв. и 3 000 000 лв. да правят тримесечни авансови вноски за корпоративен данък, а тези, чиито нетни приходи от продажби за предходната година превишават 3 000 000 лв. да правят месечни авансови вноски;
- данъчно задължените лица ще декларират авансовите вноски за текущата календарна година заедно с подаване на годишната данъчна декларация за предходната календарна година.

В съответствие с предложените нормативни промени, както и с макроикономическите показатели за 2013 г., прогнозата за приходите от корпоративни данъци е в размер на 1 595.1 млн.лв.

Други данъци по ЗКПО

Предвиждат се следните промени в ЗКПО при данъците върху разходите и алтернативните данъци:

- данъчната основа за определяне на данъка върху представителните разходи, данъка върху социалните разходи, предоставени в натура и данъка върху разходите, свързани с експлоатация на превозни средства, да бъдат начислените разходи за съответната година, а не начислените разходи за съответния месец;
- данъкът върху разходите да стане годишен, а не месечен данък, и да се внася еднократно в срок до 31 март на следващата година;
- данъкът върху приходите на бюджетните предприятия и данъкът върху дейността от опериране на кораби да станат годишни данъци и да се внасят еднократно в срок до 31 март на следващата година, а не ежемесечно;
- предвижда се промяна в разпоредбите, уреждащи данъка върху хазартната дейност във връзка с влезлия в сила нов Закон за хазарта, с които се определя и ред за организиране на хазартни игри от разстояние. С промяната се цели съответствие на ЗКПО с новия Закон за хазарта, усъвършенстване на данъчното законодателство, регламентиращо облагането на дейността, извършвана от организаторите на хазартни игри и улесняване на практическото прилагане, както от страна на данъчно задължените лица, така и от страна на приходната администрация. За хазартните игри се запазва ставката от 15 на сто и се въвежда намалена ставка от 7 на сто, когато същите са организирани от разстояние и която ще влезе в сила след постановено положително решение от Европейската комисия за съвместимост с правилата в областта на държавните помощи. За игрите в игрално казино, за които се събира такса или комисионна за участие, данъкът върху хазартната дейност е в размер 15 на сто върху събраните такси и комисионни;
- предлага се нова разпоредба, с която разходите за подкуп и/или прикриващи подкуп на длъжностно лице изрично се посочват като непризнати за данъчни цели, както и

нова административнонаказателна разпоредба, с която се предвиждат санкции за неспазване на реда и условията за отпечатване на ваучери за храна.

Прогнозата за приходите от тази група данъци за 2013 г. за 183,4 млн.лв.

Данъци върху доходите на физическите лица

Предвидените изменения и допълнения в Закона за данъците върху доходите на физическите лица за 2013 г. са изготвени с цел усъвършенстване на данъчното законодателство, както и за намаляване на административната тежест за физическите лица.

Промените са насочени към отстраняването на съществуващи законодателни пропуски и към намаляването на административната тежест на данъчно задължените лица по отношение декларирането и внасянето на данъци.

Прогнозата за размера на приходите от облагането на доходите на физическите лица за 2013 г. е направена при запазване на единната данъчна ставка за всички данъкоплатци – 10% (без необлагаем минимум), с изключение на доходите от стопанска дейност на едноличните търговци, за които ставката е в размер на 15%. При изготвянето ѝ са взети предвид:

- очакваният брой заети лица;
- очакванията за ръст на средната работна заплата през 2013 г.;
- размерите на осигурителните вноски и съотношението работодател/работник, като те остават в съотношение, съответно, 60/40.

При така посочените условия прогнозираните приходи от облагането на доходите на физическите лица за 2013 г. е 2 532,4 млн.лв., в т.ч. патентен данък – 15,7 млн.лв.

Данък върху добавената стойност (ДДС)

Направените предложения за изменение и допълнение на Закона за данък върху добавената стойност са във връзка с изисквания на ЕС по отношение на мястото на доставката на услуги и относно общата система на данъка върху добавената стойност свързана с условията и правилата за фактуриране на доставките. Промените целят ясно да се разграничи държавата-членка, чиито правила за фактуриране се прилагат. Предлагат се изменения по отношение на някои изисквания относно информацията, която да се посочва във фактурите, за да се постигне по-ефикасен данъчен контрол и равнопоставено третиране на трансграничните и националните доставки, както и електронно фактуриране. В тази връзка са предложени и съответните промени в Закона за счетоводството относно фактурирането на стопанските операции.

Предлагат се промени във връзка с писма на Европейската комисия за несъответствия на разпоредби в закона с Директива 2006/112/ ЕС и с процедура по неизпълнение на задълженията срещу България относно правото на приспадане на данъчен кредит при доставки на мотоциклети и леки автомобили. Със законопроекта се предлага промяна, която възстановява правната уредба, действаща преди датата на присъединяването на България към ЕС, тъй като от 1 януари 2007 г. правото на приспадане за посочените доставки е ограничено.

Предвиждат се и други изменения и допълнения във връзка с възникнали затруднения при практическото прилагане на закона.

Върху прогнозата за приходите от ДДС за 2013 г. са повлияли, основно, следните фактори:

- действащата нормативна уредба със запазване на стандартната данъчна ставка от 20% и намалена данъчна ставка за настаняване в хотел 9%, като са взети предвид и ефектите от предстоящите промени в някои акцизни ставки;
- анализ на отчетните данни за динамиката на постъпленията от данъка за минали

периоди;

- прогнозите за макроикономическите показатели (БВП по елементи на крайното използване) и прогнозите за тенденциите в световната и българската икономика;
- очакване да се запази тенденцията за повишаване на относителния дял на постъпленията от ДДС към потреблението, който да достигне 12,59% за 2013 г. Това съотношение е показател за събираемостта на данъка и показва подобрена ефективност на приходните администрации.

Приходите от ДДС през 2013 г. се очаква да достигнат 7 884,2 млн.лв.

Таблица: Приходи от ДДС (млн.лв.)

ПРИХОДИ	2011	2012		2013	
	Отчет млн.лв.	Прогноза млн.лв.	Ръст (%)	Проект млн.лв.	Ръст (%)
ДДС при запазване на нормативната база от 2012 г., в т.ч.:	6 611,6	7 240,0	109,5	7 874,2	108,8
- от сделки в страната и ВОП	3 240,8	3 510,0	108,3	3 800,0	108,3
- от трети страни	3 370,8	3 740,0	111,0	4 084,2	109,2
ДДС – КФП	6 611,6	7 250,0	109,7	7 884,2	108,7
Потребление	57 392	59 680	104,0	62 642	105,0
Отн. дял на ДДС към потреблението (%)	11,52	12,15		12,59	

Акцизи

Предвидените изменения и допълнения в Закона за акцизите и данъчните складове са свързани с поетите ангажименти за достигане на минималните нива на облагане с акциз за ЕС за определени енергийни продукти, както и за прецизиране на разпоредбите с цел улесняване практическото прилагане на закона:

- прецизирана е използваната терминология в закона относно момента, в който лицата са задължени да начисляват с данъчния документ дължимия акциз;
- предложена е промяна в някои акцизни ставки във връзка с изискванията на европейските директиви и поетите ангажименти за поетапно повишаване на акцизите върху горивата до достигане на минималните нива на облагане в ЕС. Съгласно Договора за присъединяване на Република България към ЕС, Преговорна глава 10 „Данъчна политика“, е договорен преходен период до 01.01.2013 г., в който да бъдат достигнати минималните акцизни ставки за газол и керосин в размер на 330 евро/1000 л. (645 лв./1000 л.):

- газол – увеличава се акцизната ставка от 630 лв./1000 л. на 645 лв./1000 л. Очаква се увеличението да доведе до положителен ефект за бюджета, оценяван на около 30 млн.лв.;

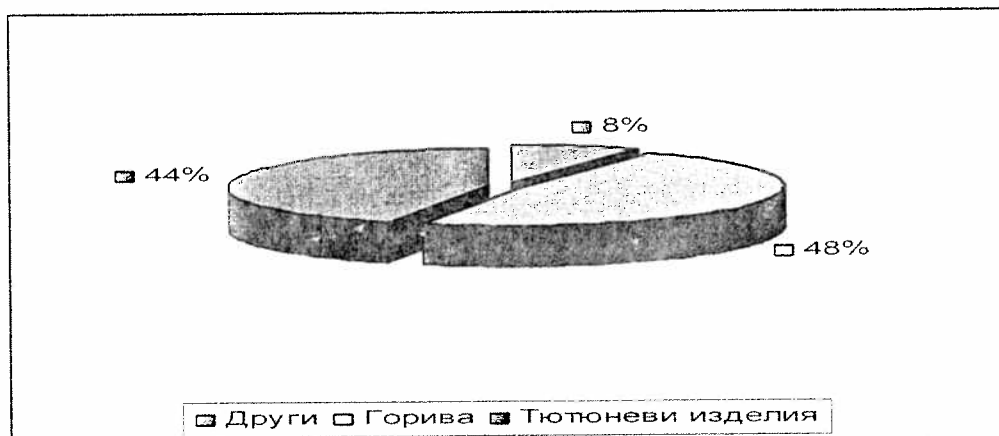
- керосин – увеличава се ставката от 630 лв./1000 л. на 645 лв./1000 л. Не се очаква ефект за бюджета, тъй като керосинът основно се използва за зареждане на въздухоплавателни средства в международен рейс и платеният акциз се възстановява на лицата в сроковете, предвидени в Закона за акцизите и данъчните складове.

При изготвяне на прогнозата за приходите от акцизи през 2013 г. са взети предвид и следните фактори:

1. Анализът на динамиката на постъпленията от акцизи по отчетните данни за минали години.

Приходите от акцизи се формират, основно, от две групи стоки – горива и тютюневи изделия, като приходите от акцизи от горива представляват около 48% от общия размер на акцизите, а относителният дял на същите от тютюневи изделия е около 44%. Останалите акцизни стоки (алкохолни напитки, ел.енергия и др.) имат 8% относителен дял.

Графика: Разпределение на приходите от акцизи по групи акцизни стоки

Очакваният общ размер на приходите от акцизи по КФП за 2012 г. е 4 120,0 млн.лв.

2. Прогнозите за макроикономическите показатели и очакваните обеми на потребление на групите акцизни стоки:

Таблица: Приходи от акцизи по групи акцизни стоки (в млн.лв.)

ГРУПИ АКЦИЗНИ СТОКИ	База - очаквани приходи 2012	Ръст 2012/ 2011 (%)	Прогноз иран ръст за 2013	2013	Ръст 2013/ 2012 (%)
1. Тютюневи изделия	1 800,0	106,6	50,0	1 850,0	102,8
2. Горива	1 990,0	105,9	80,0	2 070,0	104,0
3. Пиво, междинни продукти и спиртни напитки	280,0	106,5	20,0	300,0	107,1
4. Ел. енергия и други	50,0	161,3	10,0	60,0	120,0
5. Ефект от новите акцизни ставки			30,0	30,0	
Акцизи в КФП	4 120,0	106,7	190,0	4 310,0	104,6

Очакваният ефект от контрола на митническата администрация върху дейността на акцизните складове и системното прилагане на мерките по Наредба № Н-18 от 2006 г. за регистриране и отчитане на продажбите в търговските обекти чрез фискални устройства и Наредба № 3 от 2010 г. за специфичните изисквания и контрола, осъществяван от митническите органи върху средствата за измерване на акцизни стоки, е да се окаже дългосрочен дисциплиниращ ефект и натиск върху сивата икономика.

Допълнителни приходи се очакват от:

- тютюневи изделия - 50 млн.лв. в резултат на свиване дела на контрабандни цигари;
- горива - 80 млн.лв.;
- алкохолни напитки и бира - 20 млн.лв.

Прогнозата за размера на акцизите за 2013 г. е 4 310 млн.лв.

Мита

Прогнозата за приходите от мита при внос на промишлени и селскостопански стоки за 2013 г. е за 120 млн.лв. при отчитане ефектите, произтичащи от либерализацията на търговията (намаляване ставките на митата).

Данък върху застрахователните премии

Със Закона за данък върху застрахователните премии се въведе облагане с данък на застрахователните премии по облагаеми застрахователни договори (общо застраховане, с изключение на някои видове застраховки) с данъчна основа за облагане получената застрахователна премия от застрахователя и данъчна ставка 2 на сто. За 2013 г. от този данък се прогнозираят приходи в размер на 28,1 млн.лв.

Местни данъци и такси

От гледна точка на приходите е изразена тенденция към постигане на по-голяма финансова устойчивост и самостоятелност на общините чрез повишаване на събираемостта на местните данъци и такси. Това ще бъде постигнато благодарение на разширените правомощия на общините по администрирането и управлението на местните данъци и такси при условията, по реда и в границите, установени със Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ).

Планираният ръст на собствените приходи на общините за 2013 г. в сравнение с програмата за 2012 г. възлиза на 85,8 млн.лв.

По отношение на данъчните приходи е планиран ръст от 44,7 млн.лв. за 2013 г. в сравнение с програмата за 2012 г., като в случая са отчетени съответните правомощия, дадени на общините със ЗМДТ, както и отчетения ръст на имуществените данъци за 2011 г. в сравнение с 2010 г.

В проекта за 2013 г. е заложено намаляване на приходите от патентен данък с 0,9 млн.лв. във връзка с наблюдаващата се тенденция на спад в събираемостта на този данък през предходните две години.

По отношение на общинските такси е планиран ръст от 24,8 млн.лв. в сравнение с програмата за 2012 г., в т.ч. увеличаване на таксата за битови отпадъци с 19,1 млн.лв. във връзка с увеличаващите се разходи на общините за дейности по управление на отпадъците.

Тъй като продължава неблагоприятната тенденция по отношение на постъпленията, свързани с продажба на общинско имущество, в проекта за 2013 г. е заложен спад на постъпления от продажба на нефинансови активи с 8,5 млн.лв. в сравнение с програмата за 2012 г.

Осигурителна политика

Предвижда се през 2013 г. да бъдат запазени размерите и съотношенията на осигурителните вноски за държавното обществено осигуряване, Учителския пенсионен фонд, фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите”, вноските за допълнителното задължително пенсионно осигуряване и здравноосигурителната вноска.

За работещите в специалните ведомства, които се пенсионираат при условията на чл.69 от КСО, се предвижда увеличение на осигурителната вноска с 20 процентни пункта. За родените след 31 декември 1959 г. осигурителната вноска става 35,8%, а за родените преди 1 януари 1960 г. - 40,8%. Увеличението на осигурителна вноска на тази категория осигурени лица цели да се покрият разходите за пенсии на настоящите военни пенсионери, спазвайки принципите на разходопокривните пенсионни схеми.

В бюджет 2013 е предвидено максималният месечен размер на осигурителния доход да се

увеличи от 1 януари 2013 г. от 2 000 лв. на 2 200 лв.

Други приходи

Приходи от дивидент за държавата

Очакваните приходи от дивидент за държавата за 2013 г. са в размер на 317,4 млн.лв. Същите са разчетени при 80% отчисления от печалбата на държавните предприятия и търговските дружества. Сред най-големите вносители се очаква да бъдат „Български енергиен холдинг“ ЕАД, „Държавна консолидационна компания“ ЕАД, Държавно предприятие „Ръководство на въздушното движение“, „Летище София“ ЕАД и други. В общинските бюджети планираните приходи от дивиденти са в размер на 15,7 млн. лв.

Приходи от концесионна дейност

Очакваните приходи от концесии през 2013 г. възлизат на 105 млн.лв., като 65 млн.лв. от тях се очаква да постъпят по бюджетите на министерствата и ведомствата и 40,2 млн.лв. по бюджетите на общините, на чиято територия се намират находищата на подземни богатства и минерални води.

Считано от 1 юли 2011 г. общините получават половината от концесионното възнаграждение от добив на подземни богатства, вместо 30%. От 1 януари 2011 г. местната власт получава и парите от малките концесии, чиито запаси са оценени до 500 000 куб.м., като приходите от тях постъпват в бюджетите на общините. При добив на минерални води 30% от концесионното плащане се превежда от концесионера по бюджетите на общините.

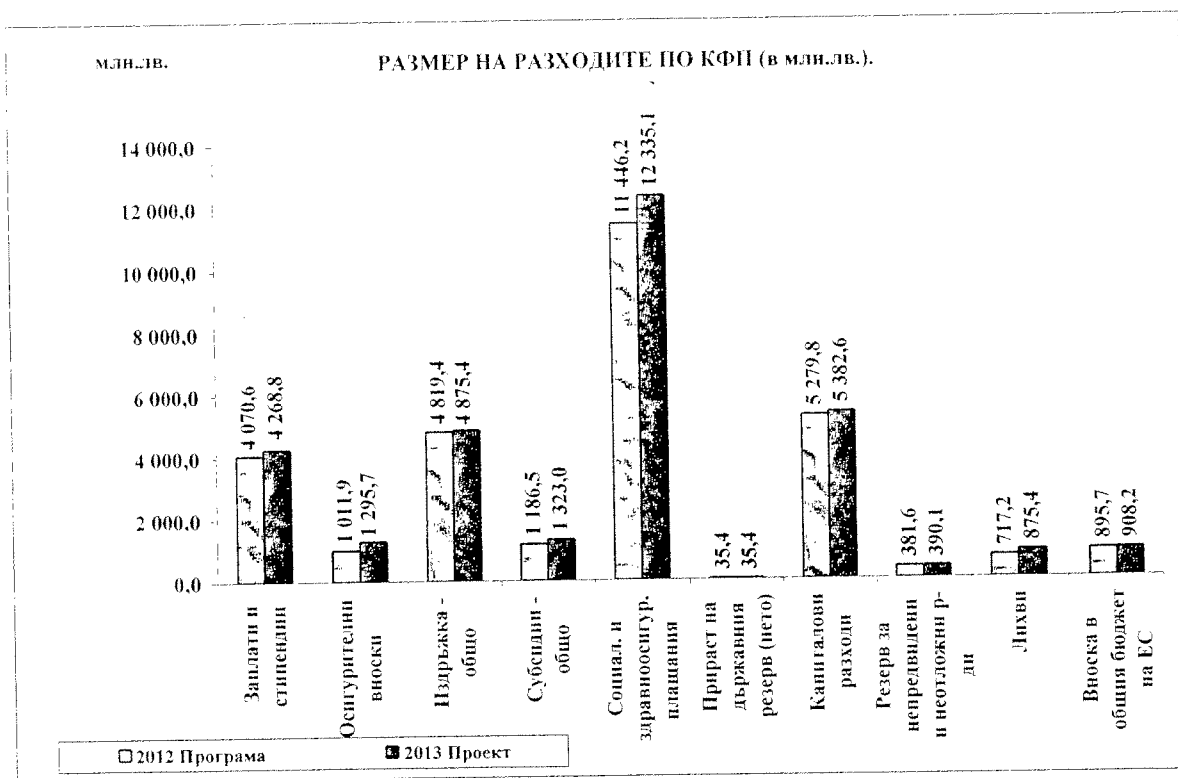
3. Разходни политики и приоритети

Провеждането на благоразумна разходна политика е основен приоритет на правителството. Тя е ръководена от две основни цели:

- Подобряване на ефективността на разходите. Разпределението на публичните средства се насочва към дейности, които осигуряват най-големите пределни ползи за обществото – образование и иновации, пазар на труда. С ограничаването на неефективните разходи в някои системи се цели да бъдат постигнати значителни икономии на ресурси, които да бъдат насочени в продуктивните сектори.
- Осигуряване на по-справедливо разпределение на ресурсите. От гледна точка на демографския натиск, възстановяването на растежа ще бъде тясно свързано с гарантиране на справедливостта при разпределянето на тежестите и ползите.

Фискалната консолидация ще продължи, без да ограничава растежа на икономиката, като сред акцентите за следващата година са: повишаване ефективността и ефикасността при разходването на средствата; развитие на благоприятна бизнес среда; стимулиране придобиването на нови знания и умения на работната сила; подобряване на базовата инфраструктура; по-добро разпределение на социалните тежести и ползи и подобряване на съответствието между предлагането и търсенето на пазара на труда и др.

Основните структурни промени, които се предприемат са обвързани със стабилизиране на разходите свързани със застаряването на населението, за да бъде гарантирана справедливостта между поколенията. Предвид тенденцията към нарастване на тези разходи, ограничаването им е съществено предизвикателство пред правителството.

Политика по доходите

Политиката по доходите е съобразена с ограничените възможности на бюджета при запазване на данъчно-осигурителната тежест. В условията на възстановяване на икономиката се предприеха мерки за оптимизация на съществуващите структури и персонала в тях в посока намаление, което да осигури финансов ресурс за повишаване на работните заплати.

Повишаването на доходите на заетите е обвързано с провеждане на интензивни и последователни структурни реформи и по-добро обвързване на пазара на труда и образователната система, които да доведат до повишаване на производителността на труда и на конкурентоспособността на икономиката.

По отношение на доходите в бюджетния сектор при определянето на индивидуалните размери на заплатите от средата на 2012 г. се прилага нов модел на заплащане на служителите в държавната администрация, с който се регламентират ясни и прозрачни правила за определяне на заплатите на служителите на база техния принос за изпълнението на целите и подобряване на резултатите на от работата на администрацията.

През 2013 г. се предвижда увеличаване на размера на средствата за заплати и осигуровки в бюджетната сфера, при средногодишна численост от около 430 хил. души. През последните две години бяха предприети стъпки и за увеличение на минималната работна заплата, като през 2011 г. тя беше увеличена с 30 лв. или с 12,5%, а през 2012 г. след увеличението с още 20 лв. нейният размер се установи на 290 лв. През 2013 г. също е предвиден ръст на абсолютния ѝ размер с още 20 лв. (6,9%), в резултат на което размерът на минималната работна заплата ще достигне 310 лв.

Субсидии за финансово подпомагане на реалния сектор (нефинансови предприятия) през 2013 г.

Железопътен транспорт – инфраструктура и превозни услуги

България е част от европейската транспортна система и общоевропейския транспортен пазар, което определя новото съдържание на политиката на железниците. Тази цел ще се постигне чрез развитие и модернизация на ключовата транспортна инфраструктура за

връзки с национално, трансгранично и европейско значение. Европейската транспортна политика определя участието на железниците на пазара на транспортни услуги, като екологичен и безопасен транспорт, като необходимо условие за свободното движение на хора и стоки по направленията на трансевропейската железопътна мрежа.

Изпълнявайки основните приоритети на Европейската транспортна политика държавата участва, съобразно възможностите на държавния бюджет, във финансирането на обществените превозни услуги от общ икономически интерес и във финансирането на дейностите по текущо поддържане и експлоатация на железопътната инфраструктура. Финансирането се извършва въз основа на дългосрочни договори с Държавно предприятие „НК Железопътна инфраструктура“ и „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД, осъществяващ възложени му от държавата задължителни обществени превозни услуги.

Железопътни превози

Необходимостта от субсидиране на железопътния превозвач произтича от обществения характер на железопътния транспорт като цяло и социалната ориентация на по-голяма част от предоставяните от него пътнически услуги. Държавното подпомагане под формата на субсидии се отпуска за компенсиране на финансовата неизгодност на „БДЖ-Пътнически превози“ ЕООД, в резултат на изпълнението на задължението му за извършване на обществена услуга от „общ икономически интерес“, при прилагането на тарифни цени под нивото на разходите за пътническата превозна дейност.

Предвиденият размер на субсидиите е съобразен с осигуряването на необходимите средства за изпълнение на задължението за извършване на пътнически превозни услуги. За 2013 г. са предвидени средства в размер на 170 млн.лв.

Железопътна инфраструктура

Държавно предприятие „НК Железопътна инфраструктура“ като единствен управител на железопътната инфраструктура, съгласно действащото законодателство, стопанисва и управлява предоставеното му имущество и осъществява изграждането, поддържането, развитието и експлоатацията на железопътната инфраструктура. При определяне на необходимите средства за финансиране за 2013 г. е следван подход, съобразен с действащата структура на инфраструктурните такси, недопускане на свръхкомпенсиране на разходите и спазването на заложените параметри на държавния бюджет. За 2013 г. са предвидени средства в размер на 130 млн.лв. Тези средства дават възможност компанията да реализира предвидените мерки и да постигне ефектите за финансово стабилизиране.

Вътрешноградски и междуселищни пътнически превози в страната по автомобилния транспорт

Ежегодно в държавния бюджет се предвиждат средства за субсидиране на превода на пътниците по нерентабилни автобусни линии във вътрешноградския транспорт и транспорта в планински и други райони, които имат предимно социална насоченост.

Изпълнението на параметрите за качество, надеждност и достъпни цени на автомобилните превози ще съдейства и за постигане целите на Оперативна програма „Регионално развитие“ – повишаване мобилността и комуникациите на населението, минимизиране на регионалните различия, подобряване на заетостта и намаляване на безработицата.

Субсидията от държавния бюджет е предназначена за покриване на текущи загуби от пътническа превозна дейност, формирани от поддържането на редовна тарифа под нивото на разходите за дейността като за 2013 г. средства са в размер на 22 млн.лв.

„Български пощи“ ЕАД

В Закона за пощенските услуги е предвидено пощенският оператор със задължение за извършване на универсалната пощенска услуга да получава компенсация от държавния бюджет за доказвания от него пред Комисията за регулиране на съобщенията /КРС/ и

одобрен от нея дефицит от изпълнението на универсалната пощенска услуга, включително при икономически неизгодни условия, при спазване на определена методика. В тази връзка за 2013 г. са предвидени средства за компенсиране на дефицита от извършването на универсалната пощенска услуга, като тези средства ще се предоставят само след доказан дефицит и положително решение на Европейската комисия за съвместимостта с правилата на държавните помощи. Прогнозният размер на субсидиите за 2013 г. е в размер на 2 млн.лв.

Общодържавни разходи

Компенсации за преференциални пътувания по железопътния и автомобилния транспорт в страната

С действащата нормативна уредба на определени групи граждани /ветерани от войните, военноинвалиди, военнопострадали, възрастни граждани, учащи се и др./ е предоставено правото да ползват ценови облекчения при пътуване с железопътен и обществен градски и междуселищен автомобилен транспорт по утвърдени транспортни схеми в страната. Средствата компенсират икономическата неизгодност в резултат на извършване на превоз на определени категории пътници, на които е предоставено правото да не заплащат или да заплащат по намалени цени пътуване по автомобилния или железопътния транспорт. Средствата се предоставят на транспортните дружества като плащане или доплащане до цената по действащите тарифи, вместо правоимащите лица.

В държавния бюджет са предвидени средства за осигуряване на безплатно пътуване до детска градина или училище в най-близкото населено място на територията на общината или на съседна община на децата и учениците до 16-годишна възраст, които подлежат на задължителна подготовка или задължително обучение в населено място, в което няма детска градина или училище, осъществяващи предучилищна подготовка в съответната подготвителна група или обучение в съответния клас.

Предвидените средства за компенсиране на преференциални пътувания по железопътния и автомобилния транспорт за 2013 г. общо са в размер на 100,5 млн.лв. С тези средства се осигуряват и безплатните пътувания на децата до седем годишна възраст и тези на децата от седем до десет годишна възраст с 50 на сто намаление по автомобилния транспорт. Освен това е отчетено и завишаването цените на горивата. По отношение на средствата за осигуряване на безплатен транспорт на деца и ученици до 16-годишна възраст до средишни училища са предвидени средства в размер на 25,5 млн.лв.

Средства за покриване на транспортни разходи за доставка на хляб и стоки от първа необходимост в планинските и малки селища

В изпълнение на социалните функции на държавата, ежегодно от държавния бюджет се предоставят средства за покриване на транспортните разходи по снабдяването на населението в планинските и малките селища с население до 500 жители с хляб, хлебни изделия и основни хранителни стоки. Снабдяването на тези населени места е свързано с по-високи транспортни разходи, обуславящи финансовата неизгода от тази дейност. С покриването на част от транспортните разходи се създават условия за уеднаквяване на цените на доставяните стоки в тях с тези в останалите населени места и се стимулират физическите и юридическите лица да извършват тази дейност. За 2013 г. са предвидени средства в размер на 3,6 млн.лв.

Финансиране на ликвидационни мероприятия

През 2013 г. ще продължи изпълнението на програмите за реструктуриране и ликвидация на неефективните производствени мощности в миннодобивната промишленост. Средствата ще се използват за изпълнение на мероприятия за реструктуриране на рудодобива и ликвидиране последиците от добива и преработката на уранова суровина и за изпълнение на мероприятия за реструктуриране на неефективни производствени мощности във въгледобива.

През 2013 г. със средства от държавния бюджет ще продължава изпълнението на програмите за техническа ликвидация, консервация и саниране на околната среда за дружества и обекти от въгледобива, рудодобива и уранодобива. Ще се изпълняват обекти, които са опасни за населението и животните и за които са необходими значителни средства за изпълнението им. Предвидените за целта средства за 2013 г. са в размер на 10 млн.лв.

Финансиране на програми и проекти за отстраняване на минали екологични щети от дейността на приватизирани предприятия

През 2013 г. ще продължи изпълнението на програмите за отстраняване на минали екологични щети на приватизираните предприятия, причинени от минали действия или бездействия до приватизацията. Според Закона за опазване на околната среда отговорността за нанесените щети върху околната среда, настъпили от минали действия или бездействия носи държавата, при условия и ред, определен с акт на Министерския съвет.

С изпълнението на програмите се цели трайно отстраняване на замърсяването от промишлената и добивна дейност на повърхностните и подземни води и почви, с оглед подобряване на работната и околната среда на работещите в предприятията и населените места в района на дружествата. Предвидените за целта средства за 2013 г. са в размер на 5 млн.лв.

Капиталови трансфери

Държавно предприятие „Национална компания Железопътна инфраструктура”

Финансовото подпомагане от страна на държавата за изграждане и развитие на железопътната инфраструктура е насочено към повишаване на качеството и нивото на безопасност на транспортните услуги, ускоряване реализацията на проекти, свързани с европейските транспортни оси и коридори на територията на страната, ремонт и рехабилитация на железопътната мрежа. Необходимо е постепенно приближаване до Европейските нормативи в областта на железопътния транспорт, които целят развитие на Транс - Европейската мрежа. Проектите за ремонт, рехабилитация и ново строителство на железопътни линии, несвързани с европейските транспортни коридори се финансират със средства от държавния бюджет под формата на капиталови трансфери.

С предвидените средства за капиталови трансфери за ДП „НКЖИ” през 2013 г. ще се осигури изпълнението и съответно финансирането на инвестиционната програма на ДП „НКЖИ”, както и определен ресурс за покриване на финансовия недостиг за изпълнение на проектите по ОПТ.

Финансирането на инвестиционната програма включва разходите за ремонт, рехабилитация и изграждане на обекти от железопътната инфраструктура.

За 2013 г. предвидените средства за капиталови трансфери за ДП „НКЖИ” са в размер на 90 млн.лв.

„БДЖ – Пътнически превози” ЕООД

През 2013 г. дружеството ще бъде подпомогнато от държавата за окончателното разплащане по сделката за закупуване на нови спални вагони и за ремонт и доставка на друг необходим подвижен състав за подобряване качеството и безопасността на превозната дейност.

Основната цел на инвестиционната програма е железопътният транспорт да се превърне в предпочитан транспорт пред автомобилния, както за пътуванията на дълги разстояния, така и в крайградските зони. Това ще доведе до намаляване на задръстванията и съответно до намаляване на вредните емисии в атмосферата. В държавния бюджет за 2013 г. за „БДЖ – Пътнически превози” ЕООД са предвидени капиталови трансфери в размер на 20 млн.лв.

Държавно предприятие „Пристанищна инфраструктура”

За 2013 г. са предвидени капиталови трансфери в размер на 12 млн.лв. за финансиране на инвестиционната програма на ДП „Пристанищна инфраструктура” за изграждане, реконструкция, рехабилитация и поддържане на пристанищата за обществен транспорт с национално значение, управление на собствеността и организация на работата в пристанищата с национално значение.

Изплащане левовата равностойност на жилищни компенсаторни записи (ЖКЗ)

За 2013 г. са предвидени средства в размер на 1,5 млн.лв. за удовлетворяване претенциите на правоимащите искатели, притежаващи ЖКЗ.

Капиталови разходи

Основните приоритети по отношение на капиталовите разходи за 2013 г. са свързани с ускорено изграждане, поддържане и модернизация на базовата инфраструктура. Развитието ѝ чрез инвестиране в пътна, екологична и комунална инфраструктура ще допринесе за подобряване условията за развитие на обществените и стопански дейности, с цел стимулиране икономическия растеж в дългосрочен план.

Финансовото подпомагане чрез капиталови трансфери от страна на държавата за изграждане и развитие на пътна, железопътната и пристанищна инфраструктура е насочено към повишаване на качеството и нивото на безопасност на транспортните съоръжения и на предоставяните услуги, както и ускоряване реализацията на проекти, свързани с европейските транспортни коридори на територията на страната.

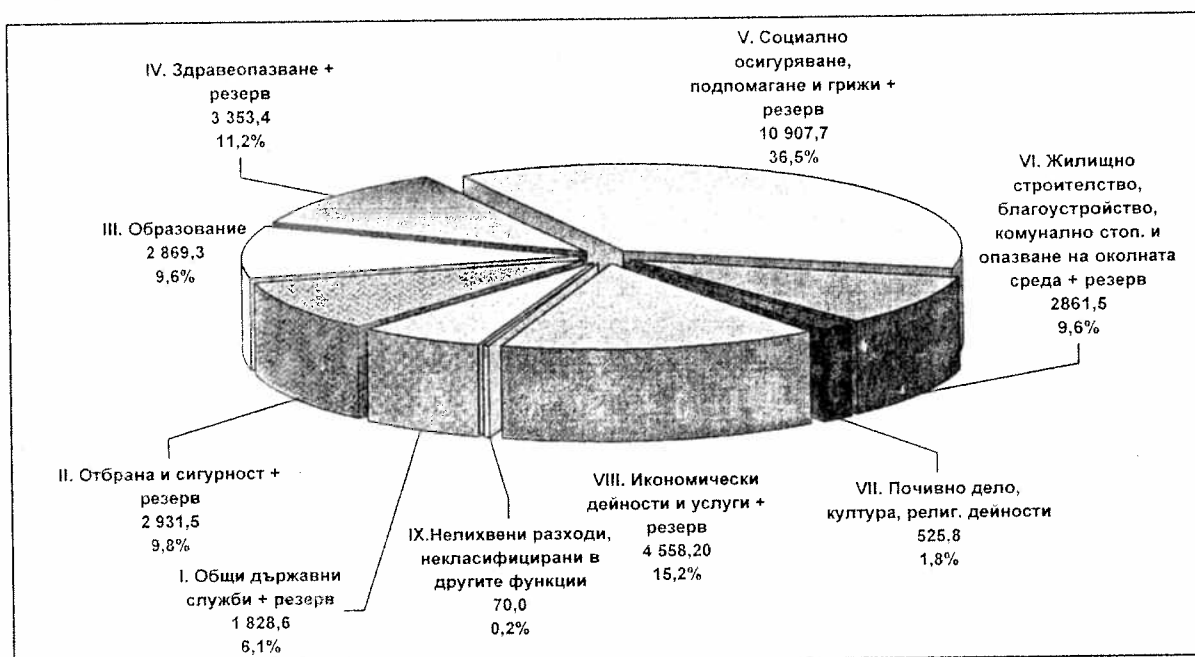
Други разходи

Фонд за покриване на разходите за приватизация и следприватизационен контрол към Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол /ФПРПСК/

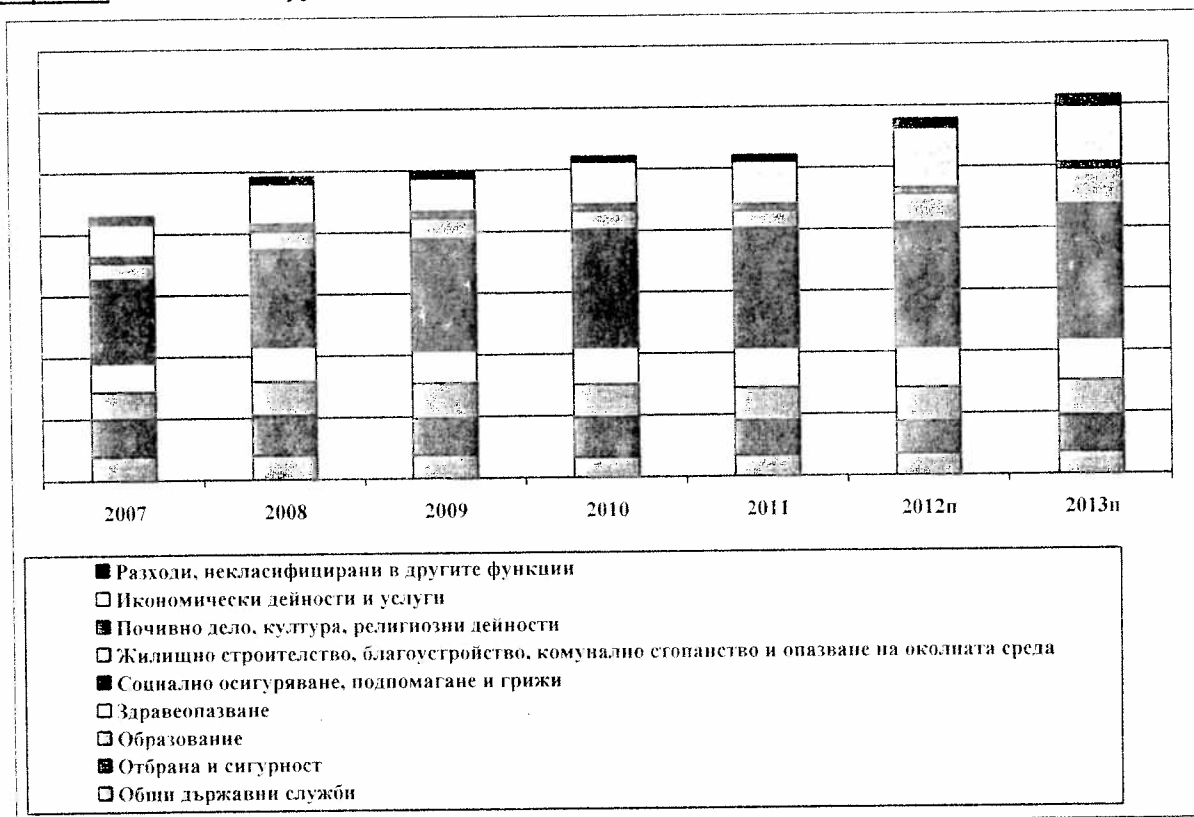
Планираните разходи на Фонда за покриване на разходите за приватизация и следприватизационен контрол към Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол за 2013 г. са в размер на 4,2 млн.лв. Със средствата се цели обезпечаване на дейността по приватизация и следприватизационен контрол.

4. Разпределение на разходите по консолидираната фискална програма по основни функции

Графика: Дял на основните функции в общите консолидирани нелихвени разходи за 2013 г., вкл. резерв, без вноска в общия бюджет на ЕС (в млн.лв. и в %)

Графика: Разходи по функции по години 2007-2013 г. (млн.лв.)

Функция I. Общи държавни служби

Предвидените разходи за 2013 г. по тази функция са в размер на 1 828,6 млн.лв. (2,2% от БВП) или 5,9% от общо разходите.

Тази функция обхваща разходите предназначени за обезпечаване изпълнението на основните функции на президентската администрация, Народното събрание, правителството, дейностите на централната администрация на министерствата, държавните комисии, изпълнителните агенции, областните администрации, посолствата, консулствата и търговските служби в чужбина.

Във функция „Общи държавни служби” се включват и разходите свързани с научна и изследователска дейност.

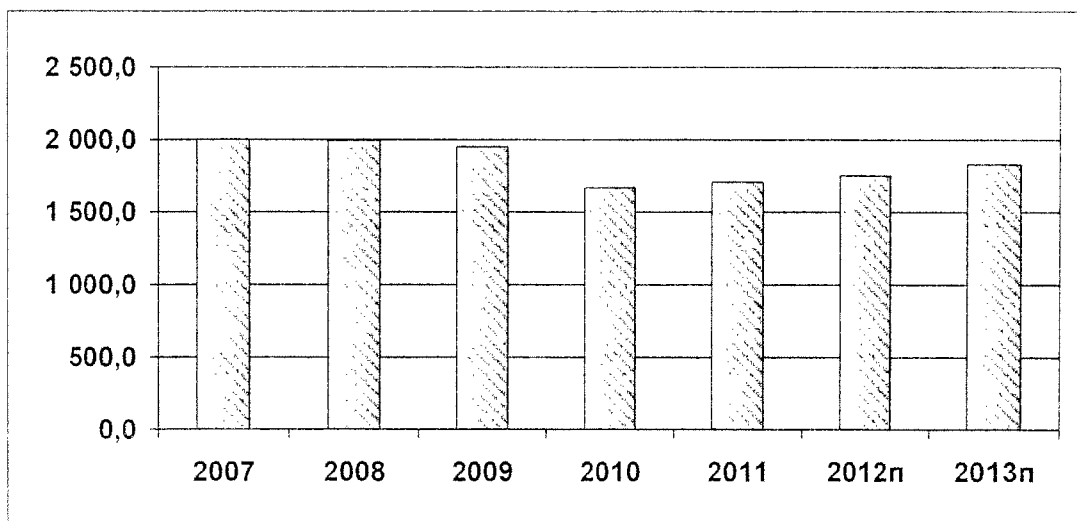
За 2013 г. по самостоятелните бюджети на държавните висши училища, Българска академия на науките и Народното събрание са предвидени 116,6 млн.лв., а за научна дейност, извършвана от структурите към министерствата, са планирани средства в размер на 76,9 млн. лв.

С предвидените средства се осигуряват следните основни дейности:

- подготовка на научно-изследователски кадри; фундаментални и научно-приложни изследвания в широк кръг области;
- участие в международни научни и изследователски програми и др.;
- участие на България в Европейската организация за разработване на метеорологични спътници /EUMETSAT/ (Българска академия на науките);
- научни изследвания, информационно обслужване, приложни и спомагателни дейности в областта на земеделието, животновъдството и хранителното-вкусовата промишленост;
- конкурсно-проектно финансиране на научните изследвания;
- хидро-метеорологично, сеизмично и геофизично информационно обслужване и наблюдения;
- участие на България в Европейската организация за ядрени изследвания (ЦЕРН) и в Международния център за научна и техническа информация и др.

За делегираните от държавата дейности, финансирани чрез бюджетите на общините, по функция „Общи държавни служби” за 2013 г. са планирани текущи разходи в размер на 217,2 млн.лв.

Графика: Разходи по функция “Общи държавни служби” за периода 2007-2013 г. (в млн. лв.)

Функция II. Отбрана и сигурност

Функцията „Отбрана и сигурност” включва разходи свързани с финансирането на органите и институциите осигуряващи отбраната и сигурността на страната, на съдебната власт, на

администрацията на затворите.

Разходите за тази функция в бюджета за 2013 г. са планиран в размер на 2 931,5 млн.лв. (3,6% от БВП) или 9,3% от общо разходите.

Предвидено е увеличение на текущите разходи в резултат на увеличения размер на осигурителната вноска за фонд „Пенсии“ на ДОО на държавните служители и военнослужещите от министерствата и ведомствата, обхванати в тази група, и на увеличението на някои от допълнителните възнаграждения на служителите от системата на МВР.

Предвидено е увеличение на разходите в резултат на увеличения размер на заплатите на военнослужещите и цивилните служители в системата на Министерство на отбраната.

България ще продължи участието си в процеса на вземане на решения и на изграждане на отбранителните способности на НАТО и ЕС, и ще продължи съвместната работа и сътрудничество със страните от ЕС в рамките на Европейската агенция за отбрана, като също така ще гарантира сигурността на външните граници на страната чрез ефективен граничен контрол и прилагане на най-добрите Шенгенски практики.

В Бюджет 2013 са предвидени средства за вътрешен ред и сигурност, с които ще се обезпечат дейностите на Министерството на вътрешните работи, Националната разузнавателна служба, Националната служба за охрана и Държавна агенция „Национална сигурност“, свързани с противодействие на престъпността, недопускане извършването на терористични действия на територията на страната, противодействие на корупцията и тежките престъпления срещу личността и собствеността на гражданите и др.

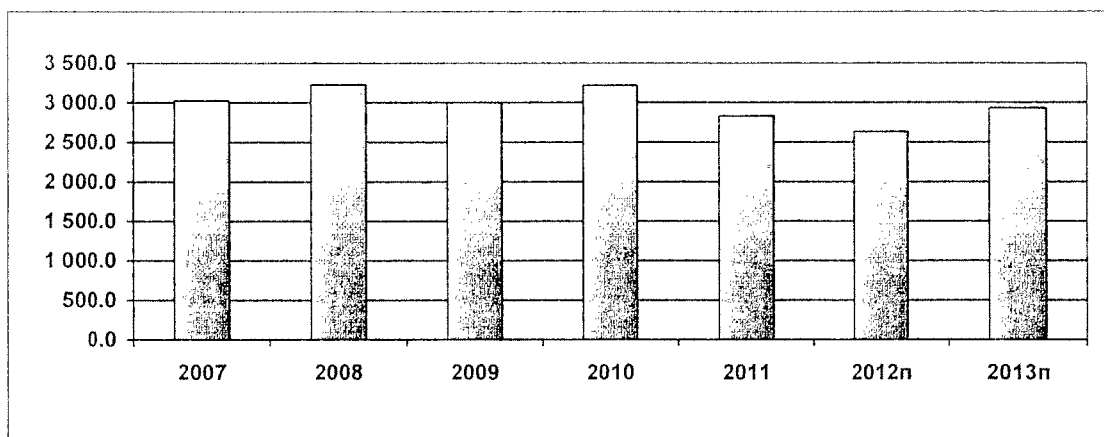
Предвидените разходи за 2013 г. в групата „Съдебна власт“ ще бъдат използвани в следните направления:

- По бюджета на съдебната власт – за осъществяване на дейността на съдебните институции (издръжка на магистратите и съдебните служители, възнагражденията за съдебни защитници, съдебни експертизи, вещи лица и съдебни заседатели) и за новите функции и дейности, произтичащи от промените в законодателството;
- По бюджета на Министерството на правосъдието за:
  - осигуряване на условия за сигурност на съдебния процес и опазване на общественения ред в съдебните сгради;
  - опазване здравето и живота на магистрати и свидетели; оказване на своевременно съдействие на органите на съдебната власт при призоваване, принудително довеждане и конвоиране;
  - осигуряване защита на правата и законовите интереси на гражданите, с което се гарантира равен достъп на лицата до правосъдие.

В тази група се реализира дейността в областта на сигурността на пенитенциарните заведения и повишаване качеството на контрола върху поведението на голям брой правонарушители, чрез увеличаване на обема на ресоциализационните дейности, извършване от пробационните служби.

С Бюджет 2013 във функция „Отбрана и сигурност“ за *делегирани от държавата дейности*, финансирани чрез бюджетите на общините са предвидени текущи разходи в размер на 25,4 млн.лв.

Графика: Разходи по функция "Отбрана и сигурност" за периода 2007-2013 г. (в млн. лв.)

Функция III. Образование

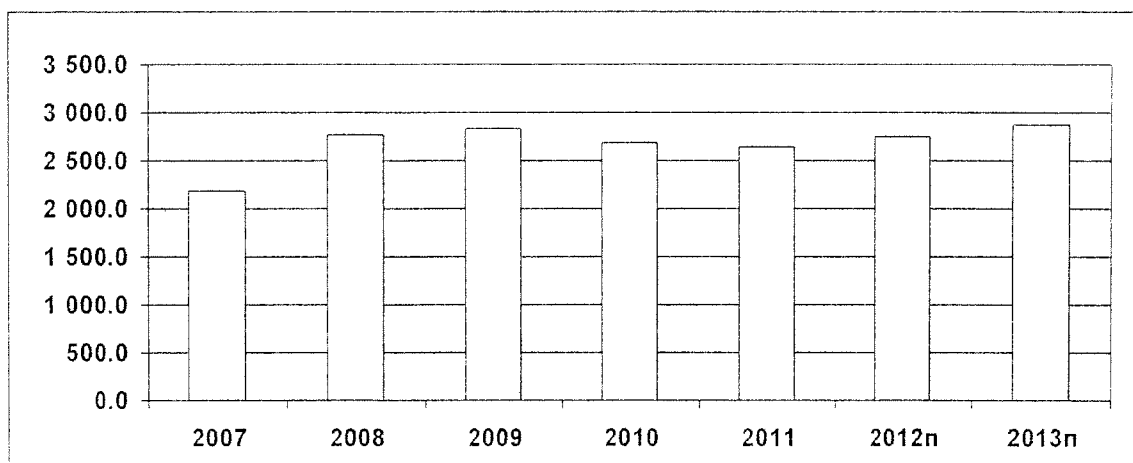
Планираните средства за програмите и дейностите в областта на образованието за 2013 г. възлизат на 2 869,3 млн.лв. (3,5% от БВП) или 9.3% от общо разходите.

През 2013 г. в сектор образование основните промени са свързани с:

- увеличение на единните разходни стандарти и целевите добавки за финансиране на обучението на деца и ученици в системата на народната просвета с 5% спрямо 2012 г. и компенсирани на увеличаване на минималната работна заплата за страната;
- въвеждане на задължителна предучилищна подготовка на деца, 2 години преди постъпването им в първи клас във всички общини в Република България;
- въвеждане на целодневна организация на учебния ден на учениците от I до IV клас;
- съхраняване и развитие на културната идентичност на децата и учениците в българските общности в чужбина;
- повишаване на усвояването на средства от ЕС – през 2013 г. ще продължи финансирането на целодневната организация на учебния процес в средишните училища със средства по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“;
- увеличение на средствата за комплексна оценка на качеството и съответствието на обучението с потребностите на пазара на труда.

Предвидените в Бюджет 2013 средства за текущи разходи за *делегираните от държавата дейности*, финансирани чрез бюджетите на общините, по функцията „Образование“ са в размер на 1 336,3 млн.лв.

Графика: Разходи по функция "Образование" за периода 2007-2013 г. (в млн. лв.)

Функция IV. Здравеопазване

Разходите за здравеопазване по проектобюджета за 2013 г. са съобразени с мястото на здравеопазването като един от основните приоритети в публичния сектор, както и със следващите стъпки на реформа чрез преразпределение на функции и отговорности между Министерството на здравеопазването и Националната здравноосигурителна каса.

Разходите за 2013 г. по функция „Здравеопазване” са в размер на 3 353,4 млн.лв. (4,1% от БВП) или 10,9% от общо разходите.

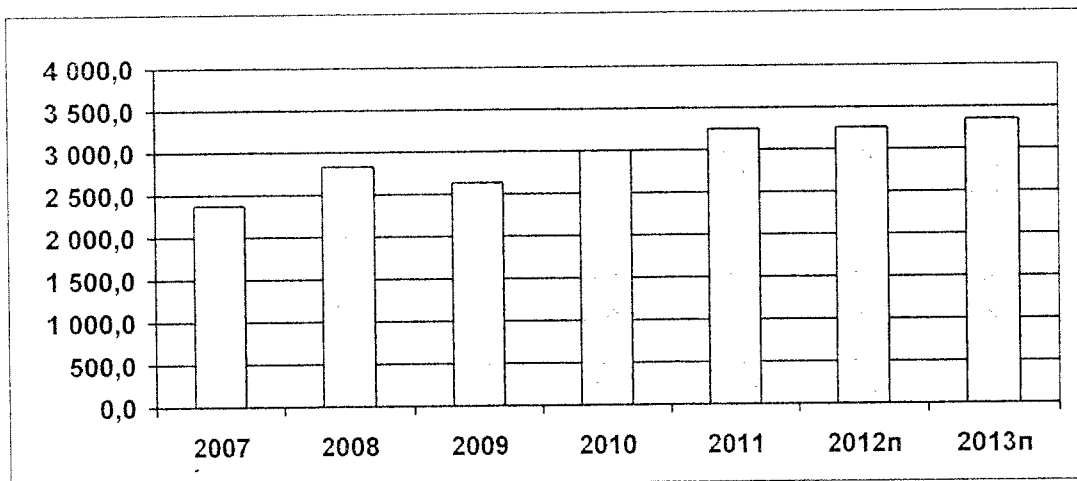
Разходи възлизащи на 470,9 млн.лв. са предвидени за финансиране на основните системи на общественото здравеопазване и специфични дейности, осъществявани от лечебните и здравни заведения към Министерството на здравеопазването, Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията, Министерството на отбраната, Министерството на вътрешните работи, Министерския съвет и Министерството на физическото възпитание и спорта.

Финансирането на определени дейности в лечебните заведения за болнична помощ, които остават държавна отговорност са лечение на болни от ХИВ/СПИН, трансплантация на тъкани, органи и клетки, медицинска експертиза на работоспособността.

Предвиден е трансфер в размер на 5,4 млн.лв. от Министерството на здравеопазването по бюджета на НЗОК за осъществяване на акушерска помощ и за финансиране на разходите за ваксини по национални програми за профилактика на рак на маточната шийка.

С Бюджет 2013 за текущи разходи в *делегираните от държавата дейности*, финансирани чрез бюджетите на общините, във функция “Здравеопазване” са предвидени средства в размер на 96,5 млн.лв., с които се осигурява ръст средно с 3 на сто на единните разходни стандарти в детските ясли, детските кухни и за здравните медиатори, като се компенсира и увеличеният размер на минималната работна заплата за страната.

Графика: Разходи по функция “Здравеопазване” за периода 2007-2013 г. (в млн. лв.)

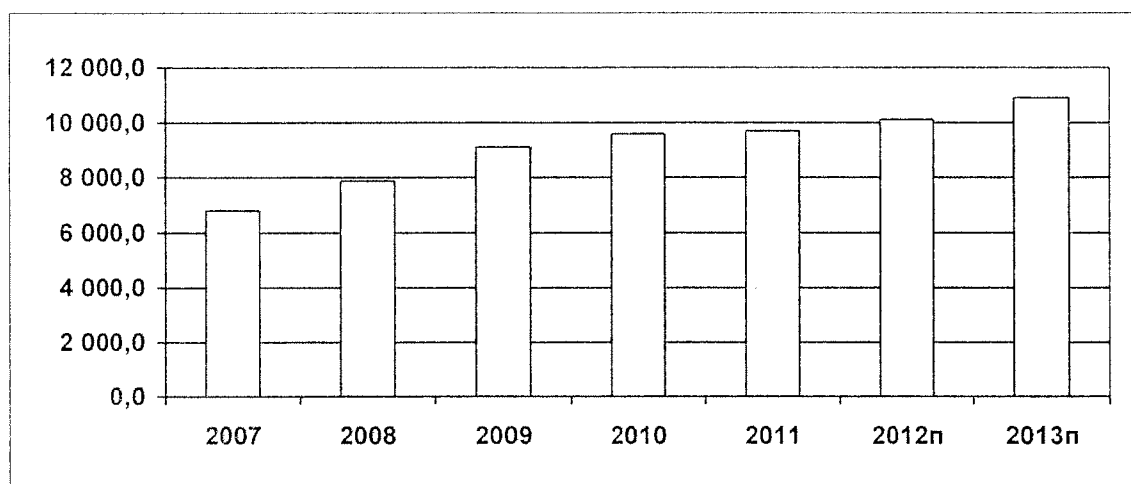

Функция V. Социално осигуряване, подпомагане и грижи

Предвидените в Бюджет 2013 средства за функцията „Социално осигуряване, подпомагане и грижи” са в размер на 10 907,7 млн.лв. (13,4% от БВП) или 35,4% от общо разходите.

За *делегираните от държавата дейности*, финансирани чрез бюджетите на общините, за текущи разходи в тази функция са разчетени средства в размер 177 млн.лв., с които се осигурява ръст в единните разходни стандарти с 10% спрямо нивата от 2012 г.

Графика: Разходи по функция "Социално осигуряване, подпомагане и грижи" за периода 2007-2013 г. (в млн. лв.)

Пенсии

Разходите за пенсии обхващат средствата изплащани от бюджета на държавното обществено осигуряване и пенсиите изплащани от Учителския пенсионен фонд, а така също и дължимите за изплащането на пенсиите пощенска такса и ДДС върху нея.

Прогнозата за средствата, които ще бъдат изплатени от бюджета на ДОО през 2013 г., е разработена вземайки предвид новите условия за осигурителен стаж и възраст. Считано от 1 януари 2013 г. условия за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст са както следва:

- за жените – стаж – 34 г. и 8 м.; възраст - 60 г. и 8 м.;
- за мъжете – стаж – 37 г. и 8 м.; възраст – 63 г. и 8 м.

При планиране на средствата, необходими за изплащане на пенсиите за 2013 г. е отразен целогодишния ефект във връзка с увеличението на минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст, считано от 1 юни 2012 г. от 136,08 на 145 лв.

В резултат от горните допускания разходите за пенсии по бюджета на ДОО и УПФ за 2013 г. достигат общо 7 920,0 млн.лв. или се увеличават с около 588,6 млн.лв. спрямо заложените в ЗДБРБ за 2012 г.

За 2013 г. само по бюджета на УПФ са предвидени 20,7 млн.лв. за изплащане на добавки към пенсиите и пенсии за предсрочно пенсиониране на педагогически персонал.

Индексацията на пенсиите ще се извърши от 1 април 2013 г. с процент, равен на натрупания средногодишен хармонизиран индекс на потребителските цени за периода от второто полугодие на 2009 г. до 2012 г., както следва:

Пенсии	Натрупан ХИИЦ - средногодишен	Процент на увеличение от 1 април 2013 г.
Отпуснати към 31.12.2009 г.	за второто полугодие на 2009 г., 2010 г., 2011 г. и 2012 г.	9.8%
Отпуснати през 2010 г.	за 2010 г., 2011 г. и 2012 г.	8.8%
Отпуснати през 2011 г.	за 2011 г. и 2012 г.	5.7%
Отпуснати през 2012 г.	за 2012 г.	2.2%

Увеличението има за цел да компенсира временната отмяна на чл. 100 от КСО за периода 2010-2012 г., като част от мерките за ограничаване на публичните разходи през периода на икономическа криза. В разглеждания вариант процентите за индексирани пенсии са различни в зависимост от годината на отпускане на пенсията, тъй като индексацията следва да компенсира поскъпването на живота през периодите без осъвременяване на пенсиите след тяхното отпускане. Средният процент на увеличение на пенсиите, отпуснати към 31 декември 2012 г. е 9,3%.

Други промени в размера на пенсиите включват:

- минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст ще се увеличи от 145 лв. на 150 лв. от 1 април 2013 г.;
- максималният размер на получаваните една или повече пенсии се предвижда да стане 770 лв. от 1 април 2013 г.;
- предвидено е увеличение на социалната пенсия за старост от 100,86 лв. на 110 лв. от 1 април 2013 г.

Социални помощи и обезщетения

Предвидените средства в група „Социални помощи и обезщетения“ осигуряват помощите и плащанията към гражданите на основание на Закона за социално подпомагане, Закона за интеграция на хората с увреждания, Кодекса за социално осигуряване, Закона за семейни помощи за деца, Закона за закрила на детето, Закона за ветераните от войните и Закона за военноинвалидите и военнопострадалите.

Планираните разходи на Министерство на труда и социалната политика по тази група за 2013 г. включват:

- помощи по Закона за социално подпомагане и правилника за неговото прилагане – 57,3 млн. лв.;
- целеви помощи за отопление по Закона за социално подпомагане и правилника за неговото прилагане – 73,1 млн. лв.;
- целеви средства за диагностика и лечение в лечебни заведения за болнична помощ на български граждани, които нямат доход и/или лично имущество, което да им осигурява лично участие в здравноосигурителния процес – 2,5 млн. лв.;
- помощи, изплащани по Закона за интеграция на хората с увреждания – 157,2 млн. лв.;
- за реализация на мерки и програми по Закона за закрила на детето – 9,9 млн. лв.;
- разходите по Закона за семейни помощи за деца са в размер на 487,4 млн. лв. и са планирани при запазване на дохода на член от семейството по чл. 4 от ЗСПД на 350 лв. и запазване на месечните помощи за дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст на 35 лв.;
- предвидени са средства в размер на 5 млн. лв. за осигуряване правата на ветераните от войните и военноинвалидите и военнопострадалите за лекарства, за дентална помощ, както и за еднократна помощ при смърт на ветеран от войните.

По бюджета на ДОО за 2013 г. за помощи и обезщетения са предвидени средства в размер на 1 067,7 млн. лв.

Краткосрочните обезщетения за изплащане от ДОО са разчетени при следните основни параметри:

- изплащане на обезщетенията за временна неработоспособност - първите три дни 70 на сто за сметка на осигурителя;

- максимален размер на обезщетенията за безработица на ниво 60 на сто от осигурителния доход на лицето преди загубата на работа и запазване на минималния дневен размер на обезщетението на 7,20 лв.;
- запазване на срока на изплащане на паричните обезщетения за бременност и раждане - 410 дни;
- запазен размер на обезщетението за отглеждане на малко дете от една до две годишна възраст - 240 лв.
- запазва се размерът на еднократната помощ при смърт на осигурено лице - 540 лв.

Планираните разходи по бюджета на ФГВРС за изплащане на начислените и неизплатените гарантирани вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя и дължимите осигурителни вноски върху тях са в размера на 1,8 млн.лв.

За реализацията на активните мерки на пазара на труда са осигурени средства в размер общо на 73 млн.лв., с които се осигурява политиката по намаляване на безработицата, повишаване равнищата на икономическа активност и ефективни инвестиции в развитието на човешкия капитал.

Програми, дейности и служби по социалното осигуряване, подпомагане и заетостта

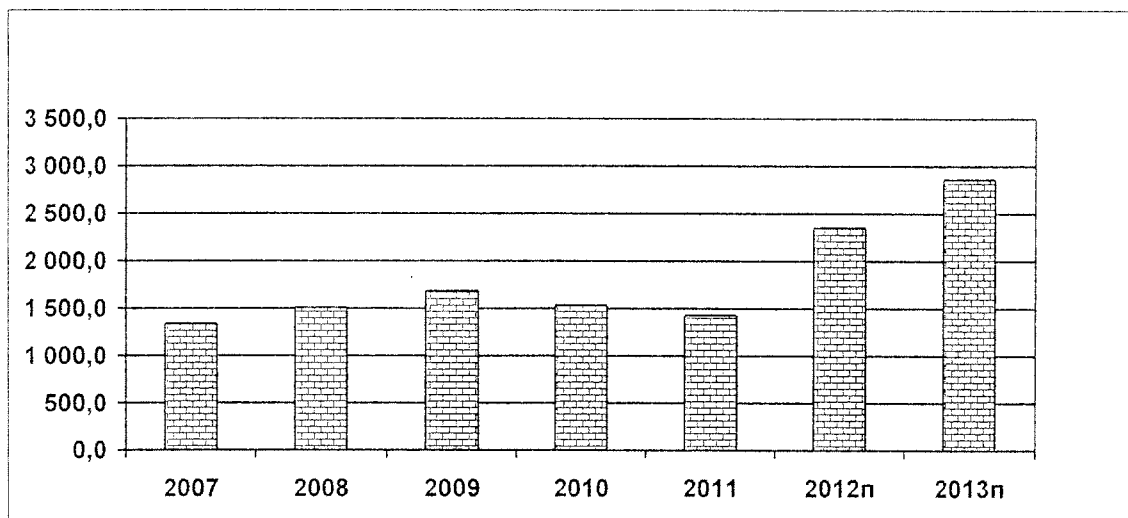
От тази група разходи се финансира издръжката на Агенцията по заетостта, администрацията на НОИ, Агенцията за социално подпомагане, Държавна агенция за закрила на детето, Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“, Фонд „Условия на труд“, Национален институт за помирение и арбитраж, Фонд „Социална закрила“, Агенцията за хората с увреждания и Дома на ветераните на културата.

Функция VI. Жилищно строителство, благоустройство, комунално стопанство и опазване на околната среда

Прогнозираните разходи за 2013 г., насочени към жилищно строителство, благоустройство, комунално стопанство и опазване на околната среда, са в размер на 2 861,5 млн.лв. (3,5% от БВП) или 9,3% от общите разходи.

Във функция „Жилищно строителство, благоустройство, комунално стопанство и опазване на околната среда“ са предвидени 417,8 млн.лв. капиталови разходи за 2013 г. за общините.

Графика: Разходи по функция “Жилищно строителство, благоустройство, комунално стопанство и опазване на околната среда” за периода 2007-2013 г. (в млн.лв.)

Жилищно строителство, благоустройство, комунално стопанство

Средствата в тази група са предназначени за извършване на разходи от Министерството на регионалното развитие и благоустройството, Агенцията по кадастър, геодезия и картография и други бюджетни структури по изпълнение на управленската програма на правителството в този отрасъл.

Предвидените капиталови разходи за общините по група „Жилищно строителство, благоустройство и комунално стопанство” са в размер на 321,8 млн.лв. и са насочени за благоустройствени мероприятия на населени места, включително за водоснабдяване и канализация и асфалтиране на улици.

Опазване на околната среда

В група “Опазване на околната среда” за 2013 г. са предвидени средства в размер на 1 544 млн.лв., в т.ч.:

- по бюджета на Министерството на околната среда и водите свързани с тази група, са за текущи разходи и са в размер на 30,1 млн.лв.;
- по бюджета на Министерството на регионалното развитие и благоустройството за тази група, са за текущи разходи и са в размер на 1,8 млн. лв.;
- разходи свързани с извънбюджетната сметка към министъра на финансите за средствата от продажбата на предписани емисионни единици по Закона за опазване на околната среда, са общо в размер на 40,2 млн.лв.;
- за дейности на ПУДООС по опазване на околната среда общо са разчетени 56,9 млн.лв.

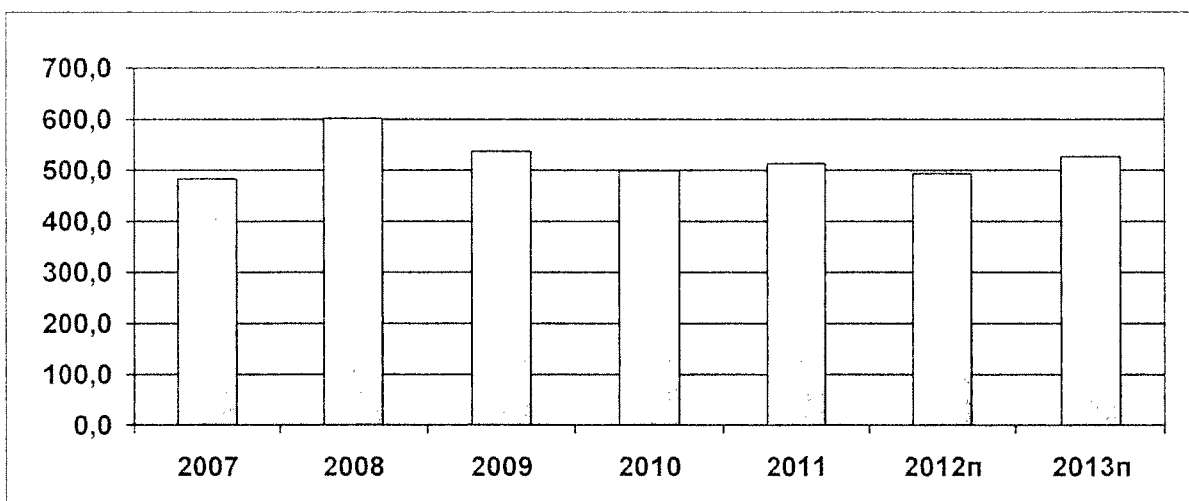
Разчетените средства за капиталови разходи на общините по група „Опазване на околната среда” са в размер на 96 млн.лв., които са насочени предимно за закупуване на контейнери за смет и сметосъбираща техника, както и за финансиране на дейности по озеленяването и финансиране на съпътстваща инфраструктура (ел. хранване, пътища, ВиК) на екологични проекти, свързани с модернизирването и изграждането на инфраструктура за третиране на отпадъците.

Прогнозираните разходи свързани с усвояването на средствата по оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС са над 900 млн. лв.

Функция VII. Почивно дело, култура, религиозни дейности

Прогнозните разходи, разчетени за 2013 г. по тази функция са в размер на 525,8 млн.лв. (0,6% от БВП) или 1,7% от общите разходи и са насочени към финансиране на дейностите по култура и религиозно дело, почивно дело, физическа култура и спорт.

Графика: Разходи по функция “Почивно дело, култура и религиозни дейности” за периода 2007-2013 г. (в млн. лв.)

Почивно дело

В група “Почивно дело” за 2013 г. са предвидени средства за финансово осигуряване на политиката в областта на условията за отпих.

Култура

В група “Култура” за 2013 г. са предвидени средства за финансово осигуряване на политиката в областта на културата.

В тази група Министерството на културата реализира дейността си в областта на управление, контрол и регулиране на дейностите по културата, които обхващат:

- дейността на Националния институт за недвижимо културно наследство;
- дейности в областта на развитие на културата;
- дейности в областта на международно културно сътрудничество;
- дейности в областта на театрално изкуство;
- дейности в областта на филмопроизводството;
- дейности в областта на музикалното и танцовото изкуство;
- дейности в областта на музейното дело;
- дейности в областта на българския книжен сектор;
- дейности в областта на популяризиране на българската култура и участия в международни фестивали и конкурси.

В разчетените средства са взети предвид разходите свързани с дейността на Министерски съвет по съхраняване и обработка на архивни документи, осъществявана от Държавна агенция „Архиви“.

Със средства от група „Култура” се финансира дейността на археологическия институт с музей при БАН.

Министерство на външните работи ще използва част от разчетените средства за популяризиране на българската култура, осъществявана от културния институт към министерство.

Предвидени са средства, които да обезпечат дейностите по съхраняване историята на образованието, извършвани от Министерство на образованието, младежта и науката.

Част от предвидените средства ще се използват от Министерството на отбраната за културни дейности, осъществявани от Националния военноисторически музей, Ансамбъла

на българската армия и военния телевизионен канал.

За 2013 г. в група „Култура“ са осигурени и средства за създаване и разпространение на национални и регионални радио и телевизионни програми от БНР и БНТ съгласно издадените им програмни лицензии по Закона за радиото и телевизията.

В Бюджет 2013 за *делегираните от държавата дейности*, финансирани чрез бюджетите на общините, по група „Култура“ за текущи разходи са предвидени 72 млн.лв. С тези средства се осигурява увеличение на средствата за регионалните културни институти и за читалищата с 10%, както и повишение на субсидираните бройки във връзка с нови музеи и техни филиали с регионален характер, обезпечаването издръжката на нови филиали към регионалните библиотеки и за новорегистрирани читалища.

Физическа култура и спорт

В група “Физическа култура и спорт” за 2013 г. са предвидени средства за осигуряване на дейности свързани с физическото възпитание и спорта, финансирани чрез бюджета на Министерството на физическото възпитание и спорта.

В тази група са разчетени средства за подпомагане на дейности и проекти на спортни организации в областта на спорта за високи постижения, за развитие на спорта за учаци и спорта в свободното време. Средствата са предвидени за финансиране на дейности по програмите за олимпийска подготовка и за развитие на спорта за високи постижения, за финансиране на спортни проекти и дейности по целеви програми за развитие на спорта за учаци и спорта в свободното време.

Религиозно дело

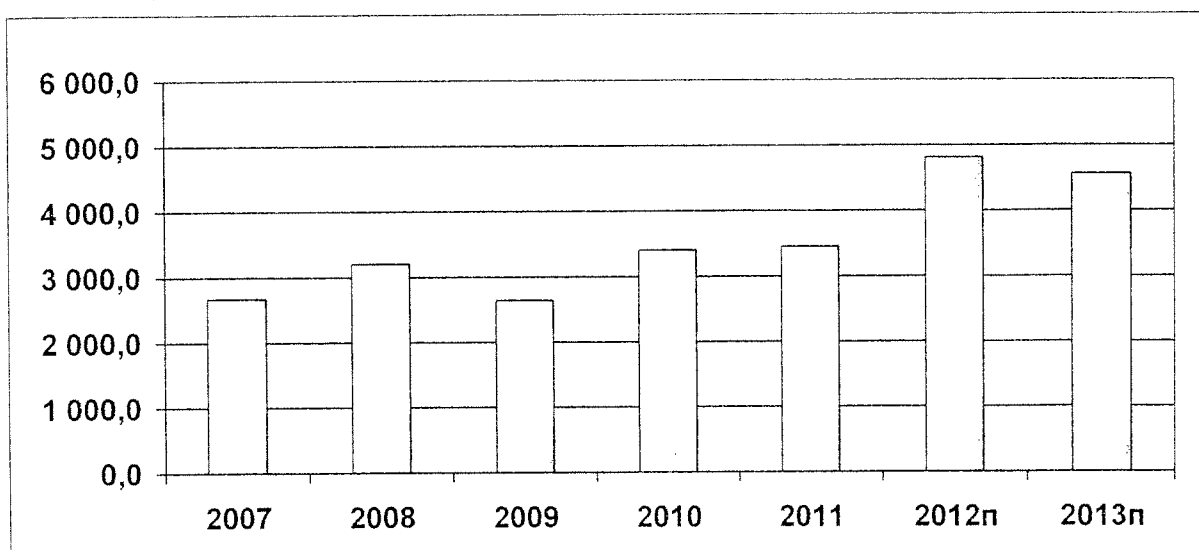
За 2013 г. са предвидени средства по бюджета на Министерски съвет, който е органът изпълняващ политиката в областта на правото на вероизповедание, в размер на 5,2 млн.лв. за подпомагане на регистрираните вероизповедания в Република България.

Функция VIII. Икономически дейности и услуги

Предвидените средства по тази функция за 2013 г. са в размер на 4 558,2 млн.лв. (5,6% от БВП) или 14,8% от общите разходи.

За общините по функция „Икономически дейности и услуги“ са предвидени 149,1 млн.лв. за капиталови разходи.

Графика: Разходи по функция “Икономически дейности и услуги” за периода 2007-2013 г. (в млн. лв.)

Минно дело, горива и енергия

В група “Минно дело, горива и енергия” за 2013 г. са предвидени средства за финансово осигуряване на политиката в областта на енергетиката.

В тази група се реализират дейности по извеждане на ядрени съоръжения от експлоатация, безопасно съхранение на ядрени отпадъци, извършване на експертизи и обследвания на енергийни потребители, разработване на мерки за намаляване на енергийното потребление в индустрията, осъществяване на дейности и програми за енергийна ефективност и др.

В тази група са разчетени средства предназначени за изпълнението на ангажиментите на държавата по:

- финансиране и контрол върху дейностите по управление на радиоактивни отпадъци – манипулиране, предварителна обработка, преработка, кондициониране, съхраняване или погребването им, включително извеждане от експлоатация на съоръжения за управление на РАО;
- финансиране и контрол върху дейностите по извеждане от експлоатация на ядрените съоръжения на АЕЦ „Козлодуй” и разходите по съхраняването и погребването на РАО, получени в резултат на извеждането.

Селско стопанство, горско стопанство, лов и риболов

В група „Селско стопанство, горско стопанство, лов и риболов” за 2013 г. са предвидени средства за финансово осигуряване на политика в областта на земеделието, животновъдството, селските райони, горите, рибното стопанство и аквакултурите:

- борбата със заразни и паразитни болести, събиране и унищожаване на високорискови отпадъци;
- охрана и възпроизводство на горите, за издръжка на горската и ловна стража с оглед опазване на горите и дивеча;
- осъществяване на противоградова защита на продукцията в селското стопанство;
- контрол на зърното и фуража;
- опазване и възпроизводство на рибата и аквакултурите и др.

Прогнозните разходи свързани с прилагане на Общата селскостопанска политика и на Общата рибарска политика на ЕС са над 900 млн. лв.

Транспорт и съобщения

В група “Транспорт и съобщения” за 2013 г. са предвидени средства за финансово осигуряване на политика в областта на транспорта и съобщенията.

В тази група МРРБ и Агенция „Пътна инфраструктура” осъществяват дейностите си в областта на пътната инфраструктура по отношение поддържането, модернизацията и изграждането на инфраструктурата, свързана с подобряването на транспортната достъпност. Чрез изграждане на националната мрежа от магистрала и свързването ѝ с европейските транспортни коридори и модернизацията и обновяването на републиканската пътна мрежа, се реализират оперативните им цели.

Разчетените национални средства за 2013 г. за изпълнението на изброените по-горе дейности са в размер на 219,3 млн.лв.

По бюджета на Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията са планирани средства по групата “Транспорт и съобщения” в размер на 39,4 млн.лв. за разходи, свързани със създаването на оптимални условия за развитие на транспортната инфраструктура. През 2013 г. ще продължи изграждането и поддържането на комуникационната свързаност на всички администрации и ще се насърчава използването

на е-услуги от гражданите и бизнеса.

Средства в размер на около 9 млн.лв. са осигурени за: транспониране на решенията на Европейската комисия за хармонизирано използване на радиочестотния спектър; поддържане на Национална система за мониторинг на радиочестотния спектър; подобряване на условията за достъп и взаимно свързване, включително по отношение на достъпа до канална мрежа и др.

За Авиоотряд 28 са планирани средства в размер на 7,2 млн.лв., с които се обезпечава изпълнението на полетите със специално предназначение, предоставянето на висококачествено и ефективно авиационно обслужване с осигурен срочен, качествен и гарантиращ високо ниво на безопасност въздушен транспорт.

За Национална компания „Стратегически инфраструктурни проекти“ са разчетени средства от държавния бюджет в размер на 1,2 млн.лв., с които ще се финансира дейността на компанията във връзка с дейностите ѝ по проектиране, изграждане, поддържане и ремонт на автомагистрала "Струма", автомагистрала "Хемус" и автомагистрала "Черно море".

Част от предвидените средства по група "Транспорт и съобщения", в размер на 4,6 млн.лв., са предназначени за финансово обезпечаване на дейностите на Специалната куриерска служба, която отговаря за пренасянето на материалите, съдържащи класифицирана информация и др.

За *делегираните от държавата дейности*, финансирани чрез бюджетите на общините, за 2013 г. по група „Транспорт и съобщения“ са предвидени средства за текущи разходи в размер на 1,2 млн.лв. За капиталови разходи на общините по тази група ще бъдат осигурени 142 млн.лв. за основен ремонт и изграждане на общински пътища, както и за продължаване разширението на Софийското метро.

Промисленост и строителство

В група "Промисленост и строителство" за 2013 г. са предвидени средства за финансово осигуряване на държавната политика за насърчаване на малките и средните предприятия.

Със средствата по тази група Министерството на икономиката, енергетиката и туризма и Изпълнителната агенция за насърчаване на малките и средните предприятия, реализират дейностите си, които включват:

- подкрепа на бизнеса чрез предоставяне на целенасочена помощ за насърчаване на предприемачеството за стартиране и развитие на микро, малки и средни предприятия;
- подкрепа на процеса на възпитание в предприемачество;
- насърчаване създаването на предприятия, базирани на иновативни идеи и стимулиране на научно-изследователската и развойна дейност;
- стимулиране на пазарно ориентирани научно-приложни изследвания, предназначени за индустрията и създаване на условия за привличане на частни капитали за финансиране на иновации;
- осигуряване на по-достъпни и качествени консултантски и информационни услуги за бизнеса актуална, както и на качествена информация за външните пазари.

Туризм

В тази група Министерството на икономиката, енергетиката и туризма реализира дейности насочени към повишаване на конкурентноспособността на туризма и на приходите от него чрез:

- диверсификация на националния туристически продукт;
- развитие на интегрирани и специфични туристически продукти на базата на

конкурентни и търсени атракции;

- насърчаване предоставянето на качествени услуги и защита правата и сигурността на потребителите;
- нарастване на приходите от международен туризъм в България чрез привличане на по-платежоспособни туристи;
- разнообразяване на предлаганите продукти с цел целогодишно използване на туристическия потенциал на страната;
- увеличаване на дела на вътрешното потребление на туристически услуги;
- насърчаване развитието на устойчивите форми на туризъм и др.

5. Управление на дълга и финансиране

Държавен дълг

Предвижда се максималният размер на държавния дълг към края на 2013 г. да не надвишава 14,6 млрд.лв. или 17,8% от БВП

Последователната политика на правителството за управление на държавния дълг е оповестена в Стратегията за управление на държавния дълг за периода 2012–2014 г. В съответствие с основната цел на средносрочната бюджетна политика на засилен контрол върху разходите и размера на бюджетния дефицит за постигане на балансиран бюджет в условията на икономическа и дългова криза, усилията през 2013 г. ще бъдат насочени към осигуряване на необходимите средства за финансиране на държавния бюджет и рефинансиране на дълга в обращение при оптимална цена и степен на риск с основни акценти върху:

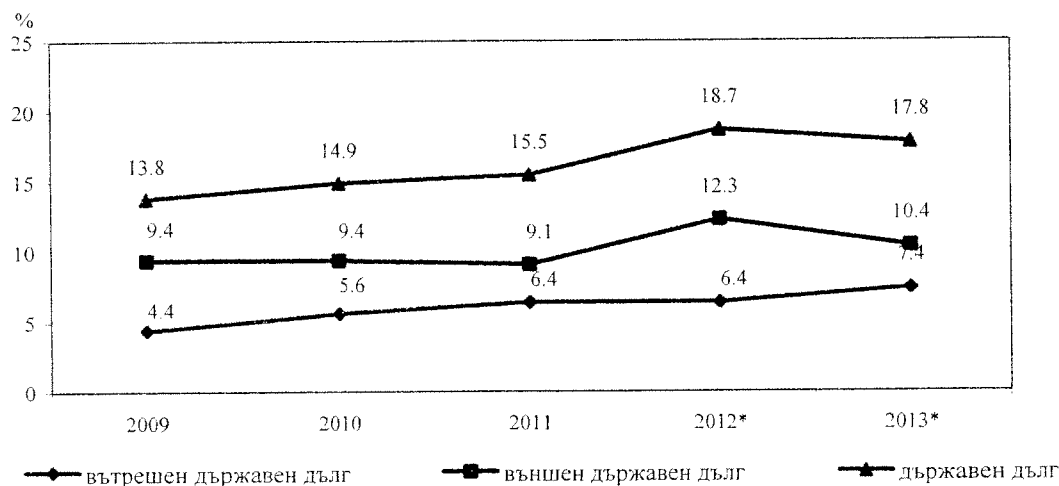
- запазване размера на дълга на разумни нискорискови граници, способстващи както за гарантиране на макроикономическата стабилност на страната, така и за изпълнението на дълговия критерий за конвергентност и затвърждаване позицията на Република България като стабилен емитент на дълг в региона и ЕС;
- поддържане на добре балансирана структура и погасителен профил на държавния дълг, с цел ограничаване уязвимостта на бюджета от драстично и неравномерно покачване на разходите за обслужване на дълга;
- осигуряване източниците за финансиране, свързани с предстоящото плащане по глобалните облигации в началото на 2013 г. и поддържане на адекватно равнище на фискалния резерв;
- стимулиране развитието на ефективен и ликвиден вътрешен пазар с провеждане на пазарноориентирана емисионна политика при максимална прозрачност.

Към 30 юни 2012 г. номиналният размер на държавния дълг е на обща стойност 11 807,1 млн.лв., в т.ч. външен дълг 6 951 млн.лв. и вътрешен - 4 856,1 млн.лв. В структурно отношение външният дълг заема 58,9%, а вътрешният – 41,1%. В номинално изражение държавният дълг бележи увеличение с 178 млн.лв. в сравнение с отчетената стойност в края на 2011 г., в резултат на нарастването основно на външния дълг с 129,9 млн.лв. и на вътрешния – с 48,1 млн.лв. от новоемитирани ДЦК. Регистрираното нарастване на

външния дълг е в следствие на полученото ново външно финансиране и валутно курсовите разлики. Към края на 2012 г. се очаква относителният дял на външния държавен дълг да се увеличи с 6,8% като достигне нивото от около 65,4%, а вътрешният държавен дълг – 34,6% (съответно 58,7% към 41,3% през 2011 г.).

Съотношението държавен дълг/БВП към края на юни възлиза на 15% при 15,5% отчетено за 2011 г. Към края на 2012 г. този показател се предвижда да не надвишава 18,7 % от БВП, а към 31.12.2013 г. – 17,8%, с което се прекъсва ясно изразената тенденция на повишение през последните няколко години.

Динамика на съотношението държавен дълг / БВП

* Прогнозни данни.

Външен дълг

При 7 млрд.лв. външен дълг към 30 юни 2012 г., съотношението външен държавен дълг/БВП възлиза на 8,8% или с 0,2 п.п. намаление в сравнение с края на предходната година. Очакваната стойност на външния държавен дълг към края на 2012 г. е около 9,6 млрд.лв., а съотношението външен дълг/БВП - около 12,3%.

Във валутната структура на външния дълг в края на 2012 г. се очаква запазване на доминиращия дял на дълга в евро, който по отчет към края на месец юни 2012 г. възлиза на 71%. Делът на дълга в щатски долари за същия период е 25%, а в други валути - 4%. Конфигурацията на постигнатото съотношение представлява естествен буфер за отстраняване влиянието на динамиката на флукуациите на курса долар/евро.

В лихвената структура на външния дълг се запазва положителната тенденция за покачване на дела на дълга с фиксирани лихвени проценти и редуциране на дълга с плаващи лихви (съответно 74,4% към 25,6% в края на юни 2012 г. при 73,7% към 26,3% в края на 2011 г.). Стабилизирането на относителния дял на дълга с фиксирани лихвени проценти на високо ниво е предпоставка за намаляване на лихвения риск и изготвяне на по-реалистични разчети и прогнози на лихвените разходи за бюджета.

Особен акцент върху размера на плащанията по външния дълг през 2013 г. ще има погасяването на главницата на Глобалните облигации. Влияние върху разходите за обслужване на държавния дълг ще оказват: измененията в лихвените проценти /шестмесечния LIBOR на еврото/; валутните курсове на щатския долар и японската йена спрямо еврото; условията на емитиране на облигациите на международните капиталови пазари през 2012 г.; размерът на усвояванията по договорени държавни инвестиционни

заеми за финансиране на важни инфраструктурни проекти.

Вътрешен дълг

Към края на годината номиналният размер на вътрешния държавен дълг се предвижда да нарасне до 5,1 млрд.лв., а относителният дял на вътрешния дълг спрямо БВП да запази нивото от края на 2011 г. – 6,4%.

Запазването на валутния борд и стриктното спазване на Маастрихските критерии, предопределят нарастващото значение на емисионната политика като един от основните инструменти за управление на държавния дълг и подкрепа на провежданата фискална политика, и през 2013 г. За целта до края на текущата и през 2013 г. емисионната политика ще използва пълният инструментариум за максимално изглаждане на погасителния профил на дълга и превенция от рискова флукутация.

Към 30 юни 2012 г. е реализирано положително нетно вътрешно финансиране на бюджета с ДЦК в размер на 387,9 млн.лв. Общият размер на емитираните ДЦК е 732,6 млн.лв. или 733,8 млн.лв. номинална стойност /в т.ч. облигации с матуритет две години с номинална стойност 110,0 млн.лв.; петгодишни, деноминирани в евро – 69,5 млн.евро; седемгодишни – 63,5 млн.лв.; седемгодишни, деноминирани в евро – 65 млн. евро; десетгодишни – 192,2 млн.лв. и с матуритет десет години и 6 месеца с номинална стойност 105 млн.лв.

Резултатите кореспондират с тенденцията за намаление на доходността в цялата част на суверенната дълговата крива и инкорпорират позитивната оценка на инвеститорите за провежданата емисионна политика като част от цялостната фискална политика на правителството.

Показателят средна продължителност на емисиите в обращение към края на юни 2012 г. е 8,1 години като доминира левовият компонент – 64,7%. Дяловете на ДЦК в евро и щатски долари са съответно 33,1% и 2,2%. Тази структура до голяма степен елиминира ефектите от пазарната промяна в нивата на другите валути и е насочена към поддържане дела на дълга, деноминиран в евро и в национална валута в обеми над 75%. Лихвената структура на вътрешния дълг за периода се характеризира със запазване нивото на дела на задълженията с фиксирани лихвени проценти от края на последните две години в границите на 95%.

През 2013 г. се предвижда брутно финансиране на вътрешния дългов пазар в размер на около 1 200 млн. лв., главно чрез емисии с фиксиран лихвен купон от целия спектър на дълговата крива деноминирани в лева. С цел по-равномерно планиране на разходите по обслужването на дълга, през следващата година МФ ще се въздържа от емитиране на ДЦК с падеж през 2015 г., когато падежират Глобалните облигации на Република България. Активно ще се прилага и политиката на преотваряне на емисии от предходни години.

С приоритет ще бъде стимулирано и развитието на ефективен и ликвиден вътрешен пазар, като характеристиките (обем, матуритет, лихвени условия и др.) на новоемитираните ДЦК ще се определят от текущата пазарна конюнктура и в съответствие със Стратегията за управление на държавния дълг за периода 2012-2014 г.

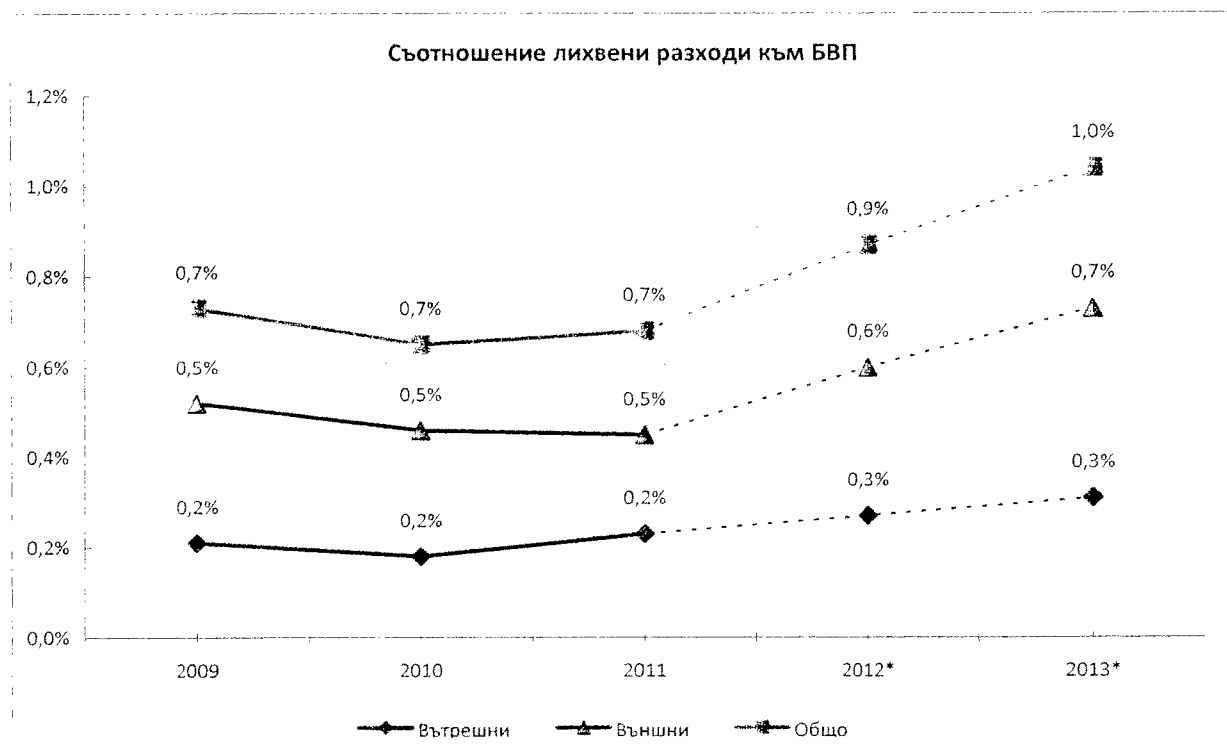
МФ ще запази практиката да публикува месечни емисионни календари, както и тримесечни индикативни календари във всички матуритетни сегменти с цел привличане на по-широка инвеститорска база и нарастване относителния дял на дълга, деноминиран в лева и евро.

Увеличаването на вътрешния дълг през 2013 г. ще отчита от една страна актуалната макроекономическата обстановка в страната и от друга - състоянието, динамиката и перспективите на развитие на местния и международните финансови пазари. Рисковете свързани с обслужването на вътрешния дълг, ще бъдат минимизирани, предвид доминиращия дял на емисиите на ДЦК, деноминирани в лева и плащанията по емисии с

фиксиран лихвени купони.

Лихвени разходи

През 2013 г. се предвижда покачване на лихвените разходи по държавния дълг в абсолютна стойност в резултат от увеличаване размера на дълга, като съотношението лихвени разходи/ БВП се запазва в границите между 0,9% и 1%.

Разходите за лихви по външни заеми се предвижда да бъдат около 600 млн.лв. като основната част в размер на 520 млн.лв. са по държавни заеми и 80 млн.лв. - по държавни инвестиционни заеми.

Очакваните разходи по вътрешния дълг са в рамките на 250 млн.лв.

През 2013 г. около 16,3% от общата сума на задълженията са обвързани с променливи лихвени проценти, което прави тази част от плащанията функционално зависима от тяхното развитие. Влиянието на динамиката и промените на валутните курсове върху разходите се ограничава в рамките на относителния дял на държавния дълг в шатски долари (13,8%) и в други валути (5%) в общия обем.

Постигнатата лихвена и валутна структурата на дълга с превес на задълженията, деноминирани в евро и с фиксирани лихвени купони и ограничаването на чувствителността на лихвените плащания към промяната в международните лихвени нива при съотношението долар/евро и японска йена/евро, е важна стъпка и необходимо условие за повишаване на макроикономическата стабилност.

Финансиране

Външното финансиране през 2013 г. от международни финансови институции като СБ и ЕИБ се предвижда да е в размер на 655,4 млн.лв. Разчетени са усвоявания на средства по Кредитното споразумение за структурен програмен заем България - съфинансиране на фондовете на ЕС 2007-2013 г., между Република България и ЕИБ, както и по вече

договорени ДИЗ, финансиращи инфраструктурни проекти и социални програми за около 381,5 млн.лв. През годината не се предвижда ново финансиране с външни държавни заеми на инвестиционни проекти и специфични програми.

Нетното външно финансиране по централния бюджет през 2013 г. се очаква да бъде отрицателно в размер на 1 273,2 млн.лв., което се дължи основно на погашенията по облигациите, емитирани на международните капиталови пазари поради изтичане на матуритета на емисия с номинална стойност 790,5 млн.евро.

Положително нетно финансиране се очаква по ДИЗ - около 216 млн.лв. предвид факта, че усвояванията по ДИЗ, администрирани по бюджетите на министерствата, надвишават значително размера на регулярно извършваните погашения в съответствие с договорените амортизационни схеми.

През 2013 г. се предвижда да бъдат емитирани ДЦК с номинална стойност около 1 200 млн.лв. като са очаква реализирането на положително нетно вътрешно финансиране по централния бюджет от операции с ДЦК в размер около 942,5 млн.лв.

Постъпления от приватизация.

Очакваните постъпления по централния бюджет от приватизация и следприватизационен контрол през 2013 г., се предвижда да бъдат в общ размер на 140,8 млн.лв., в т.ч. 134,6 млн.лв. от приватизация и 6,2 млн.лв. от следприватизационен контрол. Основната част от постъпленията се очакват от финализирането на приватизационните сделки за пакети от акции/дялове от следните търговски дружества: „АДИС” ЕООД, „Военно издателство” ЕООД, „Овча купел” ЕООД, „ВМЗ” ЕАД и „Българска фондова борса” АД.

6. Акценти в правителствените приоритети през политиките по бюджетите на министерствата

Политика в областта на управлението на средствата от Европейския съюз

Целите на политиката са създаване на условия за устойчив икономически растеж, съпроводен от високи нива на трудова заетост, социално включване и териториално сближаване и изграждане на конкурентоспособна икономика, базирана на знанието и иновациите чрез изпълнение на Кохезионната политика на ЕС.

Ефектите на политиката са свързани с постигането на качествено подобряване на икономическата, административната и социалната среда на българските граждани, създаване на предпоставки за пълноценно и ефективно участие на Република България в Кохезионната политика на ЕС за програмен период 2014-2020 г., опростяване на процедурите за изпълнение на програмите, съфинансирани от Европейския съюз и намаляване на административната тежест, повишаване на информираността на обществото за Кохезионната политика на ЕС, повишаване на административния капацитет на структурите на централно ниво, отговорни за координацията, управлението и контрола на средствата от структурните инструменти.

Политика за осъществяване на държавните функции на територията на областите в Република България

Политиката цели провеждането на ефективна регионална политика и държавно управление по места, осигуряване на съответствие между националните и местните интереси с оглед създаване на благоприятна среда за живот и модернизация на инфраструктурата, осигуряваща условия за растеж, заетост и подобряване качеството на живот. Постигането на поставените

цели се свързва с по-добро управление на областите при провеждане на държавната политика, защитата на националните интереси, на законността и на обществения ред и осъществяване на административен контрол.

Политика в областта на правото на вероизповедание

Главната цел на политиката е да създаде условия за свободно и безпрепятствено упражняване на правото на вероизповедание, поддържане на търпимост и уважение между вярващите от различните вероизповедания, както и между вярващи и невярващи в дългосрочен план. Ползите от политиката са постигането на свободно упражняване на правото на вероизповедание на българските граждани и независимо администриране на вътрешно-организационния живот и култа на различните религиозни общности, формиране на активна позиция у вероизповеданията като част от гражданското общество при решаване на въпроси от важно обществено значение, поддържане на религиозна толерантност в българското общество и затвърждаване добрия образ на българската държава пред Европейския съюз и международната общност.

Политика в областта на архивното дело

Целите на политиката са съхраняване, опазване, обогатяване и популяризиране на националния архивен фонд. Постигането им е обвързано с подобряване на управлението и обработката на архивите в публичните администрации съгласно нормативните изисквания, създаване на условия и готовност за функциониране на Е-правителство и за предаването и запазването на Е-документите като архиви, осигуряване на необходимите условия за съхранение на архивните документи, осигуряване на застрахователен фонд от копия на особено ценни документи, създаване и поддържане на дигитален архив на особено ценни и уникални документи.

УПРАВЛЕНИЕ НА ПУБЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ

Политика за устойчиви и прозрачни публични финанси

За постигане на целите на фискалната политика, водеща роля ще имат инструментите на бюджетната политика и засиленият контрол върху разходите. Спазването на бюджетната дисциплина ще продължи да се осигурява с въведеното правило за утвърждаване на допустими максимални размери на задълженията на разпоредителите с бюджетни кредити, както и на конкретни правила за промяна на размера на задълженията и за извършване на компенсирани промени. В условията на възстановяване на икономиката за успеха на провежданата фискална консолидация от ключово значение ще бъдат резултатите от повишаването на ефективността и ефикасността на разходите, както и от мащаба на осъществяваните структурни реформи.

В изпълнение на общите цели на фискалната политика министерството се ангажира с поддържане нивото на държавния и държавногарантирания дълг в стойности, непревишаващи законово планираните лимити и осигуряване на своевременно и ефективно финансиране на бюджета.

Бюджетната политика за следващия тригодишен период

предвижда инициативите и предложенията на разпоредителите с бюджети за нови политики и/или за промени в нормативната уредба да се съобразят със заявените нива на дефицита по КФП по години до достигането на балансирана позиция. Новите инициативи и предложения, генериращи допълнителни разходи, дължащи се на промени в количествени и качествени параметри на целите на политиките, следва да се вместят в рамките на таваните за сметка на вътрешни компенсирани промени. Друго важно правило на бюджетната политика е изискването към първостепенните разпоредители с бюджети при разработването на бюджетните си прогнози да предвиждат поемането на ангажименти само в случаите, при които се запазват или намаляват задълженията им към доставчици спрямо предходната година.

Политика за ефективно събиране на всички държавни приходи

През 2013-2015 г. усилията на Министерството на финансите ще бъдат ориентирани към данъчно-осигурителна политика, насочена в подкрепа на макроикономическата стабилност и икономическия растеж, подобряване на бюджетните резултати и повишаване на фискалната устойчивост в дългосрочен план. От приходната администрация се очаква подобряване ефективността на събирането на данъците, осигурителните вноски и другите приходи в държавния бюджет и ограничаване на избягването на данъчно облагане.

Политика за защита на обществото и икономиката от финансови измами, контрабанда на стоки, изпиране на пари и финансиране на тероризма

Приоритетите на политиката през 2013-2015 г. ще продължат да бъдат насочени към интегрирането на финансовата система на страната във финансовата система на ЕС чрез прилагане на европейските политики в областта на финансовите пазари и финансовите услуги при максимална защита на националните интереси и гарантиране на финансовата стабилност и чрез изграждане на прозрачни и сигурни финансови пазари и повишаване качеството на финансовите услуги.

Основните цели са свързани с предотвратяване на случаите на организирането на хазартни игри без разрешение, с изработване на нови методики за по-ефективни проверки и проучване на подадените искания за организиране и провеждане на хазартни игри, относно разкриване на случаи за изпиране на пари, с провеждане на по-задълбочен контрол върху организаторите на хазартни игри на територията на страната, относно превенцията срещу възможни финансови измами на организаторите спрямо играещите в хазартните обекти, както и с реализиране на Европейските практики в областта на хазартната дейност.

Политика по управление на дълга

Основната цел на провежданата политика по управление на държавния дълг е осигуряване на необходимите ресурси за финансиране на бюджета и рефинансиране на дълга в обръщение, при оптимална цена и степен на риск, с основен акцент върху запазване на фискалната консолидация на страната. Усилията ще бъдат насочени към поддържането на стабилна дългова структура, контролирани темпове на изменение на параметрите на държавния дълг и провеждане на активна, предвидима и балансирана емисионна политика чрез обезпечаване на възможностите за свободно пазарно-

ориентирано финансиране, както на местния, така и на международните капиталови пазари при запазване на инвестиционния клас рейтинг на страната.

Провежданата рестриктивна и благоразумна политика по управление на дълга ще бъде следвана и през следващите години, в подкрепа усилията на правителството за гарантиране на фискалната позиция на България и затвърждаване имиджа ѝ, в национален и международен план, на бюджетно дисциплинирана страна в Европа.

ОТБРАНА

Политика „Отбранителни способности“

Република България ще изгражда и поддържа единен комплект от сили и способности с единна система за командване и управление при мирно време и при кризи, със съответстваща на ролята, мисиите и задачите им организация, численост, въоръжение, техника и подготовка. Това ще бъдат модерни и адекватно ресурсно осигурени Въоръжени сили, които приоритетно ще развиват способности за участие в експедиционни операции, заедно със силите на останалите държави от НАТО и ЕС. Затова фокусът на усилията е осигуряването на високо приоритетни способности, с оглед противодействие на асиметричните заплахи и рискове пред сигурността на евроатлантическата зона.

Политика „Съюзна и международна сигурност“

Основна стратегическа цел на политиката е активно участие на страната във формиране на политиката на НАТО и ЕС в областта на сигурността и отбраната и изпълнение на ангажиментите на България към НАТО, ЕС и други международни организации.

ВЪТРЕШЕН РЕД

Политика „Опазване на обществения ред и противодействие на престъпността“

Целите на тази политика са:

- Ограничаване на финансовите възможности на организираната престъпност;
- Противодействие на наркотрафика, трафика на хора и културни ценности и ограничаване на контрабандата на акцизни стоки. Противодействие на киберпрестъпността и злоупотребите чрез Интернет;
- Превенция на терора и предотвратяване на опити за терористични действия, установяване и противодействие на връзки между местни структури на организираната престъпност с лица, принадлежащи към терористични мрежи;
- Противодействие на корупцията;
- Противодействие на тежките престъпления срещу личността и активна превенция на престъпленията срещу собствеността на гражданите;
- Повишаване на ефективността в дейността по

разследване и развитие на капацитета на разследващата полиция;

- Ефективна превенция и противодействие на измамите, злоупотребите, неефективното управление или използване на средства на ЕС;
- Опазване на обществения ред и проактивно противодействие на престъпността с насочване на усилията към малките населени места, социално уязвими и рискови общности и при провеждане на масови мероприятия от национален и международен характер;
- Прилагане на мерки за усъвършенстване на контрола върху оръжията, взривните вещества и пиротехническите изделия;
- Запазване на тенденцията за намаляване броя на жертвите от пътнотранспортни произшествия, повишаване на ефективността на контролната и превантивната дейност по безопасност на движението;
- Активно взаимодействие и координация между всички компетентни органи за усъвършенстване на граничния контрол на външните шенгенски граници и прилагане на компенсиращи мерки на вътрешните граници след отпадане на граничния контрол;
- Приключване процеса на присъединяване на България към Шенген, прилагане на стандартите на правото и най-добрите практики от Шенген;
- Усъвършенстване и развитие на националната компонента на Шенгенската информационна система;
- Превенция и противодействие на незаконната миграция; трафика на хора, контрабандата на наркотични вещества; оръжия; ядрени материали, източници на йонизиращи лъчения и други трансгранични престъпления и нарушения на граничния режим.

Политика в сферата на осигуряването на държавен противопожарен контрол, пожарогасителна и аварийно-спасителна дейност

Целите на политиката са свързани с:

- защита на населението и обектите от критичната инфраструктура при възникване на бедствия, пожари и други извънредни ситуации;
- развитие и утвърждаване на доброволните формирования чрез създаване на нормативна уредба, информационна среда и условия за тяхното популяризиране.

Политика в сферата на общоосигуряващи дейности

Приоритетите на тази политика са:

- Оптимизация на дейността на Министерството на вътрешните работи в съответствие с проект на Министерския съвет по Оперативна програма „Административен капацитет“;
- Укрепване на капацитета на разследващите органи на МВР и повишаване на професионалните им умения във

взаимодействие с прокуратурата;

- Актуализиране на съдържанието на професионалното образование и оптимизиране на продължителността и тематиката на курсовете за професионалното обучение;
- Повишаване степента на подготовка на основните структури на МВР за реагиране и овладяване на кризисни ситуации, възникнали вследствие масово нарушаване на обществения ред и при вземане на заложници;
- Прилагане на добри европейски практики в процеса на обработване, систематизиране и анализ на информацията в МВР;
- По-нататъшна интеграция и свързване с информационните системи на други държавни структури, ЕС и информационната система на МОКП Интерпол;
- Повишаване ефективността в дейността на българската полиция чрез продължаване процеса на модернизация със средства от бюджета и европейски финансови инструменти;
- Оптимизиране на дейността по събиране, обработване и извеждане на информация и статистически данни чрез ефективно използване на АИС;
- Оптимизиране на структурата и числеността на звената, осъществяващи административни дейности по обслужване на гражданите;
- Повишаване на ефективността на превантивната дейност по отношение устойчивостта на обектите и системите при възникване на пожари, бедствия и други извънредни ситуации;
- Оптимизиране на процеса по осигуряване на непрекъснат и бърз достъп до службите за спешно реагиране за получаване на помощ при спешни случаи;
- Усъвършенстване на системата за ранно предупреждение и оповестяване на органите на изпълнителната власт и съставните части на единната спасителна система и при въздушна опасност.

ПРАВОСЪДИЕ

Политика в областта на правосъдието

Приоритети на политиката са:

- гарантирането на правовия ред в страната, борбата с престъпността и корупцията, както и реформиране и подобряване работата на съдебната система за възстановяване на справедливостта в обществото.
- извършването на законодателни промени, които следва да гарантират правовия ред в страната, борбата с

престъпността и създаването на условия за ограничаване на корупцията на всички нива на държавното управление.

Стратегическа цел на политиката е наличието на ефективно, прозрачно, справедливо и достъпно правораздаване.

Политика в областта на изпълнение на наказанията

Политиката е насочена към по-нататъшното развитие, усъвършенстване и демократизиране на институциите на наказателно-изпълнителната система, като необходима предпоставка за хуманно третиране на закононарушителите и гаранция за спазването на правата на човека.

Цел на политиката е да осигури защита на обществото от правонарушителите, да гарантира правата и свободите на лишените от свобода и възможностите за тяхната социална рехабилитация.

Политиката цели утвърждаването на съвременен модел на управление и развитие на пенитенциарната система, в съответствие с международните минимални стандарти, приети за местата за задържане и Европейските правила за затворите.

Хармонизиране на нормативната уредба на дейността по изпълнение на наказанията с европейското законодателство и практика, създаде възможности със законови норми да се регламентира подобряването на условията на бит и живот в местата за лишаване от свобода, ефективно да се прилагат европейските стандарти при третирането на осъдените лица и да се осигуряват в пълен обем правата и свободите им.

Основен приоритет за Министерството на правосъдието е изграждането на нови места за лишаване от свобода, поради което през следващите три години основните акценти в програмата включват поетапното проектиране и полагане началото на изграждане на нов затвор в района около столицата и реконструкция и преустройство на затворнически общежития и арести.

ТРУД И СОЦИАЛНА ПОЛИТИКА

Политика в областта на заетостта

По-доброто и по-ефективното използване на трудовия потенциал на работната сила в България има пряко отношение към възстановяването и поддържането на високо равнище на икономически растеж и повишаване на производителността на труда. Мерките, които ще бъдат предприети в тази насока, се покриват изцяло с тези, идентифицирани и прилагани за постигане на Национална цел 1 „Достигане на 76% заетост сред населението на възраст 20-64 г. до 2020 г.”.

Основните действия ще бъдат насочени към повишаване равнищата на икономическа активност и заетост, намаляване на безработицата, подобряване на съответствието между търсене и предлагане на умения на пазара на труда, и ефективни инвестиции в развитие на човешкия капитал. Постигането на тези цели е обвързано с:

- Насърчаване заетостта сред неравнопоставените групи на пазара на труда;
- Подобряване съответствието между предлагането и търсенето на пазара на труда;
- Осигуряване на обучение за повишаване знанията и уменията на заети и безработни лица.

Политика в областта на трудовите отношения

Стратегическа цел на политиката е повишаване на качеството и сигурността на труда. Тя се осъществява в съответствие с принципите на социалното партньорство, социалната пазарна икономика, достоен труд за устойчиво развитие и социален диалог.

Политика в областта на социалната закрила и равните възможности

Приоритети на политиката са гарантирането на социалната защита на уязвимите групи от населението чрез по-добра целенасоченост на социалните помощи, повишаване на ефективността на програмите, прилагане на диференциран подход, усъвършенстване на нормативната уредба в сферата на социалното подпомагане и оптимизиране на институционалната структура, свързана със социалната защита на най-нискодоходните и рискови групи от населението.

Стратегическа цел в областта на политиката по социална закрила и равни възможности е гарантиране на социалната защита на уязвимите групи от населението, осигуряване на равен достъп до ресурсите на обществото и равноправно участие в създаването и потреблението им за всички групи в неравностойно положение, независимо от пол, възраст, увреждане, етническа принадлежност, вяра, сексуална ориентация и др.

Политика в областта на хората с увреждания

Политиката за интеграция на хората с увреждания е насочена към създаване на условия и гаранции за равнопоставеност, социална интеграция и упражняване на правата, подкрепа на хората с увреждания и техните семейства, както и интегрирането им в работна среда.

Стратегическа цел в областта на хората с увреждания е „Интегриране на хората с увреждания във всички области на обществения живот”.

Политика в областта на социално включване

Стратегическата цел на политиката е прилагане на комплексни политики за превенция на бедността и насърчаване социалното включване, чрез осигуряване на устойчиви, качествени и достъпни социални услуги.

Политика в областта на жизненото равнище, доходите и демографското развитие

Основната стратегическа цел на политиката е забавяне темповете на намаляване на броя на населението с тенденция за стабилизирането му в дългосрочен план и осигуряване на високо качество на човешкия капитал, включващ хората с тяхното здравословно състояние, образование, квалификация, способности и умения.

В условията на криза и в резултат на положените усилия за преодоляване на негативните последици върху доходите се предвижда през 2013 г. да се запазят достигнатите номинални

размери на работната заплата за 2012 г. В резултат на провежданата политика се очаква, намаляване на недеklarираните доходи и реално нарастване на разполагаемите доходи.

Политика в областта на свободното движение на работници, миграция и интеграция

Политиката включва свободното движение на работници и координацията на системите за социална сигурност и се изпълнява в условия на членство на страната в ЕС. Тази политика е съобразена с целите и тенденциите на равнище Европейски съюз, както и с установените международни стандарти.

Политиката на МТСП в областта на трудовата миграция и интеграцията на имигранти включва легалната трудова миграция и цялостната интеграция на имигрантите в българското общество, както и по-голямата част от въпросите за връзката между миграцията и развитието в национален, регионален, европейски и глобален план.

ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Политика в областта на промоцията, превенцията и контрола на общественото здраве

Политиката цели осигуряване на ефективен здравен контрол и ограничаване на заболяемостта чрез осъществяване на здравен контрол, профилактика на незаразните болести, профилактика и надзор на заразните болести, намаляване търсенето на наркотици.

Политика в областта на диагностиката и лечението

Политиката е насочена към осигуряване на достъпна и качествена медицинска помощ и услуги, извънболнична медицинска помощ, болнична помощ, вкл. интензивно лечение, медицинска помощ при спешни състояния, осигуряване на органи, тъкани и клетки за трансплантация, осигуряване на диагностицирани и преработени кръв и кръвни съставки, осигуряване на медико-социални грижи за деца в неравностойно положение от 0–3 години, установяване степента на намалена работоспособност и потвърждаване на професионално заболяване, други медицински услуги.

Политика в областта на лекарствени продукти и медицинските изделия

Целта на политиката е да осигурява навременен достъп до лекарствени продукти и медицински изделия, отговарящи на стандартите за качество, безопасност и ефективност.

ОБРАЗОВАНИЕ

Действията на Министерството на образованието, младежта и науката са насочени към провеждане на интегрирана политика, в която водеща роля имат образованието и личностното развитие на децата и младите хора в България, отстояване на националните интереси в политиките на ЕС и хармонизиране на българското образование и обучение с политиките и практиките на ЕС.

Политика за всеобхватно, достъпно

Приоритетите на политиката са свързани с:

- Повишаване качеството на образованието;

*и качествено
предучилищно и
училищно образование*

- Обвързаност на образователните програми с реалните нужди на икономиката;
- Осигуряване на равен достъп до образование и отваряне на образователната система.

*Политика за равен
достъп до качествено
висше образование*

Политиката цели насърчаване на усилията на държавните висши училища за развитие на качеството на предлаганото висше образование, подпомагането им при въвеждането на вътрешни системи за оценяване и, създаване на условия за усвояване на добрите практики на висшите училища от държавите-членки на ЕС, както и подобряване на условията за достъп до висше образование чрез прилагане на финансови мерки за подпомагане на студенти, докторанти и специализанти.

*Политика за учене през
целия живот*

Политиката е насочена към създаване на съвременни условия и подходяща среда за реализиране на процеса за учене през целия живот в образователните институции, на работното място, вкъщи и през свободното време и насърчаване на участието на хората от всички възрасти в тези дейности.

*Политика за развитие
на научния потенциал*

Целите на политиката са насочени към изграждането на благоприятна среда за развитие на научния потенциал и за провеждане на научни изследвания, създаване на устойчива връзка образование-наука-бизнес, като основа за развитие на икономика, базирана на знанието.

*Политика за младите
хора*

Приоритетите на политиката са свързани с:

- Улесняване на достъпа до качествени услуги за специална подкрепа на пълноценното личностно и обществено развитие на младите хора в съответствие с потребностите и интересите им;
- Развитие на доброволчеството сред младите хора като движеща сила за личностно развитие, мобилност, учене, конкурентоспособност, социално сближаване, солидарност между поколенията и формиране на гражданско самосъзнание;
- Осигуряване на възможности за пълноценно участие на младите хора в гражданския живот и за приобщаването им към основните демократични ценности и стандарти.

КУЛТУРА

*Политика в областта
на опазване на
културното
наследство и
подпомагане
създаването и
разпространението на
изкуство, на културни
продукти и услуги*

Приоритетите при провеждането на политиката са следните:

- Опазване на културното наследство и неговото социализиране като важен елемент от културната политика за по-широк достъп на по-голям кръг от населението до него; създаване на система за популяризиране на богатото ни наследство у нас и по света, като част от положителния исторически образ на страната ни;
- Усъвършенстване подходите на управление за разширяване участието на гражданите и бизнес сектора при вземане на решения относно развитието и финансирането на видовете културни институти и

дейности;

- Активно подпомагане създаването и разпространението на изкуство и на културни продукти и услуги;
- Разширяване на достъпа на гражданите и гостите на страната до културните продукти, увеличаване на маркетинговата активност, програмиране и внедряване на съвременни форми на разпространение на художествени продукти с партньорски проекти и в координация с местните власти и неправителствения и стопански сектор;

Политика в областта на популяризиране на културата

Целите на политиката са свързани с утвърждаването на българската национална и културна идентичност като част от Европейското културно пространство и организирането на медийни кампании, седмици и дни на българското изкуство в рамките на международни фестивали у нас и в чужбина.

Политика в областта на качествено образование по изкуство и култура

Акцентите в тази политика са поставени върху осигуряването на съвременни условия за реализиране на качествен образователен процес по изкуство и култура, задълбочаване процеса на взаимно обуславяне на учебните програми с конкретните задачи в културните институти, с цел повишаване степента на реализация на кадрите на българското образование в училищата по изкуствата и културата и разширяване полето за реализация на подготвените творчески кадри чрез утвърждаване на нови форми за подпомагане творчески иновации и инициативи.

ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Политика в областта на управлението на водите

Целта на политиката е в Република България водите да са с добро химично и екологично състояние, осигуряване на достатъчно количество вода за населението и икономиката на страната, с качество изискващо възможно най-малкото пречистване преди ползването на водния ресурс. За постигането на тази цел е необходимо интегрирано управление на водите при географски обусловената силна диференцираност на естествените водни ресурси на територията на страната, както и неравномерното им разпределение през различните сезони на годината, задълбочаващи се още повече от промените на климата.

Политиката в областта на управлението на водите е свързана с опазването и поддържането на добро екологично състояние на морската околна среда в Черно море. Разширяването на обхвата на политиката в областта на управление на водите към темите в сферата на морската околна среда следва европейската тенденция за интегрирано управление на водите.

Политика в областта на управлението на отпадъците и опазване почвите

С цел предотвратяване, намаляване или ограничаване на вредното въздействие на различните видове отпадъци върху човешкото здраве и околната среда и използването им като ресурс за икономиката, политиката на Министерството на

околната среда и водите за подобряване на управлението на отпадъците е насочена към предотвратяване или намаляване на количеството и опасните свойства на образуваните отпадъци, рециклиране, повторно използване и/или извличане на вторични суровини и енергия от отпадъците, чието образуване не може да се предотврати и на последно място обезвреждане на отпадъците при невъзможност за тяхното предотвратяване, намаляване и/или оползотворяване.

Политика в областта на опазване чистотата на атмосферния въздух

Политиката цели подобряване качеството на въздуха, което е свързано с достигане на общеевропейските норми за качество на атмосферния въздух (КАВ) върху територията на цялата страна, намаляване вредните емисии в атмосферата.

Политика в областта на опазване на биологичното разнообразие

Основните цели, свързана с опазването и устойчивото ползване на биологичното разнообразие за съхраняване, укрепване и възстановяване на ключови екосистеми, местообитания, видове и особености на ландшафта са в съответствие с Общеевропейската стратегия за биологичното и ландшафтно разнообразие.

Приоритетните мерки за постигането на поставените цели са свързани с разширяване и укрепване на мрежата от защитени територии, укрепване на научната основа за опазване на биологичното разнообразие и създаването на националната екологична мрежа.

В управленската програма, като основни задачи са включени развитие на мрежите от защитени територии и защитени зони и подобряване на управлението им, опазване на европейски и национално значими местообитания и видове на територията на страната.

Политика в областта на Националната система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост

Целта на политиката е да предоставя на законодателната и изпълнителната власти базова информация за състоянието и рисковете за околната среда и природните ресурси, която да служи за основа за вземане на решения относно ефективността и целесъобразността на провежданата природозащитна политика. Развитие на Националната система за мониторинг на околната среда е насочено към цялостно осигуряване на актуална информация за състоянието на околната среда, с което да се гарантира вземането на бързи и точни управленски решения, както и към разширяване на обхвата на предоставената публична информация.

Политика за повишаване на екологичното съзнание и култура

Политиката има за своя цел формирането на устойчиви модели на обществено поведение за осигуряване на качествена и здравословна околна среда. Постигането ѝ е обвързано с подобро информироване на обществеността по въпросите на околната среда и гарантиране на участието ѝ в процеса на вземане на решения, прилагане и налагане на екологичното законодателство.

Политика за предотвратяване и контрол на замърсяването и

Целта на политиката е създаване на благоприятна и здравословна среда на живот за гарантиране на личното и общественото здраве, наличие на интегрирана политиката по околна среда в политиките за развитие на отраслите на

управление на химикалите

икономиката в страната за постигане на устойчиво развитие.

Мерките за изпълнението на поставените цели отговарят на необходимостта от създаването на благоприятни условия за развитие на производствения сектор и същевременно намаляване на негативното въздействие на икономическите дейности върху околната среда.

Политика в областта на управлението на дейностите по изменение на климата

Политиката на Република България по изменение на климата цели да се осигури постигане на изискванията по Протокола от Киото и Европейското законодателство чрез изграждане на необходимия капацитет и непрекъснато разширяване обхвата на изпълняваните дейности в тази област.

ИКОНОМИКА

Политика в областта на устойчиво икономическо развитие и конкурентоспособност

Политиката има за цел постигането на устойчивото икономическо развитие на страната. Целенасоченото провеждане на политика за възстановяване на икономиката, вследствие на негативните ефекти от глобална финансова криза и повишаване на потенциала за икономически растеж, се основава на инвестиции и иновации, повишена производителност и подобрена конкурентоспособност.

България има нужда от нов модел за икономически растеж в съответствие със стратегията „Европа 2020“ на ЕС, за насърчаване взаимодействието между заетостта, иновациите, научноизследователската и развойна дейност и индустриалните политики, така че да се даде тласък на ръста на заетостта.

Преструктурирането на икономиката ще бъде необходимо и поради загуба на конкурентоспособността на България в секторите с ниска добавена стойност и необходимостта от повишаване привлекателността на България като център за развитие на високотехнологични продукти и услуги в областта на информационните технологии, електронните компоненти, машиностроенето, медицинската и оптична техника и други.

ЕНЕРГЕТИКА

Политика в областта на устойчиво и конкурентоспособно енергийно развитие

Приоритетните области на политиката са:

- ограничаване на външната зависимост от енергиен внос чрез диверсификация на енергийните доставки, енергоспестяване и насърчаване на използването на местни ресурси и ВЕИ;
- либерализиране на енергийния пазар с оглед обезпечаване на достъпна и сигурна енергия на потребителите;
- овладяване на негативните промени в климата чрез включване на българските енергийни инсталации в европейската Схема за търговия с квоти на емисии на парникови газове.

Българската политика в областта на енергетиката има за цел да

направи производството на енергия по-чисто и ефективно чрез разгръщане на ВИ и по-ефективно използване на изкопаемите енергийни източници, да минимизира влиянието на производството и използването на енергия върху околната среда, да подобри управлението на естествените ресурси и да намали вредното въздействие на изкопаемите ресурси.

ТУРИЗЪМ И ВЪНШНО ИКОНОМИЧЕСКО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Политика в областта на устойчиво развитие на туризма и ефективно външно икономическо сътрудничество

Политиката е в подкрепа на устойчивото икономическо развитие на страната, справянето с предизвикателствата на макроикономическото развитие и възстановяването от глобалната финансово икономическа криза.

Политиката цели провеждането на интегрирана политика за подобряване на външната финансова позиция на страната, респективно състоянието на платежния баланс, както и постигането на траен икономически растеж, който да се основава на износа като фактор на растежа и на сектора на туризма, като приоритетен за икономиката отрасъл.

В сферата на утвърждаването на експорта, като ключов фактор за икономическия растеж, ще се прилага интегриран пакет от мерки за подпомагане на износителите и стимулиране на инвестициите в експортно ориентирани дейности. Ще бъдат предприети активни мерки за насърчаване на износа, чрез стимулиране външнотърговския капацитет и конкурентоспособността на българските фирми на външните пазари; подобряване информираността на бизнес за възможностите за износ; популяризиране търговско-икономическия потенциал на Република България в чужбина и подобряване на имиджа на българските стоки и услуги на международните пазари; разширяване на икономическото сътрудничество на България с други страни.

В областта на туризма ще се развие институционалната и законодателна рамка за управление на туризма, съответстваща на значението му за националната икономика и насоките на ЕК за устойчиво развитие на туризма и туристическите дестинации. Ще бъдат предприети действия, гарантиращи устойчиво целогодишно развитие на туризма чрез диверсификация на националния туристически продукт, реализиране на мерки за повишаване на неговото качество и добавена стойност и стимулиране развитието на специализираните видове туризъм. В съответствие с тези мерки ще бъде провеждана маркетингова и рекламна политика на националния туристически продукт, която да подобри неговия имидж и позициониране на туристическия пазар.

РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ И БЛАГОУСТРОЙСТВО

Политика по създаване на условия за балансирано и

Една от стратегическите цели на политиката е развитието на регионите в Република България на основата на интегрирано планиране и концентрация на ресурсите за регионално и местно

устойчиво регионално развитие, прилагане на стратегически подход за планиране, наблюдение и оценка, реализиране процеса на децентрализация и укрепване на местното самоуправление

развитие. Постигането ѝ е обвързано с:

- създаване на предпоставки за намаляване на междурегионалните и вътрешнорегионалните различия в нивата на икономическо, социално и териториално развитие на районите и доближаване до средните нива в ЕС;
- осигуряване на комплексни условия за ускорен икономически растеж, развитие на човешкия капитал, високо ниво на заетост и социална интеграция при спазване на принципите за устойчивост и концентрация на ресурсите;
- отваряне на националното пространство и развитие на трансграничното и междурегионалното сътрудничество за решаване проблемите на регионалното и местно развитие.

Други цели на политиката са:

- усъвършенстването на административно-териториалното устройство на страната;
- усъвършенстване на мерките за децентрализация;
- стимулиране на гражданското участие.

Политика по подобряване на инвестиционния процес чрез развитие на устройственото планиране, усъвършенстване на информационните системи на кадастъра и имотния регистър, стимулиране на публично - частните партньорства, подобряване качеството на превантивния и текущ контрол и прилагане на европейските стандарти

Политиката цели гарантиране на устойчиво развитие на територията на Република България като национално богатство, създаване на благоприятни условия за устойчиво и балансирано икономическо развитие, изграждане, ползване и опазване на хармонична и достъпна среда за живеене, труд и отдих, опазване на околната среда и културно-историческото наследство. Важен приоритет е гарантирането на устойчиво строителство на територията на страната чрез създаване на нормативни условия за проектиране, изпълнение и поддържане на безопасни, енергоефективни и достъпни строежи, осигуряване на система за ефективен превантивен, текущ и последващ контрол върху дейността на лицата, извършващи оценяване на съответствието на строителните продукти, проектиране, изпълнение и надзор на строежите.

Друга цел на политиката е гарантиране на устойчиво развитие на Черноморските общини и малките общини, осигуряване на устройствена основа за реализиране на национални и регионални инфраструктурни обекти и развитие на националните курорти.

Допълнителни приоритети за политиката са както ефективно администриране на кадастралната информация и осигуряване на територията с геопространствени данни, така и подобряване на общите туристически условия по Черноморското крайбрежие и продължаване на процеса по предоставяне на концесии за услуги за морските плажове.

Стратегическата цел на политиката е обвързана с:

- ефективно управление и изпълнение на Оперативна

Политиката по ефективно и ефикасно използване на

средствата от фондовете на Европейския съюз и на публичните инвестиции, и укрепване на доверието на европейските партньори

програма „Регионално развитие“;

- укрепване на сътрудничеството и комуникацията с партньорите от ЕС;
- гарантиране на прозрачност в работата и преодоляване на корупционните практики.

Друга стратегическа цел на политиката е свързана както с ефективното управление и изпълнение на програмите за териториално сътрудничество, така и със създаването на условия за трансгранично икономическо сътрудничество със съседни страни, стимулиране на туризма и развитието на граничните райони.

Основна задача на политиката е пълното усвояване на средствата от Кохезионен фонд (Регламент 1164/94) / Програма ИСПА на Европейския съюз, както и публичните инвестиции по проектите, финансирани от държавни инвестиционни заеми и в рамките на Петгодишна Програма за сътрудничество в развитието между правителствата на Република България и Република Гърция (HiPERB).

Набляга се на използването на наличния административен капацитет на Управляващия орган по Кохезионен фонд (Регламент 1164/94) с цел активно участие в Оперативна програма „Околна среда“, приоритетна ос 1 „Подобряване и развитие на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води в населени места с над 2000 екв.ж. и в населени места с под 2000 екв. ж., попадащи в градски агломерационни ареали „Води“.

Важен приоритет на политиката е подготовката на качествени програмни документи за следващия програмен период 2014-2020 г. и повишаване капацитета на бенефициентите и изпълнителите на конкретните проекти.

Политиката по поддържане, модернизация и изграждане на техническата инфраструктура, свързана с подобряване на транспортната достъпност и интегрираното управление на водните ресурси

Приоритети на политиката са ускорено изграждане на магистралите и интеграция на националната пътна мрежа с европейската транспортна инфраструктура като важна предпоставка за икономическото развитие на страната. Важна задача е и осигуряване на съвременни стандарти във водопотреблението при пестеливо използване на ограничените водни ресурси, подобряване на ефективността на водоснабдителните и канализационните системи и качеството на водните услуги.

Политика по създаване и изпълнение на национална програма за превенция и ограничаване на въздействието на свлачищните процеси, ерозията и абразията

Основен приоритет на политиката е предотвратяване появата и разрастването на свлачищни и срутищни процеси, на ерозията и абразията на водата и възстановяване на нанесените щети на населените места и техническата инфраструктура.

Политика по подобряване качеството на жизнената среда на българските граждани, чрез благоустрояване на населените места и усъвършенстване управлението и поддържането на жилищния фонд

Цел на политиката е подобряване качеството на жизнената среда в населените места и превенция на риска и е обвързана с осигуряване на надеждна защита за населението от вредното въздействие на водите в населените места и развитие и модернизация на комуникационно-транспортните системи в населените места.

Важен приоритет е и създаването на условия за подобряване състоянието на съществуващия сграден жилищен фонд и на работещ механизъм за осигуряване на достъпни жилища.

Политиката цели и усъвършенстване управлението и разпореждането с недвижими имоти - държавна собственост, съобразно конституционните и законоустановени принципи.

Тази политика е обвързана и със социална интеграция на хората в неравностойно социално положение от ромската общност чрез подобряване на жилищните условия.

ЗЕМЕДЕЛИЕ, РИБАРСТВО И АКВАКУЛТУРИ, ГОРИ И ДИВЕЧ

Политика в областта на земеделието и селските райони

Политиката цели възраждане на българското селско стопанство и превръщане на земеделието в привлекателен бизнес; с изграждането на конкурентни и икономически устойчиви земеделски стопанства чрез реализиране на Общностната политика за стабилно подобряване и недопускане сътресения на пазарите на земеделски продукти; с подобряване на приложната насоченост на научните изследвания в земеделието и храните; с оптимизиране използването на земеделските земи и защита на интересите на българския земеделски сектор и производители; с осъществяването на единен официален контрол по безопасността и качеството на храните на всички етапи от хранителната верига и не на последно място – с подобряване качеството на живот, развитие на инфраструктурата и основните услуги за бизнеса и населението в селските общини; стабилизиране на пазарите на земеделски продукти; запазване и повишаване ефективността от земеделското производство, чрез съблюдаване на европейските норми и отчитане на българската специфика и въвеждане на шадящи околната среда иновационни технологии.; развитие на биологичното земеделие.

Политика в областта на рибарството и аквакултурите

Визията за развитието на този на сектор е заложена в НСП, съгласно която сектор Рибарство:

- допринася за поддържане на биооразнообразието във водните екосистеми;
- допринася за възстановяване и поддържане на оптимални запаси от ценни за стопанския и любителски риболов видове риба в естествените водоеми;
- допринася за създаването на достъпна храна за населението, популяризираща здравословен модел на хранене;
- допринася за прилагането на европейските стандарти по

отношение на производство, преработка и маркетинг на риба и аквакултури;

- се превръща в модерен и конкурентоспособен сектор, с помощта на прилагането на иновационни дейности, подпомогнати от научни разработки в областта на аквакултурата;
- се превръща в гъвкав саморегулиращ се икономически сектор, в резултат на изграденото партньорство и съвместни дейности между частните предприятия, организации и съответните национални институции и европейски структури;
- се превръща в икономически стабилен сектор, посредством повишаване на асортимента, качеството и количеството на произведената продукцията от риба носеща значителни приходи на лицата, ангажирани с рибарството и аквакултурите;
- се интегрира добре с другите сектори на икономиката (туризъм, услуги и др.).

Политика в областта на съхраняването и увеличаването на горите и дивеча

Политиката има за цел както да се извършва контрол върху изпълнението на Закона за горите, ЗЛОД и подзаконовата нормативна уредба, така и да се изготвят национални, областни и местни стратегии, планове и програми за развитие на горския сектор и горските територии и контрол върху изпълнението им.

Правилното планиране на национално, областно и местно ниво на дейностите в горския сектор и горските територии и контролът върху изпълнението на нормативната уредба от високо квалифицирани експерти ще доведат до опазване на горите и дивеча за българското общество.

ТРАНСПОРТ И СЪОБЩЕНИЯ

Политика в областта на транспорта

Политиката е насочена към развитие на базисната транспортна инфраструктура, която е важно условие за поддържането на устойчив икономически растеж. Основен приоритет на транспортната политика е повишаването на качеството на предлаганите транспортни услуги и устойчивото развитие на транспорта. Това обхваща решаването на широк кръг от социални, финансови, технологични и инфраструктурни проблеми на местно, национално и международно равнище.

Намаляването на негативното влияние на различните видове транспорт върху околната среда, както и осигуряването на високо ниво на безопасност и сигурност са сред основните изпълнявани приоритети на министерството. Необходимо е стимулиране използването на обществените видове транспорт и програми за промяна в разпределението по видове транспорт с цел намаляване на вредното въздействие на автомобилния транспорт преди всичко върху околната среда, но също така и върху безопасността на движението и намаляване на задръстванията.

Модернизацията на транспортната инфраструктура е един от основните приоритети на приетата Стратегия за развитие на транспортната система на Република България за периода до 2020 г. База за програмиране на всички бъдещи инфраструктурни транспортни проекти, които ще бъдат финансирани чрез различни източници е одобреният Общ генерален план за транспорта.

Политика в областта на съобщенията, електронното управление, информационното общество

Политиката в областта на съобщенията отразява необходимостта от установяване на подходящ баланс между интересите на всички участници на пазара както на електронните съобщителни мрежи и услуги, така и на пощенските услуги от една страна и от друга – процесите на хармонизация на законодателството в съответствие с европейската регулаторна рамка при отчитане на националните особености.

Политиката в областта на електронното управление цели:

- Развитие на електронно управление като инструмент за добро управление с оглед подобряване на работата на администрацията, предоставяне по-качествени и достъпни публични услуги, по-ефективно и прозрачно управление и по-демократични политически процеси;
- Развитие на единна система със строги изисквания за унифицирано управление на процесите в нея, тясно свързана с ежедневната дейност на административните звена и коренна промяна на съществуващите управленски технологии;
- Изграждане на икономика на знанието, чрез осигуряване на равнопоставен достъп до ефективни и качествени електронни услуги и стимулиране разработването на нови електронни услуги и приложения като основни движещи сили за устойчив икономически растеж, за осигуряване на повече и по-добри работни места, както и за подобряване на социалния статус на населението.

Целта на политиката, свързана с информационното общество, е участие в изграждането на стратегически модел за неговото развитие и управление, стимулиране на научноизследователската и развойна дейност и разработване на иновативни продукти и услуги като подпомагащи сили за устойчив икономически растеж, за осигуряване на повече и по-добри работни места, както и за подобряване на социалния статус на населението.

ФИЗИЧЕСКО ВЪЗПИТАНИЕ И СПОРТ

Политика в областта на спорта за учаци и спорта в свободното време

Политиката в тази област е насочена към постепенно приобщаване на различни социални, отраслови и възрастови групи от населението към активен двигателен режим и здравословен начин на живот, с приоритет децата и младите хора в т. ч. и хората с увреждания и децата в риск, постигане на

високо ниво на спортна подготовка и реализиране от учениците спортисти на призови класирания на държавни първенства, международни състезания - европейски, световни първенства и олимпийски игри.

Политика в областта на спорта за високи постижения

Развитието на политиката се състои в извършването на подбор на състезатели по олимпийските видове спорт с потенциал за успешно представяне на финалите на олимпийските игри и провеждането на пълноценна подготовка. За осигуряване на приемственост на така подобрите състезатели ще се създадат необходимите условия за формиране на перспективни отбори от състезатели с класирания във финалите на европейски и световни първенства и младежки олимпийски игри, които ще бъдат в оптимална готовност за максимална спортна реализация на Олимпийските игри Сочи 2014 и Олимпийските игри Рио де Жанейро 2016.

Политиката цели създаване на условия за издигане спортния престиж на нацията на световно равнище, чрез селективно концентриране на материално-техническия и кадрови потенциал и създаване на оптимални условия за реализация на българските спортисти. Също така политиката има за цел оптимизиране, управление и контрол на тренировъчния процес на елитните български спортисти, запазване на характерните ценности на спорта, реализиране на програма за превенция на употреба на допинг в спорта, създаване на условия за развитие на научно изследователската дейност.

Политика за привличане на спортните обекти и съоръжения във вид, отговарящ на съвременните международни стандарти

Държавната политика в тази област е насочена към осигуряване на оптимални условия за пълноценно използване на спортните обекти и съоръжения за утвърждаване и разширяване позициите на Република България в развитието на спортовете, имащи престижно и социално значение. Обектите и съоръженията, предназначени за спорт и социален туризъм, са изключително важни за функционирането на системата за физическо възпитание и спорт, поради което се нуждаят от значително по-големи инвестиции от досегашните.

Политика за внедряване на добри международни практики за спорта

Внедряване на модерния европейски опит и добрите международни практики в областта на спорта в България.

НАЦИОНАЛНА СИГУРНОСТ

Политика в областта на защитата на националната сигурност

Стратегическа цел на тази политика е разкриване на посегателства, идентифициране на обектите на заплахата и субектите носители на заплахата, информиране на компетентните държавни органи, предприемане на оперативни мерки. В случаи на засягане на интересите на НАТО и ЕС, своевременно се уведомяват партньорските служби на държавите-членки и структурите за сигурност на тези организации.

Политиката цели ограничаване на възможностите за проникване на наша територия на лица, свързани с

терористични организации или привърженици на радикални идеологии, изграждане на логистични ядра, планиране или организиране на терористични актове на наша и чужда територия. Ще продължи стриктно изпълнение на мерките и реализиране на целите, съгласно Националния план за противодействие на тероризма. В рамките на политиката се осъществява активно международно сътрудничество с партньорски служби и международни организации.

Цел на политиката е и неутрализиране на заплахи за икономическата и финансовата сигурност на държавата. Рисковете, свързани с негативни процеси в банковата и финансовата система, данъчни измами, изпирането на пари и злоупотреба със средства от европейските фондове, са обект на непрекъснато наблюдение и анализ, планиране и организиране на адекватно противодействие за предотвратяване и минимизиране на щети за икономиката.

Важен приоритет на политиката е защита на критичната инфраструктура. Предвид изключителната им важност за функционирането на държавата, икономиката и обществото, системите, чието разрушаване и нарушаване на нормалното им функциониране би засегнало жизнено важни интереси, са изведени като критична инфраструктура и се ползват с най-висок приоритет на защита.

Допълнителна цел на политиката е недопускане на сделките с оръжия и изделия или технологии с двойна употреба в нарушение на националното законодателство и международните договори в областта на експортния контрол. Извършване на контрол по отношение на намиращите се на територията на страната високорискови химически, биологически, радиоактивни материали и съоръжения с цел оптимизиране на превантивната функция чрез придобиване на изпреварваща информация за възможни рискове.

За противодействието на корупционните практики усилията са насочени към разкриване на конкретни механизми, схеми и лица и пресичане на деянията съвместно с компетентни държавни органи. С оглед адекватна превенция на корупционни практики, се извършва анализ на уязвимите позиции във ведомствата и се предоставя на съответните ръководители за предприемане на конкретни мерки.

Политиката има за своя цел и опазване на класифицираната информация. Изпълняват се мерки за ефективно и адекватно противодействие на опити за нерегламентиран достъп, за оценка на риска и премахване на условията за неговото осъществяване, както и за ограничаване на евентуалните вреди за интересите на Република България в областта на националната сигурност, отбраната, външната политика и защитата на конституционно установения ред.

Приоритет в защитата на класифицираната информация остава сигурността на автоматизираните информационни системи и мрежи, предвид нарастващата им уязвимост от нерегламентиран достъп или деструктивно въздействие поради

бързото развитие на информационните технологии и превръщането им в среда за осъществяване цялостната дейност на организационните единици.

ДЪРЖАВЕН РЕЗЕРВ И ВОЕННОВРЕМЕННИ ЗАПАСИ

Политика в областта на държавните резерви, военновременните запаси и задължителните запаси от нефт и нефтопродукти

Управлението на държавните резерви и военновременните запаси е основно направление на политиката на правителството в областта на националната сигурност, свързано с натрупване на стратегически материални ресурси за постигане на висока степен на обезпеченост в случаи на кризисни ситуации.

Приоритетите на политиката са свързани с донатрупване на хлебна пшеница до 100% обезпеченост на норматива и възстановяване на реализираните с цел обновяване количества, опазване на създадените вече стоково – материални ценности и предпазването им от погиване и/или похабяване.

VI. УПРАВЛЕНИЕ НА СРЕДСТВАТА ОТ ЕВРОПЕЙСКИТЕ ФОНДОВЕ И ПРОГРАМИ

1. Разчет за усвояване на средствата от фондовете и програмите на ЕС

При изготвянето на разчетите за усвояването на средствата от ЕС са взети под внимание няколко ключови фактора:

- етапът на изпълнение, в който се намира всяка една от програмите (включително и предприсъединителни);
- характерът на проектите, които се подпомагат. Програмите, съфинансирани от Европейския съюз, фокусират своето действие върху сектори с различна мащабност и скорост на реализация.

Разходна част

Предвид тежестта на 2013 година в програмния период 2007 – 2013 г. и ангажираността на правителството за усвояване на средствата от Европейския съюз, при определянето на разходите по отделни оперативни програми са взети предвид следните ключови фактори:

- етап на изпълнение на съответната програма.

Ангажираността на правителството за компенсиране на изоставането в усвояването на средствата по оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС дава основание да се очаква концентриране на разходи в 2013 г. При планирането на разходите за периода 2013–2015 г. са взети под внимание както правилото „Автоматично освобождаване от ангажимент” - N+2 / N+3, така и хода на развитие и изпълнение на отделните програми.

- характер на проектите, които се подпомагат.

Програмите, съфинансирани от ЕС, фокусират своето действие върху сектори с различен мащаб и срокове за реализация. Така например Оперативните програми „Транспорт” и „Околна среда”, насочени съответно към изграждане на балансирана и устойчива транспортна система чрез развитие и модернизация на ключовата транспортна инфраструктура за връзки от национално, трансгранично и европейско значение и към развитие на екологичната инфраструктура и подобряване, опазване и възстановяване на

природната среда и био-разнообразието, обхващат проекти с голям мащаб, от национално значение, реализирани поетапно във времето с ангажиране на значителен ресурс за изпълнението им.

През периода 2013-2015 г. се очаква да се реализират следните големи проекти по **оперативна програма „Транспорт“**: „Строителство на автомагистрала „Марица“, лот 1 и лот 2“; „Доизграждане на автомагистрала „Тракия“ между Стара Загора и Карнобат“; „Електрификация и реконструкция на железопътна линия Пловдив - Свиленград по коридори IV и IX, фаза 2: Първомай - Свиленград“; „Рехабилитация на железопътната инфраструктура в участъци от железопътната линия Пловдив – Бургас“; „Разширение на метрото в София етап II и етап III; „Модернизация на железопътния участък Септември - Пловдив“. Също така се очаква одобрение от ЕК за финансиране от оперативна програма „Транспорт“ на проекта „Строителство на автомагистрала „Струма“, лот 1, лот 2 и лот 4“.

Големите проекти по **оперативна програма „Околна среда“**, които се очаква да се реализират са следните: „Интегриран проект за водния цикъл на Враца“, „Интегриран проект за водния цикъл на гр. Габрово“, „Интегрирана система от съоръжения за третиране на битовите отпадъци на Столична община – фаза I“. Очаква се одобрение от Европейската комисия за финансиране от ОП „Околна среда“ на следните големи проекти: „Интегриран проект за водния цикъл на гр. Добрич – фаза I“, „Интегриран проект за водния цикъл на гр. Пловдив – фаза I“, „Интегрирана система от съоръжения за третиране на битовите отпадъци на Столична община – фаза II“ и „Проект за рехабилитация на водоснабдителната и канализационната мрежа с изграждане на ПСОВ за град Асеновград“.

Оперативна програма „Регионално развитие“ също се характеризира със сравнително висок обем на разходите. С програмата се цели практическо изпълнение на Приоритет 4 на Националната стратегическа референтна рамка - „Балансирано териториално развитие“ и очертава основните области, в които България получава финансиране за своите региони от Европейския фонд за регионално развитие. ОП „Регионално развитие“ е насочена към подобряване на териториалната, вътрешна и външна свързаност, както и към подпомагане на малките общини с по-малък технически и институционален капацитет чрез насърчаване на сътрудничество между общините за интегрирано развитие. По нея е предвидено изпълнението на проекти за модернизиране на градския транспорт на седемте големи града на България: София, Бургас, Пловдив, Варна, Стара Загора, Русе и Плевен, като вече са стартирали големите проекти „Интегриран градски транспорт на Бургас“, „Подкрепа за интегриран градски транспорт в Столична община“ и „Интегриран градски транспорт на Варна“.

Високо ниво на разходите се очаква и по **оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“**. Тя е насочена към насърчаване на икономическата активност и развитие на пазар на труда, повишаване на производителността и адаптивността на заетите, както и подобряване качеството на образованието и обучението в съответствие с потребностите на пазара на труда. Изпълняваните проекти по тази оперативна програма са със сравнително по-бърза реализируемост и съответно темп на усвояване на средствата.

Финансова рамка на ЕК за периода 2014-2020 г.

През 2014 г. стартира новия програмен период, през който се очаква България да получи сериозна финансова подкрепа от фондовете на ЕС. Предвид началната фаза, в която се намира неговата подготовка, при прогнозирането на разходите е използван подход, основаващ се на предварителната информация за новите правила и регламенти на Европейската комисия, напредъка в подготовката на страната за управление на СКФ през следващия програмен период, както и на натрупания опит от българската администрация през настоящия програмен период.

Програми, финансирани от други донори

През 2010 г. беше подписано Рамково споразумение между Република България и

Конфедерация Швейцария за Българо-швейцарска програма за сътрудничество.

Според условията на програмата България има възможност за финансиране на проекти в областите сигурност и реформи, подкрепа на гражданското общество, интеграция на малцинствата, околна среда и инфраструктура, подпомагане на частния сектор, изследване и образование, както и институционално партньорство. За изпълнението е предвидено разработване на проекти. Планираните от програмата средства са 76 млн. швейцарски франка с фиксиран дял на съфинансиране 15%, като срокът за договаряне приключва през 2014 г., а плащания могат да се извършват до края на 2019 г.

През 2011 г. беше подписан меморандум между Република България и Република Исландия, Княжество Лихтенщайн и Кралство Норвегия за изпълнение на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство (ЕИП) за периода 2009-2014 г., както и меморандум между Република България и Кралство Норвегия за изпълнение на Норвежкия финансов механизъм за същия период. Вземайки под внимание вече подписаните споразумения и основавайки се на специфичните особености при подготовката на проектите, финансирани чрез двата механизма, се очаква през 2013 г. да стартира същинското усвояване на средства.

Според условията на двата механизма България има възможност за финансиране на проекти в приоритетни за страната сектори - опазване на околната среда, възобновяеми енергийни източници, възстановяване на културното и природно наследство, инициативи за обществено здраве, деца и младежи в риск, иновации за зелена индустрия, както и правосъдие и вътрешни работи. За изпълнението в периода 2009-2014 г. ще се използва програмен подход. Планираните от двата механизма средства, като нетен принос от страните-донори са съответно 72,7 млн.евро по Финансовия механизъм на ЕИП и 44,4 млн.евро по Норвежкия финансов механизъм с фиксиран дял на съфинансиране на програмно ниво 15% за Програмни оператори-българския публични институции.

Приходна част

Планираните приходи за 2013 г. по програмите, съфинансирани от ЕС, се базират на определения индикативен размер на разходите, които се очаква да бъдат възстановени от ЕК, като е приложен следния подход:

- размерът на разходите по Оперативни програми, съответстващи на европейското съфинансиране, извършени в последното тримесечие на предходната година;
- размерът на разходите по Оперативни програми, съответстващи на европейското съфинансиране, извършени през първо, второ и трето тримесечие на настоящата година. Взета е предвид разпоредбата на чл. 87, т.1 от Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета от 11.07.2006 г., съгласно който за да може да се извърши плащане от Комисията по време на текущата година, заявката за плащане трябва да се представи най-късно до 31 октомври. При прогнозирането на приходите са отчетени и текстовете на чл. 79 от Регламент (ЕО) № 1083/2006, съгласно които общата сума от префинансирането и извършените междинни плащания не може да превишава 95 % от приноса от фондовете за всяка оперативна програма;
- за предприєдинителните инструменти, които са в своя заключителен етап на изпълнение, при планирането на очакваните приходи са отчетени особеностите и сроковете за възстановяване на средствата от ЕК и очакваното възстановяване на средства от българска страна във връзка с неусвоени средства и извършени недопустими разходи.

Обща селскостопанска политика на ЕС

Общата селскостопанска политика (ОСП) е една от основните политики на Европейската общност /ЕО/, чрез които се реализират целите, заложи в Договора за създаване на ЕО. Тя включва в себе си създаване на общи организации на пазара на отделните земеделски

продукти. политика за подкрепа на доходите на земеделските производители и политика за развитие на селските райони.

Целта на ОСП е да осигури приемлив стандарт на живот на фермерите, качествени храни за потребителите на разумни цени, както и да запази европейското наследство в селските райони и да спомогне за опазването на околната среда.

Основните инструменти на ОСП са директните плащания и пазарната подкрепа на земеделските производители (1-ви стълб на ОСП) и политиката за развитие на селските райони (2-ри стълб на ОСП).

Първи стълб на ОСП:

Чрез Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) от ЕС постъпват средства за подпомагане на земеделските производители по схеми за директни плащания и за пазарна подкрепа.

Схеми за директни плащания - Съгласно Договора за присъединяване директните плащания в България (под формата на единно плащане на площ) през 2013г. ще възлизат на 70% от нивото на ЕС-15, след което ще се продължи с 10% ежегодно увеличение на директните плащания до достигане на 100% през 2016 г. спрямо нивото на ЕС-15.

По схемата за единно плащане на площ (СЕПП) през 2013 г. се предвижда да бъдат разходвани 979,7 млн.лв. директни плащания на земеделски производители – плащания за сметка на Европейския съюз, като се очаква възстановените средства от ЕС за директни плащания за годината да бъдат в размер на 976,6 млн.лв.

Мерки за пазарна подкрепа – средствата за пазарна подкрепа се предоставят чрез следните механизми:

- интервенции, с цел стабилизиране на пазара в сектори като зърнени култури, ориз, месо, мляко, плодове и зеленчуци;
- експортни субсидии за компенсиране на разликите в цените в ЕС и световния пазар;
- помощи за повишаване на консумацията на някои продукти;
- подкрепа на организации на производители на плодове и зеленчуци;
- пазарна подкрепа за вино (преструктуриране на лозя), месо, пчеларство, захар и други.

Средствата за пазарна подкрепа, предвидени за България не са изрично посочени в Договора за присъединяване на България към ЕС, тъй като те се формират на база на конкретно реализираните през годината пазарни мерки.

В тези сектори средствата за пазарна подкрепа се отпускат в зависимост от пазарната ситуация и след решение от страна на Европейската комисия, като необходимите средства се осигуряват от националния бюджет и същите следва да се възстановят от бюджета на ЕС.

Заложените средства за пазарни мерки през 2013 г. са в размер на 141,6 млн.лв. В посочената сума влизат средствата за пазарни мерки, финансирани на 100% от ЕФГЗ, както и мерките за които има предвидено съфинансиране от националния бюджет. Предвижда се средствата от ЕФГЗ да бъдат възстановени от ЕС в рамките на годината.

Втори стълб на ОСП:

От Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) се финансира развитието на селските райони в следните направления (оси):

Ос 1: Подобряване на конкурентоспособността на селскостопанския и горския сектор – развитие на конкурентно земеделие, горско стопанство и хранително-преработвателен сектор:

Ос 2: Подобряване на околната среда – опазване на природните ресурси, съхранение на биоразнообразието и защита на околната среда в селските райони;

Ос 3: Качеството на живот в селските райони и разнообразяване на селската икономика – насърчаване на възможностите за заетост и подобряване качеството на живот в селските райони;

Ос 4: Лидер – инструмент за децентрализирано управление и интегрирано развитие на селските райони.

Националното съфинансиране на средствата от ЕЗФРСР е в размер на 20 на сто, с изключение на мерките по Ос 2, където същото е в размер на 18 на сто.

От ЕЗФРСР са предоставени авансово 7% от договорените средства, предназначени за България, като неизразходваната част от тях са заложили като срочен депозит в БНБ.

През 2013 г. средствата, които страната ни предвижда да разходва за развитие на селските райони са в размер на 869 млн.лв., от които 697,5 млн.лв. европейски средства и 171,6 млн.лв. националния средства.

За проекти на публични бенефициенти по програмата са предвидени средства в размер на 274 млн.лв., в т.ч. 54 млн.лв. национално съфинансиране.

Средствата предвидени за проекти на непублични бенефициенти по Програмата за развитие на селските райони (ПРСР) са в размер на 595 млн.лв., в т.ч. 117,5 млн.лв. национално съфинансиране.

За финансиране на разходите за данък върху добавената стойност (ДДС) на общините по одобрени за подпомагане проекти по ПРСР за периода 2007 - 2013 г., в план-сметката на ДФ „Земеделие” за 2013 г. са предвидени 40 млн.лв. – средства от държавния бюджет.

Обща рибарска политика на Европейския съюз

Общата политика по рибарство на ЕС има за цел осигуряване устойчиво развитие на сектора чрез отговорен риболов и опазване на рибните ресурси, дългосрочно обезпечаване на пазара и преработвателната промишленост с качествена риба и рибни продукти на приемливи за потребителите цени и осигуряване на добър стандарт на живот на лицата, заети с риболовни дейности.

Приоритетните оси на Оперативната програма за развитие на сектор „Рибарство” (ОПРСР) са:

Приоритетна ос 1: Мерки за приспособяване на българския риболовен флот – мерките за приспособяване капацитета на българския риболовен флот ще бъдат прилагани в рамките на план за приспособяване на риболовното усилие, последващи приемането на консервационни мерки за запасите от риба в Черно море;

Приоритетна ос 2: Аквакултура, риболов във вътрешни водоеми, преработка и маркетинг на продукти от риболов и аквакултура – модернизация на подсектор „Аквакултура”, приспособяването му към пазарните перспективи и очаквания; поддържане на устойчив риболов във вътрешните водоеми и подобряване преработката и маркетинга на продуктите в сектор „Рибарство”;

Приоритетна ос 3: Мерки от общ интерес – укрепване на пристанищната инфраструктура, подобряване на пазарната организация на сектора, осигуряване устойчивост по отношение на естествените ресурси, промоция на продуктите от риболов и аквакултура;

Приоритетна ос 4: Устойчиво развитие на рибарските области – подобряване качеството на живот в съществуващите рибарски общности, засегнати от изпълнението на политиките на ОРП на ЕС;

Приоритетна ос 5: Техническа помощ – има за цел осигуряване на помощ за изпълнението

на Оперативната програма, подобряване на административния капацитет на регионално и централно ниво, разработване на всички необходими документи за подготовката и изпълнението на структурните мерки.

От ЕФР са предоставени авансово 7 на сто от договорените средства, които са предвидени за покриване на разликата между разходваните и възстановените средства.

През 2013 г. средствата, които страната ни предвижда да разходва за прилагане на ОПРСР са в размер на 34,1 млн.лв., от които 25,6 млн.лв. европейски средства и 8,5 млн.лв. национални средства. Същите са предвидени за реализиране на проекти по програмата на непублични бенефициенти.

Освен средствата, които Държавен фонд „Земеделие“ в ролята си на Разплащателна агенция ще усвои по програмите на ЕЗФРСР, ЕФГЗ и ЕФР, се предвижда да се запазят функциите и финансиранята на ДФ „Земеделие“, свързани с изпълнението на национални програми.

В тази връзка, в държавния бюджет за 2013 г. са предвидени средства в размер на 238 млн.лв. за изплащане на средства по одобрените схеми за държавни помощи, за национални доплащания и за специфично подпомагане, вкл. и за ДДС за пазарни мерки.

Предвижда се увеличаване на инвестиционни кредити на земеделските производители в размер до 195 млн.лв. и на временна финансова помощ до 30 млн.лв.

След изтичане на крайния срок за извършване на плащания с европейски средства по Програма САПАРД – 31.12.2009 г., всички плащания по неразплатени проекти в рамките на програмата и дължими от ДФ „Земеделие“ след приключване на всички проверки от компетентните органи, вкл. и на база на съдебни решения се извършват със средства от държавния бюджет. В тази връзка за обезпечаване на дължимите плащания към бенефициенти по Програма САПАРД в план-сметката на ДФ „Земеделие“ за 2013 г. са заложили 14,5 млн.лв.

Като трансфер от централния бюджет в план-сметката на ДФ „Земеделие“ за 2013 г. са предвидени средства в размер на 536,6 млн.лв.

2. Вноска в общия бюджет на ЕС

Вноските на държавите-членки, в това число и на Република България, в общия бюджет на ЕС се формира въз основа на два компонента:

1. Традиционни собствени ресурси (ТСР) - 75% от реално събраните мита и такси върху производството на захар и изоглюкоза;

2. Национална вноска, състояща се от:

- Ресурс на база на ДДС;
- Ресурс на база на БНД;
- Корекция за Обединеното Кралство;
- Годишни брутни намаления за Нидерландия и Швеция.

Прогнозните данни за вноската на България в общия бюджет на ЕС за 2013 г. е изготвена съгласно действащото Решение на Съвета от 7 юни 2007 година относно системата на собствените ресурси на Европейските общности (2007/436/ЕО, Евратом).

Размерът на вноската на България в общия бюджет на ЕС за 2013 г. се предвижда да е 908,2 млн.лв. Тази сума е прогнозна и е своеобразна гаранция за изплащане на националната вноска в бюджета на ЕС. Нейната условност произтича от: възможността за възникване през годината на изпълнение на допълнителни потребности и/или непредвидени ситуации, които следва да бъдат финансирани от бюджета на ЕС; периодичните актуализации на данните за ресурса на база на ДДС и за ресурса на база на

БНД във връзка с последната налична информация с оглед постигане на пълна точност.

Следва да се има предвид, че независимо от прогнозните данни за приходите от мита и такси върху производството на захар и изоглюкоза, държавите-членки превеждат в бюджета на ЕС 75% от реално събраните суми за традиционни собствени ресурси.

Вноските на държавите-членки в Общия бюджет на ЕС се променят в хода на съответната бюджетна година (след приемането на коригиращи бюджети) в зависимост от разходната политика на Съюза.

VII. КАЧЕСТВО НА ПУБЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ И РЕФОРМА В ПУБЛИЧНИЯ СЕКТОР

1. Фискални правила и процедури за гарантиране на дългосрочна устойчивост и качество на публичните финанси

Последователната фискална политика изведе страната от процедурата по прекомерен бюджетен дефицит

Следваната последователна политика за намаляване на бюджетния дефицит и устойчиво постигане и поддържане на балансиран бюджет, чиито резултати както за изминалия отчетен период и за текущата година, така и в средносрочна перспектива (потвърдени и в пролетната прогноза на Европейската комисия за България) са за размер на бюджетното салдо на сектор „Държавно управление“ под референтната стойност от 3% от БВП, съгласно правилото за бюджетен дефицит по Пакта за стабилност и растеж. В резултат на това по препоръка на Европейската комисия с Решение на Съвета от 22 юни 2012 г. (2012/370/EU) България е извадена от процедурата по прекомерен бюджетен дефицит.

Постигането на устойчиви публични финанси се извършва благодарение на въвеждането на съвременни инструменти и модел основани на програмно и ориентирано към резултатите бюджетирание. Програмните бюджети в голямата си част съдържат информация относно процесите и дейностите, изпълнявани от съответните административни звена, като в повечето случаи тя е подкрепена и с показатели, измерващи резултата от тях. Целта на този метод е подпомагане вземането на аргументирани и обосновани управленски решения като в същото време се постига прозрачност и информираност на гражданското общество.

Постигането на фискална дисциплина е подпомогнато от стриктното спазване на конкретните фискални правила на Пакта за финансова стабилност, които са заложиени в Закона за устройството на държавния бюджет:

- дефицитът на касова основа по КФП не може да надвишава 2% от БВП;
- консолидираните разходи не могат да надвишават 40% от прогнозния БВП.

Превърналите се в част от националното законодателство фискални правила институционализираха рамката за разработване на фискалната политика в дългосрочен план. Този акт осигури търсената приемственост в политиката и гарантира в национален и международен план, че България ще бъде бюджетно дисциплинирана страна. Тези фискални ограничения са насочени и подпомагат постигането на по-добро качество на публичните финанси. Фискалните правилата на Пакта за финансова стабилност са фактор за осигуряване на стабилна и предсказуема стопанска среда и имат силен дисциплиниращ ефект като в същото време гарантират изпълнението на критериите от Маастрихт:

- дефицит до 3% от БВП;
- дълг до 60% от БВП.

Постигнатите резултати получиха положителната оценка на международните финансови институции, които отчитат напредъка на страната ни по отношение на провежданата фискална и бюджетна дисциплина. Следвайки дисциплинирана и отговорна фискална политика, България направи сериозна крачка в посока прилагане на европейските изисквания за засилване, укрепване и координация на икономическото управление, на икономическите, фискални и бюджетни политики на държавите-членки.

Предвидено е въвеждане на различни инструменти и мерки, които пряко да повлияят на качеството на предлаганите публични услуги и тяхното управление, както и да осигурят възможност за обвързване на резултатите с финансирането.

Бюджетната процедура за 2013 г. продължава тенденцията за отговорно фискално управление чрез интегриране и съобразяване на бюджетните процеси с европейската рамка за засилена предварителна координация на икономическите политики чрез изпълнение на ангажиментите по „Европейския семестър“.

В бюджетната рамка за периода 2013-2015 г. се предвижда продължаване на фискалната консолидация като основен акцент се поставя върху засиления контрол върху публичните разходи. Постигането на устойчиви публични финанси се извършва и чрез изпълнението на мерки, целящи постигане на балансиран бюджет, в условията на поэтапно възстановяване на националната икономика до края на периода.

Поставените цели в Бюджет 2013 са тясно обвързани със стратегическото развитие на България, както и със стратегията „Европа 2020“. Заложените цели и политики са насочени към запазването на стабилната макроикономическа обстановка в страната, която е основополагаща за привличане на инвестиции, повишаване на потреблението и постигане на устойчив икономически растеж, за който е характерно липсата на формиране на различни дисбаланси в икономиката.

Фискалните цели в Бюджет 2013 напълно отговарят на изискванията заложи в Пакта за финансова стабилност, стриктно спазвайки основните тенденции за подобряване на фискалната рамка.

Следва да се отбележи, че осъществяваните в периода от началото на членството ни в Европейския съюз реформи са и отделни стъпки в изпълнение на препоръките на Съвета на ЕС по икономически и финансови въпроси (ЕКОФИН) за подобряване работата в областта на качеството на публичните финанси, за повишаване на ефективността и ефикасността на публичните разходи и на структурата на приходите, както и за провеждане на основни реформи в публичния сектор.

Предприеманите мерки и действия свързани с публичните финанси се възприемат от международните анализатори като адекватни и правилни в текущата икономическа обстановка. Доказателство за това е изключително успешното пласиране на Еврооблигации на международните пазари, които бяха презаписани неколкократно. Огромният интерес към емисията е обоснован от провежданата отговорна и дисциплинирана фискална политика, целяща постигането на стабилна, предвидима стопанска среда, на устойчив и балансиран икономически растеж.

Дългосрочната устойчивост на публичните финанси се гарантира и с предприетите мерки за укрепване на тяхното управление. За постигането на декларираната в програмата си цел за повишаване качеството на публичните финанси страната изпълни значителна част от заложените мерки, сред които централно място заема приемането на нова нормативна уредба за планиране и управление на публичните финанси и утвърждаване ролята на програмното и ориентирано към резултатите бюджетниране. Внесенният законопроект за публичните финанси е израз на намеренията на правителството за широкообхватна реформа на средносрочната бюджетна рамка, която да адресира съществуващите слабости и да подкрепи протичащите процеси на фискална консолидация. Изработването на нов

закон е и в контекста на препоръките на Сметната палата.

Със законопроекта за публичните финанси се цели средносрочната бюджетна рамка да се превърне в реален инструмент за средносрочно прогнозиране и планиране, чрез прилагане от органите на централната и местната власт на строги фискални правила и даването на трайна уредба на отношенията, свързани с разработването и отчитането на програмен формат на бюджет. Предвидените разпоредби имат за цел въвеждането на многогодишна бюджетна перспектива, основана на многогодишно фискално планиране.

Във връзка с целта за въвеждане на цялостни, съгласувани и надеждни практики за прогнозиране и наблюдение на подсекторите на сектор „Държавно управление“ с влизането в сила на Закона за публичните финанси се предвижда отмяна на Закона за устройството на държавния бюджет и на Закона за общинските бюджети, както и промени в десетки други закони. Обобщени са националните фискални правила - за салдото на сектор „Държавно управление“, за бюджетното салдо по консолидираната фискална програма, изчислено на касова основа, за максималния размер на разходите по консолидираната фискална програма, за номиналния размер на консолидирания дълг на сектор „Държавно управление“.

Засилването на устойчивостта на публичните финанси и на бюджетната дисциплина е осигурено с включване в обхвата на правилата на всички органи и фондове, които не са част от редовните бюджети на подсекторно равнище с оглед оценката на общото им въздействие върху сектор „Държавно управление“ и представянето им в средносрочните стратегически и годишни бюджетни документи.

В проекта на закон е запазена конструкцията от три фискални правила (балансово, дългово и разходно) на касова основа - за бюджетното салдо и максималния размер на разходите по консолидираната фискална програма, както и за номиналния размер на консолидирания дълг на сектор „Държавно управление“ към края на всяка година, институционализирани посредством Пакта за финансова стабилност и влезлите от началото на годината в сила промени в Закона за устройството на държавния бюджет. Правилата са доразвити чрез включването на конкретни разпоредби за случаите на отклонение от целта (правило за салдото по консолидираната фискална програма) и корекционен механизъм за връщане до определеното с правилото ограничение (правило за номиналния размер на консолидирания дълг на сектор „Държавно управление“). Доразвива се и наборът от фискални правила за подсектор „Местно управление“, включително и за дълга. Залага се средносрочна цел за придържане към балансирано бюджетното салдо на касова основа.

Със заложената в проектозакона бюджетна процедура се регламентира съставянето на средносрочната бюджетна прогноза и на държавния бюджет, като са определени съответните етапи, срокове, отговорности и изисквания. Запазени са основни елементи на процедурите, въведени през последните няколко години, с което се цели поддържане на устойчивост и последователност на процесите и процедурите за разпределение и управление на финансовите ресурси. Бюджетната процедура е синхронизирана и съобразена със сроковете и процедурите от механизма за засилена предварителна координация на икономическите политики - „Европейски семестър“.

Изрично е въведено изискването за съгласуваност между Конвергентната програма, Националната програма за реформи и средносрочната бюджетна прогноза, които да се разработват при еднакви макроикономически и фискални прогнози и допускания. Предвижда се да се осигурява и съгласуваност между законопроекта за държавния бюджет и актуализираната средносрочна бюджетна прогноза, като параметрите на одобрения законопроект за държавния бюджет следва да съвпадат с параметрите на актуализираната средносрочна бюджетна прогноза.

2. Промени в други закони

Въз основа на направени констатации и дадените препоръки от Сметната палата по

организация и управление на бюджетния процес за трайно нормативно уреждане на системно повтарящи се текстове в преходните и заключителните разпоредби на годишните закони за държавния бюджет и след извършен анализ и преценка, част от тях бяха предложени в законопроекта за публичните финанси, а друга в съответните специални закони чрез преходните и заключителните разпоредби на този законопроект. В тази връзка са предложени промени в Закона за радиото и телевизията, Закона за публично частното партньорство, Закона за закрила и развитие на културата, Закона за изменение и допълнение на Закона за здравното осигуряване, Закона за лечебните заведения, Закона за висшето образование, Закона за народната просвета.

Предлагат се и промени в Закона за концесиите. С последните изменения в ЗК се въведоха съществени промени в реда и условията за формиране на дължимите от публичния орган, съответно държавата на концесионера обезщетения при предсрочно прекратяване на концесията. Направените промени от една страна следва да намерят отражение в съдържанието на концесионните договори, а от друга - налагат нова форма на контрол върху изпълнението на концесионните договори. Сключените до промяната на чл. 80 концесионни договори не съдържат съответните клаузи, свързани с новата уредба. Предлаганите промени в ЗК целят да уредят отношенията по заварените концесионни договори, при отчитане на интересите на данъкоплатеца и бюджета.

С предложените изменения и допълнения в Кодекса за социално осигуряване се предвижда увеличение на осигурителната вноска за фонд „Пенсии“ на държавното обществено осигуряване с 20 процентни пункта за лицата, които се пенсионират при условията на чл.69 от КСО. Увеличението на осигурителна вноска на тази категория осигурени лица цели да се покрият разходите за пенсии на настоящите военни пенсионери, спазвайки принципите на разходопокривните пенсионни схеми.

С отмяната на специалния ред в Закона за лечебните заведения, касаещ невнасянето на част от приходите от наем в бюджета от страна на лечебните заведения за болнична помощ, се елиминира наличието на несъответствие с правилата на държавните помощи. По този начин се отстранява селективния характер на мярката за конкретния сектор, като се създава равнопоставеност между всички държавни и общински предприятия и еднолични търговски дружества с държавно, съответно с общинско участие в капитала. Елиминира се и икономическото предимство, което се създаваше пред лечебните заведения за болнична помощ, като след отпадането на специалната разпоредба те вече не са в по-благоприятно положение спрямо другите субекти-търговци. В този смисъл с предложението редът се уеднаквява и всички посочени субекти следва да внасят 50 на сто от получения наем в бюджета.

3. Финансова децентрализация

Политиките в бюджета по отношение на общините имат за цел създаване на възможности за устойчиво и балансирано развитие с оглед предоставянето на по-ефективни и качествени услуги.

Тенденцията към постигане на по-голяма финансова устойчивост и самостоятелност на общините е изразена в правомощията им по администриране на местните данъци и в самостоятелното определяне размерите на тези данъци.

По отношение на делегираните от държавата дейности, в социалната сфера например положителна тенденция е деинституционализация и увеличаването на услугите в общността, както за деца, така и за възрастни хора. Ефективни резултати се очакват от усъвършенстване на програмите за осигуряване на равен достъп на децата до детски ясли, детски градини и училища. Административната реформа в общинската администрация ще допринесе за подобряване на качеството на предоставяните услуги на обществеността. Приоритетни направления за държавния бюджет са инфраструктурни проекти, за които държавата предоставя допълнително средства в полза на общините, в т.ч за изграждане и

ремонт на общински пътища, за водоснабдяване и пречиствателни съоръжения, за изграждане и реконструкция на спортни обекти.

В тази посока изградената система за оценка на финансовата устойчивост на общините представлява съществена връзка между цялостната бюджетна и фискална политика и своевременното и обективно проследяване на управлението на държавните ресурси на местно ниво. Въведената система от показатели е следствие от усилията да се структурира и консолидира и допълва информацията за финансовото състояние на общините, за да бъде използвана като подходящ инструмент за финансово управление. С оповестяването на тези данни Министерството на финансите цели започването на процес на максимална прозрачност в общинските финанси.

4. Бюджетни взаимоотношения с общините

Разчетените бюджетни взаимоотношения с общините в проектобюджета за 2013 г. в размер на 2 287,2 млн.лв., в т.ч. 1 952,5 млн.лв. за делегираните от държавата дейности и 334,6 млн.лв. в местните дейности. Общата субсидия за текущи разходи за делегираните от държавата дейности е 1 925,6 млн.лв. Допълнително за капиталови разходи в държавните дейности са предвидени 26,9 млн.лв. В местните дейности са разчетени средства за изравнителна субсидия в размер на 240,6 млн.лв. и трансфер в размер на 94 млн.лв., в т.ч. за зимно поддържане и снегопочистване - 19 млн.лв. и целева субсидия за капиталови разходи в местни дейности – 75 млн.лв., от която 50 млн.лв. за изграждане и основен ремонт на общински пътища.

За 2013 г. са увеличени единните разходни стандарти за делегираните от държавата дейности, като за социалните дейности увеличението е с 10% , за културата с близо 9% и за средното образование с 5%. По този начин се насърчава качеството на обучение и подобряване на условията за обучение в училищата, създават се предпоставки за по-голяма ефективност на услугите, предоставяни в институциите и домовете за деца и въззрастни, подобрява се работата на регионалните културни институти и читалищата. Променят се и натуралните показатели в съответствие с предложения на съответните първостепенни разпоредители с бюджет и с новите бройки в съответните дейности във връзка с разкриването на нови детски градини, детски ясли, социални институции и музеи, както и преминаването на училища към общините. Осигурява се финансирането на здравните и образователните дейности за по-голям брой деца в детските ясли и детските градини.

Таблица: Бюджетни взаимоотношения с общините

в хил.лева	Закон 2012	от тях:		Проект 2013	от тях:		Разлика 2013-2012
		местни	делегирани		местни	делегирани	
Бюджетни взаимоотношения:	2 159 613,5	307 902,5	1 851 711,0	2 287 179,6	334 640,0	1 952 539,6	127 566,1
- обща субсидия за държавни дейности	1 834 711,0		1 834 711,0	1 925 639,6		1 925 639,6	90 928,6
- обща изравнителна субсидия	240 640,0	240 640,0		240 640,0	240 640,0		0,0
- трансфер за зимно поддържане и снегопочистване	14 052,5	14 052,5		19 000,0	19 000,0		4 947,5
- целева субсидия за капиталови разходи, в т.ч.:	70 210,0	53 210,0	17 000,0	101 900,0	75 000,0	26 900,0	31 690,0
за изграждане и осн.ремонт на общински пътища	42 500,0	42 500,0		50 000,0	50 000,0		7 500,0
целева субсидия по методика	27 710,0	10 710,0	17 000,0	51 900,0	25 000,0	26 900,0	24 190,0

Разчетените размери на бюджетните взаимоотношения с общините са увеличени, освен за делегираните от държавата дейности с 90,9 млн.лв., така и по отношение на трансферите за зимно поддържане и снегочистване - с 4,9 млн.лв. и на целевата субсидия за капиталови разходи – с 31,7 млн.лв., в т.ч 7,5 млн.лв. за изграждане и основен ремонт на общински пътища.

Прогнозният размер на капиталовите разходи на общините е 676 млн.лв. или с 35,9 млн.лв. увеличение на средствата. Капиталовите разходи на общините по източници на финансиране се формират от:

- 101,9 млн.лв. целева субсидия за капиталови разходи с увеличение от 31,7 млн.лв. спрямо ЗДБРБ за 2012 г. ;
- 574,1 млн.лв. собствени бюджетни средства, включително и прогнозни средства от преходен остатък от 2012 г. Увеличението е с 4,2 млн.лв. спрямо 2012 г.;

За делегираните от държавата дейности капиталовите разходи за 2013 г. са в размер на 26,9 млн.лв. с увеличение от 9,9 млн.лв. спрямо ЗДБРБ за 2012 г.

За местните дейности капиталовите разходи за 2013 г. възлизат на 649,1 млн.лв. с увеличение от 26 млн.лв. спрямо ЗДБРБ за 2012 г.

VIII. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Бюджет 2013 като послание изразява три основни акцента - първо, той е израз на продължаване на политиката на фискална консолидация, което ще осигури запазването на макроикономическата и финансовата стабилност на страната, второ, приоритизирането на разходите към сектори, които насърчават икономическия растеж и трето, борба с бедността и защита на най-уязвимите слоеве от населението.

В условията на несигурна международна среда, когато редица европейски страни изпитват сериозни проблеми по отношение на прекомерните си бюджетни дефицити и полагат огромни усилия за постепенното им намаляване, когато има страни с рекордно високи нива на задлъжнялост и безработица, провеждането на благоразумна, дисциплинирана и консервативна фискална политика е от огромна важност за запазването на макроикономическия баланс в нашата страна. Поради тази причина България продължава да се стреми към задържане на бюджетния дефицит на ниско ниво (1,3% за 2013 г.) като важна стъпка към постигането на средносрочната бюджетна цел- балансиран бюджет до 2015 г. Преразпределителната функция на държавата се запазва в размери, близки до миналогодишните, като се изпълнява критерият тя да е под 40%. Запазват се ниските нива на преките данъци, като увеличение се отбелязва единствено при някои от акцизите с цел достигане на минималните равнища за Европейския съюз, с което се цели осигуряването на достатъчно свободен ресурс у гражданите и бизнеса за насърчаване на частното потребление и инвестициите. Така Бюджет 2013 създава необходимите предпоставки за по-бързото възстановяване на икономиката чрез осигуряване на устойчива макроикономическа среда.

Вторият акцент в Бюджет 2013 е свързан с приоритизирането на разходите към сектори, които насърчават икономическия растеж. Увеличено е цялостното финансиране на сектор Образование, тъй като той е ключов за подготовката на кадри, които да осъществят прехода към икономика на знанието. Повишаването на нивото на висшето и средното образование в България е от изключителна важност за по-доброто участие на младите хора на пазара на труда. Запазват се инвестициите в инфраструктура и околна среда, тъй като съществува необходимост от модернизирани тези сектори и инвестициите в тях спомагат за по-бързото възстановяване на икономиката.

Третият акцент в Бюджет 2013 е намаляване на бедността, като за тази цел от 1 януари 2013 г. ще се повиши минималната работна заплата от 290 лв. на 310 лв., а от 1 април 2013 ще се увеличи размерът на пенсиите средно с 9,3%. Това ще осигури един поне малко по-добър стандарт на живот на хората в най-тежко материално положение, като компенсира натрупаната до момента инфлация. Важно е да се отбележи, че увеличаването на минималната работна заплата и индексирането на пенсиите няма да доведе до нарушаване на бюджетната дисциплина. Така целта на Бюджет 2013 е по-висок икономически растеж и по-малко бедни хора в една икономически и финансово стабилна България.

Бюджет 2013 бе разработен паралелно с подготовката на нов Закон за публичните финанси. Това превръща закона за държавния бюджет за 2013 г. в последния, който е разработен и ще се изпълнява по сега действащия Закон за устройството на държавния бюджет. Този факт ни най-малко не омаловажава бюджет 2013 г., а напротив. Той има важната задача да осигури прехода към изграждане на широкообхватна средносрочна бюджетна рамка чрез последователност в консолидационните усилия и запазване на постигнатата фискална устойчивост при разширяване на обхвата на фискалните правила, както и на дисциплиниращия им характер.

Целите и предизвикателствата, представени в този доклад, ограниченията пред икономиката и нейния растеж следва да се посрещнат от всички – справедливо и отговорно. Правителството, бизнесът, общините, данъкоплатците, всички трябва да участват заедно и да си сътрудничат за преодоляване на трудностите.

IX. ПРИЛОЖЕНИЯ

1. Приложение № 1 – Бюджет 2013 по отговорности
2. Приложение № 2а - Консолидирана фискална програма по икономически елементи
3. Приложение № 2б - Консолидирана фискална програма – разходи по функции
4. Приложение № 3 - Проектобюджети на Народното събрание, на Министерския съвет, на министерствата и на държавните агенции - първостепенни разпоредители с бюджетни кредити, в програмен формат

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ: /п/ Бойко Борисов

1. АДМИНИСТРАЦИЯ НА ПРЕЗИДЕНТА

(хил. лв.)

	Бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо Бюджет 2012 г. (%)
1. Приходи			
2. Разходи:	4 136,0	6 336,0	53,19
2.1. Текущи, в т.ч.:	4 116,0	6 016,0	46,16
Разходи за персонал	3 131,0	3 431,0	9,58
Текуща издръжка, стипендии и лихви	985,0	2 585,0	162,44
2.2. Капиталови разходи	20,0	320,0	1 500,00

С проекта на бюджет на Администрация на президента за 2013 г. са разчетени разходи в размер на **6 336,0 хил. лв.** С предвиденото увеличение на разходите в размер на 2 200,0 хил. лв. се осигуряват необходимите средства, гарантиращи изпълнението на конституционните правомощия на президента и вицепрезидента на Република България.

2. МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

(хил. лв.)

Показатели	Бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо Бюджет 2012 г. (%)
1. Приходи	15 660,0	16 000,0	2,17
2. Разходи	67 466,0	72 600,0	7,61
2.1. Текущи разходи, в т.ч.:	60 973,0	65 375,0	7,22
Разходи за персонал	42 500,0	44 862,4	5,56
Текуща издръжка, стипендии и членски внос	15 473,0	17 512,6	13,18
Субсидии	3 000,0	3 000,0	0,00
2.2. Капиталови разходи	6 493,0	7 225,0	11,27

С проекта на бюджет на Министерския съвет за 2013 г. са разчетени разходи в размер на **72 600 хил. лв.** Завишението с 5 134 хил. лв. спрямо 2012 г. се дължи на включването в бюджета на Министерския съвет на разходите на Центъра за превенция и противодействие на корупцията и организираната престъпност, които тази година са планирани в централния бюджет (5 000 хил. лв.) и за текуща издръжка на двата приюта за жертви на трафик на хора в страната (134 хил. лв.).

През 2013 г. в системата на Министерския съвет ще се изпълняват следните политики и програми:

1. Политика Област „Осигуряване дейността и организацията на работата на Министерския съвет“:

- ✓ Програма „Министерски съвет и организация на дейността му“;
- ✓ Програма „Координация и мониторинг на хоризонтални политики“.

2. Политика в областта на управлението на средствата от ЕС:

- ✓ Програма „Координация при управлението на средствата от ЕС“.

3. Политика „Осъществяване на държавните функции на територията на областите в България“:

- ✓ Програма „Осъществяване на държавната политика на областно ниво“.

4. Политика в областта на правото на вероизповедание:

- ✓ Програма „Вероизповедания“.

5. Политика в областта на архивното дело:

- ✓ Програма „Национален архивен фонд“.

Други програми:

- ✓ Програма „Избори“;

- ✓ Програма „Борба с трафика на хора“;
- ✓ Програма „Професионална квалификация на заетите в администрацията“;
- ✓ Програма „Болница Лозенец“;
- ✓ Програма „Борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните“;
- ✓ Програма „Българите зад граница“;
- ✓ Програма „Обекти с представителни и социални дейности“;
- ✓ Програма „Превенция и противодействие на корупцията и организираната престъпност“;
- ✓ Програма „Администрация“.

3. КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

(хил. лв.)

Показатели	Бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо Бюджет 2012 г. (%)
1. Приходи			
2. Разходи	2 792,0	2 065,0	-26,04
2.1. Текущи разходи, в т.ч.:	2 692,0	1 965,0	-27,01
Разходи за персонал	2 288,0	1 561,0	-31,77
Текуща издръжка, стипендии и членски внос	404,0	377,0	-6,69
2.2. Капиталови разходи	100,0	100,0	0,00

С проекта на бюджет на Конституционния съд за 2013 г. са разчетени разходи в размер на **2 065,0 хил. лв.** Намалението на разходите в размер на 727,0 хил. лв. са средства, които бяха включени като еднократни разходи в бюджета на Конституционния съд за 2012г. за изплащане на обезщетения на конституционни съдии, чиито мандат изтича през 2012 г.

4. МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

(хил. лв.)

	Бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо Бюджет 2012 г. (%)
1. Приходи	28 000,0	28 000,0	0,00
2. Разходи:	280 691,0	280 691,0	0,00
2.1. Текущи, в т.ч.:	276 039,0	276 120,0	0,03
Разходи за персонал	233 999,0	233 999,0	0,00
Текуща издръжка, стипендии и лихви	30 910,0	30 991,0	0,26
Текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинствата	11 130,0	11 130,0	0,00
2.2. Капиталови разходи	4 652,0	4 571,0	-1,74

С проекта на бюджет на Министерството на финансите за 2013 г. са разчетени разходи в размер на **280 691,0 хил.лв.** С предвидените разходи са създадени условия за осъществяване дейността по поддържане на прозрачна фискална, финансова и бюджетна политика. Министерството на финансите осигурява поддържането на устойчив икономически растеж и ефективно управление на ограничените финансови ресурси, както и преодоляване на последиците от глобалната финансова и икономическа криза, възстановяване на българската икономика в изпълнението на заложените в Управленската програма на правителството приоритети. Функциите на министерството, свързани с изпълнението на фискалните, финансовите и бюджетни цели на правителството се осъществяват чрез изпълнението на следните политики и програми:

1. Политика „Устойчиви и прозрачни публични финанси“:

- ✓ Програма „Бюджет и финансово управление“;
- ✓ Програма „Защита на публичните финансови интереси“.

2. Политика „Ефективно събиране на всички държавни приходи“:

- ✓ Програма „Администриране на държавните приходи“.

3. Политика „Защита на обществото и икономиката от финансови измами, контрабанда на стоки, трафик на хора, изпиране на пари и финансиране на тероризма“:

- ✓ Програма „Интегриране на финансовата система във финансовата система на ЕС“.
- ✓ Програма „Митнически контрол и надзор (нефискален)“.
- ✓ Програма „Контрол върху организацията и провеждането на хазартни игри“.

4. Политика „Управление на дълга“:

- ✓ Програма „Управление на ликвидността“.

5. Други програми:

- ✓ Програма „Оперативна програма „Административен капацитет“.

- ✓ Програма „Национален компенсационен жилищен фонд”.
- ✓ Програма „Администрация”.

5. МИНИСТЕРСТВО НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ

(хил. лв.)

	Бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо Бюджет 2012 г. (%)
1. Приходи	55 000,0	60 000,0	9,10
2. Разходи:	106 000,5	106 000,5	0,00
2.1. Текущи, в т.ч.:	101 949,1	103 842,6	1,86
Разходи за персонал	21 012,4	21 012,4	0,00
Текуща издръжка, стипендии и лихви	80 936,7	82 830,2	2,34
Социални разход <i>(за тези които имат)</i>	-	-	-
2.2. Капиталови разходи	4 051,4	2 157,9	-46,7

С проекта на бюджет на МВНР за 2013 г. са разчетени разходи в размер на **106 000,5 хил. лв.** С предвидените средства по проекта на бюджет за 2013 г. на Министерство на външните работи се осигуряват условия за успешното провеждане на външната политика на Република България чрез централната администрация на министерството, дипломатическите и консулските представителства на Република България, Дипломатическия институт и Държавния културен институт към министъра на външните работи в съответствие със заложените в правителствената програма стратегически цели и приоритети.

През 2013 г. в системата на МВНР ще се изпълнява една политика, чрез следните програми:

Политика „Външна политика“:

- ✓ Програма „Управление, координация и осигуряване на дипломатическата служба“;
- ✓ Програма „Задгранични представителства, консулски отношения и подкрепа на гражданите в чужбина“;
- ✓ Програма „Публична дипломация“;
- ✓ Програма „Външна политика и многостранна дипломация“;
- ✓ Програма „Национален визов център, инструмент „Шенген“ и управление при кризи“.

6. МИНИСТЕРСТВО НА ОТБРАНАТА

(ХИЛ. ЛВ.)

Показатели	Бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо Бюджет 2012 г. (%)
1. Приходи	52 000,0	62 000,0	19,23
2. Разходи	980 630,0	1 080 465,0	10,18
2.1. Текущи разходи, в т.ч.:	919 054,0	1 025 465,0	11,58
Разходи за персонал	681 354,0	794 486,0	16,60
Текуща издръжка, стипендии и членски внос	236 146,0	228 799,0	-3,11
Социални разходи	689,0	1 115,0	61,83
Субсидии	865,0	1 065,0	23,12
2.2. Капиталови разходи	61 576,0	55 000,0	-10,68

С проекта на бюджет на Министерството на отбраната за 2013 г. са разчетени разходи в размер на **1 080 465 хил. лв.** Предвиденото увеличение на разходите в размер на 99 835 хил. лв. е в резултат на увеличения размер на заплатите на военнослужещите и цивилните служители, както и на осигурителната вноска за фонд „Пенсии” на военнослужещите.

През 2013 г. в системата на Министерството на отбраната ще се изпълняват следните политики и програми:

1. Политика „Отбранителни способности”:

- ✓ Програма 1 „Подготовка и използване на въоръжените сили”;
- ✓ Програма 2 „Управление на човешките ресурси и резерв”;
- ✓ Програма 3 „Сигурност”;
- ✓ Програма 5 „Медицинско осигуряване”;
- ✓ Програма 6 „Военно-патриотично възпитание и военно-почивно дело”;
- ✓ Програма 7 „Изследвания и технологии”;
- ✓ Програма 8 „Военно образование”;
- ✓ Програма 9 „Административно управление и осигуряване”;

2. Политика „Съюзна и международна сигурност”:

- ✓ Програма „Членство в НАТО и ЕС и международно сътрудничество”;
- ✓ Програма „Военна информация”.

С проекта на бюджет на МО за 2013 г. са осигурени 51 085 хил. лв. за участието на въоръжените сили на Република България в международни операции и мисии.

През 2013 г. Министерството на отбраната ще продължи да провежда и изпълнява основните направления на политиката на Правителството на европейското развитие на България в областта на отбраната, както следва:

- ✓ приложение на принципите на Бялата книга за отбраната и Въоръжените сили и изпълнение на Плана за развитие на Въоръжените сили ;
- ✓ поддържане на съществуващите и изграждане на нови отбранителни способности;
- ✓ развитие на Министерството на отбраната като модерна отбранителна институция на демократична държава и промяна на структурите на Българската армия, в съответствие с Плана за развитие на Въоръжените сили на Република България;
- ✓ провеждане на политика на прозрачност и отчетност за премахване на условията за корупция и неефективно управление в Министерството на отбраната;
- ✓ усъвършенстване на системата за обучение във висшите военни училища;
- ✓ подобряване на осигуряването на бойната подготовка;
- ✓ осигуряване на надеждна колективна сигурност и отбрана.

7. МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

(хил. лв.)			
	Бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо Бюджет 2012 г. (%)
1. Приходи	101 000,0	111 000,0	9,90
2. Разходи:	999 000,0	1 131 320,0	13,25
2.1. Текущи, в т.ч.:	968 684,0	1 101 004,0	13,66
Разходи за персонал	867 377,0	999 697,0	15,26
Текуща издръжка, стипендии и чл.внос	101 307,0	101 307,0	0,00
2.2. Капиталови разходи	30 316,0	30 316,0	0,00

Приходите по проекта на бюджет на МВР за 2013 г. са разчетени в размер на 111 000,0 хил.лв. – с 9,9 % повече спрямо тези по ЗДБРБ за 2012 г., на базата на отчета им за полугодieto и очакваното изпълнение за тази година.

С проекта на бюджет на МВР за 2013 г. са разчетени разходи в размер на **1 131 320,0 хил. лв.** Предвидено е увеличение на разходите в размер на 132 320 хил. лв. - в резултат на увеличениния размер на осигурителната вноска за фонд „Пенсии” на държавните служители по Закона за МВР и увеличението на някои допълнителни възнаграждения на служителите от системата на МВР (6,5 млн. лв).

През 2013 г. в системата на МВР ще се изпълняват следните политики и програми:

1. Политика “Опазване на обществения ред и противодействие на престъпността”

- ✓ Програма „Противодействие на престъпността, опазване на обществения ред и превенция”;
- ✓ Програма „Охрана на държавната граница и контрол за спазване на граничния режим”.

2. Политика „Осигуряване на държавен противопожарен контрол, пожарна безопасност и спасяване”

- ✓ Програма „Пожарна безопасност, защита на населението при пожари, бедствия, аварии катастрофи ”.

3. Политика „Общоосигуряващи дейности

- ✓ Програма „Обучение, квалификация и специализация”;
- ✓ Програма „Информационно осигуряване, научни изследвания и разработки и административно обслужване”.

4. За дейността на Държавната агенция за бежанците и Специалната куриерска служба са обособени две програми – „Убежище и бежанци” и “Специална куриерска служба”, за изпълнението на които се предвиждат разходи за 2013 г. в размер съответно на 3 200,0 хил. лв. и 4 618,2 хил. лв.

8. МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО

(хил. лв.)

	Бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо Бюджет 2012 г. (%)
1. Приходи	74 000,0	74 000,0	0,00
2. Разходи:	169 117,0	189 962,0	12,33
2.1. Текущи, в т.ч.:	151 743,0	170 588,0	12,42
Разходи за персонал	97 260,0	108 225,0	11,27
Текуща издръжка, стипендии и лихви	54 483,0	62 363,0	14,46
2.2. Капиталови разходи	17 374,0	19 374,0	11,51

С проекта на бюджет на Министерството на правосъдието за 2013 г. са разчетени разходи в размер на **189 962,0 хил. лв.** Предвиденото увеличение на разходите е в резултат на увеличения размер на осигурителната вноска за фонд „Пенсии” на държавните служители по Закона за МВР.

През 2013 г. в системата на Министерството на правосъдието ще се изпълняват следните политики и програми:

1. Политика „Политика в областта на правосъдието”:

- ✓ Програма „Правна рамка за функционирането на съдебната система”;
- ✓ Програма „Регистри”;
- ✓ Програма „Охрана на съдебната власт и на лицата, застрашени в наказателното производство”;
- ✓ „Равен достъп до правосъдие”;
- ✓ „Инвестиции на органите на съдебната власт”.

2. Политика „Изпълнение на наказанията”:

- ✓ Програма „Затвори - изолация на правонарушителите”;
- ✓ Програма „Следствени арести и пробация”.

3. Програма „Администрация”.

9. МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

(хил. лв.)

	Бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо Бюджет 2012 г. (%)
1. Приходи	26 000,0	28 000,0	7,69%
2. Разходи:	958 210,8	967 482,6	0,97%
2.1. Текущи, в т.ч.:	956 820,8	966 092,6	0,97%
Разходи за персонал	75 405,0	83 948,6	11,33%
Текуща издръжка, стипендии и лихви	12 998,8	13 027,0	0,22%
Социални разходи	864 727,0	865 427,0	0,08%
Субсидии	3 690,0	3 690,0	0,00%
2.2. Капиталови разходи	1 390,0	1 390,0	0,00%

С проекта на бюджет на Министерството на труда и социалната политика за 2013 г. са разчетени разходи в размер на **967 482,58 хил. лв.**

През 2013г. Министерството на труда и социалната политика ще провежда следните политики и програми, отнасящи се основно към функционално направление "Социално осигуряване, подпомагане и грижи":

1. Политика в областта на заетостта:

- ✓ Програма „Осигуряване на заетост и повишаване на качеството на работната сила, на безработните и заетите лица” - за реализацията на активните мерки на пазара на труда са осигурени средства в размер общо на **73 000 хил.лв.**, с които се осигурява политиката по намаляване на безработицата, повишаване равнищата на икономическа активност и ефективни инвестиции в развитието на човешкия капитал;

2. Политика в областта на трудовите отношения:

- ✓ Програма „Осигуряване на подходящи условия на труд”;
- ✓ Програма „Преодоляване и ограничаване на колективните трудови конфликти”.

3. Политика в областта на социалната закрила и равните възможности - за реализацията на политиката в областта на социалното подпомагане са осигурени средствата, необходими за изпълнението на поставените цели. в това число за:

- ✓ Програма „Предоставяне на социални помощи при прилагане на диференциран подход” - планираните средства за помощи по Закона за социално подпомагане и правилника за неговото прилагане са в размер общо на **57 279,2 хил.лв.**, при запазване на размера на гарантирания минимален доход от 65 лв., като основа за определяне размера на социалните помощи. Предвидени са целеви средства за диагностика и лечение в лечебни заведения за болнична помощ на български граждани, които нямат доход и/или лично имущество, което да им осигурява лично участие в здравноосигурителния процес в размер на **2 500,0 хил.лв.** За 2013 г. са

осигурени средства в размер на **5 000,0 хил.лв.** за осигуряване правата на ветераните от войните и военноинвалидите и военнопострадалите за лекарства по Закона за ветераните от войните и по Закона за военноинвалидите и военнопострадалите, за дентална помощ по Закона за ветераните от войните, както и за еднократна помощ при смърт на ветеран от войните по Закона за ветераните от войните.;

- ✓ Програма „Осигуряване на целева социална защита за отопление на населението с ниски доходи” – предвидени са средства за изплащане целеви помощи за отопление по Закона за социално подпомагане и правилника за неговото прилагане за лицата и семействата с ниски доходи – **73 117,0 хил. лв.**;
- ✓ Програма „Равни възможности” – по програмата се административат разходи за изпълнение на дейности по европейски инициативи и проекти за равни възможности и антидискриминация, и равнопоставеността на жените и мъжете;
- ✓ Програма „Социално включване на други рискови групи от населението”.

4. Политика в областта на хората с увреждания:

- ✓ Програма „Интеграция на хората с увреждания” - за помощи, изплащани по Закона за интеграция на хората с увреждания планираните разходи са в размер на **157 230,8 хил. лв.**

5. Политика в областта на социалното включване:

- ✓ Програма „Закрила на децата чрез преход от институционални грижи към алтернативни грижи в семейна среда” - за възнаграждение на професионалните приемни семейства, както и за помощи и мерки по Закона за закрила на детето и правилника за неговото прилагане са предвидени **9 900,0 хил. лв.**;
- ✓ Програма „Подпомагане на семейства с деца” - разходите по Закона за семейни помощи за деца са планирани при запазване на дохода на член от семейството по чл. 4 от ЗСПД на 350 лв. Размерът на месечните помощи за дете до завършване на средно образование, но не повече от 20 - годишна възраст е 35 лв. За този вид разходи са предвидени общо **487 400,0 хил.лв.**;
- ✓ Програма „Интегрирани услуги за социално включване”.

6. Политика в областта на жизненото равнище, доходите и демографското развитие:

- ✓ Програма „Доходи от труд и жизнено равнище на населението”;
- ✓ Програма „Инструменти за социална сигурност”;
- ✓ Програма „Демографско развитие на населението”;

7. Политика в областта на свободното движение на хора, миграцията и интеграцията:

- ✓ Програма „Свободно движение на работници, миграция и интеграция”.

8. Програма „Администрация”

По Централния бюджет за 2013 г. са заложили разходи за усвояване на заем от Световната банка за реализирането на проект „Социално включване”, както и разходи за погашения и лихви по проект „Реформа за подпомагане на децата”, проект „Социални инвестиции и насърчване на заетостта”, проект „Фонд за регионални инициативи” общо в размер на **18 255,6 хил.лв.**

10. МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

(ХИЛ. ЛВ.)

	Бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо Бюджет 2012 г. (%)
1. Приходи	40 000,0	45 000,0	12,50
2. Разходи:	468 185,0	368 185,0	-21,36
2.1. Текущи, в т.ч.:	447 685,0	358 185,0	-19,99
Разходи за персонал	146 652,1	157 152,1	7,15
Текуща издръжка, стипендии и лихви	170 996,9	140 996,9	-17,54
Социални разходи			
Субсидии	130 036,0	60 036,0	-53,83
2.2. Капиталови разходи	20 500,0	10 000,0	-51,22

С проекта на бюджет на Министерството на здравеопазването за 2013 г. са разчетени разходи в размер на **368 185 хил. лв.** Предвиденото намаление е в резултат на структурни промени, свързани с прехвърлянето на функции и дейности, които са от обхвата на здравното осигуряване към Националната здравноосигурителна каса. Дейностите свързани с интензивното лечение, процедури по асистирана репродукция, имунизации по задължителния имунизационен календар и др., които през 2012 г. са администрирани от МЗ за сметка на трансфера от НЗОК, през 2013 г. ще бъдат финансирани чрез бюджета на НЗОК.

С проектобюджета за 2013 г. е планирано равнище на разходите, което да осигури финансирането на ангажиментите и дейностите, които по закон са възложени за осъществяване чрез бюджета на Министерството на здравеопазването.

Основните функции на МЗ се концентрират в областта на нормативно осигуряване на системата на здравеопазването, дейностите по опазване и контрол на общественото здраве, контрол по спазване и изпълнение на установените с нормативен акт изисквания за дейностите със значение за здравето на човека, надзор на заразните болести, утвърждаване на медицински стандарти и одит на медицинската помощ, провеждане на национална здравна политика чрез приетите от правителството националната здравна стратегия и националните здравни програми.

Министерството на здравеопазването ще продължи да осъществява своите функции и в областта на диагностиката и лечението, чрез реализирането на :

- ✓ програмите и дейностите, осъществявани от бюджетните структури в областта на стационарната психиатрична помощ, спешната помощ, трансфузионна хематология и преработване на кръв и кръвни продукти, осигуряване на медико-социални грижи за деца в неравностойно положение от 0 до 3 годишна възраст, лечение на деца в чужбина, експертизи за вид и степен на увреждане и трайно неработоспособност и др.
- ✓ субсидиране на дейностите, които остават държавна отговорност, изпълнявани от преобразуваните лечебни заведения за болнична помощ - лечение на болни от

- ХИВ/СПИН, трансплантация на тъкани, органи и клетки, медицинска експертиза на работоспособността и др.;
- - ✓ реализиране на национални програми за профилактика, лечение и контрол на социално-значими заболявания;
  - ✓ обучение на специализанти на места, финансирани от държавата по Наредба №34/2006г. за придобиване на специалност в системата на здравеопазването.

С проекта за 2013 г. чрез бюджета на Министерството на здравеопазването са предвидени средства в размер на 5,4 млн.лв. трансфер към НЗОК за финансиране на дейностите във връзка с чл. 82, ал. 1, т. 2 за акушерска помощ и чл. 82, ал. 2, т. 3 от Закона за здравето за финансиране на разходите за ваксини по национални програми за профилактика на рак на маточната шийка.

11. СЕКТОР „ОБРАЗОВАНИЕ“

ПОЛИТИКИ И ПРИОРИТЕТИ В ОБЛАСТТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО, МЛАДЕЖТА И УЧЕНЕТО ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ

Политики и приоритети	Бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо Бюджет 2012 г.	
			хил.лв.	%
Бюджет на политиката в областта на предучилищното и училищното образование	1 982 866,16	2 099 334,84	116 468,69	5,87
Средства по единни разходни стандарти и добавки за финансиране на възпитанието на деца в детски градини и обучението на ученици в училища	1 503 503,35	1 605 203,18	101 699,84	6,76
в това число за:				
Задължителна предучилищна подготовка 2 години преди постъпване в I клас и за подпомагане на храненето			9 750,7	3,99
Целодневна организация на учебния ден на учениците от I до IV клас			15 066,9	50,08
Увеличение на единните разходни стандарти			76 882,3	5,05
Целеви средства от държавния бюджет за развитие на предучилищното и училищното образование	138 452,81	143 110,13	4 657,32	3,36
Бюджет на политиката в областта на висшето образование	690 297,28	699 555,29	9 258,01	1,34
Субсидия от централния бюджет за осигуряване на обучението на студенти/докторанти	367 621,05	382 202,45	14 581,41	3,97
в това число за:				
Увеличение на средно-приравнения брой учащи	0,00	9 581,41	9 581,41	-
Комплексна оценка на качеството на обучението и съответствието му с потребностите на пазара на труда	15 000,00	20 000,00	5 000,00	33,33

Целеви средства за подпомагане на студенти / докторанти	11 851,20	11 851,20	0,00	0,00
Бюджет на политиката в областта на ученето през целия живот	12 728,60	12 728,60	0,00	0,00
Бюджет на политиката в областта на младежта	4 105,00	4 105,00	0,00	0,00
Други разходи /разходи за персонал, издръжка и капиталови разходи на структури и звена в областта на образованието/	57 066,56	53 571,96	-3 494,60	-6,12
Общо средства за сектор "Образование"	2 747 063,60	2 869 295,70	122 232,10	4,45

За 2013 г. финансирането на политиките и приоритетите в областта на образованието, младежта и ученето през целия живот е запазено на нивото на 2012 г. и са осигурени допълнителни средства в размер на 122,2 млн. лв. по консолидираната фискална програма. Средствата, необходими за финансиране на отпаднали през 2012 г. разходни ангажименти са насочени за осигуряване на средства за други приоритети в сектор „Образование“ през 2013 г.

Основните приоритети в областта на предучилищното и училищното образование са свързани с осигуряването на допълнителни средства за:

- увеличение на единните разходни стандарти с 5 % и компенсиране на увеличения размер на минималната работна заплата за страната.
- целогодишно финансиране на задължителната предучилищна подготовка две години преди постъпване в първи клас във всички общини;
- целодневна организация на учебния ден на учениците от I до IV клас;
- въвеждане на нов подход при определяне на стипендиите на учениците след завършено основно образование и увеличение на техния размер;
- разширяване на обхвата на децата и учениците, включени в мерките за подпомагане на храненето;
- осигуряване на безплатен превоз на ученици.

Запазено е програмно-конкурсното финансиране на средното образование, като основната част от средствата ще се предоставят за оптимизация на училищната мрежа, повишаване на квалификацията на персонала в системата на народната просвета, външно оценяване, финансиране на неделни училища в чужбина и др.

Изпълнението на съществуващите политики през 2013 г. ще бъде насочено към усъвършенстване на системата на предучилищното и училищното образование с цел традиционните образователни модели и форми да бъдат заменени с нови, които да отговарят адекватно на настъпилите промени в общественото развитие, на очакванията на участниците в системата и на обществото за по-качествен и пълноценен образователно-възпитателен процес. Част от тези мерки са свързани с:

- подготовка на необходимата материална база и подготвени специалисти за разширяване на обхвата на задължителната предучилищна подготовка;
- през 2013 г. е предвидено процеса на въвеждане на целодневната организация на учебния ден за учениците от I до VIII клас и дейностите по самоподготовка, занимания по интереси и организиран отход и спорт в средишните училища да бъдат финансирани със средства по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”.
- въвеждане на образователна структура в системата на училищното образование, която да съответства на спецификата на отделните региони в страната, обективните демографски процеси и на различните възможности и потребности на децата и учениците;
- оптимизиране на системата на оценяването с цел не само установяване на постигнатите резултати, но и на индивидуалните постижения, напредъка и потребностите на всеки ученик;

В областта на висшето образование основният приоритет е свързан с повишаване на качеството на обучение и интернационализация на системата. От 2013 г. е предвидено да бъде въведена диференциация на финансирането на професионалните направления в държавните висши училища в зависимост от комплексната оценка за качеството на обучението и съответствието му с потребностите на пазара на труда. Осигурени са и допълнителни средства за финансиране на увеличението на средно-приравнения брой учащи в държавните висши училища.

12. МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА

(ХИЛ. ЛВ.)

	Бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо Бюджет 2012 г. (%)
1. Приходи	18 000,0	19 000,0	5,56
2. Разходи:	117 903,1	122 375,1	3,79
2.1. Текущи, в т.ч.:	110 403,1	114 875,1	4,05
Разходи за персонал	57 254,2	58 775,7	2,66
Текуща издръжка, стипендии и лихви	53 148,9	56 099,4	5,55
2.2. Капиталови разходи	7 500,0	7 500,0	0,00

С проекта на бюджет на Министерство на културата за 2013 г. са разчетени разходи в размер на **122 375,1 хил. лв.** Увеличението на разходите от 4 472,0 хил. лв. спрямо 2012 г. се дължи на изменение на броя на учениците в училищата за изкуства и култура, увеличението на единните разходни стандарти по които се финансират училищата в областта на културата и предвидено увеличение на средствата за сценични изкуства, филмопроизводство и музеи.

През 2013 г. в системата на Министерство на културата ще се изпълняват следните политики и програми:

1. Политика в областта на опазване на културното наследство и подпомагане създаването и разпространението на изкуство, на културни продукти и услуги:

- ✓ Програма 1 „Опазване на недвижимото културно наследство“;
- ✓ Програма 2 „Опазване и представяне на движимото културно наследство и изобразителните изкуства“;
- ✓ Програма 3 „Национален фонд "Култура““;
- ✓ Програма 4 „Филмово изкуство“;
- ✓ Програма 5 „Театрално изкуство“;
- ✓ Програма 6 „Музикално и танцово изкуства“;
- ✓ Програма 7 „Гарантиране защитата на интелектуалната собственост“;
- ✓ Програма 8 „Подпомагане развитието на българската култура и изкуства, на българския книжен сектор, библиотеки и читалища“.

2. Политика в областта на популяризиране на културата“:

- ✓ Програма 9 „Популяризиране на културните продукти и ценности“.

3. Политика в областта на качествено образование по изкуство и култура:

- ✓ Програма 10 „Обучение на кадри в областта на изкуството и културата“.

Програма „Администрация“.

Политиките, програмите и дейностите, провеждани от Министерството на културата се отнасят към следните функционални направления:

- ✓ функция „Общи държавни служби”, група „Изпълнителни и законодателни органи”;
- ✓ функция „Социално осигуряване, подпомагане и грижи”, група „Програми, дейности и служби по социалното осигуряване, подпомагане и заетостта”;
- ✓ функция „Отбрана и сигурност”, група „Защита на населението, управление и дейности при стихийни бедствия и аварии”;
- ✓ функция „Образование”;
- ✓ Функция „Почивно дело, култура, религиозни дейности”, група „Култура”.

За 2013 г. се осигуряват условия за осъществяване на следните дейности:

- ✓ опазване и съхраняване на движимото и недвижимо културно наследство;
- ✓ подпомагане реализирането на дейности и проекти в областта на театъра, музиката, музейното дело, книжния сектор;
- ✓ подпомагане създаването и разпространението на филмопроизводството;
- ✓ финансиране на проекти и програми за развитие на културата;
- ✓ финансиране на дейности в областта за популяризиране на културни продукти и услуги.

Разходите за финансиране на дейностите в областта на образованието са разчетени на базата на единни разходни стандарти на един ученик.

Средствата от държавния бюджет за държавните културни институти, осъществяващи дейности в областта на сценичните изкуства в системата на Министерството на културата, включват средства, определени на базата на единни разходни стандарти за финансиране на държавните културни институти и средства за реализиране на творчески проекти.

С така предвидените средства по проектобюджета на Министерството на културата за 2013 г. се гарантират основните му приоритети в областта на културното наследство, популяризиране на българската култура и качествено образование по изкуство и култура.

13. МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

(хил. лв.)

	Бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо Бюджет 2012 г. (%)
1. Приходи	11 599	10 560	- 8,96
2. Разходи:	44 890,9	44 890,9	0,00
2.1. Текущи, в т.ч.:	41 656,0	41 656,0	0,00
Разходи за персонал	25 981,0	25 981,0	0,00
Текуща издръжка, стипендии и лихви	15 675,0	15 675,0	0,00
2.2. Капиталови разходи	3 234,9	3 234,9	0,00

С проекта на бюджет на Министерство на околната среда и водите 2013 г. са разчетени разходи в размер на **44 891 хил. лв.**

Политиката на Министерството на околната среда цели повишаването на ефективността на ресурсите и на гъвкавостта в тяхното използване. Те са ключови интегриращи елементи по отношение на екологичните приоритети и множеството секторни политики, които зависят от тях.

Един от основните приоритети е развитието на екологичния потенциал на икономиката, посредством въвеждането на екологично чисти технологии и производства, намаляване потреблението на първични суровини и ресурси, превенция и ограничаване на промишленото замърсяване, насърчаване на рециклирането, оползотворяването и повторното използване на отпадъците, развитие на агроекологичните практики, биологичното земеделие и екотуризма, които опазват природното богатство на страната.

Друг приоритет на МОСВ е продължаване на ускореното изграждане на екологичната инфраструктура на страната (съоръжения за управление на отпадъците, канализация и пречиствателни станции за отпадъчни води) и екологичната мрежа Natura 2000, което ще съдейства за подобряване на качеството на живот на населението и опазване на екосистемите, както и за изпълнение на ангажиментите на страната към ЕС.

През 2013 г. в системата на Министерство на околната среда и водите ще се изпълняват следните политики и програми:

1. Политика в областта на управление на водите:

✓ Програма „Оценка, управление и опазване на водите на Република България“.

2. Политика в областта на управление на отпадъците, опазване на земните недра и почвите:

✓ Програма „Интегрирана система за управление на отпадъците, опазване на земните недра и почвите“.

3. Политика в областта на опазване на чистотата на атмосферния въздух:

✓ Програма „Намаляване на вредните емисии в атмосферата и подобряване качеството на атмосферния въздух“.

4. Политика в областта на опазване на биологичното разнообразие:

- ✓ Програма „Съхраняване, укрепване и възстановяване на екосистеми, местообитания, видове и генетичните им ресурси”.

5. Политика в областта на Националната система за мониторинг на околната среда и информационна безопасност:

- ✓ Програма „Националната система за мониторинг на околната среда и информационна безопасност”.

6. Политика за повишаване на екологичното съзнание и култура

- ✓ Програма „Информирание, участие на обществеността в процеса на вземане на решения и прилагане на механизмите за контрол”.

7. Политика за предотвратяване и контрол на замърсяването и управление на химикалите:

- ✓ Програма „Оценка и управление на въздействието върху околната среда”.

8. Политика в областта на управление на дейностите по изменение на климата:

- ✓ Програма „Управление на дейностите по изменение на климата”.

9. Администрация.

14. МИНИСТЕРСТВО НА ИКОНОМИКАТА, ЕНЕРГЕТИКАТА И ТУРИЗМА

(хил. лв.)

	Бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо Бюджет 2012 г. (%)
1. Приходи	146 950,5	156 290,0	6,36 %
2. Разходи:	83 473,7	83 473,7	0,00 %
2.1. Текущи, в т.ч.:	79 199,1	79 221,3	0,03 %
Разходи за персонал	34 977,3	34 977,3	0,00 %
Текуща издръжка, стипендии и лихви	25 525,5	25 547,7	0,09 %
Субсидии <i>(за тези които имат)</i>	18 696,3	18 696,3	0,00 %
2.2. Капиталови разходи	4 274,6	4 252,4	- 0,52 %

С проекта на бюджет на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма за 2013 г. са разчетени разходи в размер на **83 473,7 хил. лв.**, които са без промяна спрямо тези за 2012г.

С така предвидените средства ще се финансират мерките насочени към повишаване на потенциала за икономически растеж, подобряване на експортния потенциал, устойчиво развитие на туризма и създаване на условия за сигурна, ефективна и екологосъобразна енергетика. Важните аспекти на политиките на министерството са повишаване на конкурентоспособността на българската икономика, формиране на значим сектор на конкурентоспособни малки и средни предприятия, стимулиране на инвестиционната активност и ускорен ръст на износа, в т.ч. създаване на благоприятна бизнес среда и насърчаване на инвестициите в технологични и иновативни производства, развитие на публично-частното партньорство, стимулиране на конкуренцията при запазване на обществения интерес, ефективно развитие на енергийния сектор, в т.ч. извеждане на ядрени мощности от експлоатация, безопасно съхранение на ядрени отпадъци и др., утвърждаване на сектора на туризма като ключов за икономиката ни отрасъл, допринасящ за значителното подобряване на състоянието на платежния баланс и ръста на БВП и т.н.

През 2013 г. в системата на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма ще продължи изпълнението на политиките и програмите, изпълнявани и през 2012 г., а те са:

1. Политика „Устойчиво икономическо развитие и конкурентоспособност“:

- ✓ Програма „Облекчаване на регулации, опростяване на процедури по предоставяне на административни услуги, анализи и прогнози“;
- ✓ Програма „Насърчаване на предприемачеството и иновациите“;
- ✓ Програма „Прозрачна система на обществените поръчки“;
- ✓ Програма „Закрила на обектите на индустриална собственост“;
- ✓ Програма „Инфраструктура по качеството в подкрепа развитието на икономиката“;
- ✓ Програма „Подобряване възможностите за участие в ЕЕП“;
- ✓ Програма „Управление на програми и проекти, съфинансирани от ЕС“;

- ✓ Програма „Привличане и насърчаване на инвестициите“;
- ✓ Програма „Преструктуриране и ефективно управление на държавната собственост“;
- ✓ Програма „Защита на потребителите“.

2. Политика „Устойчиво развитие на туризма и ефективно външно икономическо сътрудничество“:

- ✓ Програма „Реализация на експортния потенциал и участие в търговската политика на ЕС“;
- ✓ Програма „Подобряване на политиките и регулациите в сектора на туризма“.
- ✓ Програма „Развитие на националната туристическа реклама“.

3. Политика „Устойчиво и конкурентоспособно енергийно развитие“:

- ✓ Програма „Ефективно функциониране на енергийните предприятия, инфраструктура и пазари“;
- ✓ Програма „Сигурност при енергоснабдяването и при управление на РАО и ИЕЯС“.
- ✓ Програма „Повишаване на енергийната ефективност и опазване на околната среда“;
- ✓ Програма „Насърчаване на производството и потреблението на енергия от ВЕИ, АЕИ и биогорива“;
- ✓ Програма „Подобряване на процесите на концесиониране и управление на природните ресурси“.

4. Програма „Администрация“.

15. МИНИСТЕРСТВО НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ И БЛАГОУСТРОЙСТВОТО

(хил. лв.)

	Бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо Бюджет 2012 г. (%)
1. Приходи	271 368,5	271 448,5	0,03
2. Разходи:	257 151,7	257 451,7	0,12
2.1. Текущи, в т.ч.:	178 576,4	179 652,6	0,60
Разходи за персонал	37 583,0	42 119,0	12,07
Текуща издръжка, стипендии и лихви	140 993,4	137 533,6	-2,45
Социални разходи <i>(за тези които имат)</i>			
Субсидии <i>(за тези които имат)</i>			
2.2. Капиталови разходи	78 575,3	77 799,1	-0,99

С проекта на бюджет на Министерството на регионалното развитие и благоустройството за 2013 г. са разчетени разходи в размер на **257 451,7 хил. лв.**

С разчетените разходи се обезпечават приоритетите за осъществяване на програмата на министерството, а именно създаване на условия за балансирано и устойчиво регионално развитие, прилагане на стратегическия подход за планиране, наблюдение и оценка, подобряване на инвестиционния процес чрез развитие на устройственото планиране, усъвършенстване на информационните системи на кадастъра и имотния регистър, ефективно и ефикасно използване на средствата от фондовете на ЕС, поддържане, модернизация и изграждане на техническата инфраструктура, създаване и изпълнение на националната програма за превенция и ограничаване на въздействието на свлачищните процеси, ерозията и абразията, както и подобряване качеството на жизнената среда на българските граждани чрез благоустрояване на населените места и поддържането на жилищния фонд.

През 2013 г. в системата на Министерството на регионалното развитие и благоустройството ще се изпълняват следните политики и програми:

1. Политика "Създаване на условия за балансирано и устойчиво регионално развитие, прилагане на стратегически подход за планиране, наблюдение и оценка, реализиране процеса на децентрализация и укрепване на местното самоуправление":

- ✓ Програма „Интегрирано планиране и концентрация на ресурсите за регионално и местно развитие“;
- ✓ Програма „Административно-териториално устройство и местно самоуправление“;

2. Политика "Подобряване на инвестиционния процес чрез развитие на устройственото планиране, усъвършенстване на информационните системи на кадастъра и имотния регистър, стимулиране на публично-частно партньорство, подобряване на качеството на превантивния и текущия контрол и прилагане на европейски стандарти":

- ✓ Програма „Устройство планиране на територията“;

- ✓ Програма „Нормативно регулиране и контрол на инвестиционния процес в строителството“;
- ✓ Програма „Геодезия, картография и кадастър“;

3. Политика "Ефективно и ефикасно използване на средствата от фондовете на ЕС и на публичните инвестиции и укрепване на доверието на европейските партньори":

- ✓ Програма „Управление на финансови инструменти за устойчиво и интегрирано регионално трансгранично и местно развитие“;

4. Политика "Поддържане, модернизация и изграждане на техническата инфраструктура, свързана с подобряване на транспортната достъпност и интегрираното управление на водните ресурси":

- ✓ Програма „Водоснабдителна и канализационна инфраструктура“;
- ✓ Програма „Пътна инфраструктура“;
- ✓ Програма „Благоустройствени дейности в населени места“;

5. Политика „Създаване и изпълнение на национална програма за превенция и ограничаване на въздействието на свлачищните процеси, ерозията и абразията“:

- ✓ Програма „Противодействие на свлачищните, ерозионните и абразионните процеси“;

6. Политика „Подобряване качеството на жизнената среда на българските граждани чрез благоустрояване на населените места и усъвършенстване управлението и поддържането на жилищния фонд“:

- ✓ Програма „Създаване на условия за подобряване на състоянието на жилищния сграден фонд и създаване на механизми за достъп до жилища“;
- ✓ Програма „Подобряване жилищните условия на ромите в Република България“;

Други програми:

- ✓ Програма „Управление на държавната собственост“;
- ✓ Програма „Управление на държавното участие в търговските дружества и държавните предприятия в патрониума на министъра на регионалното развитие и благоустройството“;
- ✓ Програма „Гражданска администрация и административно обслужване - ГРАО“;
- ✓ Програма „Администрация“.

Второстепенни разпоредители в структурата на министерството са:

- ✓ Дирекция за национален строителен контрол;
- ✓ Агенция по кадастър, геодезия и картография;
- ✓ Агенция „Пътна инфраструктура“.

16. МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ

(хил. лв.)

	Бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо Бюджет 2012 г. (%)
1. Приходи	174 000,0	174 000,0	0,00
2. Разходи:	244 277,3	240 479,2	-1,55
2.1. Текущи, в т.ч.:	238 520,3	234 722,2	-1,59
Разходи за персонал	141 128,8	137 879,2	-2,30
Текуща издръжка, стипендии и лихви	97 391,5	96 843,0	-0,56
2.2. Капиталови разходи	5 757,0	5 757,0	0.00

С проекта на бюджет на Министерството на земеделието и храните за 2013 г. са разчетени разходи в размер на **240 479,2 хил.лв.** Разходите са намалени с 3 798.1 хил. лв. в сравнение с 2012 г., поради преминаване на част от професионалните учебни заведения към министерството на финансиране от съответните общини.

С предвидените средства за текущи разходи за Министерство на земеделието и храните през 2013 г. се обезпечават основните приоритети на неговата политика, а именно:

- ✓ утвърждаване на европейски принципи и правила за подпомагане на земеделието у нас;
- ✓ развитие на ефективен и конкурентноспособен аграрен сектор;
- ✓ устойчиво развитие на селските райони;
- ✓ изпълнение програмата на Европейския съюз за надзор на лудата крава;
- ✓ закупуване на ваксини и диагностикуми за борба с вредителите по растенията и болестите по животните;
- ✓ изпълнение на Националната програма по рибарство и аквакултури за зарибяване, възстановяване и поддържане на рибните популации;
- ✓ изпълнение на лесокултурните мероприятия съгласно лесоустройствените проекти на структурите и специализираните териториални звена, с които се гарантира изпълнението на политиката за съхраняване и увеличаване на горите, дивеча и рибата.

През 2013 г. в системата на Министерството на земеделието и храните ще се изпълняват следните политики и програми:

1. Политика „Земеделие и селски райони“:

- ✓ Програма „Земеделски земи“;
- ✓ Програма „Природни ресурси в селските райони“;

- ✓ Програма „Растениевъдство“;
  - ✓ Програма „Фитосанитарен контрол и растителна защита“;
  - ✓ Програма „Хидромелиорации“;
  - ✓ Програма „Здравеопазване на животните“;
  - ✓ Програма „Животновъдство“;
  - ✓ Програма „Организация на пазарите и държавни помощи“;
  - ✓ Програма „Агростатистика, анализи и прогнози“;
  - ✓ Програма „Научни изследвания“;
  - ✓ Програма „Съвети и консултации“;
  - ✓ Програма „Образование“;
  - ✓ Програма „Земеделска техника“;
  - ✓ Програма „Качество на храните“;
  - ✓ Програма „Безопасност по хранителната верига“;
  - ✓ Програма „Подобряване на живота в селските райони“;
2. Политика „Рибарство и аквакултури“:
- ✓ Програма „Рибарство и аквакултури“
3. Политика „Съхраняване и увеличаване на горите и дивеча“:
- ✓ Програма „Национална горска политика“;
  - ✓ Програма „Специализирани дейности в горските територии“;
  - ✓ Програма „Планиране, опазване от посегателства, пожари и лесозащита“;
4. Програма „Администрация“

17. МИНИСТЕРСТВО НА ТРАНСПОРТА, ИНФОРМАЦИОННИТЕ ТЕХНОЛОГИИ И СЪОБЩЕНИЯТА

(хил. лв.)

	Бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо Бюджет 2012 г. (%)
1. Приходи	42 074,0	51 000,0	21,22
2. Разходи:	60 976,2	60 976,2	0,00
2.1. Текущи, в т.ч.:	54 275,2	53 295,9	-1,80
Разходи за персонал	30 369,2	30 369,2	0,00
Текуща издръжка, стипендии и лихви	23 906,0	22 926,7	-4,10
2.2. Капиталови разходи	6 701,0	7 680,3	14,61

С проекта на бюджет на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията за 2013 г. са разчетени разходи в размер на **60 976,2 хил. лв.**

През 2013 г. в системата на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията ще се изпълняват следните политики и програми:

1. Политика в областта на транспорта:

- ✓ Програма „Развитие и поддръжка на транспортната инфраструктура”;
- ✓ Програма „Организация, управление на транспорта, осигуряване на безопасност, сигурност и екологосъобразност”;

2. Политика в областта на съобщенията, електронното управление, информационното общество:

- ✓ Програма „Развитие и поддръжане на електронна и съобщителна инфраструктура за държавното управление”;
- ✓ Програма „Развитие на съобщенията, електронното управление и информационното общество”.

Други програми:

- ✓ Програма „Административно обслужване, медицинска и психологическа експертиза”.

С предвидените средства по проектобюджета за 2013 г. на Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията, се обезпечават основните му приоритети за създаване на оптимални условия за развитие на транспортна инфраструктура, чрез ускорено изграждане, ефективно поддръжане и модернизация на транспортната инфраструктура, както и за развитието на интермодален транспорт, в т.ч. чрез механизмите на концесията. Усилията на министерството ще бъдат насочени към намаляване на негативното влияние на различните видове транспорт върху околната среда, както и осигуряването на високо ниво на безопасност и сигурност при различните видове транспорт и висококачествени транспортно-логистични услуги.

Бюджет 2013 по отговорности

През 2013 г. ще продължат дейностите по поддържане на условия за свободна и ефективна конкуренция на пазара на електронните съобщения и на пощенските услуги, както и изграждането и поддържането на комуникационната свързаност на всички администрации и насърчаване използването на е-услуги от гражданите и бизнеса.

За 2013 г. общата численост на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията възлиза на 2 544 щатни бройки.

18. МИНИСТЕРСТВО НА ФИЗИЧЕСКОТО ВЪЗПИТАНИЕ И СПОРТА

(хил. лв.)

	Бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо Бюджет 2012 г. (%)
1. Приходи	700,0	700,0	0,00
2. Разходи:	36 810,0	39 058,3	6,10
2.1. Текущи, в т.ч.:	35 910,0	38 158,3	6,26
Разходи за персонал	5 105,3	6 851,3	34,19
Текуща издръжка, стипендии и лихви	3 354,8	3 857,1	14,97
Субсидии	27 449,9	27 449,9	0,00
2.2. Капиталови разходи	900,0	900,0	0,00

С проекта на бюджет на Министерството на физическото възпитание и спорта за 2013 г. са разчетени разходи в размер на **39 058,3 хил. лв.** Заложеното увеличение на разходите в размер на 2 248,3 хил. лв. е в резултат на преобразуването на две общински спортни училища в държавни спортни училища и промяна на финансирането им от бюджетите на община Варна и община Бургас чрез бюджета на министерството и във връзка с предвидено увеличение на единните разходни стандарти за издръжка на учениците в спортните училища.

През 2013 г. в системата на Министерството на физическото възпитание и спорта ще се изпълняват следните политики и програми:

1. Политика в областта на спорта за учащи и спорта в свободното време

- ✓ Програма „Спорт за учащи“;
- ✓ Програма „Спорт в свободното време“.

2. Политика в областта на спорта за високи постижения

- ✓ Програма „Олимпийска подготовка“;
- ✓ Програма „Спорт за високи постижения“.

3. Политика за приважване на спортните обекти и съоръжения във вид, отговарящ на съвременните международни стандарти

- ✓ Програма „Спортни обекти и съоръжения“

4. Политика за внедряване на добри международни практики за спорта

- ✓ Програма „Изграждане на високоефективен капацитет за активно международно сътрудничество в сферата на физическото възпитание, спорта и социалния туризъм“.

Програма „Администрация“

В проектобюджет 2013 г. са разчетени средства за подпомагане реализирането на дейности и проекти на спортни организации от Министерството на физическото възпитание и спорта във връзка с провежданите политики в областта на спорта за високи постижения, за развитие на спорта за учащи и спорта в свободното време.

В проектобюджета на министерството са разчетени средства за финансиране на пет държавни спортни училища. Разходите за финансиране на дейности в средното образование са разчетени на базата на единни разходни стандарти за един ученик.

19. ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ „НАЦИОНАЛНА СИГУРНОСТ“

(ХИЛ. ЛВ.)

Показатели	Бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо Бюджет 2012 г. (%)
1. Приходи	164,0	200,0	21,95
2. Разходи	75 340,0	85 443,0	13,41
2.1. Текущи разходи, в т.ч.:	74 340,0	84 643,0	13,86
Разходи за персонал	69 523,0	79 626,0	14,53
Текуща издръжка и членски внос	4 817,0	5 017,0	4,15
2.2. Капиталови разходи	1 000,0	800,0	-20,0

С проекта на бюджет на Държавна агенция „Национална сигурност“ (ДАНС) за 2013 г. са разчетени разходи в размер на **85 443 хил. лв.** Предвиденото увеличение на разходите в размер на 10 103 хил. лв. е в резултат на увеличения размер на осигурителната вноска за фонд „Пенсии“ на държавните служители по Закона за ДАНС.

През 2013 г. в ДАНС ще се изпълнява една политика „Защита на националната сигурност“ чрез една програма „Национална сигурност“.

20. КОМИСИЯ ЗА РАЗКРИВАНЕ НА ДОКУМЕНТИТЕ И ЗА ОБЯВЯВАНЕ НА ПРИНАДЛЕЖНОСТ НА БЪЛГАРСКИ ГРАЖДАНИ КЪМ ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ И РАЗУЗНАВАТЕЛНИТЕ СЛУЖБИ НА БЪЛГАРСКАТА НАРОДНА АРМИЯ

(ХИЛ. ЛВ.)

Показатели	Бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо Бюджет 2012 г. (%)
1. Приходи			
2. Разходи	4 547,0	4 047,0	-11,00
2.1. Текущи разходи, в т.ч.:	2 697,0	3 315,0	22,91
Разходи за персонал	1 837,0	1 977,0	7,62
Текуща издръжка	860,0	1 338,0	55,58
2.2. Капиталови разходи	1 850,0	732,0	-60,43

С проекта на бюджет на Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия (КРДОПБГДСРСБНА) за 2013 г. са разчетени разходи в размер на **4 047 хил.лв.**

КРДОПБГДСРСБНА е независим постоянно действащ орган, който осъществява политиката на Република България в областта на разкриването, обявяването и съхраняването на документите на Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия.

С проектобюджета на комисията за 2013 г. се създават условия за нейното функциониране, в съответствие с възложените ѝ от Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия функции и задачи.

21. КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА ОТ ДИСКРИМИНАЦИЯ

(хил. лв.)

Показатели	Бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо Бюджет 2012 г. (%)
1. Приходи			
2. Разходи	1 880,0	1 380,0	-26,60
2.1. Текущи разходи, в т.ч.:	1 870,0	1 380,0	-26,20
Разходи за персонал	1 500,0	1 310,0	-12,67
Текуща издръжка	370,0	70,0	-81,08
2.2. Капиталови разходи	10,0	0,0	-100,00

С проекта на бюджет на Комисията за защита от дискриминация за 2013 г. са разчетени разходи в размер на **1 380 хил. лв.**, т. е. с 500 хил. лв. по-малко от сумата за тази година.

22. КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ

(ХИЛ. ЛВ.)

Показатели	Бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо Бюджет 2012 г. (%)
1. Приходи			
2. Разходи	2 700,0	2 700,0	0,00
2.1. Текущи разходи, в т.ч.:	2 400,0	2 450,0	2,08
Разходи за персонал	1 454,0	1 454,0	0,00
Текуща издръжка	946,0	1 538,0	5,29
2.2. Капиталови разходи	300,0	250,0	-16,67

С проекта на бюджет на Комисията за защита на личните данни за 2013 г. са разчетени разходи в размер на **2 700 ХИЛ. ЛВ.**, т. е. без изменение от сумата за тази година.

23. КОМИСИЯ ЗА ОТНЕМАНЕ НА НЕЗАКОННО ПРИДОБИТО ИМУЩЕСТВО

(хил. лв.)

	Бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо Бюджет 2012 г. (%)
1. Разходи:	6 145,0	6 145,0	0,00
1.1. Текущи, в т.ч.:	5 615,0	5 615,0	0,00
Разходи за персонал	4 000,0	4 000,0	0,00
Текуща издръжка	1 615,0	1 615,0	0,00
1.2. Капиталови разходи	530,0	530,0	0,00

С проекта на бюджет на Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество (КОНПИ) за 2013 г. са разчетени разходи в размер на **6 145,0 хил. лв.**, в т.ч. разходи за персонал 4 000,0 хил. лв., за издръжка – 1 615,0 хил. лв. и 530,0 хил. лв. – за капиталови разходи.

Дейността на Комисията по установяване, обезпечаване и отнемане на придобитото от престъпна дейност имущество е основната нейна дейност и е изключително в полза на държавния интерес. Основните цели и приоритети на КОНПИ са свързани с поддържане на висока ефективност, засилване на превантивната роля на комисията и насочването ѝ посредством новото законодателство към тежката организирана престъпност. От особено обществено значение е фактът, че в резултат на действията на Комисията, насочени към запориране на имущество, придобито от престъпна дейност, в полза на бюджета постъпват дължими на Националната агенция по приходите задължения на лицата, които не могат да се разпореждат с имуществото си, в т.ч. и със запорираните банкови сметки. Другото направление, по което КОНПИ е съпричастна в полза на фиска, е излизането от “сивия” сектор на голяма част от обследваните лица, започващи да декларират все по-големи доходи.

Структурата на комисията включва централно управление в гр.София и десет териториални дирекции, осем от които имат териториални бюра.

24. НАЦИОНАЛНА СЛУЖБА ЗА ОХРАНА

(хил. лв.)

Показатели	Бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо Бюджет 2012 г. (%)
1. Приходи	250,0	250,0	0,00
2. Разходи	30 940,0	34 254,0	10,71
2.1. Текущи разходи, в т.ч.:	30 240,0	33 554,0	10,96
Разходи за персонал	25 958,0	29 272,0	12,77
Текуща издръжка	4 282,0	4 282,0	0,00
2.2. Капиталови разходи	700,0	700,0	0,00

С проекта на бюджет на Националната служба за охрана (НСО) за 2013 г. са разчетени разходи в размер на **34 254 хил. лв.** Предвиденото увеличение на разходите в размер на 3 314 хил. лв. е в резултат на увеличения размер на осигурителната вноска за фонд „Пенсии” на военнослужещите по Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България (ЗОВСРБ).

НСО осигурява лична, постова и техническа охрана, специализиран транспорт и пропускателен режим по месторабота, местоживееене, пребиваване в страната и в чужбина на лицата и обектите, определени с ПМС № 151 от 1992 г. за приемане на Правилник за устройството и дейността на НСО при Президента на Република България.

С предвидените средства по проекта на бюджет за 2013 г. на НСО се осигуряват условия за изпълнение на възложените ѝ със ЗОВСРБ функции и задачи.

25. НАЦИОНАЛНА РАЗУЗНАВАТЕЛНА СЛУЖБА

(хил. лв.)

Показатели	Бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо Бюджет 2012 г. (%)
1. Приходи			
2. Разходи	16 120,0	18 175,0	12,75
2.1. Текущи разходи	16 120,0	18 175,0	12,75
2.2. Капиталови разходи			

С проекта на бюджет на Националната разузнавателна служба (НРС) за 2013 г. са разчетени разходи в размер на **18 175 хил. лв.** Предвиденото увеличение на разходите в размер на 2 055 хил.лв. е в резултат на увеличения размер на осигурителната вноска за фонд „Пенсии” на военнослужещите по Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България (ЗОВСРБ).

С проектобюджета на НРС за 2013 г. са разчетени средства за изпълнение на специфичните функции и задачи на службата в съответствие с разпоредбите на ЗОВСРБ.

26.ОМБУДСМАН

(хил. лв.)

Показатели	Бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо Бюджет 2012 г. (%)
1. Приходи			
2. Разходи	2 578,0	2 578,0	0,00
2.1. Текущи разходи, в т.ч.:	2 512,0	2 512,0	0,00
Разходи за персонал	1 144,0	1 144,0	0,00
Текуща издръжка	1 368,0	1 368,0	0,00
2.2. Капиталови разходи	66,0	66,0	0,00

С проектобюджета на Омбудсмана за 2013 г. са разчетени общо разходи в размер на **2 578,0 хил. лв.** за изпълнение на основните функции на институцията като висш конституционен орган за независим мониторинг, контрол и застъпничество за правата и свободите на гражданите съгласно Конституцията на Република България и Закона за Омбудсмана, както и в съответствие с критериите, изискванията и практиката на Европейския омбудсман.

27. НАЦИОНАЛЕН СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ

(ХИЛ. ЛВ.)

Показатели	Бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо Бюджет 2012 г. (%)
1. Приходи	2 000,0	1 800,0	-10,00
2. Разходи	17 291,3	17 291,3	0,00
2.1. Текущи разходи, в т.ч.:	15 941,3	15 941,3	0,00
Разходи за персонал	12 294,3	12 894,3	4,88
Текуща издръжка	3 647,0	3 047,0	-16,45
2.2. Капиталови разходи	1 350,0	1 350,0	0,00

С проекта на бюджет на Националния статистически институт за 2013 г. са разчетени разходи в размер на **17 291,3 хил. лв.**

През 2013 г. в системата на Националния статистически институт за 2013 г. ще се изпълняват следните програми:

„Методология, разработване, производство и разпространение на статистическа информация”

Чрез реализацията на програмата се осъществява основната функция на НСИ. Статистическите дейности, предвидени по програмата, обхващат:

- ✓ разработването на методологията и планирането на статистическите изследвания;
- ✓ получаването, събирането, обработването, анализирането и съхраняването на статистически данни;
- ✓ предоставянето и разпространението на статистическа информация.

Освен това изпълнението на тази програма осигурява: хармонизация със законодателството и методологията на Европейския съюз в областта на статистиката; предоставяне на достоверна, надеждна и навременна информация в различни области на статистиката в съответствие с приоритетите на Европейската статистическа система; развитие на статистическата инфраструктура и подобряване на качеството на статистическите продукти и услуги .

„Информационни и комуникационни технологии”

Основна цел на програмата е осигуряване на съвременни информационни и комуникационни технологии, даващи възможност за ефективно обхващане, обработка и разпространение на качествени статистически услуги в съответствие с бизнес целите на НСИ, а именно да остане първокласен доставчик на статистически услуги за страната. ЕВРОСТАТ и други международни организации.

28. КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА НА КОНКУРЕНЦИЯТА

(хил. лв.)

Показатели	Бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо Бюджет 2012 г. (%)
1. Приходи	9 000,0	6 000,0	-33,33
2. Разходи	3 805,2	3 385,2	-11,04
2.1. Текущи разходи, в т.ч.:	3 785,2	3 375,2	-10,83
Разходи за персонал	3 356,5	3 336,5	-0,60
Текуща издръжка	428,7	38,7	-90,97
2.2. Капиталови разходи	20,0	10,0	-50,00

С проекта на бюджет на Комисията за защита на конкуренцията за 2013 г. са разчетени разходи в размер на **3 385,2 хил. лв.**

През 2013 г. в системата на Комисията за защита на конкуренцията ще се изпълняват следните политики и програми:

- ✓ Политика „Специализирана защита и условия за разширяване на конкуренцията, законосъобразност при процедурите по възлагане на обществени поръчки и предоставянето на концесии”.
  - Програма: „Защита и условия за разширяване на конкуренцията и на свободната инициатива в стопанската дейност”;
  - Програма: „Защита на възложителите на обществени поръчки и концесии”.
- ✓ Политика „Управление, контрол и административна дейност” с едноименна програма към нея.

29. КОМИСИЯ ЗА РЕГУЛИРАНЕ НА СЪОБЩЕНИЯТА

(хил. лв.)

Показатели	Бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо Бюджет 2012 г. (%)
1. Приходи	60 000,0	60 000,0	0,00
2. Разходи	8 951,9	8 951,9	0,00
2.1. Текущи разходи, в т.ч.:	7 295,9	7 418,9	1,69
Разходи за персонал	5 149,4	5 149,4	0,00
Текуща издръжка	2 146,5	2 269,5	5,73
2.2. Капиталови разходи	1 656,0	1 533,0	-7,43

С проекта на бюджет на Комисията за регулиране на съобщенията за 2013 г. са разчетени разходи в размер на **8 951,9 хил. лв.**

През 2013 г. в системата на Комисията за регулиране на съобщенията ще се изпълняват следните програми:

„Ефективно управление на ограничените ресурси”**„Национална система за радиомониторинг”**

Комисията за регулиране на съобщенията през 2013 г. приоритетно ще работи за:

- ✓ Транспониране на решения на Европейската комисия за хармонизирано използване на радиочестотния спектър;
- ✓ Съблюдаване и гарантиране на конкурентни условия за достъп до и взаимно свързване, включително по отношение на достъпа до канална мрежа;
- ✓ Предприемане на действия за либерализиране на ползването на радиочестотния спектър в обхват 2 GHz с оглед осигуряване на съвременни и качествени услуги за крайните потребители и възможност за избор на предприятията относно използването на различни технологии в този обхват;
- ✓ Предприемане на действия за осигуряване на ефективно използване на радиочестотния спектър в обхватите 2 GHz и 26 GHz и радиочестотните ленти 71-76 GHz и 81-86 GHz, включително провеждане на обществени консултации относно перспективите за използване на този радиочестотен спектър;
- ✓ Структурно и функционално развитие на Националната система за мониторинг на радиочестотния спектър.

30. СЪВЕТ ЗА ЕЛЕКТРОННИ МЕДИИ

(хил. лв.)

	Бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо Бюджет 2012 г. (%)
1. Приходи	1 400,0	1 400,0	0,00
2. Разходи:	1 429,0	1 470,0	2,86
2.1. Текущи, в т.ч.:	1 414,0	1 455,0	2,89
Разходи за персонал	928,7	989,7	6,56
Текуща издръжка, стипендии и лихви	485,3	465,3	-4,13
2.2. Капиталови разходи	15,0	15,0	0,00

С проекта на бюджет на Съвета за електронни медии за 2013 г. са разчетени разходи в размер на **1 470,0 хил. лв.**

Съветът за електронни медии провежда политика „Регулиране на радио- и телевизионния пазар“, като осъществява основните си цели и приоритети по следните програми:

- ✓ Програма „Надзор и правни режими“;
- ✓ Програма „Обща администрация“.

С предвидените по проектобюджета разходи за 2013 г. на Съвета за електронни медии се осигуряват условия за осъществяване на основната дейност на съвета в съответствие с разпоредбите на Закона за радиото и телевизията – да регулира радио- и телевизионния пазар чрез издаването на лицензии и регистрации за осъществяване на аудиовизуална дейност на радио- и телевизионните оператори и осъществява надзор върху дейността на доставчиците на медийни услуги за спазване на законовите разпоредби, на професионалните критерии и стандарти, залегнали в програмните лицензии.

31. ДЪРЖАВНА КОМИСИЯ ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

(хил. лв.)

	Бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо Бюджет 2012 г. (%)
1. Приходи	9 500,0	9 620,0	1,26
2. Разходи:	3 651,3	3 771,3	3,29
2.1. Текущи, в т.ч.:	3 536,3	3 656,3	3,39
Разходи за персонал	2 804,7	2 924,7	4,28
Текуща издръжка, стипендии и лихви	731,6	731,6	0,00
2.2. Капиталови разходи	115,0	115,0	0,00

С проекта на бюджет на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране за 2013 г. са разчетени разходи в размер на **3 771 хил. лв.**

През 2013 г. в системата на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране ще изпълнява една политика „Държавно регулиране в енергетиката и ВиК сектора” чрез програма „Държавно регулиране”.

32. АГЕНЦИЯ ЗА ЯДРЕНО РЕГУЛИРАНЕ

(ХИЛ. ЛВ.)

	Бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо Бюджет 2012 г. (%)
1. Приходи	8 500,0	8 500,0	0,00
2. Разходи:	5 766,9	5 766,9	0,00
2.1. Текущи, в т.ч.:	5 666,9	5 666,9	0,00
Разходи за персонал	2 469,6	2 469,6	0,00
Текуща издръжка, стипендии и лихви	3 197,3	3 197,3	0,00
2.2. Капиталови разходи	100,0	100,0	0,00

С проекта на бюджет на Агенцията за ядрено регулиране за 2013 г. са разчетени разходи в размер на **5 767 хил. лв.**

През 2013 г. в системата на Агенцията за ядрено регулиране ще изпълнява една политика „Регулиране и контрол на ядрената безопасност и радиационната защита на Р България” чрез програма „Регулиране и контрол на ядрената безопасност и радиационна защита на Р България”.

33. ДЪРЖАВНА КОМИСИЯ ПО СИГУРНОСТТА НА ИНФОРМАЦИЯТА

(хил. лв.)

Показатели	Бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо Бюджет 2012 г. (%)
1. Приходи			
2. Разходи	4 960,0	4 960,0	0,00
2.1. Текущи разходи, в т.ч.:	4 160,0	4 160,0	0,00
Разходи за персонал	2 172,0	2 172,0	0,00
Текуща издръжка	1 988,0	1 988,0	0,00
2.2. Капиталови разходи	800,0	800,0	0,00

С проекта на бюджет на Държавната комисия по сигурността на информацията (ДКСИ) за 2013 г. са разчетени разходи в размер на **4 960 хил. лв.**

ДКСИ осъществява своята дейност в следните основни направления: организира, изпълнява, координира и контролира дейностите по защита на класифицираната информация, както и на чуждестранната класифицирана информация.

С предвидените средства по проектобюджета за 2013 г. на ДКСИ се осигуряват условия за изпълнението на функциите и задачите, възложени ѝ със Закона за защита на класифицираната информация.

34. ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ „ДЪРЖАВЕН РЕЗЕРВ И ВОЕННОВРЕМЕННИ ЗАПАСИ“

(хил. лв.)

	Бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо Бюджет 2012 г. (%)
1. Приходи	2 050,0	2 050,0	0,00
2. Разходи:	45 617,8	45 617,8	0,00
2.1. Текущи, в т.ч.:	9 889,9	9 889,9	0,00
Разходи за персонал	6 381,2	6 381,2	0,00
Текуща издръжка, стипендии и лихви	3 508,7	3 508,7	0,00
Социални разход <i>(за тези които имат)</i>	-	-	-
2.2. Прираст на държавния резерв и изкупуване на земеделска продукция	35 381,9	35 381,9	0,00
2.3. Капиталови разходи	346,0	346,0	0,00

С проекта на бюджет на Държавната агенция „Държавен резерв и военновременни запаси“ за 2013 г. са предвидени общо разходи в размер на **45 617,8 хил. лв.**, с които се осигурява изпълнението на основните приоритети на агенцията в областта на планирането, създаването, съхраняването, финансирането и контролирането на държавните резерви, военновременните запаси и задължителните запаси от нефт и нефтопродукти на страната, в съответствие с интересите на националната сигурност и Европейската енергийна сигурност.

През 2013 г. в системата на ДА „ДРВВЗ“ ще се изпълнява едана политика „Политика в областта на държавния резерв и военновременните запаси“ чрез следните програми:

- ✓ Програма „Държавни резерви и военновременни запаси“; изпълнението на тази програма гарантира нормативна обезпеченост от стратегически суровини с оглед бърза и адекватна реакция при бедствия и аварии, военно и извъредно положение.
- ✓ Програма „Задължителни запаси от нефт и нефтопродукти“. С изпълнението на тази програма се изпълняват ангажиментите ни по Договора за присъединяване на страната ни към Европейския съюз за обезпечаване на 30 дневно потребление от видове нефтопродукти в страната.

35. АВИООТРЯД 28

(хил. лв.)

	Бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо Бюджет 2012 г. (%)
1. Приходи	0,0	0,0	0,00
2. Разходи:	7 161,2	7 161,2	0,00
2.1. Текущи, в т.ч.:	7 161,2	7 161,2	0,00
Разходи за персонал	2 400,0	2 650,0	10,42
Текуща издръжка, стипендии и лихви	4 761,2	4 511,2	-5,25
Социални разход <i>(за тези които имат)</i>	-	-	-
2.2. Капиталови разходи	0,0	0,0	0,00

С проекта на бюджет на Авиоотряд 28 за 2013 г. са разчетени разходи в размер на **7 161,2 хил. лв.** Тези средства гарантират изпълнението на полетите със специално предназначение чрез предоставянето на висококачествено и ефективно авиационно обслужване с осигурен срочен, качествен и гарантиращ високо ниво на безопасност въздушен транспорт. Функционалното направление на дейността на Авиоотряд 28 се отнася към “Икономически дейности и услуги”, група „Транспорт и съобщения”.

За 2013 г. общата численост на Авиоотряд 28 възлиза на 82 щатни бройки.

36. КОМИСИЯ ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ И УСТАНОВЯВАНЕ НА КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

(хил. лв.)

	Бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо Бюджет 2012 г. (%)
1. Приходи			
2. Разходи:	1 500,0	1 200,0	-20,00
2.1. Текущи, в т.ч.:	1 337,0	1 137,0	-14,96
Разходи за персонал	886,0	886,0	0,00
Текуща издръжка, стипендии и лихви	451,0	251,0	-44,35
2.2. Капиталови разходи	163,0	63,0	-61,35

С проекта на бюджет на Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси за 2013 г. са разчетени разходи в размер на **1 200,0 хил.лв.**

Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси е независим постоянно действащ държавен орган, на който със закон е възложено да установява конфликтът на интереси за лицата, заемащи публични длъжности.

Предвидените за 2013 г. средства осигуряват финансирането на основните дейности и задачи на Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси.

37. ЦЕНТРАЛНА ИЗБИРАТЕЛА КОМИСИЯ

(хил. лв.)

	Бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо Бюджет 2012 г. (%)
1. Приходи			
2. Разходи:		1 300,0	0,00
2.1. Текущи, в т.ч.:		1 000,0	0,00
Разходи за персонал		660,0	0,00
Текуща издръжка, стипендии и лихви		340,0	0,00
2.2. Капиталови разходи		300,0	0,00

С проекта на бюджет за 2013 г. на новия първостепенен разпоредител с бюджет са разчетени разходи в размер на **1 300 хил. лв.** за осигуряване на дейността на комисията, в т. ч. възнагражденията на 21-те членове и 10 служители в нейната администрация.

38. ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

I. СТАНОВИЩЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

(хил. лв.)

	Бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо Бюджет 2012 г. (%)
1. Приходи	140 000,0	140 000,0	0,00
В т.ч. Съдебни такси	120 000,0	120 000,0	0,00
2. Разходи:	400 000,0	404 000,0	1,00
2.1. Текущи, в т.ч.:	396 950,0	400 950,0	1,01
Разходи за персонал	357 707,0	361 707,0	1,12
Текуща издръжка, стипендии и лихви	39 243,0	39 243,0	0,00
2.2. Капиталови разходи	2 450,0	2 450,0	0,00
3. Резерв за непредвидени и неотложни разходи	600,0	600,0	0,00

Параметрите по бюджета на съдебната власт, включени в становището, са съобразени с допусканията за основните макроикономически показатели и с фискалните възможности за 2013 г. Проектът на бюджет на съдебната власт включва следните основни показатели:

- ✓ Приходи от дейността на органите на съдебната власт – 140 000,0 хил. лв., от които приходите от съдебни такси са 120 000,0 хил. лв., на нивото на 2012 г. Предложеният прогнозен размер на приходите е разработен на база наложилата се през последните години тенденция за преизпълнение на приходната част по бюджета на съдебната власт.
- ✓ Разходи общо – 404 000,0 хил. лв. От тях 400 950,0 хил. лв. са предвидени за текущи разходи – за осъществяване на дейността на съдебните институции, издръжка на магистратите и съдебните служители, възнагражденията за съдебни защитници, съдебни експертизи, вещи лица и съдебни заседатели и за новите функции и дейности, произтичащи от промените в законодателството. Предвиденото увеличение на разходите в размер на 4 000,0 хил. лв. е в резултат на увеличения размер на осигурителната вноска за фонд „Пенсии“ на магистратите, които се осигуряват по реда на чл.69 от Кодекса за социално осигуряване, във връзка с чл.61 и чл.136 от Закона за съдебната власт и чл.262 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България.
- ✓ В частта за капиталови разходи са предвидени 2 450,0 хил. лв. за придобиване, стопанисване и управление на движимите вещи на органите на съдебната власт.
- ✓ Резерв за непредвидени и неотложни разходи – 600 хил. лв.

II. ПРОЕКТ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

(хил. лв.)

	Бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо Бюджет 2012 г. (%)
1. Приходи	140 000,0	140 000,0	0,00
В т.ч. Съдебни такси	120 000,0	120 000,0	0,00
2. Разходи:	400 000,0	507 216,6	26,80
2.1. Текущи, в т.ч.:	396 950,0	486 397,8	22,53
Разходи за персонал	357 707,0	419 126,3	17,17
Текуща издръжка, стипендии и лихви	39 243,0	67 271,5	71,42
2.2. Капиталови разходи	2 450,0	19 918,8	713,01
3. Резерв за непредвидени и неотложни разходи	600,0	900,0	50,00

Проектът на бюджет на съдебната власт за 2013 г., одобрен от Висшия съдебен съвет, включва следните основни показатели:

- ✓ Приходи от дейността на органите на съдебната власт за 2013г. - на нивото на 2012г. или общо приходи - 140 000,0 хил. лв., от които 120 000,0 хил. лв. са приходите от „Съдебни такси“.
- ✓ Разходи – 507 216,6 хил. лв., от тях за текущи разходи – 486 397,8 хил. лв., за капиталови разходи – 19 918,8 хил. лв. и за резерв – 900,0 хил. лв.

Предлаганият размер на разходите е разработен на база законоустановените изисквания и отговаря на възможността за поддържане и подобряване на квалификацията на магистратите и съдебните служители, използване на съвременни технологии, поддържане и обновяване на материалната база, с цел осигуряване на адекватно ресурсно обезпечаване на съдебната власт. Планираните средства са съобразени с действащите нормативни актове и предстоящи структурни промени.

- ✓ За подобряване на материалните условия в органите на съдебната власт, сигурността в съдебната система, усъвършенстване на информационните технологии, изграждане на Единна информационна система за противодействие на престъпността в проектобюджета за 2013 г. са предвидени 19 918,8 хил. лв. за капиталови разходи.
- ✓ Резерв за непредвидени и неотложни разходи – 900 хил. лв.

39. НАРОДНО СЪБРАНИЕ

(хил. лв.)

	Бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо Бюджет 2012 г. (%)
1. Приходи	2 187,0	2 187,0	0,00
2. Разходи:	53 000,0	53 000,0	0,00
2.1. Текущи, в т.ч.:	44 300,0	44 300,0	0,00
Разходи за персонал	26 045,0	26 202,4	0,60
Текуща издръжка, стипендии и лихви	18 255,0	18 097,6	-0,86
2.2. Резерв за непредвидени и неотложни разходи	500,0	500,0	0,00
2.3. Капиталови разходи	8 200,0	8 200	0,00

С проектобюджета на Народното събрание за 2013 г. са запазени нивата на предвидените средства за разходи от 2012 г., в размер на **53 000 хил. лв.**, които осигуряват условия за адекватно изпълнение на конституционните функции и правомощия на Парламента и са подчинени на необходимостта от издигане на цялостната работа на Парламента на равнище, отговарящо на конституционните норми и обективните изисквания в областта на парламентарната дейност, народното представителство, международното сътрудничество и членството на Република България в Европейския съюз.

Народното събрание ще изпълнява дейността си през 2013 г. чрез три направления/функционални области – „Представителен и ефективен парламент”, „Осигуряващи дейности” и „Съпътстваща дейност”, които ще се реализират чрез 7 програми.

В общия размер на разходите по проектобюджета на Народното събрание са включени и средства в размер на 1 001,9 хил. лв. за Икономическия и социален съвет като консултативен орган, изразяващ волята на структурите на гражданското общество по икономическото и социално развитие.

40. СМЕТНА ПАЛАТА

(хил. лв.)			
	Бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо Бюджет 2012 г. (%)
1. Приходи		150,0	0,00
2. Разходи:	15 057,0	15 207,0	1,00
2.1. Текущи, в т.ч.:	14 957,0	14 957,0	0,00
Разходи за персонал	11 975,0	12 118,9	1,20
Текуща издръжка, стипендии и лихви	2 982,0	2 838,1	-4,83
2.2. Капиталови разходи	100,0	250,0	150,00

Сметната палата е държавен орган за външен одит на бюджета и други публични средства и дейности. С проектобюджета на Сметната палата за 2013 г. се предвижда ведомството да администрира приходи от глоби и санкции по бюджета си, в изпълнение на влезлите в сила от 2011 г. изменения в Закона за обществените поръчки и Изборния кодекс. С разчетените средства за разход, в размер на **15 207,0 хил.лв.**, на Сметната палата се осигуряват необходимите условия за развитие на одитната дейност, постигане на високи стандарти за качество на одитната дейност и засилване ролята ѝ за доброто управление и усвояване на европейските средства.

41. КОМИСИЯ ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР**I. СТАНОВИЩЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ**

(хил. лв.)

	Бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо Бюджет 2012 г. (%)
1. Приходи	8 329,1	6 141,9	- 26,26
2. Разходи:	13 689,4	11 502,2	- 15,97
2.1. Текущи, в т.ч.:	12 202,4	10 902,2	- 10,65
Разходи за персонал	8 451,6	7 402,2	-12,42
Текуща издръжка	3 750,8	3 500,0	- 6,67
2.2. Капиталови разходи	1 487,0	600,0	- 59,65

Становището на Министерския съвет по проекта на бюджет на Комисията за финансов надзор за 2013 г., е изготвено при отчитане от една страна на изложените от КФН приоритети, насочени към сферата на осигурителния надзор, надзор на инвестиционната дейност и застрахователния надзор, а от друга страна – съществуващите фискални възможности за 2013 г. Проектът на бюджет на Комисията за финансов надзор включва следните основни показатели:

- ✓ Приходите в проекта на бюджет за 2013 г. на Комисията за финансов надзор са намалени спрямо бюджет 2012 г. с оглед влошеното икономическо състояние на поднадзорните лица в сектора.
- ✓ Разходите в проекта възлизат на 11 502,2 хил. лв., като от тях за персонал разходите са в размер на 7 402 хил. лв., за издръжка на комисията 3 500 хил. лв. и капиталови разходи в размер на 600 хил. лв.
- ✓ В проекта на Министерски съвет са предвидени средства в размер на 1 135,4 хил. лв. за финансиране дейността на Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори.

II. ПРОЕКТ НА КОМИСИЯТА ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР

(хил. лв.)

	Бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо Бюджет 2012 г. (%)
1. Приходи	8 329,1	6 141,9	- 26,26
2. Разходи:	13 689,4	13 689,4	0,00
2.1. Текущи, в т.ч.:	12 202,4	12 528,4	2,67
Разходи за персонал	8 451,6	8 549,1	1,15

Текуща издръжка	3 750,8	3 979,3	6,09
2.2. Капиталови разходи	1 487,0	1 161,0	-21,92

Проектът на бюджет за 2013 г. на Комисията за финансов надзор е изготвен на база консолидираните разходи по две програми: „Регулиране и надзор на небанковия финансов сектор“ изпълнявана от Комисията за финансов надзор и „Публичен надзор над регистрираните одитори“ изпълнявана от Комисията за публичен надзор върху регистрираните одитори.

- ✓ Приходите от дейността на Комисията за финансов надзор са намалени спрямо бюджет 2012 г., като очакваните приходи от държавни такси са в размер на 3 841 хил. лв. като основен дял в приходите има годишната такса за общ финансов надзор. В прогнозата за приходите от глоби не е заложено увеличение спрямо заложените в бюджета за 2012 г. тъй като не се предвижда изменение в размера им от около 2 300 хил. лв.
- ✓ Разходите в проекта на КФН възлизат общо на 13 689,4 хил. лв. Разчетените разходи са съобразени с приоритетите на комисията да функционира като единен регулаторен и надзорен орган в областта на инвестиционната дейност, застраховането, здравето осигуряване и допълнителното социално осигуряване. В проекта на комисията за 2013 г. разходите за персонал са в размер на 8 549,1 хил. лв., за издръжка на комисията 3 979,3 хил. лв. и капиталови разходи в размер на 1 161 хил. лв.
- ✓ В проекта на Комисията за финансов надзор са предвидени разходи в размер на 1 135,4 хил. лв. за дейността на Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори.

42. БЪЛГАРСКО НАЦИОНАЛНО РАДИО

(хил. лв.)

	Бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо Бюджет 2012 г. (%)
1. Приходи	2 086,9	2 086,9	0,00
2. Разходи:	44 165,9	44 179,9	0,03
2.1. Текущи, в т.ч.:	40 265,9	40 279,9	0,03
Разходи за персонал	10 856,9	10 870,9	0,12
Текуща издръжка	29 409,0	29 409,0	0,00
2.2. Капиталови разходи			
по чл. 70, ал. 4, т. 2 от Закона за радиото и телевизията	3 900,0	3 900,0	0,00

С проекта на бюджет на Българското национално радио за 2013 г. са разчетени разходи в размер на **44 179,9 хил. лв.**

Българското национално радио провежда политика на обществен оператор за създаване и разпространение на радиопрограма, като осъществява обществената си функция с разпространение на национални и регионални програми, както следва:

- ✓ Национални радиопрограми: програма „Хоризонт“ и програма „Христо Ботев“;
- ✓ Програма „Радио България“;
- ✓ Регионални радиопрограми: програма „Радио София“, регионални радиопрограми Варна, Пловдив, Стара Загора, Шумен, Благоевград и Видин.

За 2013 г. е предвидена обща субсидия в размер на 42 093,0 хил. лв., в т.ч.: 38 193,0 хил.лв. за подготовка, създаване и разпространение на национални и регионални програми и 3 900,0 хил. лв. целева субсидия по чл. 70, ал. 4, т. 2 от Закона за радиото и телевизията. Заложената за 2013 г. субсидия е за изпълнение на основните цели и дейности на Българското национално радио съгласно разпоредбите на Закона за радиото и телевизията.

43. БЪЛГАРСКА НАЦИОНАЛНА ТЕЛЕВИЗИЯ

(хил. лв.)

	Бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо Бюджет 2012 г. (%)
1. Приходи	7 500,0	7 500,0	0,00
2. Разходи:	74 614,0	77 628,0	4,03
2.1. Текущи, в т.ч.:	59 270,4	62 284,4	5,08
Разходи за персонал	15 605,1	15 619,1	0,08
Текуща издръжка	43 665,3	46 665,3	6,87
2.2. Капиталови разходи, в т.ч.:	15 343,6	15 343,6	0,00
по чл. 70, ал. 4, т. 2 от Закона за радиото и телевизията	8 100,0	8 100,0	0,00

С проекта на бюджет на Българската национална телевизия за 2013 г. са разчетени разходи в размер на **77 628,0 хил. лв.**

Българската национална телевизия провежда политика „Обществен оператор за създаване и разпространение на телевизионна програма“, като осъществява обществената си функция с разпространение на национални и регионални програми, както следва:

- ✓ Национални програми: БНТ 1, БНТ СВЯТ;
- ✓ Програма БНТ 2 и регионални програми Пловдив, Варна, Русе и Благоевград.

За 2013 г. е предвидена обща субсидия в размер на 70 128,0 хил. лв., в т.ч.: 62 028,0 хил. лв. за подготовка, създаване и разпространение на национални и регионални програми и 8 100,0 хил. лв. целева субсидия по чл. 70, ал. 4, т. 2 от Закона за радиото и телевизията. Заложената за 2013 г. субсидия е за изпълнение на основните цели и дейности на Българската национална телевизия съгласно разпоредбите на Закона за радиото и телевизията.

44. БЪЛГАРСКА ТЕЛЕГРАФНА АГЕНЦИЯ

(хил. лв.)

	Бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо Бюджет 2012 г. (%)
1. Приходи	0	2 500,0	0,00
2. Разходи:	4 185,0	6 285,0	50,18
2.1. Текущи, в т.ч.:	4 135,0	5 982,2	44,67
Разходи за персонал	3 775,5	3 775,5	0,00
Текуща издръжка, стипендии и лихви	335,5	2 182,7	550,58
2.2. Капиталови разходи	50,0	302,8	505,60
3. Субсидия	4 185,0	3 785,0	-9,56

С проекта на бюджет на Българската телеграфна агенция за 2013 г. са разчетени разходи в размер на **6 285,0 хил.лв.**, като предвиденото увеличение на разходите се дължи на включването в проекта на бюджет на агенцията на разходи, финансирани със собствени средства.

Субсидията на БТА е предназначена за финансиране на дейностите, които агенцията осъществява като национален независим информационен институт на Република България.

45. НАЦИОНАЛНА ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНА КАСА

(хил. лв.)

	Бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо Бюджет 2012 г. (%)
1. Приходи и трансфери – всичко от тях:	2 633 730,0	2 710 276,0	2,91
здравноосигурителни приходи	2 614 779,0	2 690 326,0	2,89
2. Разходи и трансфери	2 633 730,0	2 710 276,0	2,91
Разходи:	2 530 640,0	2 707 186,0	6,98
2.1. Текущи, в т.ч.:	2 263 372,0	2 431 153,0	7,41
Разходи за персонал	28 837,0	28 837,0	0,00
Текуща издръжка	20 015,0	18 805,0	-6,05
Здравноосигурителни плащания	2 214 520,0	2 383 511,0	7,50
2.2. Капиталови разходи	5 790,0	7 000,0	20,90
3 . Резерв	261 478,0	269 033,0	2,89

Проектът на бюджет на Националната здравноосигурителна каса за 2013г. е разработен в съответствие с възможностите на бюджетната макрорамка и възприетата от 2011 г. политика за поетапно преразпределение от МЗ на НЗОК на отговорностите по финансирането на определени дейностите със здравноосигурителен характер. Разчетеното увеличение на разходите спрямо 2012 г. е етап от прехода и подготовката на системата на НЗОК за поемане финансирането на нови дейности, свързани с интензивното лечение, процедури по асистирана репродукция, имунизации по задължителния имунизационен календар и др., които през 2012 г. са администрирани от МЗ за сметка на трансфера от НЗОК към МЗ, който през 2013 г. отпада.

В проект 2013 са предвидени следните параметри на самостоятелния бюджет на НЗОК - **2 710 276,0 хил. лв.** приходи и трансфери, от които **1 749 200,0 хил. лв.** са приходи от здравноосигурителни вноски, **941 126,0 хил. лв.** са трансфери за здравно осигуряване от централния бюджет, **14 550,0 хил. лв.** са неданъчни приходи и **5 400,0 хил. лв.** е трансфер от МЗ.

Предвидените разходи и трансфери са в размер на **2 710 276,0 хил. лв.** Общо разходите са в размер на **2 707 186,0 хил. лв.** Предвидени са **3 090,0 хил. лв.** трансфер към НАП.

В проекта са предвидени **2 383 511,0 хил. лв.** разходи за здравноосигурителни плащания, разпределени предварително както следва:

- първична извънболнична медицинска помощ – **176 000,0 хил. лв.;**
- специализирана извънболнична медицинска помощ – **178 000,0 хил. лв.;**
- дентална помощ - **106 500,0 хил. лв.;**

- медикодиагностични дейности – **71 500,0 хил. лв.**;
- болнична помощ – **1 189 511,0 хил. лв.**;
- лекарства и медицински изделия за домашно лечение – **604 000,0 хил. лв.**;
- други здравноосигурителни плащания – **58 000,0 хил. лв.**

Разходите за здравноосигурителни плащания могат да бъдат увеличавани със средствата от резерва на НЗОК, в съответствие с чл. 26, ал.1 от Закона за здравното осигуряване в размер на **269 033,0 хил. лв.**, което е 10 на сто от здравноосигурителните приходи по проекта.

Проектът на бюджет на Националната здравноосигурителна каса за 2013 г. е съставен при запазване на условието за балансирано бюджетно салдо.

46. НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ
НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

(хил. лв.)

	бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо бюджет 2012 г. (%)
1. Приходи	3 877 952,5	4 310 189,8	11,15
2. Разходи:	8 455 191,5	9 044 115,8	6,97
2.1 Текущи, в т.ч.:	8 447 922,7	9 038 010,4	6,99
разходи за персонал	53 671,3	53 877,6	0,38
Текуща издръжка, стипендии и лихви	61 341,7	64 004,8	4,34
пенсии	7 270 000,0	7 852 575,7	8,01
социални помощи и обезщетения	1 062 909,7	1 067 552,7	0,44
2.2 Капиталови	7 268,8	6 105,5	-16,00

По отношение на приходите

Предвижда се през 2013 г. запазване размерите и съотношенията на осигурителните вноски за държавното обществено осигуряване, учителския пенсионен фонд, фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите”, вноските за допълнителното задължително пенсионно осигуряване и здравноосигурителната. Размерът на осигурителната вноска за фонд „Пенсии” се запазва на нивото от 2012 г. – 17,8 на сто за родените преди 1 януари 1960 г., при запазено съотношение – 9,9 – за сметка на работодателя и 7,9 за сметка на работника и 12,8 на сто за лицата родени след 31 декември 1959 г., съответно при съотношение 7,1:5,7, с изключение на лицата по чл. 69 от Кодекса за социално осигуряване.

Само за работещите в специалните ведомства, които се пенсионират при условията на чл. 69 от КСО се предвижда увеличение на осигурителната вноска с 20 процентни пункта. За родените след 31 декември 1959 г. осигурителната вноска става 35,8%, а за родените преди 1 януари 1960 г. - 40,8%. Увеличението на осигурителна вноска на тази категория осигурени лица цели да се покроят разходите за пенсии на настоящите военни пенсионери, спазвайки принципите на разходопокативните пенсионни схеми.

Право на пенсиониране по чл. 69 имат следните лица:

- Военнослужещите по Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България;

- Държавните служители по Закона за Министерството на вътрешните работи и по Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража, държавните служители по чл. 11 от Закона за пощенските услуги, държавните служители, осъществяващи дейността по охрана на съдебната власт по чл. 391 от Закона за съдебната власт, следователите и младши следователите;
- Държавните служители от Държавна агенция "Национална сигурност";
- Кадровите военнослужещи и лицата по ал. 2 и 3, прослужили 15 години на длъжности от летателния състав, парашутистите, екипажите на подводните съдове и водолазния състав;
- Служителите в Главна дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението" на Министерството на вътрешните работи, изпълняващи някоя от дейностите по чл. 52г, ал. 2, т. 8 и 9 от Закона за Министерството на вътрешните работи.

Държавното участие във финансирането на фонд „Пенсии” се запазва, като държавата ще осигури субсидия в размер на 12 на сто от осигурителния доход за всяко осигурено във фонда лице.

Не се предвижда и промяна на съотношенията между работодател и работник за останалите осигурителни рискове, като те остават съответно 60 към 40 на сто. За 2013 г. техните размери са, както следва:

- ✓ фонд „Общо заболяване и майчинство” – 3,5 на сто;
- ✓ фонд „Безработица” – 1,0 на сто;
- ✓ фонд „Трудова злополука и професионална болест” от 0,4 до 1,1 – за сметка на работодателя;
- ✓ Универсален пенсионен фонд (за родените след 31.12.1959 г.) – 5 на сто;
- ✓ Професионален пенсионен фонд – 12 на сто за сметка на работодателя за работещи при първа категория труд и 7 на сто за сметка на работодателя за работещи при втора категория труд;
- ✓ здравноосигурителна вноска – 8 на сто.

И за 2013 г. се предвижда нулева вноска за фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите”.

Диференцираният минимален осигурителен доход за самоосигуряващите се лица, съобразно облагаемия им доход, съответно 420 лв., 450 лв., 500 лв. и 550 лв., се запазва на нивото на 2012 г.

За максималния месечен размер на осигурителния доход за всички осигурени лица се предвижда увеличение от 2000 на 2200 лв.

По отношение на разходите

Разходите за пенсии през 2013 г. са разработени като са взети предвид новите условия за осигурителен стаж и възраст, според които възрастта за пенсиониране и изискуемия осигурителен стаж се увеличава с по 4 месеца. Считано от 1 януари 2013 г. условия за

придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст са както следва: за жените – стаж – 34 г. и 8 м.; възраст - 60 г. и 8 м., за мъжете – стаж – 37 г. и 8 м.; възраст – 63 г. и 8 м.

При планиране на средствата, необходими за изплащане на пенсиите за 2013 г. е отразен целогодишния ефект във връзка с увеличението на минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст, считано от 1 юни 2012 г. от 136,08 на 145 лв.

Финансовите разчети за увеличаване размерите на пенсиите през 2013 г. са разработени при следните допускания:

Индексацията на пенсиите се извършва от 1 април 2013 г. с процент, равен на **натрупания средногодишен хармонизиран индекс на потребителските цени** за периода от второто полугодие на 2009 г. до 2012 г., както следва:

Пенсии	Натрупан ХИПЦ - средногодишен	Процент на увеличение от 1 април 2013 г.
Отпуснати към 31.12.2009 г.	за второто полугодие на 2009 г., 2010 г., 2011 г. и 2012 г.	9.8%
Отпуснати през 2010 г.	за 2010 г., 2011 г. и 2012 г.	8.8%
Отпуснати през 2011 г.	за 2011 г. и 2012 г.	5.7%
Отпуснати през 2012 г.	за 2012 г.	2.2%

Увеличението има за цел да компенсира временната отмяна на чл. 100 от КСО за периода 2010-2012 г., като част от мерките за ограничаване на публичните разходи през периода на икономическа криза. В разглеждания вариант процентите за индексирание на пенсиите са различни в зависимост от годината на отпускане на пенсията, тъй като индексацията следва да компенсира поскъпването на живота в периодите без осъвременяване, след отпускането до края на 2012 г.

Средният процент на увеличение на пенсиите, отпуснати към 31 декември 2012 г. е около 9,3%

За минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст е предвидено увеличение от 145,00 лв. на 150,00 лв. месечно от 1 април 2013 г.

Максималният размер на получаваните една или повече пенсии се предвижда да стане 770,00 лв. от 1 април 2013 г.

Предвидено е увеличение на социалната пенсия за старост от 100,86 лв. на 110,00 лв. месечно от 1 април 2013 г.

В резултат от горните допускания разходите за пенсии по бюджета на ДОО за 2013 г. достигат 7 852,58 млн. лв. или се увеличават с около 583 млн. лв. спрямо заложените в закона за 2012 г.

Управлението на социално-осигурените рискове е свързано с изплащане на обезщетения и помощи на различни основания от Кодекса за социално осигуряване. За целта през 2013 година са предвидени общо 1 067 552,7 хил.лв.

Разходите за 2013 г. за краткосрочни обезщетения са разработени при следните основни параметри:

- ✓ изплащане на обезщетенията за временна неработоспособност - първите три дни 70 на сто за сметка на осигурителя;

Бюджет 2013 по отговорности

- ✓ максимален размер на обезщетенията за безработица на ниво 60 на сто от осигурителния доход на лицето преди загубата на работа и запазване на минималния дневен размер на обезщетението на 7,20 лв.;
- ✓ запазване на срока на изплащане на паричните обезщетения за бременност и раждане - 410 дни;
- ✓ запазен размер на обезщетението за отглеждане на малко дете от една до две годишна възраст - 240 лв.
- ✓ Запазва се размерът на еднократната помощ при смърт на осигурено лице - 540 лв.

47. ФОНД “ГАРАНТИРАНИ ВЗЕМАНИЯ НА РАБОТНИЦИТЕ И СЛУЖИТЕЛИТЕ ПРИ НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ НА РАБОТОДАТЕЛЯ”
ФОНД “ГАРАНТИРАНИ ВЗЕМАНИЯ НА РАБОТНИЦИТЕ И СЛУЖИТЕЛИТЕ ПРИ НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ НА РАБОТОДАТЕЛЯ”

(хил. лв.)

	бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо бюджет 2012 г. (%)
1. Приходи	9 700, 0	11 463,3	18,18%
2. Разходи:	1 929, 6	2 358,9	22,25%
2.1. Текущи	1 929,6	2 358,9	22,25%

Националният осигурителен институт като администриращ Фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите” провежда следната основна политика, отнасяща се към функционално направление “Социално осигуряване, подпомагане и грижи”: Гарантиране вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя. За осъществяване на тази политика са предвидени 1 773,3 хил. лв. за изплащане на начислените и неизплатените гарантирани вземания на работниците и служителите.

С цел по-висока осигурителна защита на работниците и служителите, загубили своето работно място поради несъстоятелност на техния работодател, през 2013 г. максималният размер на обезщетението от фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите” се запазва на 1 000 лв.

Основната цел, която се поставя с план-сметката на приходите и разходите на ФГВРС за 2013 г. е своевременното изплащане на начислените и неизплатените гарантирани вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя.

48. УЧИТЕЛСКИ ПЕНСИОНЕН ФОНД

(хил. лв.)

	бюджет 2012г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо бюджет 2012 г. (%)
1. Приходи	47 156,0	48 759,7	3,40%
2. Разходи:	17 401,7	20 750,4	19,24%
2.1 Текущи, в т.ч.:	17 401,7	20 750,4	19,24%
пенсии	17 303,3	20 650,9	19,35%

Националният осигурителен институт като администриращ Учителският пенсионен фонд провежда следната основна политика, отнасяща се към функционално направление "Социално осигуряване, подпомагане и грижи": Осигуряване на предсрочно пенсиониране на педагогическия персонал от предучилищното, началното, основното и средното образование. За осъществяване на тази политика са предвидени 20 720,2 хил. лв. (в т. ч. пощенска такса и ДДС) за изплащане на добавки към пенсиите и пенсии за предсрочно пенсиониране. Поставените основни цели за УПФ са следните:

- ✓ Създаване на оптимални условия за повишаване събираемостта на осигурителните вноски за УПФ;
- ✓ Своевременно изплащане на пенсии и добавки от УПФ;
- ✓ Осъществяване на ефикасна контролно-ревизионна дейност по приходите и разходите по УПФ;
- ✓ Закупуване на ДЦК или използване в срочни депозити на свободните парични потоци.

За 2013г. се предвижда запазване размера на осигурителна вноска за Учителския пенсионен фонд от 4,3%.

49. ДЪРЖАВНИ ВИСШИ ВОЕННИ УЧИЛИЩА

(хил. лв.)

	Бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо Бюджет 2012 г. (%)
1. Приходи	3 500,0	4 000,0	14,29
2. Разходи:	24 520,4	27 322,6	11,43
2.1. Текущи, в т.ч.:	24 434,0	27 196,8	11,35
Разходи за персонал	20 205,8	23 233,0	14,98
Текуща издръжка, стипендии и лихви	4 228,2	3 963,8	-6,25
2.2. Капиталови разходи	86,4	125,8	45,60
3. Трансфери/субсидии от РБ за ДВ	21 610,4	24 084,0	11,45

С проекта на бюджет на Държавните висши военни училища (ДВВУ) за 2013 г. са разчетени разходи в размер на 27 322,6 хил. лв. Предвиденото увеличение на разходите в размер на 2 802,2 хил. лв. е в резултат на увеличения размер на заплатите на военнослужещите и цивилните служители, както и на осигурителната вноска за фонд „Пенсии” на военнослужещите.

През 2013 г. Министерството на отбраната (МО) чрез ДВВУ ще изпълнява политика “Отбранителни способности”, като с програма 8 “Военно образование” си поставя цел да развие и усъвършенства военно-образователната система при провеждане на обучението на военнослужещите за придобиване на образование, квалификация, компетентности, подходяща мотивация, съответстващи на потребностите на Въоръжените сили за изграждане на необходимите способности.

За постигане на горната цел, усилията на МО и съответно на ДВВУ през 2013 г. са насочени към реализирането на следните основни приоритети:

- ✓ осъществяване на тясна и непрекъсната връзка между образователните и обучаващи организации и потребителите (заявителите на кадри за обучение);
- ✓ проектиране, разработване и усвояване на нови технологии в обучението;
- ✓ хармонизиране на обучението в ДВВУ с военно-образователните системи на страните от НАТО и ЕС. Оптимизиране на сроковете на обучение в ДВВУ;
- ✓ подобряване и усъвършенстване на подготовката на сержантския състав в професионалните сержантски (старшински) колежи;
- ✓ непрекъснато повишаване на квалификацията на научно-преподавателския, изследователския и командния състав на ДВВУ.

Взаимоотношението на самостоятелните бюджети на ДВВУ с държавния бюджет е под формата на субсидии, които се предоставят чрез бюджета на Министерството на отбраната. За 2013 г. проектът на субсидии е в размер на 24 084,0 хил. лв.

50. БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ

(хил. лв.)

	бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо бюджет 2012 г. (%)
Трансфер (Субсидия) от РБ	59 756,1	59 756,1	0,00%

Размерът на трансфера (субсидия) от републиканския бюджет за БАН за 2013 г. е в размер на 59,8 млн. лв.

51. ПРЕДПРИЯТИЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА (ПУДООС)

(хил. лв.)

	Бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо Бюджет 2012 г. (%)
1. Приходи	55 000	49 000	-10,91
2. Разходи:	62 852,0	56 852,0	-9,55
2.1. Текущи, в т.ч.:	3 750,0	3 750,0	0,00
Разходи за персонал	1 204,0	1 204,0	0,00
Текуща издръжка	1 846,0	1 846,0	0,00
Субсидии за нефинансови предприятия	700,0	700,0	0,00
2.2. Капиталови разходи	59 102,0	53 102,0	-10,15

По бюджета за 2013 г. разходите на Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС) възлизат на 56 852,0 хил. лв. и осигуряват нормалното функциониране на предприятието за 2013 година.

Разчетените средства за капиталови разходи се разпределят по решения на Управителния съвет на ПУДООС за финансиране на изграждането на малки водоснабдителни обекти; изграждането на пречиствателни станции за отпадни води, канализационни мрежи и довеждащи колектори и корекции на речни корита и дерета; изграждането на депа за твърди битови отпадъци; изграждането на сепариращи съоръжения за разделяне на отпадъците и системи за рециклирането им; подмяна на съоръжения за екологично гориво и енергоспестяващи технологии; ремонтни работи по обезопасяването на складове за негодни за употреба пестициди, събирането и опаковането им; проекти за биологично разнообразие и екотуризъм; информационна и образователна дейност по опазване на околната среда.

52. НАЦИОНАЛНА КОМПАНИЯ „СТРАТЕГИЧЕСКИ ИНФРАСТРУКТУРНИ ПРОЕКТИ”

(ХИЛ. ЛВ.)

	Бюджет 2012 г.	Проект 2013 г.	Изменение спрямо Бюджет 2012 г. (%)
1. Приходи		0,0	
2. Разходи:		1 200,0	
2.1. Текущи, в т.ч.:		899,6	
Разходи за персонал		667,0	
Текуща издръжка, стипендии и лихви		232,6	
2.2. Капиталови разходи		300,4	

С проекта на бюджет на Националната компания „Стратегически инфраструктурни проекти” за 2013 г. са разчетени разходи в размер на **1 200,0 хил. лв.**, които осигуряват нормалното функциониране на предприятието за 2013 година.

Компанията е създадена със Закона за изменение и допълнение на Закона за пътищата от 2011 г. като юридическо лице със статут на държавно предприятие по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон. Основният предмет на дейност на компанията е проектиране, изграждане, поддържане и ремонт на автомагистрала „Струма“, автомагистрала „Хемус“ и автомагистрала „Черно море“. В предмета на дейност на предприятието са включени всички дейности, необходими за реализиране на проектите, и управлението след изграждане и въвеждане в експлоатация на автомагистралите. Съгласно чл.28 в от Закона за пътищата, финансирането на дейността на компанията се извършва от републиканския бюджет; такси за специално ползване на автомагистралите по чл.28б, ал. 1; преотстъпени такси по чл. 10, ал. 1 в размер, определен със Закона за държавния бюджет за съответната година: собствени приходи; дарения; привлечени средства от финансови институции и други източници.

Приложение № 2а към Доклада по Закона за държавния бюджет на Република България за 2013 г.

КОНСОЛИДИРАНА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА ПО ИКОНОМИЧЕСКИ ЕЛЕМЕНТИ

КОНСОЛИДИРАНА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА млн. лв.	2012 - Програма					2013 - Становище МС				
	национален бюджет	Общо ЕС	в т.ч.		ОБЩО КФП	национален бюджет	Общо ЕС	в т.ч.		ОБЩО КФП
			ДФЗ	НФ				ДФЗ	НФ	
Общо приходи	24 911,1	3 841,0	790,0	3 051,0	28 752,1	26 937,6	3 652,0	761,7	2 890,3	30 589,6
Данъчно-осигурителни приходи	21 597,2				21 597,2	23 405,2				23 405,2
<i>Преки данъци</i>	<i>3 837,4</i>				<i>3 837,4</i>	<i>4 127,5</i>				<i>4 127,5</i>
Корпоративни данъци	1 584,3				1 584,3	1 595,1				1 595,1
от нефинансови предприятия	1 478,2				1 478,2	1 444,9				1 444,9
от финансови институции	106,1				106,1	150,2				150,2
Данък върху доходите на физическите лица	2 253,1				2 253,1	2 532,4				2 532,4
<i>Приходи на социалното и здравното осигуряване</i>	<i>5 561,0</i>				<i>5 561,0</i>	<i>6 072,7</i>				<i>6 072,7</i>
Осигурителни вноски за държавно обществено осигуряване	3 887,4				3 887,4	4 323,5				4 323,5
Здравноосигурителни вноски	1 673,7				1 673,7	1 749,2				1 749,2
<i>Косвени данъци</i>	<i>11 374,0</i>				<i>11 374,0</i>	<i>12 342,3</i>				<i>12 342,3</i>
ДДС	7 100,0				7 100,0	7 884,2				7 884,2
Акцизи	4 130,0				4 130,0	4 310,0				4 310,0
Данък върху застрахователните премии	24,0				24,0	28,1				28,1
Мита и митнически такси	120,0				120,0	120,0				120,0
<i>Такса върху производството на захар и изоглюкоза</i>	<i>1,2</i>				<i>1,2</i>	<i>1,0</i>				<i>1,0</i>
<i>Други данъци</i>	<i>823,7</i>				<i>823,7</i>	<i>861,7</i>				<i>861,7</i>
Имуществени данъци	628,8				628,8	675,0				675,0
Други данъци по Закона за корпоративното подоходно облагане	190,5				190,5	183,4				183,4
Други данъци	4,4				4,4	3,3				3,3
Неданъчни приходи	3 238,7	0,9		0,9	3 239,6	3 444,4	0,3		0,3	3 444,8
Превਿшение на приходите над разходите на БНБ	180,0				180,0	120,0				120,0
Други	3 058,7	0,9		0,9	3 059,6	3 324,4	0,3		0,3	3 324,8
Приходи от такси	1 614,3				1 614,3	1 651,3				1 651,3
Приходи и доходи от собственост	1 089,4	0,9		0,9	1 090,3	1 232,8	0,3		0,3	1 233,1
Вноски от приходи на държ. /общин. предпр. и институции	84,1				84,1	84,2				84,2
Нетни приходи от продажби на услуги, стоки и продукция	550,0				550,0	551,3				551,3
От наеми на имущество и земя	178,4				178,4	186,9				186,9
Приходи от дивиденди	191,2				191,2	333,0				333,0
Приходи от лихви	85,6	0,9		0,9	86,5	77,4	0,3		0,3	77,7
Глоби, санкции и наказателни лихви	135,3				135,3	161,1				161,1
Постъпления от продажба на нефинансови активи	165,7				165,7	157,2				157,2
Приходи от концесии	91,8				91,8	105,0				105,0
Други неданъчни	-37,8				-37,8	17,0				17,0

КОНСОЛИДИРАНА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА млн. лв.	2012 - Програма					2013 - Становище МС				
	национален бюджет	Общо ЕС	в т.ч.		ОБЩО КФП	национален бюджет	Общо ЕС	в т.ч.		ОБЩО КФП
			ДФЗ	НФ				ДФЗ	НФ	
Помощи	75,2	3 840,1	790,0	3 050,1	3 915,3	88,0	3 651,7	761,7	2 890,0	3 739,7
помощи от страната	20,9				20,9	22,0				22,0
външни помощи	54,3	3 840,1	790,0	3 050,1	3 894,4	66,0	3 651,7	761,7	2 890,0	3 717,7
Общо разходи и Вноски в общия бюджет на ЕС	26 219,2	3 625,1	522,0	3 103,1	29 844,3	27 708,0	3 981,6	761,7	3 219,9	31 689,6
Общо разходи	24 455,4	4 493,2	658,3	3 834,9	28 948,6	25 911,4	4 870,0	958,9	3 911,1	30 781,4
<i>Общо нелихвени разходи</i>	<i>23 738,1</i>	<i>4 493,2</i>	<i>658,3</i>	<i>3 834,9</i>	<i>28 231,4</i>	<i>25 036,0</i>	<i>4 870,0</i>	<i>958,9</i>	<i>3 911,1</i>	<i>29 906,0</i>
Текущи нелихвени разходи	21 531,3	1 003,3	191,9	811,3	22 534,6	22 776,3	1 321,6	294,3	1 027,3	24 098,0
Заплати и стипендии	4 033,5	37,1	2,1	35,0	4 070,6	4 226,3	42,5	2,1	40,4	4 268,8
Заплати	3 966,7	37,1	2,1	35,0	4 003,8	4 157,5	42,5	2,1	40,4	4 200,0
Стипендии	66,8				66,8	68,8				68,8
Осигурителни вноски	1 006,7	5,2	0,5	4,6	1 011,9	1 292,1	3,6	0,5	3,0	1 295,7
Издръжка - общо	4 122,1	697,3	44,1	653,2	4 819,4	4 166,2	709,2	25,1	684,1	4 875,4
Субсидии - общо	922,7	263,7	145,3	118,5	1 186,5	756,5	566,4	266,6	299,9	1 323,0
Субсидии	791,7	263,7	145,3	118,5	1 055,4	695,3	566,4	266,6	299,9	1 261,7
Субсидии за осъществяване на болнична помощ	131,0				131,0	61,2				61,2
Социално осигуряване и грижи	11 446,2				11 446,2	12 335,1				12 335,1
Пенсии	7 287,3				7 287,3	7 873,2				7 873,2
Текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинствата	1 944,4				1 944,4	2 078,4				2 078,4
Здравноосигурителни плащания	2 214,5				2 214,5	2 383,5				2 383,5
Прираст на държавния резерв и изкупуване на земеделска продукция	35,4				35,4	35,4				35,4
Капиталови разходи	1 789,9	3 489,9	466,4	3 023,6	5 279,8	1 834,2	3 548,4	664,6	2 883,8	5 382,6
Резерв за непредвидени и неотложни разходи	381,6				381,6	390,1				390,1
- за структурни реформи и допълнителни фискални мерки	49,0				49,0	50,0				50,0
- по бюджета на:	262,6				262,6	270,1				270,1
НЗОК	261,5				261,5	269,0				269,0
Народно събрание	0,5				0,5	0,5				0,5
Съдебна власт	0,6				0,6	0,6				0,6
- за предотвратяване, овладяване и преодоляване на последиците от бедствия	70,0				70,0	70,0				70,0
Лихви	717,2				717,2	875,4				875,4
Външни лихви	494,4				494,4	628,3				628,3
Вътрешни лихви	222,8				222,8	247,1				247,1
Трансфер за нац. съфинансиране на средствата от ЕС	-868,1	868,1	136,3	731,8		-888,4	888,4	197,2	691,2	

КОНСОЛИДИРАНА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА млн. лв.	2012 - Програма					2013 - Становище МС				
	национален бюджет	Общо ЕС	в т.ч.		ОБЩО КФП	национален бюджет	Общо ЕС	в т.ч.		ОБЩО КФП
			ДФЗ	НФ				ДФЗ	НФ	
Вноска в общия бюджет на ЕС	895,7				895,7	908,2				908,2
Първичен баланс (+/-)	-590,9	215,9	268,0	-52,1	-375,0	105,0	-329,6	0,0	-329,6	-224,6
Бюджетно салдо (+/-)	-1 308,1	215,9	268,0	-52,1	-1 092,3	-770,4	-329,6		-329,6	-1 100,0
Финансиране (+/-)	1 308,1	-215,9	-268,0	52,1	1 092,3	770,4	329,6		329,6	1 100,0
Външно финансиране (нето)	2 557,2				2 557,2	-1 270,5				-1 270,5
Вътрешно финансиране (нето)	-1 249,1	-215,9	-268,0	52,1	-1 464,9	2 040,9	329,6		329,6	2 370,5
Б В П	77 702,8	77 702,8	77 702,8	77 702,8	77 702,8	81 485,9	81 485,9	81 485,9	81 485,9	81 485,9

КОНСОЛИДИРАНА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА в % от БВП	2012 - Програма					2013 - Становище МС				
	национален бюджет	Общо ЕС	в т.ч.		ОБЩО КФП	национален бюджет	Общо ЕС	в т.ч.		ОБЩО КФП
			ДФЗ	НФ				ДФЗ	НФ	
Общо приходи	32,1%	4,9%	1,0%	3,9%	37,0%	33,1%	4,5%	0,9%	3,5%	37,5%
Данъчно-осигурителни приходи	27,8%				27,8%	28,7%				28,7%
<i>Преки данъци</i>	4,9%				4,9%	5,1%				5,1%
Корпоративни данъци	2,0%				2,0%	2,0%				2,0%
от нефинансови предприятия	1,9%				1,9%	1,8%				1,8%
от финансови институции	0,1%				0,1%	0,2%				0,2%
Данък върху доходите на физическите лица	2,9%				2,9%	3,1%				3,1%
<i>Приходи на социалното и здравното осигуряване</i>	7,2%				7,2%	7,5%				7,5%
Осигурителни вноски за държавно обществено осигуряване	5,0%				5,0%	5,3%				5,3%
Здравноосигурителни вноски	2,2%				2,2%	2,1%				2,1%
<i>Косвени данъци</i>	14,6%				14,6%	15,1%				15,1%
ДДС	9,1%				9,1%	9,7%				9,7%
Акцизи	5,3%				5,3%	5,3%				5,3%
Данък върху застрахователните премии	0,0%				0,0%	0,0%				0,0%
Мита и митнически такси	0,2%				0,2%	0,1%				0,1%
<i>Такси върху производството на захар и изoglukoza</i>	0,0%				0,0%	0,0%				0,0%
<i>Други данъци</i>	1,1%				1,1%	1,1%				1,1%
Имуществени данъци	0,8%				0,8%	0,8%				0,8%
Други данъци по Закона за корпоративното подоходно облагане	0,2%				0,2%	0,2%				0,2%
Други данъци	0,0%				0,0%	0,0%				0,0%
Неданъчни приходи	4,2%	0,0%		0,0%	4,2%	4,2%	0,0%		0,0%	4,2%
Превишение на приходите над разходите на БНБ	0,2%				0,2%	0,1%				0,1%
Други	3,9%	0,0%		0,0%	3,9%	4,1%	0,0%		0,0%	4,1%
Приходи от такси	2,1%				2,1%	2,0%				2,0%
Приходи и доходи от собственост	1,4%	0,0%		0,0%	1,4%	1,5%	0,0%		0,0%	1,5%
Вноски от приходи на държ. /общин. предпр. и институции	0,1%				0,1%	0,1%				0,1%
Нетни приходи от продажби на услуги, стоки и продукция	0,7%				0,7%	0,7%				0,7%
От наеми на имущество и земя	0,2%				0,2%	0,2%				0,2%
Приходи от дивиденди	0,2%				0,2%	0,4%				0,4%
Приходи от лихви	0,1%	0,0%		0,0%	0,1%	0,1%	0,0%		0,0%	0,1%
Глоби, санкции и наказателни лихви	0,2%				0,2%	0,2%				0,2%
Постъпления от продажба на нефинансови активи	0,2%				0,2%	0,2%				0,2%
Приходи от концесии	0,1%				0,1%	0,1%				0,1%
Други неданъчни	0,0%				0,0%	0,0%				0,0%

КОНСОЛИДИРАНА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА в % от БВП	2012 - Програма					2013 - Становище МС				
	национален бюджет	Общо ЕС	в т.ч.		ОБЩО КФП	национален бюджет	Общо ЕС	в т.ч.		ОБЩО КФП
			ДФЗ	НФ				ДФЗ	НФ	
Помощи	0,1%	4,9%	1,0%	3,9%	5,0%	0,1%	4,5%	0,9%	3,5%	4,6%
помощи от страната	0,0%				0,0%	0,0%				0,0%
външни помощи	0,1%	4,9%	1,0%	3,9%	5,0%	0,1%	4,5%	0,9%	3,5%	4,6%
Общо разходи и Вноска в общия бюджет на ЕС	33,7%	4,7%	0,7%	4,0%	38,4%	34,0%	4,9%	0,9%	4,0%	38,9%
Общо разходи	31,5%	5,8%	0,8%	4,9%	37,3%	31,8%	6,0%	1,2%	4,8%	37,8%
<i>Общо нелихвени разходи</i>	<i>30,5%</i>	<i>5,8%</i>	<i>0,8%</i>	<i>4,9%</i>	<i>36,3%</i>	<i>30,7%</i>	<i>6,0%</i>	<i>1,2%</i>	<i>4,8%</i>	<i>36,7%</i>
Текущи нелихвени разходи	27,7%	1,3%	0,2%	1,0%	29,0%	28,0%	1,6%	0,4%	1,3%	29,6%
Заплати и стипендии	5,2%	0,0%	0,0%	0,0%	5,2%	5,2%	0,1%	0,0%	0,0%	5,2%
Заплати	5,1%	0,0%	0,0%	0,0%	5,2%	5,1%	0,1%	0,0%	0,0%	5,2%
Стипендии	0,1%				0,1%	0,1%				0,1%
Осигурителни вноски	1,3%	0,0%	0,0%	0,0%	1,3%	1,6%	0,0%	0,0%	0,0%	1,6%
Издържка - общо	5,3%	0,9%	0,1%	0,8%	6,2%	5,1%	0,9%	0,0%	0,8%	6,0%
Субсидии - общо	1,2%	0,3%	0,2%	0,2%	1,5%	0,9%	0,7%	0,3%	0,4%	1,6%
Субсидии	1,0%	0,3%	0,2%	0,2%	1,4%	0,9%	0,7%	0,3%	0,4%	1,5%
Субсидии за осъществяване на болнична помощ	0,2%				0,2%	0,1%				0,1%
Социално осигуряване и грижи	14,7%				14,7%	15,1%				15,1%
Пенсии	9,4%				9,4%	9,7%				9,7%
Текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинствата	2,5%				2,5%	2,6%				2,6%
Здравноосигурителни плащания	2,8%				2,8%	2,9%				2,9%
Прираст на държавния резерв и изкупуване на земеделска продукция	0,0%				0,0%	0,0%				0,0%
Капиталови разходи	2,3%	4,5%	0,6%	3,9%	6,8%	2,3%	4,4%	0,8%	3,5%	6,6%
Резерв за непредвидени и неотложни разходи	0,5%				0,5%	0,5%				0,5%
- за структурни реформи и допълнителни фискални мерки	0,1%				0,1%	0,1%				0,1%
- по бюджета на:	0,3%				0,3%	0,3%				0,3%
НЗОК	0,3%				0,3%	0,3%				0,3%
Народно събрание	0,0%				0,0%	0,0%				0,0%
Съдебна власт	0,0%				0,0%	0,0%				0,0%
- за предотвратяване, овладяване и преодоляване на последиците от бедствия	0,1%				0,1%	0,1%				0,1%
Лихви	0,9%				0,9%	1,1%				1,1%
Външни лихви	0,6%				0,6%	0,8%				0,8%
Вътрешни лихви	0,3%				0,3%	0,3%				0,3%
Трансфер за нац. съфинансиране на средствата от ЕС	-1,1%	1,1%	0,2%	0,9%		-1,1%	1,1%	0,2%	0,8%	

КОНСОЛИДИРАНА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА в % от БВП	2012 - Програма					2013 - Становище МС				
	национален бюджет	Общо ЕС	в т.ч.		ОБЩО КФП	национален бюджет	Общо ЕС	в т.ч.		ОБЩО КФП
			ДФЗ	НФ				ДФЗ	НФ	
Вноска в общия бюджет на ЕС	1,2%				1,2%	1,1%				1,1%
Първичен баланс (+/-)	-0,8%	0,3%	0,3%	-0,1%	-0,5%	0,1%	-0,4%	0,0%	-0,4%	-0,3%
Бюджетно сaldo (+/-)	-1,7%	0,3%	0,3%	-0,1%	-1,4%	-0,9%	-0,4%		-0,4%	-1,3%
Финансиране (+/-)	1,7%	-0,3%	-0,3%	0,1%	1,4%	0,9%	0,4%		0,4%	1,3%
Външно финансиране (нето)	3,3%				3,3%	-1,6%				-1,6%
Вътрешно финансиране (нето)	-1,6%	-0,3%	-0,3%	0,1%	-1,9%	2,5%	0,4%		0,4%	2,9%
Б В П	77 702,8	77 702,8	77 702,8	77 702,8	77 702,8	81 485,9	81 485,9	81 485,9	81 485,9	81 485,9

Приложение № 26 към Доклада по Закона за държавния бюджет на Република България за 2013 г

КОНСОЛИДИРАНА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА: РАЗХОДИ ПО ФУНКЦИИ

КОНСОЛИДИРАНА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА млн. лв.	2012 - Програма					2013 - Становище МС				
	национален бюджет	Общо ЕС	в т.ч.		ОБЩО КФП	национален бюджет	Общо ЕС	в т.ч.		ОБЩО КФП
			ДФЗ	НФ				ДФЗ	НФ	
БВП	77 702,8	77 702,8	77 702,8	77 702,8	77 702,8	81 485,9	81 485,9	81 485,9	81 485,9	81 485,9
РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА РАЗХОДИТЕ ПО ФУНКЦИИ	24 455,4	4 493,2	658,3	3 834,9	28 948,6	25 911,4	4 870,0	958,9	3 911,1	30 781,4
Текущи разходи	22 283,9	1 003,3	191,9	811,3	23 287,2	23 687,1	1 321,6	294,3	1 027,3	25 008,7
Капиталови разходи	1 789,9	3 489,9	466,4	3 023,6	5 279,8	1 834,2	3 548,4	664,6	2 883,8	5 382,6
Резерв	381,6				381,6	390,1				390,1
% от БВП	31,5%	5,8%	0,8%	4,9%	37,3%	31,8%	6,0%	1,2%	4,8%	37,8%
% от Общо разходи	84,5%	15,5%	2,3%	13,2%	100,0%	84,2%	15,8%	3,1%	12,7%	100,0%
% от Нелихвените разходи	86,6%	15,9%	2,3%	13,6%	102,5%	86,6%	16,3%	3,2%	13,1%	102,9%
Общо нелихвени разходи	23 738,1	4 493,2	658,3	3 834,9	28 231,3	25 036,0	4 870,0	958,9	3 911,1	29 906,0
Текущи разходи	21 566,7	1 003,3	191,9	811,3	22 569,9	22 811,7	1 321,6	294,3	1 027,3	24 133,3
Капиталови разходи	1 789,9	3 489,9	466,4	3 023,6	5 279,8	1 834,2	3 548,4	664,6	2 883,8	5 382,6
Резерв	381,6				381,6	390,1				390,1
% от БВП	30,5%	5,8%	0,8%	4,9%	36,3%	30,7%	6,0%	1,2%	4,8%	36,7%
% от Общо разходи	82,0%	15,5%	2,3%	13,2%	97,5%	81,3%	15,8%	3,1%	12,7%	97,2%
% от Нелихвените разходи	84,1%	15,9%	2,3%	13,6%	100,0%	83,7%	16,3%	3,2%	13,1%	100,0%
I. ОБЩИ ДЪРЖАВНИ СЛУЖБИ + РЕЗЕРВ	1 615,6	137,5		137,5	1 753,1	1 670,7	157,9		157,9	1 828,6
% от БВП	2,1%	0,2%		0,2%	2,3%	2,1%	0,2%		0,2%	2,2%
% от Общо разходи	5,6%	0,5%		0,5%	6,1%	5,4%	0,5%		0,5%	5,9%
% от Нелихвените разходи	5,7%	0,5%		0,5%	6,2%	5,6%	0,5%		0,5%	6,1%
I. ОБЩИ ДЪРЖАВНИ СЛУЖБИ (А+Б+В)	1 610,1	137,5		137,5	1 747,6	1 665,2	157,9		157,9	1 823,1
Текущи разходи	1 449,4	131,6		131,6	1 581,0	1 486,8	148,5		148,5	1 635,3
Капиталови разходи	160,6	6,0		6,0	166,6	178,4	9,4		9,4	187,8
% от БВП	2,1%	0,2%		0,2%	2,2%	2,0%	0,2%		0,2%	2,2%
% от Общо разходи	5,6%	0,5%		0,5%	6,0%	5,4%	0,5%		0,5%	5,9%
% от Нелихвените разходи	5,7%	0,5%		0,5%	6,2%	5,6%	0,5%		0,5%	6,1%
A. ИЗПЪЛНИТЕЛНИ И ЗАКОНОДАТЕЛНИ ОРГАНИ + РЕЗЕРВ	1 330,9	118,7		118,7	1 449,7	1 387,1	148,6		148,6	1 535,7
% от БВП	1,7%	0,2%		0,2%	1,9%	1,7%	0,2%		0,2%	1,9%
% от Общо разходи	4,6%	0,4%		0,4%	5,0%	4,5%	0,5%		0,5%	5,0%
% от Нелихвените разходи	4,7%	0,4%		0,4%	5,1%	4,6%	0,5%		0,5%	5,1%
A. ИЗПЪЛНИТЕЛНИ И ЗАКОНОДАТЕЛНИ ОРГАНИ	1 330,4	118,7		118,7	1 449,2	1 386,6	148,6		148,6	1 535,2
Текущи разходи	1 178,6	112,8		112,8	1 291,4	1 216,6	139,2		139,2	1 355,8
Капиталови разходи	151,8	6,0		6,0	157,8	170,0	9,4		9,4	179,4

КОНСОЛИДИРАНА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА млн. лв.	2012 - Програма					2013 - Становище МС				
	национален бюджет	Общо ЕС	в т.ч.		ОБЩО КФП	национален бюджет	Общо ЕС	в т.ч.		ОБЩО КФП
			ДФЗ	НФ				ДФЗ	НФ	
% от БВП	1,7%	0,2%		0,2%	1,9%	1,7%	0,2%		0,2%	1,9%
% от Общо разходи	4,6%	0,4%		0,4%	5,0%	4,5%	0,5%		0,5%	5,0%
% от Нелихвените разходи	4,7%	0,4%		0,4%	5,1%	4,6%	0,5%		0,5%	5,1%
Б. ОБЩИ СЛУЖБИ	86,0	18,8		18,8	104,8	85,0	9,4		9,4	94,4
Текущи разходи, вкл. прераст на държавния резерв	83,2	18,8		18,8	102,0	82,4	9,4		9,4	91,7
Капиталови разходи	2,8	0,0		0,0	2,8	2,7				2,7
% от БВП	0,1%	0,0%		0,0%	0,1%	0,1%	0,0%		0,0%	0,1%
% от Общо разходи	0,3%	0,1%		0,1%	0,4%	0,3%	0,0%		0,0%	0,3%
% от Нелихвените разходи	0,3%	0,1%		0,1%	0,4%	0,3%	0,0%		0,0%	0,3%
В. НАУКА + РЕЗЕРВ	198,6				198,6	198,5				198,5
% от БВП	0,3%				0,3%	0,2%				0,2%
% от Общо разходи	0,7%				0,7%	0,6%				0,6%
% от Нелихвените разходи	0,7%				0,7%	0,7%				0,7%
В. НАУКА	193,6				193,6	193,5				193,5
Текущи разходи	187,6				187,6	187,8				187,8
Капиталови разходи	6,0				6,0	5,7				5,7
% от БВП	0,2%				0,2%	0,2%				0,2%
% от Общо разходи	0,7%				0,7%	0,6%				0,6%
% от Нелихвените разходи	0,7%				0,7%	0,6%				0,6%
II. ОТБРАНА И СИГУРНОСТ + РЕЗЕРВ	2 624,4	8,3		8,3	2 632,7	2 916,8	14,7		14,7	2 931,5
% от БВП	3,4%	0,0%		0,0%	3,4%	3,6%	0,0%		0,0%	3,6%
% от Общо разходи	9,1%	0,0%		0,0%	9,1%	9,5%	0,0%		0,0%	9,5%
% от Нелихвените разходи	9,3%	0,0%		0,0%	9,3%	9,8%	0,0%		0,0%	9,8%
II. ОТБРАНА И СИГУРНОСТ (А+Б+В+Г+Д)	2 623,8	8,3		8,3	2 632,1	2 916,2	14,7		14,7	2 930,9
Текущи разходи	2 480,3	5,5		5,5	2 485,8	2 758,3	7,4		7,4	2 765,6
Капиталови разходи	143,5	2,8		2,8	146,3	157,9	7,3		7,3	165,3
% от БВП	3,4%	0,0%		0,0%	3,4%	3,6%	0,0%		0,0%	3,6%
% от Общо разходи	9,1%	0,0%		0,0%	9,1%	9,5%	0,0%		0,0%	9,5%
% от Нелихвените разходи	9,3%	0,0%		0,0%	9,3%	9,8%	0,0%		0,0%	9,8%
А. ОТБРАНА	919,3				919,3	1 028,8				1 028,8
Текущи разходи	856,8				856,8	955,6				955,6
Капиталови разходи	62,4				62,4	73,2				73,2
% от БВП	1,2%				1,2%	1,3%				1,3%
% от Общо разходи	3,2%				3,2%	3,3%				3,3%
% от Нелихвените разходи	3,3%				3,3%	3,4%				3,4%

КОНСОЛИДИРАНА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА млн. лв.	2012 - Програма					2013 - Становище МС				
	национален бюджет	Общо ЕС	в т.ч.		ОБЩО КФП	национален бюджет	Общо ЕС	в т.ч.		ОБЩО КФП
			ДФЗ	НФ				ДФЗ	НФ	
Б. ПОЛИЦИЯ, ВЪТРЕШЕН РЕД И СИГУРНОСТ	1 140,6	3,7		3,7	1 144,3	1 293,6	7,8		7,8	1 301,4
Текущи разходи	1 080,3	0,9		0,9	1 081,2	1 232,7	3,9		3,9	1 236,6
Капиталови разходи	60,3	2,8		2,8	63,1	61,0	3,9		3,9	64,9
% от БВП	1,5%	0,0%		0,0%	1,5%	1,6%	0,0%		0,0%	1,6%
% от Общо разходи	3,9%	0,0%		0,0%	4,0%	4,2%	0,0%		0,0%	4,2%
% от Нелихвените разходи	4,0%	0,0%		0,0%	4,1%	4,3%	0,0%		0,0%	4,4%
В. СЪДЕБНА ВЛАСТ + РЕЗЕРВ	455,7	4,6		4,6	460,3	469,2	2,1		2,1	471,3
% от БВП	0,6%	0,0%		0,0%	0,6%	0,6%	0,0%		0,0%	0,6%
% от Общо разходи	1,6%	0,0%		0,0%	1,6%	1,5%	0,0%		0,0%	1,5%
% от Нелихвените разходи	1,6%	0,0%		0,0%	1,6%	1,6%	0,0%		0,0%	1,6%
В. СЪДЕБНА ВЛАСТ	455,1	4,6		4,6	459,7	468,6	2,1		2,1	470,7
Текущи разходи	439,2	4,6		4,6	443,8	450,7	1,0		1,0	451,7
Капиталови разходи	15,9				15,9	17,9	1,0		1,0	19,0
% от БВП	0,6%	0,0%		0,0%	0,6%	0,6%	0,0%		0,0%	0,6%
% от Общо разходи	1,6%	0,0%		0,0%	1,6%	1,5%	0,0%		0,0%	1,5%
% от Нелихвените разходи	1,6%	0,0%		0,0%	1,6%	1,6%	0,0%		0,0%	1,6%
Г. АДМИНИСТРАЦИЯ НА ЗАТВОРИТЕ	100,5				100,5	111,3	4,8		4,8	116,1
Текущи разходи	96,8				96,8	107,6	2,4		2,4	110,1
Капиталови разходи	3,7				3,7	3,7	2,4		2,4	6,1
% от БВП	0,1%				0,1%	0,1%	0,0%		0,0%	0,1%
% от Общо разходи	0,3%				0,3%	0,4%	0,0%		0,0%	0,4%
% от Нелихвените разходи	0,4%				0,4%	0,4%	0,0%		0,0%	0,4%
Д. ЗАЩИТА НА НАСЕЛЕНИЕТО, УПРАВЛЕНИЕ И ДЕЙНОСТИ ПРИ СТИХИЙНИ БЕДСТВИЯ И АВАРИИ	8,4				8,4	13,9				13,9
Текущи разходи	7,2				7,2	11,7				11,7
Капиталови разходи	1,2				1,2	2,2				2,2
% от БВП	0,0%				0,0%	0,0%				0,0%
% от Общо разходи	0,0%				0,0%	0,0%				0,0%
% от Нелихвените разходи	0,0%				0,0%	0,0%				0,0%
III. ОБРАЗОВАНИЕ	2 570,5	176,5		176,5	2 747,1	2 675,4	193,9		193,9	2 869,3
Текущи разходи	2 519,1	174,1		174,1	2 693,2	2 617,7	186,8		186,8	2 804,5
Капиталови разходи	51,4	2,5		2,5	53,9	57,8	7,0		7,0	64,8
% от БВП	3,3%	0,2%		0,2%	3,5%	3,3%	0,2%		0,2%	3,5%
% от Общо разходи	8,9%	0,6%		0,6%	9,5%	8,7%	0,6%		0,6%	9,3%
% от Нелихвените разходи	9,1%	0,6%		0,6%	9,7%	8,9%	0,6%		0,6%	9,6%

КОНСОЛИДИРАНА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА млн. лв.	2012 - Програма					2013 - Становнище МС				
	национален бюджет	Общо ЕС	в т.ч.		ОБЩО КФП	национален бюджет	Общо ЕС	в т.ч.		ОБЩО КФП
			ДФЗ	НФ				ДФЗ	НФ	
IV. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ + РЕЗЕРВ	3 245,9	15,7		15,7	3 261,6	3 335,8	17,6		17,6	3 353,4
% от БВП	4,2%	0,0%		0,0%	4,2%	4,1%	0,0%		0,0%	4,1%
% от Общо разходи	11,2%	0,1%		0,1%	11,3%	10,8%	0,1%		0,1%	10,9%
% от Нелихвените разходи	11,5%	0,1%		0,1%	11,6%	11,2%	0,1%		0,1%	11,2%
IV. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ	2 984,4	15,7		15,7	3 000,1	3 066,8	17,6		17,6	3 084,4
Текущи разходи	2 932,3	14,8		14,8	2 947,1	3 025,4	12,2		12,2	3 037,6
Капиталови разходи	52,1	0,9		0,9	53,0	41,4	5,4		5,4	46,8
% от БВП	3,8%	0,0%		0,0%	3,9%	3,8%	0,0%		0,0%	3,8%
% от Общо разходи	10,3%	0,1%		0,1%	10,4%	10,0%	0,1%		0,1%	10,0%
% от Нелихвените разходи	10,6%	0,1%		0,1%	10,6%	10,3%	0,1%		0,1%	10,3%
V. СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ, ПОДПОМАГАНЕ И ГРИЖИ (А+Б+В)	9 746,9	366,1		366,1	10 113,0	10 513,8	393,8		393,8	10 907,7
Текущи разходи	9 729,9	338,9		338,9	10 068,7	10 489,0	363,6		363,6	10 852,7
Капиталови разходи	17,1	27,2		27,2	44,3	24,8	30,2		30,2	55,0
% от БВП	12,5%	0,5%		0,5%	13,0%	12,9%	0,5%		0,5%	13,4%
% от Общо разходи	33,7%	1,3%		1,3%	34,9%	34,2%	1,3%		1,3%	35,4%
% от Нелихвените разходи	34,5%	1,3%		1,3%	35,8%	35,2%	1,3%		1,3%	36,5%
А. ПЕНСИИ	7 331,4				7 331,4	7 920,0				7 920,0
вкл. издръжка	44,1				44,1	46,8				46,8
% от БВП	9,4%				9,4%	9,7%				9,7%
% от Общо разходи	25,3%				25,3%	25,7%				25,7%
% от Нелихвените разходи	26,0%				26,0%	26,5%				26,5%
Б. СОЦИАЛНИ ПОМОЩИ И ОБЕЗЩЕТЕНИЯ	1 944,4				1 944,4	2 078,4				2 078,4
вкл. издръжка										
% от БВП	2,5%				2,5%	2,6%				2,6%
% от Общо разходи	6,7%				6,7%	6,8%				6,8%
% от Нелихвените разходи	6,9%				6,9%	6,9%				6,9%
В. ПРОГРАМИ, ДЕЙНОСТИ И СЛУЖБИ ПО СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ, ПОДПОМАГАНЕ И ЗАЕТОСТТА	471,1	366,1		366,1	837,2	515,5	393,8		393,8	909,3
Текущи разходи	454,1	338,9		338,9	792,9	490,7	363,6		363,6	854,3
Капиталови разходи	17,1	27,2		27,2	44,3	24,8	30,2		30,2	55,0
% от БВП	0,6%	0,5%		0,5%	1,1%	0,6%	0,5%		0,5%	1,1%
% от Общо разходи	1,6%	1,3%		1,3%	2,9%	1,7%	1,3%		1,3%	3,0%
% от Нелихвените разходи	1,7%	1,3%		1,3%	3,0%	1,7%	1,3%		1,3%	3,0%
VI. ЖИЛИЩНО СТРОИТЕЛСТВО, БЛАГОУСТРОЙСТВО, КОМУНАЛНО СТОПАНСТВО И ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА (А+Б)	1 121,2	1 230,6		1 230,6	2 351,8	1 241,7	1 619,8		1 619,8	2 861,5

КОНСОЛИДИРАНА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА млн. лв.	2012 - Програма					2013 - Становище МС				
	национален бюджет	Общо ЕС	в т.ч.		ОБЩО КФП	национален бюджет	Общо ЕС	в т.ч.		ОБЩО КФП
			ДФЗ	НФ				ДФЗ	НФ	
Текущи разходи	591,0	73,6		73,6	664,5	674,6	109,9		109,9	784,5
Капиталови разходи	530,2	1 157,1		1 157,1	1 687,3	567,1	1 509,9		1 509,9	2 077,0
% от БВП	1,4%	1,6%		1,6%	3,0%	1,5%	2,0%		2,0%	3,5%
% от Общо разходи	3,9%	4,3%		4,3%	8,1%	4,0%	5,3%		5,3%	9,3%
% от Нелихвените разходи	4,0%	4,4%		4,4%	8,3%	4,2%	5,4%		5,4%	9,6%
А. ЖИЛИЩНО СТРОИТЕЛСТВО, БЛАГОУСТРОЙСТВО, КОМУНАЛНО СТОПАНСТВО	554,0	695,6		695,6	1 249,6	609,6	707,8		707,8	1 317,5
Текущи разходи	197,0	25,0		25,0	222,0	246,7	41,6		41,6	288,3
Капиталови разходи	357,0	670,6		670,6	1 027,6	362,9	666,2		666,2	1 029,1
% от БВП	0,7%	0,9%		0,9%	1,6%	0,7%	0,9%		0,9%	1,6%
% от Общо разходи	1,9%	2,4%		2,4%	4,3%	2,0%	2,3%		2,3%	4,3%
% от Нелихвените разходи	2,0%	2,5%		2,5%	4,4%	2,0%	2,4%		2,4%	4,4%
Б. ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА	567,2	535,1		535,1	1 102,3	632,1	912,0		912,0	1 544,0
Текущи разходи	393,9	48,6		48,6	442,5	427,9	68,3		68,3	496,2
Капиталови разходи	173,3	486,5		486,5	659,7	204,2	843,7		843,7	1 047,9
% от БВП	0,7%	0,7%		0,7%	1,4%	0,8%	1,1%		1,1%	1,9%
% от Общо разходи	2,0%	1,8%		1,8%	3,8%	2,1%	3,0%		3,0%	5,0%
% от Нелихвените разходи	2,0%	1,9%		1,9%	3,9%	2,1%	3,0%		3,0%	5,2%
VII. ПОЧИВНО ДЕЛО, КУЛТУРА, РЕЛИГИОЗНИ ДЕЙНОСТИ	483,1	9,6		9,6	492,7	514,2	11,6		11,6	525,8
Текущи разходи	407,0	2,2		2,2	409,3	440,8	8,1		8,1	448,9
Капиталови разходи	76,1	7,4		7,4	83,4	73,4	3,5		3,5	76,9
% от БВП	0,6%	0,0%		0,0%	0,6%	0,6%	0,0%		0,0%	0,6%
% от Общо разходи	1,7%	0,0%		0,0%	1,7%	1,7%	0,0%		0,0%	1,7%
% от Нелихвените разходи	1,7%	0,0%		0,0%	1,7%	1,7%	0,0%		0,0%	1,8%
А. ПОЧИВНО ДЕЛО	14,4				14,4	15,0				15,0
Текущи разходи	10,7				10,7	12,0				12,0
Капиталови разходи	3,7				3,7	3,0				3,0
% от БВП	0,0%				0,0%	0,0%				0,0%
% от Общо разходи	0,0%				0,0%	0,0%				0,0%
% от Нелихвените разходи	0,1%				0,1%	0,1%				0,1%
Б. ФИЗИЧЕСКА КУЛТУРА И СПОРТ	79,3				79,3	77,7				77,7
Текущи разходи	57,0				57,0	58,3				58,3
Капиталови разходи	22,3				22,3	19,4				19,4
% от БВП	0,1%				0,1%	0,1%				0,1%
% от Общо разходи	0,3%				0,3%	0,3%				0,3%
% от Нелихвените разходи	0,3%				0,3%	0,3%				0,3%

КОНСОЛИДИРАНА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА млн. лв.	2012 - Програма					2013 - Становище МС				
	национален бюджет	Общо ЕС	в т.ч.		ОБЩО КФП	национален бюджет	Общо ЕС	в т.ч.		ОБЩО КФП
			ДФЗ	НФ				ДФЗ	НФ	
В. КУЛТУРА										
Текущи разходи	384,2	9,6		9,6	393,7	416,4	11,6		11,6	427,9
Капиталови разходи	335,6	2,2		2,2	337,8	366,8	8,1		8,1	374,9
% от БВП	48,6	7,4		7,4	55,9	49,6	3,5		3,5	53,1
% от Общо разходи	0,5%	0,0%		0,0%	0,5%	0,5%	0,0%		0,0%	0,5%
% от Нелихвените разходи	1,3%	0,0%		0,0%	1,4%	1,4%	0,0%		0,0%	1,4%
	1,4%	0,0%		0,0%	1,4%	1,4%	0,0%		0,0%	1,4%
Г. РЕЛИГИОЗНО ДЕЛО										
Текущи разходи	5,2				5,2	5,2				5,2
Капиталови разходи	3,7				3,7	3,7				3,7
% от БВП	1,5				1,5	1,5				1,5
% от Общо разходи	0,01%				0,01%	0,01%				0,01%
% от Нелихвените разходи	0,02%				0,02%	0,02%				0,02%
	0,02%				0,02%	0,02%				0,02%
VIII. ИКОНОМИЧЕСКИ ДЕЙНОСТИ И УСЛУГИ + РЕЗЕРВ										
% от БВП	2 260,6	2 548,8	658,3	1 890,5	4 809,3	2 097,6	2 460,7	958,9	1 501,8	4 558,2
% от Общо разходи	2,9%	3,3%	0,8%	2,4%	6,2%	2,6%	3,0%	1,2%	1,8%	5,6%
% от Нелихвените разходи	7,8%	8,8%	2,3%	6,5%	16,6%	6,8%	8,0%	3,1%	4,9%	14,8%
	8,0%	9,0%	2,3%	6,7%	17,0%	7,0%	8,2%	3,2%	5,0%	15,2%
VIII. ИКОНОМИЧЕСКИ ДЕЙНОСТИ И УСЛУГИ (А+Б+В+Г+Д+Е)										
Текущи разходи	2 216,6	2 548,8	658,3	1 890,5	4 765,3	2 052,6	2 460,7	958,9	1 501,8	4 513,2
Капиталови разходи	1 457,7	262,6	191,9	70,7	1 720,3	1 319,2	485,1	294,3	190,8	1 804,3
% от БВП	758,9	2 286,1	466,4	1 819,8	3 045,0	733,4	1 975,6	664,6	1 311,0	2 709,0
% от Общо разходи	2,9%	3,3%	0,8%	2,4%	6,1%	2,5%	3,0%	1,2%	1,8%	5,5%
% от Нелихвените разходи	7,7%	8,8%	2,3%	6,5%	16,5%	6,7%	8,0%	3,1%	4,9%	14,7%
	7,9%	9,0%	2,3%	6,7%	16,9%	6,9%	8,2%	3,2%	5,0%	15,1%
А. МИШНО ДЕЛО, ГОРИВА И ЕНЕРГИЯ										
Текущи разходи	37,3				37,3	33,2	4,6		4,6	37,8
Капиталови разходи	31,8				31,8	28,0	4,6		4,6	32,6
% от БВП	5,4				5,4	5,1				5,1
% от Общо разходи	0,0%				0,0%	0,0%	0,0%		0,0%	0,0%
% от Нелихвените разходи	0,1%				0,1%	0,1%	0,0%		0,0%	0,1%
	0,1%				0,1%	0,1%	0,0%		0,0%	0,1%
Б. СЕЛСКО СТОПАНСТВО, ГОРСКО СТОПАНСТВО, ЛОВ И РИБОЛОВ										
Текущи разходи	615,7	658,3	658,3		1 274,0	509,8	958,9	958,9		1 468,6
Капиталови разходи	547,4	191,9	191,9		739,3	441,6	294,3	294,3		735,9
% от БВП	68,3	466,4	466,4		534,7	68,1	664,6	664,6		732,7
% от Общо разходи	0,8%	0,8%	0,8%		1,6%	0,6%	1,2%	1,2%		1,8%
% от Нелихвените разходи	2,1%	2,3%	2,3%		4,4%	1,7%	3,1%	3,1%		4,8%
	2,2%	2,3%	2,3%		4,5%	1,7%	3,2%	3,2%		4,9%
В. ТРАНСПОРТ И СЪОБЩЕНИЯ + РЕЗЕРВ										
	1 338,0	1 511,9		1 511,9	2 849,9	1 263,9	1 055,0		1 055,0	2 318,9

КОНСОЛИДИРАНА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА млн. лв.	2012 - Програма					2013 - Становище МС				
	национален бюджет	Общо ЕС	в т.ч.		ОБЩО КФП	национален бюджет	Общо ЕС	в т.ч.		ОБЩО КФП
			ДФЗ	НФ				ДФЗ	НФ	
% от БВП	1,7%	1,9%		1,9%	3,7%	1,6%	1,3%		1,3%	2,8%
% от Общо разходи	4,6%	5,2%		5,2%	9,8%	4,1%	3,4%		3,4%	7,5%
% от Нелихвените разходи	4,7%	5,4%		5,4%	10,1%	4,2%	3,5%		3,5%	7,8%
В. ТРАНСПОРТ И СЪБЩЕНИЯ	1 294,0	1 511,9		1 511,9	2 805,9	1 218,9	1 055,0		1 055,0	2 273,9
Текущи разходи	670,8				670,8	630,1	3,2		3,2	633,3
Капиталови разходи	623,2	1 511,9		1 511,9	2 135,1	588,8	1 051,8		1 051,8	1 640,6
% от БВП	1,7%	1,9%		1,9%	3,6%	1,5%	1,3%		1,3%	2,8%
% от Общо разходи	4,5%	5,2%		5,2%	9,7%	4,0%	3,4%		3,4%	7,4%
% от Нелихвените разходи	4,6%	5,4%		5,4%	9,9%	4,1%	3,5%		3,5%	7,6%
Г. ПРОМИШЛЕНОСТ И СТРОИТЕЛСТВО	3,5				3,5	2,2				2,2
Текущи разходи	3,5				3,5	2,2				2,2
Капиталови разходи										
% от БВП	0,0%				0,0%	0,0%				0,0%
% от Общо разходи	0,0%				0,0%	0,0%				0,0%
% от Нелихвените разходи	0,0%				0,0%	0,0%				0,0%
Д. ТУРИЗЪМ	12,4				12,4	13,5				13,5
Текущи разходи	9,8				9,8	10,9				10,9
Капиталови разходи	2,6				2,6	2,6				2,6
% от БВП	0,0%				0,0%	0,0%				0,0%
% от Общо разходи	0,0%				0,0%	0,0%				0,0%
% от Нелихвените разходи	0,0%				0,0%	0,0%				0,0%
Е. ДРУГИ ДЕЙНОСТИ ПО ИКОНОМИКАТА	253,8	378,6		378,6	632,4	275,0	442,2		442,2	717,2
Текущи разходи	194,4	70,7		70,7	265,1	206,3	183,0		183,0	389,3
Капиталови разходи	59,3	307,9		307,9	367,2	68,7	259,2		259,2	327,9
% от БВП	0,3%	0,5%		0,5%	0,8%	0,3%	0,5%		0,5%	0,9%
% от Общо разходи	0,9%	1,3%		1,3%	2,2%	0,9%	1,4%		1,4%	2,3%
% от Нелихвените разходи	0,9%	1,3%		1,3%	2,2%	0,9%	1,5%		1,5%	2,4%
IX. РАЗХОДИ НЕКЛАСИФИЦИРАНИ В ДРУГИТЕ ФУНКЦИИ - без резерв разпределен по другите ф-ции	787,2				787,2	945,4				945,4
% от БВП	1,0%				1,0%	1,2%				1,2%
% от Общо разходи	2,7%				2,7%	3,1%				3,1%
% от Нелихвените разходи	2,8%				2,8%	3,2%				3,2%
IX. РАЗХОДИ НЕКЛАСИФИЦИРАНИ В ДРУГИТЕ ФУНКЦИИ	1 098,8				1 098,8	1 265,5				1 265,5
Текущи разходи	717,2				717,2	875,4				875,4
Резерв	381,6				381,6	390,1				390,1

КОНСОЛИДИРАНА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА млн. лв.	2012 - Програма					2013 - Становище МС				
	национален бюджет	Общо ЕС	в т.ч.		ОБЩО КФП	национален бюджет	Общо ЕС	в т.ч.		ОБЩО КФП
			ДФЗ	НФ				ДФЗ	НФ	
% от БВП	1,4%				1,4%	1,6%				1,6%
% от Общо разходи	3,8%				3,8%	4,1%				4,1%
% от Нелихвените разходи	3,9%				3,9%	4,2%				4,2%
в т.ч. :										
ЛИХВИ - ОБЩО	717,2				717,2	875,4				875,4
% от БВП	0,9%				0,9%	1,1%				1,1%
% от Общо разходи	2,5%				2,5%	2,8%				2,8%
% от Нелихвените разходи	2,5%				2,5%	2,9%				2,9%
РЕЗЕРВ ЗА НЕПРЕДВИДЕНИ И НЕОТЛОЖНИ РАЗХОДИ	381,6				381,6	390,1				390,1
% от БВП	0,5%				0,5%	0,5%				0,5%
% от Общо разходи	1,3%				1,3%	1,3%				1,3%
% от Нелихвените разходи	1,4%				1,4%	1,3%				1,3%

СТАНОВИЩЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
ПО ПРОЕКТА НА БЮДЖЕТ НА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ ЗА 2013 Г.

В изпълнение на Закона за устройството на държавния бюджет Министерският съвет (МС) предлага на Вашето внимание становището си по предложения от Висшия съдебен съвет (ВСС) проектобюджет на съдебната власт, включено в общите параметри на проекта на държавен бюджет на Република България за 2013г.

След анализ на информацията и съпоставка между основните показатели по бюджета на съдебната власт, предложени от ВСС и тези от страна на правителството (към становището е приложена Справка по проектобюджета на съдебната власт – чл.2, ал.1 и ал.2 на проекта на Закон за държавния бюджет на Република България за 2013 г.) могат да бъдат отбелязани следните основни моменти:

По приходната част

Предложението за приходната част в двата проекта е за запазване на техния размер от 2012г. или 140,0 млн. лв. общ размер на приходи от дейността на органите на съдебната власт, от които 120,0 млн. лв. - съдебни такси.

С цел да не се допусне нарушаване на баланса по бюджета на съдебната власт, при неизпълнение на заложените приходи от дейността на органите на съдебната власт и в двата проекта са предвидени механизми за тяхното компенсиране.

По разходната част

В проекта на ВСС общият размер на разходите е 507,2 млн. лв., а в становището на МС – 404,0 млн. лв. Разликата между двата проекта е в размер на 103,2 млн.лв., от тях 85,4 млн. лв. в текущите разходи, 17,5 млн. лв. в капиталови разходи и 0,3 млн. лв. в реда - резерв за неотложни и непредвидени разходи.

Висшият съдебен съвет предлага за текущи разходи по бюджета на съдебната власт за 2013г. 486,4 млн. лв., което в абсолютен размер е увеличение с 89,4 млн. лв. спрямо одобрените за 2012г., или ръст от 22.5 %.

Увеличението в разходите за следващата година спрямо одобрените за 2012 г. ВСС аргументира със законоустановените изисквания за поддържане и подобряване на квалификацията на магистратите и съдебните служители, използване на съвременни технологии, поддържане и обновяване на материалната база, с цел осигуряване на адекватно ресурсно обезпечаване на съдебната власт. Планираните средства са съобразени с действащите нормативни актове и предстоящи структурни промени. В разходната част в проектобюджета е предвидено оптимално финансово осигуряване на основните политики, заложи в актуализираната Стратегия за реформа на българската съдебна система.

За подобряване на материалните условия в органите на съдебната власт, сигурността в съдебната система, усъвършенстване на информационните технологии, изграждане на Единна информационна система за противодействие на престъпността в предложения от ВСС проектобюджет за 2013г. са предвидени 19,9 млн. лв. за капиталови разходи. Размерът на капиталовите разходи е завишен повече от 8 пъти спрямо одобрените за тази цел разходи за текущата година.

Министерският съвет при определяне размера на разходите по бюджета на съдебната власт, като част от държавния бюджет, е отчетел всички фактори, оказващи влияние при формирането на основните бюджетни параметри за 2013г. На база на тази оценка. МС предлага по бюджета на съдебната власт за 2013г. да бъдат одобрени разходи в общ размер на 404,0 млн. лв. От тях 400,9 млн. лв. са предвидени за текущи разходи – за осъществяване на дейността на съдебните институции, издръжка на магистратите и съдебните служители, възнагражденията за съдебни защитници, съдебни експертизи, вещи лица и съдебни заседатели и за новите функции и дейности,

произтичащи от промените в законодателството. Предвиденото увеличение на разходите в размер на 4,0 млн.лв. е в резултат на увеличения размер на осигурителната вноска за фонд „Пенсии” на магистратите, които се осигуряват по реда на чл.69 от Кодекса за социално осигуряване, във връзка с чл.61 и чл.136 от Закона за съдебната власт и чл.262 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България.

За придобиване, стопанисване и управление на движимите вещи на органите на съдебната власт са предвидени 2,5 млн. лв. капиталови разходи, на нивото на текущата година.

Освен средствата за капиталови разходи по бюджета на съдебната власт, по проектобюджета на Министерството на правосъдието са предвидени средства за капиталови разходи за органите на съдебната власт в изпълнение на възложените на министъра на правосъдието функции по управление на имуществото на съдебната власт.

Резерв за неотложни и непредвидени разходи - в проекта на ВСС е 900,0 хил. лв., а в становището на МС – 600,0 хил. лв.

По субсидията

Разликата в субсидията между двата проекта е 103,2 млн. лв., която е резултативна величина между планираните приходи и разходи по бюджета на съдебната власт и се осигурява от централния бюджет.

По предложените от ВСС текстове към чл.2 на проекта на Закон за държавния бюджет на Република България за 2013г.:

По ал.3 - Висшият съдебен съвет предлага следното съдържание на **ал.3:**

„(3) При изпълнението на бюджета на съдебната власт Висшият съдебен съвет при необходимост може да прави изменения в бюджетните разходи на органите на съдебната власт.”.

Министерският съвет подкрепя предложената от ВСС редакция на ал.3.

По ал.4 - Висшият съдебен съвет предлага следното съдържание на **ал.4:**

„(4) Преизпълнението на приходите от дейността на органите на съдебната власт се разпределя по ред, определен от Висшия съдебен съвет.”.

Министерският съвет подкрепя предложената от ВСС редакция на ал.4.

По ал.5 - Висшият съдебен съвет предлага следното съдържание на **ал.5:**

„(5) Висшият съдебен съвет може да изразходва средства от наличностите по сметки от предходни години за покриване на неотложни разходи на органите на съдебната власт.”.

Министерският съвет предлага да се запази сега действащата разпоредба с предложение за промяна на размера на преходния остатък или следната редакция на ал.5:

„(5) Висшият съдебен съвет може да изразходва средства в размер до 30 000,0 хил. лв. от наличностите по сметки от предходни години за покриване на неотложни разходи на органите на съдебната власт, в случай че не се нарушава бюджетното салдо по държавния бюджет.”

По ал.6 - Висшият съдебен съвет предлага следното съдържание на **ал.6:**

„(6) Неизпълнението на приходите от дейността на органите на съдебната власт се компенсира с допълнителна субсидия от централния бюджет.”.

Министерският съвет предлага да се запази сега действащата разпоредба, т.е.:

„(6) Неизпълнението на приходите от дейността на органите на съдебната власт е за сметка на наличностите по сметки от предходни години. При недостиг на

средства от наличности, неизпълнението се компенсира с допълнителна субсидия от централния бюджет.”

По ал.7 - Висшият съдебен съвет предлага следното съдържание на ал.7: “(7) В случаите, когато органи на съдебната власт са настанени в сгради, собственост на общините или държавата, те не заплащат наеми.”

Министерският съвет подкрепя предложената от ВСС редакция.

По ал.8 - Висшият съдебен съвет предлага следното съдържание на ал.8: “(8) В приходите от дейността на органите на съдебната власт по ал.1 се включват и приходите от нотариални такси, събирани по реда на чл.86, т.3 от Закона за нотариусите и нотариалната дейност, вземанията по изпълнителните листове, издавани в полза на органите на съдебната власт и събирани от Националната агенция за приходите по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, както и сумите от продажба на отнети със съдебен акт в полза на държавата права и вещи, след направени отчисления по чл. 18, ал.1, т.2 от Закона за Националната агенция за приходите.”

Министерският съвет предлага следната редакция на ал.8: „В приходите от дейността на органите на съдебната власт по ал. 1 се включват и приходите от нотариални такси, събирани по реда на чл.86, т.3 от Закона за нотариусите и нотариалната дейност, вземанията по изпълнителните листове, издавани в полза на органите на съдебната власт и събирани от Националната агенция за приходите по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, както и сумите от продажба на конфискувано или отнето в полза на държавата имущество с акт на орган на съдебна власт, след приспадане на разходите по чл.3, ал.12 от Закона за Националната агенция за приходите.”

Мотиви: Предложеният текст е съобразен с отмяната на разпоредбата чл.18, ал.1, т.2 от Закона за Националната агенция за приходите. В тази връзка, предлагаме вместо отчисленията по отменения член агенцията да си приспада разходите по чл.3, ал.12 от Закона за Националната агенция за приходите, с оглед по-голяма яснота на разпоредбата и предотвратяване на спорове при тълкуването ѝ. В предложената нова редакция е използван изразът „акт на орган на съдебна власт”, а не само „съдебен акт”, тъй като прокуратурата като орган на съдебната власт също издава актове, с които се отнемат в полза на държавата веществени доказателства – чл.112 от НПК.

По ал.9 - Висшият съдебен съвет предлага следното съдържание на ал.9:

„(9) В едномесечен срок от обнародването на Постановлението за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2013г., Висшият съдебен съвет представя в Министерския съвет, Сметната палата и Министерството на финансите утвърдените бюджетни сметки на органите на съдебната власт.”

Министерският съвет подкрепя предложената от ВСС редакция.

По предложените от ВСС текстове към преходните и заключителни разпоредби на проекта на Закон за държавния бюджет на Република България за 2013г.:

Висшият съдебен съвет предлага да се включи нов параграф със следното съдържание: „§ .... Министерският съвет, съгласувано с Висшия съдебен съвет, извършва промени по бюджета на съдебната власт, произтичащи от влезли в сила закони и засягащи бюджета на съдебната власт”.

Министерският съвет не подкрепя предложението на ВСС. Не са налице основания за промяна във взаимоотношенията на ВСС с централния бюджет, извън регламентирани с чл.2 от проекта.

В заключение може да се отбележи, че при разработването на проектобюджета за 2013 г. са заложили цели и политики насочени към запазването на стабилната макроикономическа обстановка в страната, която е основополагаща за привличане на

инвестиции, повишаване на потреблението и постигане на устойчив икономически растеж. В бюджетната рамка се предвижда продължаване на фискалната консолидация, като основен акцент се поставя върху засиления контрол върху публичните разходи. Постигането на устойчиви публични финанси се извършва и чрез изпълнението на мерки, целящи постигане на балансиран бюджет, в условията на поетапно възстановяване на националната икономика.

Съгласно възложените с Конституцията правомощия на Народното събрание да приема годишния закон за държавния бюджет, Министерският съвет предлага в общите параметри на законопроекта за държавния бюджет на Република България за 2013 г. да се вземе предвид становището на правителството по проекта на бюджет на съдебната власт за 2013 г.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ: /п/ Бойко Борисов

Справка

по проектбюджета на съдебната власт - чл.2, ал.1 и ал.2 на проекта на Закон за
държавния бюджет на Република България за 2013 г.

(в хил.лв.)

Показатели		ЗДБ 2012г.	Проект ВСС 2013г.	проект ВСС/ ЗДБ в %	Стапо- више МС 2013г.	проект МС/ ЗДБ в %	разлика ВСС - МС
I.	ПРИХОДИ	140 000.0	140 000.0	100.0%	140 000.0	100.0%	0.0
1.	Приходи от дейността на органите на съдебната власт	140 000.0	140 000.0	100.0%	140 000.0	100.0%	0.0
	в т.ч. приходи от съдебни такси	120 000.0	120 000.0	100.0%	120 000.0	100.0%	0.0
II.	РАЗХОДИ	400 000.0	507 216.6	126.8%	404 000.0	101.0%	103 216.6
1.	<i>Текущи разходи</i>	396 950.0	486 397.8	122.5%	400 950.0	101.0%	85 447.8
1.1.	Заплати и възнаграждения за персонала	271 372.0	302 027.0	111.3%	271 762.0	100.1%	30 265.0
1.2.	Други възнаграждения и плащания за персонала	20 000.0	35 185.0	175.9%	20 000.0	100.0%	15 185.0
1.3.	Осигурителни вноски	66 335.0	81 914.3	123.5%	70 445.0	106.2%	11 469.3
1.4.	Издръжка	39 207.0	67 229.0	171.5%	39 307.0	100.3%	27 922.0
1.5.	Разходи за членски внос и участия в негърговеки организации и дейности	36.0	42.6	118.3%	36.0	100.0%	6.6
2.	<i>Капиталови разходи</i>	2 450.0	19 918.8	813.0%	2 450.0	100.0%	17 468.8
3.	<i>Резерв за неотложни и непредвидени разходи</i>	600.0	900.0	150.0%	600.0	100.0%	300.0
III.	ГРАНСФЕРИ (СУБСИДИИ) - НЕТО	260 000.0	367 216.6	141.2%	264 000.0	101.5%	103 216.6
1.	<i>Получена субсидия от централния бюджет</i>	260 000.0	367 216.6	141.2%	264 000.0	101.5%	103 216.6
НАТУРАЛНИ ПОКАЗАТЕЛИ							
	шатни бройки	14 629	14 964	102%	14 644	100.1%	320
	средногодишни шатни бройки	14 629	14 932	102%	14 644	100.1%	288
	средна годишна брутна заплата	18 550	20 227	109%	18 558	100.0%	1 669
Органи на съдебната власт							
	Висш съдебен съвет	12 506.0	13 486.7	107.8%	11 906.0	95.2%	1 580.7
	Върховен касационен съд	13 946.0	15 712.8	112.7%	13 946.0	100.0%	1 766.8
	Върховен административен съд	10 152.0	11 287.5	111.2%	10 152.0	100.0%	1 135.5
	Прокуратура на Република България (в т.ч. спец. прокуратури)	158 908.0	199 097.2	125.3%	162 708.0	102.4%	36 389.2
	Съдилища на Република България (в т.ч. адм. и спец. съдилища)	198 868.0	259 232.6	130.4%	199 068.0	100.1%	60 164.6
	Национален институт на правосъдието	2 578.0	4 020.9	156.0%	2 578.0	100.0%	1 442.9
	Инспекторат към Висшия съдебен съвет	2 442.0	3 478.9	142.5%	3 042.0	124.6%	456.9
	<i>Резерв за неотложни и непредвидени разходи</i>	600.0	900.0	150.0%	600.0	100.0%	300.0
	Всичко:	400 000.0	507 216.6	126.8%	404 000.0	101.0%	103 216.6

СТАНОВИЩЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
ПО ПРОЕКТА НА БЮДЖЕТ НА
КОМИСИЯТА ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР ЗА 2013 г.

Министерският съвет в изпълнение на чл. 28, ал. 3 от Закона за Комисията за финансов надзор предлага на Вашето внимание становището си по предложения от Комисията за финансов надзор проектобюджет, включен в общите параметри на проекта на държавния бюджет на Република България за 2013 г.

Становището на Министерския съвет е изготвено при отчитане от една страна на изложените от Комисията за финансов надзор приоритети, насочени към сферата на осигурителния надзор, надзор на инвестиционната дейност и застрахователния надзор, а от друга страна – съществуващите ограничения на финансовите ресурси.

При съпоставка между основните показатели по бюджета на Комисията за финансов надзор, предложени от КФН и тези от страна на правителството, биха могли да бъдат изведени следните разлики:

По приходната част – По проекта на бюджет за 2013 г. по приходната част няма различия между проекта на Комисията за финансов надзор и проекта на Министерски съвет.

По разходната част – Комисията за финансов надзор е предложила разходи в размер на 13 689,4 хил. лева.

В проекта на КФН разходите за персонал възлизат на 8 549 хил.лв. Разходите за издръжка са в размер на 3 979 хил.лв. Комисията е предложила капиталови разходи за 2013 г. в размер на 1 161 хил.лв.

В проекта на КФН за 2013 г. държавната субсидия възлиза на 7 548 хил.лв., което представлява увеличение с 2 187 хил.лв. в сравнение с размера ѝ за 2012 г.

В проекта на Министерския съвет са предвидени разходи в размер на 11 502,2 хил.лв., като от тях за персонал разходите са в размер на 7 402 хил.лв., за издръжка 3 500 хил.лв. и капиталови разходи в размер на 600 хил.лв.

В проекта на Министерския съвет за 2013 г. държавната субсидия е в размер на 5 360,3 хил. лева като запазва равнището си от 2012 г.

Считаме, че проектът на Министерския съвет за 2013 г. по бюджета на КФН ще осигури нормалното функциониране и осъществяване на функциите на КФН и финансовото осигуряване на дейността ѝ, свързана с осигурителния надзор, надзора на инвестиционната дейност и застрахователния надзор.

Във връзка с изложеното Министерският съвет предлага на Народното събрание, на което Конституцията определя изключителната компетентност да приема годишния закон за държавния бюджет, да вземе предвид становището на правителството по проекта на бюджет на Комисията за финансов надзор за 2013 г. и да го включи в общите параметри на законопроекта за държавния бюджет на Република България за 2013 година.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ: /п/ Бойко Борисов